

O V V M
O P V S

me

Handwritten text in a medieval script, likely Latin, covering the majority of the page. The text is arranged in approximately 25 horizontal lines. The script is a cursive Gothic hand, with some characters being difficult to decipher due to the fading and the style of the writing. The text appears to be a continuous narrative or a list of items, with some lines starting with capital letters. The overall condition of the text is poor, with significant fading and some ink bleed-through from the reverse side.

[The text in this block is extremely faint and largely illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. It appears to be a continuation of a letter or document.]

Cod. lat.
21255

Evangelia

n oze m
wundlic
sond C
(hat)
id unnd
sond Cas
lich, vff
D buech
angest
stet
lich, Chri
g und v
junde
junde
e auch
kurzen
gedenke
- -
fult w
luc rec
igende
oder d
in Com
die find
och wech
och, liche
inder ge
passend
lylin
mit h
ge V

Euangelica Christi historia
 secundum Mattheum,
 ——— Marcum,
 ——— Lucam,
 ——— Johannem.

Latine, cum Hieronymi praefationibus,
 itemque canonibus diversis, atque concor-
 dentium perpetuo indice.

BEATISS
SIMO. PA
PE. DAMA
SO. IERO
NIMVS.

*Beatissimo Papae
Damaso
Hieronymus.*

O V V M
O P V S

me

me facere cogis exueteri. ut post exempla
ria scripturarum. toto orbe dispersa. qua
si quidam arbitrer sedeam. & quia inter se
uariant. quę sint illa. quę cum greca con
fenciant ueritate decernam. **P**uis la
bor. sed periculosa presumptio. iudicare
de ceteris. ipsum ab omnibus iudicandum.
sensu mutare linguam. & canescentem mun
dum ad initia retrahere paruulorum.

Quis enim doctus pariter uel indoctus. cū
in manus uolumen adsumpserit. & a salua
quā semel inbibit. uiderit discrepare quod
lectitat. non statim erumpat in uocem. me
falsarium. me clamans esse sacrilegum.
qui audeam aliquid in ueteribus libris
addere. mutare. corrigere. **A**d uersus
quam inuidiam duplex causa me consolatur.
quod & tu qui summus sacerdos es fieri ui
bes. & uerum non esse quod uariat. & iam
maledicorum testimonio comprobatur:

Si enim latinis exemplaribus fides est ad
hibenda. respondeant quibus tot sunt ex
emplaria pene quod codices. sin autem ue
ritas est querenda de pluribus. cur non ad
greecam originem reuertentes. ea quę uel

2
a uitiosis interpretibus male edita. uel a pre-
sumptoribus imperitis emendata peruersius.
uel a librariis dormitantibus aut addita sunt.
aut mutata corrigimus. **N**eq; uero ego de ue-
teri disputo testamento quod a lxx. senioribus
in grecam linguam uersum. tertio gradu ad
nos usq; peruenit. **N**on quero quid aquila.
quid symmachus sapiant. quare theodotion in-
ter nouos & ueteres mediis incedat. sit illa ue-
ra interpretatio. quam apli probauerunt. de
nouo nunc loquor testamento quod grecum
esse non dubium est. excepto aplo matheo qui
primus in iudea euangelium. xpi ebraicis litte-
ris edidit. **H**oc certe quod in nostro sermone
discordat. & diuersos ruulorum tramites du-
cit. uno de fonte querendum est. pretermitto
eos codices quos alitiano & esycio nuncupatos
paucorum hominum asserit peruersa conten-
tio. **Q**uibus utiq; nec in ueteri instrumento
post lxx. interpretes emendare quid licuit.
nec in nouo profuit emendasse. cum multarū
gentium linguis scriptura ante translata do-
ceat falsa esse quę addita sunt. **I**gitur hec
presens prefaciuncula pollicetur. quatuor
tantum euangelia. quorum ordo iste est.

Mattheus. **M**arcus. **L**ucas. **I**ohannes.

Codicum grecorum emendata conlato
ne sed ueterum. que ne multum a lectionis
latine consuetudine discreparent. ita cala
mo impauimus. ut his tantum que sensum uide
bantur mutare correctis. reliqua manere pate
remur ut fuerant. **C**anones quoque quos euse
bius cesariensis eps. alexandrinum secutus. am
monium. in. x. numeros ordinauit. sicut in
greco habentur expressimus. **Q**uod si quis de
curiosis uoluerit nosse que in euangelis. uel
eadem. uel uicina. uel sola sunt. eorum distinc
tione cognoscat. **M**agnus siquidem hic in nr̄is
codicibus error moleuit. dum quod in eadem
re alius euangelista plus dixit. in alio quia mi
nus putauerunt addiderunt. uel dum eundem
sensum. alius aliter expressit. **I**lle qui unum
equatuor primū legerat. ad eius exemplum
ceteros quoque estimauerit emendandos. **V**n
de accidit. ut apud nos mixta sint omnia.
Et in marco plura. luce atque mathei. **R**ur
sum in matheo. iohannis & marci. & in ceteris
reliquorum que malis propria sunt inueni
antur. **C**um itaque canones legeris qui sub
iecti sunt. confusionis errore sublato. & sumi

lia omnium scies. & singulis sua queq; restitues.
In canone primo concordant quatuor: mathe-
us. marcus. lucas. iohannes. **I**n secundo tres.
matheus. marcus. lucas. **I**n tertio tres. matheus.
lucas. iohannes. **I**n quarto tres. matheus. mar-
cus. iohannes. **I**n quinto duo. matheus. lucas.
In sexto duo. matheus. marcus. **I**n septimo duo.
matheus. iohannes. **I**n octavo duo. lucas. mar-
cus. **I**n nono duo. lucas. iohannes. **I**n decimo
propria unusquisq; que non habentur in aliis
ediderunt. **S**ingulis uero euangelis ab uno
incipiens. usq; ad finem librorum dispar numerus
interfuit. **H**ic nigro colore per scriptus. sub se
habet alium ex minio numerum discolorē. qui
ad decem usq; procedens. indicat prior numerus
in quo sit canone requirendus. **C**um igitur ap-
to codice uerbi gratia illud siue illud capitulum
scire uolueris cuius canonis sit. statim ex subie-
cto numero doceberis. & recurrens ad principia
in quibus canonum est distincta congeries. eo-
demq; statim canone ex titulo finitissimū il-
lum quē querebas numerum eiusdē euangelis-
tę qui & ipse ex inscriptione signatū inuenies.
atq; cunctis ceterorum titulis inspectis. quos
numeros e regione habeant adnotabis. **E**t cū

scieris recurras ad uolumina singulorum. & si
ne mora reptis numeris quos ante signaueras re
pues. & loca in quibus uel eade uel uicina dixerit.

Opto ut in xpo ualeas. & memineris mei papa
beatissime. **P R O L O G V S.**

**P . I I I I . E V A N G E L I O R
I V R E S . Q V I . E V A N**
gelia scripserunt fuisse. & lucas euangelis
ta testatur dicens. **Q**uoniam quidem multi co
nati sunt ordinare narrationem rerum que in
nobis complete sunt. sicut tradiderunt nobis
qui ab initio ipsi uiderunt sermonem. & ministra
uerunt ei. & perseuerantia usque ad presens tempus
monumenta declarant. **Q**ue aduersus aucto
ribus edita. diuersarum heresium fuere principia.
ut est illud iuxta egyptios. & thoma. & mathia.
& iurtholomeum. **D**uodecim quoque aplos. & ba
silidis atque appellis. ac reliquorum. quos enumera
re longissimum est. **C**um hoc tantum in presentia
rum necesse sit dicere extitisse quosdam qui sine spu
& gratia dei conati sunt magis ordinare narratio
nem. quam historie texere ueritatem. **Q**uib' uere po
test illud prophetium coaptari. **V**e qui prophetant
de corde suo. qui ambulant post spiritum suum.
qui dicunt. dicit dominus. & dominus non misit eos. **D**e

quibus & saluator in euangelio iohis loquitur:

Omnes qui ante me uenerunt. fures fuerunt & latrones. qui uenerunt. non qui missi sunt. **I**pse enim ait. **V**eniebant. & ego non mitteba eos. **I**n uenientibus presumptio temeritatis. in missis. obsequiū seruitutis est. **E**cclia. autē que supra petram dñi uoce fundata est. quam introduxit rex in cubiculū suum. & ad quā p̄ foramen descensionis occulte misit manū suā similis damnu le humuloq; ceruor. quatuor flumina paradisi instar eructans. quatuor angulos & anulos sit. p̄ quos quasi arca testamenti. & custos legis dñi lignis mobilibus uehit. **P**rimus omnium matheus est publicanus. cognomento leui. qui euangeliiū in uideā hebreo sermone edidit. ob eorū uel maxime causam qui in ihu crediderant ex iudeis. & nequaquā legis umbra succedente euangelii ueritatē seruabunt. **S**ecundus marcus. interpret. apli petri. & alexandrine ecclie primus ep̄s. qui dñm quidē saluatōrē ipse non uidit. sed ea que magistrū audierat predicantē iuxta fidē magis gestorū narrauit quā ordinem. **T**ertius lucas medicus. natione syrus. antiocensis. cuius laus in euangelio. qui & ipse discipulus apli pauli. in achaiē. bithiniēq;

partibus uolumen condidit. quedā altius repetens.
& ut ipse in proemio confitetur audita magis quā in
sa describens. **V**ltimus iohannes apl's & euangelis
ta. quē ihs amauit plurimū. qui sup pectus dñi re
cumbens. purissima doctrinarum fluentia pota
uit. & qui solus de cruce meruit audire. ecce mat
tua. **I**scum eēt in asia. & iam tunc hereticorū semi
na pulularent. cerenthi. ebionis. & ceterorū qui ne
gant xpm in carne uenisse. quos & ipse in epistola
sua anti xpo suocat. & apl's paulus frequenter
percutit. coactus est ab omnibus penē tunc asie epis.
& multarū eccliarum legationibus. de diuini
tate saluatoris altius scribere. & ad ipsum ut ita
dicam dī uerbum. non tam audaci quā felici te
meritate prumpere. ut ecclastica narrat histo
ria. cum a fratrib' cogeretur ut scriberet. ita fac
turum respondisse. si in dicto ieiunio in commu
ne omnes dñi precarentur. **Q**uo expleto reuela
tione saturatus in illud proemium celo ueniens
eruetauit. **I**n principio erat uerbū. & uerbū
erat apud dñm. & d's erat uerbu. hoc erat in prin
cipio. apud dñm. **H**ec igitur quatuor euangelia
multo ante predicta. ezechielis quoq; uolumen
pbat. in quo prima uisio ita contextit. & in me
dio sic similitudo quatuor animalium. & uul

tus eorum facies hominis. & facies leonis. & facies ui-
tuli. & facies aquile. **P**rima hominis facies. ma-
theum significat. qui quasi de homine exorsus est
scribere. **L**iber generationis filii christi filii dauid
filii abraham. **S**ecunda marcum. in quo uox leo-
nis inherens rugientis. auditur. **V**ox clamantis
in deserto. parate uiam domini. rectas facite semitas
eius. **T**ertia uituli. que euangelistam lucam a
zacharia sacerdote sumpsisse initium prefigu-
rat. **Q**uarta iohannem euangelistam. qui ad-
sumptis pennis aquile. & ad altiora festinans de
uerbo dei disputat. **C**etera que sequuntur. in eun-
dem sensum perficiunt. **C**ruca eorum recta. & penna-
ti pedes. & quo cumque spe ibant. ibant & non reuer-
tebantur. & dorsa eorum plena oculis. & scintille ac
lampades in medio discurrentes. & rota in rota.
& in singulis quatuor facies. **V**nde & apocalip-
sis iohannis post expositionem. x. x. iiii. senio-
rum. qui tenentes cytharas & fialas. adorant agnum
dei. **I**ntroducit fulgora & tonitrua. & .vii. spe-
discurrentes. & mare uitreum. & quatuor ani-
malia plena oculis dicens. **A**nnimal primum.
simile leoni. & secundum simile uitulo. & tertium
simile homini. & quartum simile aquile uolan-
ti. **E**t post paululum. plena inquit erant oculi

lis. & requiem non habebant die ac nocte dicen-
tia. scs. scs. scs. dñs dñs om̃ps. qui erat & qui est. &
qui uenturus est. **Q**uibus cunctis perspicue of-
tendit̃ quatuor tantū debere suscipi euangelia.
& om̃s apocriforū nenas. mortuis magis hereticis
quā ecclesiasticis uiuis canendas.

**FINIT. PROLOGVS.
ALIVS. HIC INCIPIT.**

EVS EBVS Carpiano fr̃i indño salutem.
Ammenius quidē alexandrinus magno
studio atq; industria unum nob̃ p̃ quatuor
euangelis dereliquit. **N**amq; trium euangeli-
orum sensus exceptos omnes similes contentisq;
mathei euangelio quasi ad unum congestos ad-
nexuit. ita ut eorum dē quantum ad tenorem
p̃tinet lectionis. sequens iam filius interruptus
esse uideatur. **V**erum ut saluo corpore. siue
textu ceterorū. hoc est euangelii p̃pria & famili-
aria loca in quibus eadē similiterq; dixerunt.
scire possis ac uere differere accepta occasione
ex predicti uiri studio alia ratione decē nume-
ro tibi titulos designaui. **Q**uorū primus qua-
tuor unū continet numeros. in quib' similia ab
uniuersis dicta sunt. matheo. marco. luca. io-
hanne. **S**ecundus. in quib' tres. matheus.

marcus. lucas. **T**ertius in quibus tres. matheus.
lucas. iohs. **Q**uartus. in quibus tres. matheus. mar-
cus. iohannes. **Q**uintus. in quibus duo. matheus. lu-
cas. **S**extus in quibus duo. matheus. marcus. **S**ep-
timus in quibus duo. matheus. iohannes. **O**ctavus.
in quibus duo. marcus. lucas. **N**onus. in quibus duo.
lucas. iohs. **D**ecimus. in quibus singuli de quibus
dam pprie scripserunt. & quidē subiectoꝝ titulo-
rum. id est argumentum. clara uero eoz narratio
hec est. **E**t enim p singula loca euangelioꝝ qui-
dam numerus uidetur adpositus paulatim in-
cipiens a primo. deinde secundo. postremo tres.
& p ordinem libroꝝ finem usq; progrediens. **I**taq;
p singulos numeros supputatio pmini distinctio-
nem inuenit incerta. significans cui de ceteris titulis
adpositus numerus dinoscitur. ueluti si quidē pri-
mū certum est in primo. si uero in secundo. & eodē mo-
do usq; ad .x. **S**ingulis uoluto uno qualicūq;
uide. iiii. euangelis. cui libet capitulo uelis insiste-
re & rescire qui similia dixerint. & loca propria
agnoscere singuloꝝ in quibus eadem sunt p locu-
ti eiusdē sensus quem tenes relegens propositum
numerum quesitūq; cum in titulo quē demonst-
rat tituli subnotatio. continuo scire poteris ex
superscriptionibus. quas in fronte notas inueni

es. qui aut quot de his que inquiris similia dixerint. ueniens etiam ad reliqua euangelia per eundem numerum quem continens uidebis adpositos per singulos numeros. atque eos in suis propriis locis similia dixisse repies.

**I E R O N I M V S . D A
M A S O . P A P E .**

Sciendum est etiam ne quem ignarum ex similitudine numerorum error inuoluat.

quod sicut in subnotatione canonum distinctorum in canone quolibet tres euangeliste bis uel ter uel quater. aut etiam amplius eundem numerum per ordinem habuerunt adnotatum.

Et quartus e contrario discrepans quod id quod tres illi in eo loco semel dixerunt. **Q**uartus totiens in corpore uoluminis sui ponat. quotiens diuersi numeri in eius canone positi sunt. contra predictorum numerorum continuatas similitudines.

Item si in uno quolibet eorum aut etiam duobus ibidem in canone numerus. bis. ter. aut eo amplius repperiat in ordine conlocatus. et disparis inueniatur in ceteris dubium non erit. quod id quod illius illorumue canones numeris bis ter repetitum ab his in uolumine semel dictum sit. alteri uero eorum totiens in uno atque

8
eodem sensu loquantur: quotiens pretulerunt
in numerorum adnotatione distantiam. hoc & in
omnium. viii. canonum conlatione seruabitur:
Ceterum in decimo qm̄ ppria singulorū tantum
modo continent. **N**on potest contra id compara
tio esse quod solum est. **O** pto ut in xpo ualeas.
& memineris mei beatissime papa.

**I N C I P I T. A R G V M
T V M. E V A N G E
L I I. S E C V N
D V M. M A
T H E V.**

Ma t h e v s ex iudea sicut in ordine pri
mus ponitur: ita euangelium in iudea
primus scripsit. **C**uius uocatio ad dñm ex pu
blicanis actibus fuit. duorū in generatione xpi
principia presumens. unius cuius prima circū
cisio in carne. alterius cuius secundum cor elec
tio fuit. & ex utrisq; in partibus xpc. sicq; quat
denario numero triformiter posito principi
um. a credendi fide in electionis tempus porri
gens. & ex electione usq; in transmigrationis
diem dirigens. atq; a transmigrationis die in
xpm definens. decursam aduentus dñi osten
dit generationem. ut & numero satisfaciens

& tempori. & se quod ceterum ostenderet. & de in se opus
monstrans. & iam in his quorum genus posuit. xpi
opantis. a principio testimonium non negaret.

Quorum omnium rerum. tempus. ordo. numerus.
dispositio uel ratio quod fidei necessarium est deus
xpc est. **Q**ui factus est ex muliere. factus sub le-
ge. natus ex uirgine. passus in carne. omnia in cru-
ce fixit. ut triumphans ea in semetipso. resurgens
in corpore. & patris nomen in patribus filio. & fi-
lii nomen patri restituens in filius. sine principio
sine fine ostendens unum se cum patre esse. quia
unus est. **I**n quo euangelio utile est desideran-
tibus deum sic prima uel media. uel perfecta cognos-
cere. ut & uocationem apostoli. & opus euangelii. &
dilectionem dei in carne nascentis per uniuersa
legentes intelligant. atque id in eo in quo ad pre-
hensi sunt. & adprehendere expectant recognos-
cant. **N**obis enim hoc in studio argumenti fuit.
& fidem secte rei tradere. & opantis dei intelli-
gendam diligenter esse dispositionem queren-
tibus **H O N T A C E R E.**

E X P L I C I T. A R
G V M E N T V M.
I N C I P I T. B R E U I
A R I V M. E V A N

G E L I I . S E C V N
D V M . O A T H E V M .
C A P I T V L A . S V P .
M A T H E V M .

- I **N**ativitas xpi. magi cum mune-
ribus veniunt. & ioseph ab angelo per vi-
sum ammonitus cum puero & matre ei
in egyptum fugit. infantes interficiuntur:
- II **R**egressio ihu ex egypto in nazareth. de baptismo
iohannis in iordane. de xpi baptismo.
- III **I**hesus post ieiunium .xl. dierum. & .xl. noctium.
temptatur a diabolo. petrum & andream. iacobum
& iohannem. piscatores convocat. & circuens
galileam. varios languores hominum curat.
- IIII **B**eattitudo & cetera mandata. id est de homicidio.
de oblatione. de adulterio. de oculo vel manu eru-
enda. uxorem nisi ob adulterium non dimitten-
dam. de iuramentis. de oculo. & dente. inimicos
diligendos. de elemosinis.
- V **O**ratio. ieiunium. de thesauro in celum. lucernam
corporis esse oculum. & non posse duobus dominis
servire. nec cogitandum de esca & uestimento.
volatilibus. & lilis agri. & sollicitudine diei.
- VI **N**on esse iudicandum. de festuca & trabe in oculo.
de margaritis autem porcos. petendum. queren-

diu. pulsandū. de pseudo prophetis. quia non
omnis qui dicit mihi dñe dñe. intrabit in regnū
celoz. de domo edificata supra petram. uel harenā.

VII

Descendens de monte. leprosum mundat. puerum
centurionis. paralyticum curat. soerum petri a fe
bribus liberat. de plurimis curis. & scribe uolenti
se sequi dicit. non habere filium hominis ubi ca
put reclinet. atq; ut alios relicto patris corpore
sequatur precepit.

VIII

Innauit eum dormientē excitant discipuli. ut
tempestatem sedaret. & in terra gerasenorum
demonia eicit.

VIII

Vbi paralyticus lectum feret. matheum conuo
cat. ac phariseis murmurantibus de conuiuio
publicanorū dicit. Non esse opus sanis medico.
discipulis iohannis interrogantibus quare nō
ieiunarent discipuli eius. parabolam panni
& scissurę & utrum. & uini pont. filiam prin
cipis mortuam dum uadit suscitare. mulierē
apfluuio liberat. ceci oculi apuuntur: surdum
& mutum demoniū eicitur: & in principe de
monioz id facere dicitur:

X

Duodecim aplos premitit. cum omni doctrina.
ac dicit. quod nō uenit pacē mittere in terram.
sed gladium.

XI

Iohannes de carcere ad ihm. & ihs de iohanne ad turbas loquitur. atq; increpat ciuitates que penitentia non egerunt. confessio ihu ad patrem. & uigum domini leue esse.

XII

Discipuli spicas uellunt. manum arida sanat. hominem ademonio cecum & mutum curat. & in principe demoniorum id facere opinantes destruit. pharisei signum petentibus non dant. & nunc uitarum signum tradit. matrem & fratres spernit.

XIII

Sedens in nauicula ihs. turbis parabolas exponit. id est de seminantis semine centesimum. sexagesimum. & tricesimum. de zizania in tritico. de grano sinapis. de fermento abscondito in farina. & ex soluit discipulis parabola zizaniorum. parabolas de thesauro in agro. de bona margarita. retia missa in mare. prophetiam in patria sua sine honore.

XIIII

De iohannis capite in disco. de .v. panibus & duobus piscibus. in quibus milia uiros. ihs supra mare ambulat. & petrum mergentem alleuat. & in terra genesar multos languiores curat.

XV

De manibus lauandis. & de his que de ore exeunt. quia conquinant. non que intrant in hominem. filiam mulieris syrophenisse ademonio curat. & seculum mare galilee. claudos. cecos. & mutos sanat.

XVI

De .vii. panibus & paucis piscibus quatuor milia

hominū. de signo iōne prophete. de fermento phariseorū. de episcopatu petri. quē increpat ac dicit crucem suā debere tollere. unumquemq; qui uelit dñm sequi. & dicit non iusuros quosdā mortē donec uideant filiū hōis in regno suo ueni
XVII **I**n monte cū moysen & helia apparet. & uox **S**re. de celo ad eū. unde descendenti b' helia iam uenisse. & non esse susceptū manifestat. puerū lunati cum saluat. & de fide ut granū sinapis docet. de statere in ore piscis.

XVIII **D**e humilitate sic puerū. & de manu & pede & oculo erucendo. & nec minimū scandalizandū. quorū angelos faciem patris in celis semp uideri testat^r. correptio fratru quod indulgeri debeat. alterutrum usq; septuagies septies.

XIX **Q**ui conseruū suū ppter denarios centū suffocat. uxore non debere dimitti. & de eunuchis infantes non esse arcendos ab benedictione. diuitē difficile introire in regnū celorū. & centuplū recepturū qui omnibus suis renunciauerit.

XX **D**e primis nouissimos fieri. parabola opariorum in uinea conductorū. de filio zebedi. & de primis accubitis cene. de duobus cecis secus uiam se

XXI **D**e asino & pullo ei. & ubi num **S**dentibus. molarios eicit. de templo. clamantib' pueris

21
osanna. de ficu que arida facta est. interrogat
in qua potestate hec faceret. ipse interrogat de
iohannis baptisinate. & subiungens parabola ho
minis qui filios suos in vineam mittit. & quod pu
blicani & meretrices in regno di multos sacerdo
tum & scribarum sint precessuri dicit.

XXII **P**arabolam de uinitoribus qui interficiunt ad
se missos. parabola ubi uittati contempnunt
uenire ad nuptias.

XXIII **D**e inscriptione & imagine cesaris. de muliere
que. vii. fratres habuit. temptatus a phariseis
interrogat eos de xpo. cuius filius esset. & discipu
los ut que pharisei dicunt. fiant. sed qui faciunt
non f' i a n t.

XXIII **I**ncrepat scribas & phariseos de p'selito. de iura
mento & camelo. & culice. & calice. & catino la
uando. & monumentis dealbatis. & monumen
tis pphetarum. & aliis multis.

XXV **H**ierusalem hierusalem. de structura templi. & sig
nis nouissimorum dierum. & diebus breuiatis. de
pseudaxpis. de pseudo pphetis. de aduentu sal
uatoris & occasu elementorum. de decem uirginibus.
de talentis. de ouibus adextris. & hedibus a sinistris.
& de opibus eorum.

XXVI **D**e iudeorum consilio. de comprehendendo ihu.

de muliere que unguento pfudit ihm. iu-
das premium petit. ut tradat ihm cenans.
de iuda traditore suo. ad discipulos loqui
oblato eius.

XXVII **P**etro dicit. quod tertio pullo abnegatu-
rus eum esset. orationes ihu ad patrem. iu-
das ihm osculo tradidit. & petrus auricu-
lam abscidit. ihs falsis testibus condempna-
tur & inluditur.

XXVIII **P**etrus tertio abnegat & lacrimatur. ihs pi-
lato traditur. & iudas laqueo se suspen-
dit. de agro figuli. iudicium pilati. & de
buzabba latrone.

XXVIII **P**assio ihu. & sepultura & resurrectio eius.
itemq; mandata. & doctrina eius de
B A P T I S M O.

EXPLICIT
VNT. CA
PITULA

C A N O N P R I M U S . I N Q U O Q U A T U O R .

Matheus

ccc. xxxi
ccc. xxxii
ccc. xxxiii
ccc. xxxv
ccc. xxxvi
ccc. xxxvii
ccc. xl
ccc. xli
ccc. xlii
ccc. xliii
ccc. l
ccc. li

finit
Matheus.

Marcus

cc. viii
cc. x
cc. xii
cc. xiii
cc. xv
cc. xvii
cc. xxi
cc. xxviii
cc. xxxi
ccc. xxxvi

canon
Marcus.

Lucas

ccc. xv
ccc. xviii
ccc. xxi
ccc. xxiii
ccc. xxvii
ccc. xxviii
ccc. xxxvii
ccc. xxxviii
ccc. xxxvi
ccc. xxxvi

Primus.
Lucas.

Iohannes

c. xc vii
c. xc viii
cc. i
c. xc viii
c. xc viii
c. xc viii
cc. iii
cc. vi
cc. viii
cc. viii
cc. xi

in quo. iii.
Iohannes.

С А Н О Н С Е С У Н Д У. І Н Q V O T R E S.

Matheus.

xv
 xxi
 xxxi
 xxxvii
 xxxvii
 l
 lxii
 lxii
 lxiii
 lxvi
 lxviii
 lxxi
 lxxii
 lxxii
 lxxiii
 lxxiii
 lxxvi
 lxxviii
 lxxx
 lxxx
 lxxxii
 lxxxii
 lxxxiii
 lxxxiii
 lxxxv
 lxxxv
 lxxxviii
 lxxxviii
 xcii
 xciii
 xciii

MARKVS

vi
 x
 cu
 xxxviii
 xxxviii
 xl i
 xiii
 xviii
 xviii
 xv
 xlvii
 xxi
 xxvii
 xxvii
 xxviii
 xlviii
 l ii
 xxviii
 xxx
 l iii
 l iii
 l iii
 l iii
 l v
 l v
 c xl i
 c xl i
 xl
 lxxxvi
 lxxxvi

LUCA S.

xv
 xxxii
 c lxxxv
 c lxxxiii
 lxxxviii
 l vi
 iii
 xxiii
 xxxviii
 xxxvi
 lxxxiii
 xxxviii
 xxxviii
 c lxxxvi
 xl
 lxxxv
 c lxviii
 lxxxvi
 xl iii
 lxxxvii
 cx
 lxxxvii
 cxii
 cxiii
 lxxx
 c xl viii
 c l i
 lxxx
 xc vii
 c xl vi

C A N O N S E C U N D U S . I N Q U O T R E S .

M A T H E V S

c iii
c x iii
c x vi
c x xi
c x xii
c x xiii
c x xiv
c x xvi
c x xv
c x xvii
c xliiii
c xliiii
c xlviii
c xlviii
c l iii
c lxiii
c lxviii
c lxviii
c l x x
c l x xii
c l x xiii
c l x xvi
c l x x xiii
c x c
c x c ii
c x c iii
c x c iii
c x c iii

M A R C U S

i
x x iii
x x v
x x x ii
x x x iii
x x x iii
x x x v
x x x vi
x x x viii
xl iii
l vii
l viii
l x vi
l x vi
l x viii
l x x viii
l x x iii
l x x iii
l x x v
l x x x vii
x c i
x c iii
x c v
x c v
x c viii
c v
c vi
c vii
c vii
c viii

L U C A S

l x x
xl i
xl ii
c x x vii
c x x viii
c xl vii
l x x ii
l x x vi
l x x viii
c lx vi
x c
x ii
xl iii
x x x v
x x x vi
c xl iii
x c v
c c vi
x c vi
x c viii
x c viii
c i
c ii
c c x vii
c c x c vii
c x c v
c c x vi
c x x i
c c x viii
c l ii

CANON SECVNDVS. IN QVO TRIS.

MA THEVS

C XC III
C XC V
C XC VIII
C XC VIII
CC I

CC III
CC V
CC VI
CC VIII
CC XVII

CC XVIII
CC XXIII
CC XXV
CC XXVI
CC XXVIII

CC XXVIII
CC XL II
CC XL II
CC XL III
CC XL VIII

CC XL VIII
CC XL VIII
CC L I
CC L III
CC L VIII

CC L VIII
CC LX III
CC LX VIII
CC LXX I
CC LXX VIII

MARCVS

C VIII
C VIII
C X
C XI
C XII

C XIII
C XVI
C XVII
C XVIII
C XVII

C XXVIII
C XXX
C XXXIII
C XXXIII
C XXXV

C XXXVI
C XXXVII
C XXXVII
C XXXVIII
C XL III

C XL III
C XL III
C XL VI
C XL VIII
C L

C L I
C L V
C L III
XL II
C LX

LU CAS

CC XVIII
CC XX
CC XX I
C LXX III
CC XX II

C L XX
CC XXIII
CC XXXII
C XXXIII
C XL

CC XL I
CC XL III
CC XL V
CC XL III
CC XXXVII

CC XL VI
CC XXXVII
CC XL VIII
CC XL VIII
CC VIII

CC L III
CC L III
CC L V
CC III

CC L VIII
C L VI
C XXVIII
CC XXX
CC LXIII

CAHOH. II. I HQVO TRES.

MA THEW

cc lxxvi
cc lxxv
cc lxxv
cc xcvi
cc xcvi

ccc i
ccc viii
ccc xii
ccc xvi
ccc xvii

ccc xvii
ccc xxviii
ccc xxxviii
ccc xl
ccc xli

ccc xliiii
ccc xlviii
ccc l iii
ccc l iii

FINIT

I HQVO

MA THS

MA REVS

c lxiii
c lxvi
c lxvi
c lxxvii
c lxxvii

c lxxvii
c lxxviii
c xciii
c xcvi
c xcvi

cc ii
cc xviii
cc xviii
cc xx
cc xxii

cc xxiiii
cc xxv
cc xxxii
cc xxxiii

CAHOH

TRES.

MA REV

LU CAS

cc lxviii
cc lxv
cc lxvii
cc lxxv
cc lxxviii

cc lxxvii
ccc v
cc xcvi
cc xciii
cc xcvi

ccc viii
ccc xxii
ccc xxv
ccc xxvii
ccc xxiii

cc xxxviii
ccc xxxv
ccc xxxvii
ccc xxxviii

SCDS.

LU CAS.

Mathevs

l
l
l
vii
vii

l viii
lxiii
xc
xc
xc vii

cx
cx
cx
cxii
cxii

cxii
cxii
cxii
cxii
cxii

cxii
cxlvi

finit ca
1

Mathev

Lucas

xiii
xiii
xiii
vi
vi

lxiii
lxv
lxviii
l viii
ccxi

cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii

cxviii
cxviii
cxviii
cxviii
cxviii

cxviii
xcii

HOH. III.
1

Lucas

Iohs.

l
iii
v
ii
xxv

cxvi
xxxvii
cxviii
cxxxviii
cv

cxlviii
xxx
cxiii
lxxxvii
xliiii

lxv
viii
lxvi
xc
cliii

cxlii
xlvii

INQVO
1.

Iohs.

MATHS

xviii
cxvii
cxvii
cl
clxi

clxi
cciii
cciii
ccxvi
ccxvi

ccxvi
ccxvi
ccxvi
ccclxxviii
ccclxxviii

ccclxxvii
ccxciii
ccxcvii
ccxcviii
cccvii

cccxxi
cccxxi
cccxxiii
cccxxviii
cccxxviii
cccxxxiii

finit ca
matheus

MARCVS

viii
xxvi
xxvi
lxvii
lxxvii

lxxvii
cxv
cxv
cxv
cxv

cxv
cxv
clviii
clxi
clxi

clxxviii
clxxiii
clxxviii
clxxxviii

cc
cc
cciii
ccvii
ccvii
ccxi

HOH. III.
marcus

IOHS.

xxvi
xciii
xcv
li
xxiii

liii
xc
cxxxv
cl
cxxxviii

cxxxvii
cxxxiii
xcvii
lxvii
cxi

cli
cvii
lxx
ciii
clxxiii

clxxx
cxvii
clxxxiii
clxxxv
clxxxvii
ccii

inquo. III.
Iohannes.

С А Н О Н Q V I N T U S . I N Q V O D V O .

oatheus	l v e a s	o a t h s
iii	ii	lxxxi
x	viii	lxxxvi
xii	xi	xciii
xvi	xvi	xcv
xxv	xl	xcv
xxvii	xl viii	xcvi
xxviii	xl vii	cii
xxx	xl viii	ciii
xxxiii	cxciii	c v
xxxvi	c lvi	c vii
xxxviii	l iii	c viii
xl	l ii	cx
xl i	l v	cxvi
xl iii	cxxiii	cxvi
xl vi	c l iii	cxviii
xl vii	c xxxiii	cxv
xl viii	c xc i	cxvii
xl viii	cl	cxviii
l i	l viii	cxviii
l iii	cxv	cxix
l iii	l iii	cxxxiii
l v	clxx	cxxxviii
l vii	lxi	clvi
l viii	lx	clviii
l x	clxxi	clvii
l xi	lxxiii	clxv
l xv	clxxii	clxxii
l xvi	lxvi	clxxxii
l xviii	c v	clxxxiii
l xviii	c viii	clxxxvii

L V C A S

c . x i
 c . v i i i
 c . x l v
 c . x l
 c l . x . x . i i
 c l . x . x . v i i i
 l . x . v i i i
 l . x . x i
 c . x . c . i i i
 l . x . x . i i i
 c . x . v
 c . x . v i i i
 c l . x . v
 c l . x . v i i
 c . x . x . v i
 l . x . i i
 c . x . x . v i i i
 c . x . x . x . i i
 c . x . x . x
 l . x . x . x i
 c . x . x
 c l . x . v i i i
 l . v i i
 c c . x . x . v i
 c l . x i
 c c
 c l . x . x . x . v i i
 c l . x . x . x . v i i i
 c . x . c . v i i i
 c . x . c . v i i i i

M A T H E V S

c . x . c . v i i
 c c . x . i i i
 c c . x . x i
 c c . x . x . v i i i
 c c . x . x . x i
 c c . x . x . x . i
 c c . x . x . x . i i
 c c . x . x . x . i i i
 c c . x . x . x . v i
 c c . x . x . x . v i i
 c c . x . x . x . v i i i
 c c . x l
 c c . x l . i
 c c . l . v
 c c . l . v i
 c l . v i i
 c c . l . x i
 c c . l . x i i
 c c . l . x . v
 c c . l . x . v i
 c c . l . x . v i i
 c c . l . x
 c c . l . x . x . i i

finit Canon
 in Q V O

L V C A S

c c l . x . x . i i
 c c . x . x . x . v
 c c l . x . x . x i
 c . x . x . x . v i i i
 c l . x . x . v i i i
 c c . x . v
 c . x l . i i
 c . x . x . x . v i
 c . x . x . x . v
 c . x . x . x . v i i i
 c . x l
 c . x l . i
 c l . x . x . v
 c c . i i
 c c . v
 c c . x . i i i
 c c . v i i
 c c . x . i i
 c l . v i i
 c l . v
 c l . v i i
 c c . x . x . v i i i
 c . x . x . x . i

Quintus.
 d v o .

O A T H.	O A R.	O A T H.	O A R.
viii xvii xx xxvii xl iii	iii vii viii xi c xxvi	cc l iii cc lx cc lxiii cc lxxv cc lxxvii	cxl viii c l ii c l iii c l vii c lxiii
lxxvii lxxvii c cxxxviii c xl v	lx iii cxxxviii xc viii xl v lx	cc lxxvi cc lxxviii cc xc cc xc ii cc xc viii	c lx vii c lx viii c xxi c lxviii c xxviii
c xl viii c l ii c l iii c l vii c l viii	lx v lx viii lxx i lxxvii lxx iii	ccc v ccc viii ccc xi ccc xxx ccc xxxvii	c lxxv c xc c xc ii c viii c xvii
c lx c lxiii c lxv c lxviii c lxx ii	lxx vi lxx viii lxxx lxxxv lxxxviii	ccc xli ccc xli vii ccc l	cc xxi cc xxvi cc xxxviii
c lxxx clxxxviii cc ii cc xiii cc xv	c c iii c xiii c xx c xxiii	F I N I T VI. IH Q	C A H O H. D V O.
cc xxviii cc xli vi cc xli vii cc l cc l ii	c xxxi c xl c xli ii c xli v c xli vii		

Canon. vii. in quo d v o.

Canon viii. in quo d v o.

o. theus.

v
xviii
xviii
xviii
c x x

clxxxv
cc vii

fi n i t

vii. in qo

o. theus

lohanneſ.

lxxxiii
xviii
xxxii
xxxiii
lxxii

cc xv
ci

ca n o n

d v o

lohanneſ

l v c a s.

xxiii
xxv
xxvii
xxvii
xxviii

lxxxiii
lxxxviii
xci
c
ciii

cc xl vii
cc lxxvii
ccc xxxv

fi n i t

viii. in

o. arcus

xii
xiii
xvi
xxviii
xxvii

xl viii
l vi
lx i
lxxv
xcvii

cxxxvi
cc xvi
cc xxx

ca n o n

q v o

d v o.

Canon novus. In quo d v o. Canon. x. in quo pprie matheus.

Leas.	Iohannes	Matheus.	Matheus
xxv	ccxviii	ii	cl i
xxv	ccxxii	iii	clv
cc lx ii	cxiii	vi	clxviii
cc lx ii	cxviii	xiii	clxx i
cc lxxviii	ccxxviii	xviii	clxxvii
cc lxxviii		xxvi	clxxx i
ccc iii	ccxxvii	xxviii	cc lxxxviii
ccc vii	ccxxvi	xxxv	clxxxvi
ccc xii	cx	xxxvii	clxxxviii
	cx	xxxviii	cxci
	cx	xl ii	cxci vi
ccc iii	clxxxvi	xl v	cc
ccc vii	clxxxvi	l ii	ccx
ccc xii	clxxxvi	l vi	ccxvii
	clxxxvii	lxxv	ccxviii
	clxxxvii	lxxx i	ccxxvii
ccc xi	clxxxvii	lxxxviii	ccxxx
ccc xl	clxxxvii	xc i	ccxxxviii
ccc xl	ccxiii	xcviii	ccxxxv
ccc xl i	ccxvii	ci	cccxxxviii
ccc xl i	ccxxi	cvii	cc xl v
	ccxxviii	cviii	cc lxviii
		cxiii	cc lxxviii
		cxv	cc lxxxviii
		cxviii	ccc iii
		cxviii	ccc xviii
		cxviii	ccc xxviii
		cxviii	ccc xxxvii
		cxviii	ccc xl v
		cxviii	ccc l i
		cxviii	ccc l v
finis ca	non. viii.		
in quo	d v o.		

Canon .x. in quo marcus ppe. Canon .x. in quo proprie lucas.

MARCVS

xviii
xxxi
xliii
xli vi
xli viii

lxxii
lxxv
lxxviii
lxxxvi
lxxxviii

xc
xcii
xciii
ci
ciii

cxxiii
cxxxii
clxxvi
ccxiii
ccxxxiii

finis ca
non deci
mus. in q
marcus p
prie.

lucas

i
iii
v
viii
xviii

xx
xxii
xxviii
xxxvi
l

li
lxvii
lxxviii
lxxii
lxxv

ciii
cvi
cvii
cxiii
cxvii

cxxii
cxxxiii
cxxxvi
cxliiii
cxliiii

cli
cliiii
clviii
clviii
clviii

lucas

clxvi
clxxiii
clxxvi
clxxviii
clxxx

clxxxiii
clxxxviii
cxc
cxvii
cxvi

ccii
cciii
ccviii
ccx
ccxiii

ccxxiii
ccxxv
ccxxvii
ccxxxvi
ccliii

ccli vi
ccli viii
ccliiii
cclixi
cclixi

cclixi vi
cclixi viii
cclixi iii
cclixi viii
ccxcvi

lucas

cccxcviii
ccci
ccciii
cccvi
cccvi

cccxcvi
cccxx
cccxcvi
cccxcvi
cccxcviii

cccxcviii
cccxcviii

FINIT

CANON

DECIQ.

IN QVO

lucas

proprie.

С а н о н ъ д е с і о н ѡ с . І н а ѡ ѡ І о h a n n e s P r o p r i e .

Iohannes

iii

vii

viii

xi

xiii

xvi

xviii

xxiii

xxiiii

xxvii

xxviii

xxxi

xxxiii

xxxvi

xxxviii

xl i

xl iii

xl v

2

2 ii

2 iii

2 vi

2 viii

lx

ѿиѿѿ

Іо h a n

Iohannes

lxii

lxiiii

lxvi

lxviii

lxx i

lxxiii

lxx v

lxx viii

lxxx

lxxx i

lxxxiiii

lxxxvi

lxxxviii

xc ii

xc iii

xc viii

xc viii

cc ii

cc iii

cc vi

cc viii

cc x

cc xii

cc xv

cc xvii

cc xviii

cc xiiii

с а н о н ѡ

н ѡ с

Iohannes

ccxxv

ccxxvii

ccxxx

ccxxxii

ccxxxiiii

ccxxxvi

ccxxxviii

ccxl

ccxl iii

ccxl v

ccxl viii

ccxlviii

ccli

ccli iii

ccli v

ccli viii

ccli viii

ccliiii

ccli v

ccli viii

ccli viii

cclii

ccliiii

ccliiii

ccliiii

ccliiii

ccliiii

д е с і о ѡ .

р к о

Iohannes

clxxxi

clxxviii

cxci

cxci iii

cxci v

cc

cc ii

cc v

cc viii

cc x

cc xii

cc xiiii

cc xvi

cc xviii

cc xx

cc xxiii

cc xxvi

cc xxviii

cc xxx

cc xxxvii

cc xxxviii

cc xxxviii

cc xxxviii

cc xxxviii

cc xxxviii

cc xxxviii

cc xxxviii

І н а ѡ ѡ

р р і е .

INCIPIT.
EVANGELIUM.
SECUNDUM.
MATHEVM.

LIBER.

GENE

R A

T I

O

NIS.

IHV. XPI. FI

LII DAVID.

Alt. 1. iii
l. viii
lo. i.
iii
v

Cap. 1

¶ 1211 A B R A H A M. **A**braham genuit ysaac. ysaac autem genuit iacob. **I**acob autem genuit iudam & fratres eius. iudas autem genuit phares & zara de thamar. **P**hares autem genuit esrom. esrom autem genuit aram. **A**ram autem genuit aminadab. aminadab autem genuit naason. **N**aason autem genuit salmon. salmon autem genuit booz de rachab. **B**oaz autem genuit obed ex rith. obed autem genuit iesse. **I**esse autem genuit dauid regem. dauid autem rex genuit salomonem ex ea que fuit urie. **S**alomon autem genuit roboam. roboam autem genuit abia. **A**bia autem genuit asa. asa autem genuit iosaphat. **I**osaphat autem genuit ioram. ioram autem genuit ozias. **O**zias autem genuit ioatham. ioatham autem genuit achaz. **A**chaz autem genuit ezechiam. ezechias autem genuit manassen. **M**anasses autem genuit amon. amon autem genuit iosiam. **I**osias autem genuit iechoniam & fratres eius in transmigratione babilonis. **E**t post transmigrationem babilonis iechonias genuit salathiel. **S**alathiel autem genuit zorobabel. zorobabel autem genuit abiud. **A**biud autem genuit eliachim. eliachim autem genuit azor. **A**zor autem genuit sadoch. sadoch autem genuit achim. **A**chim autem genuit eluid. eluid autem genuit eleazar. **E**leazar autem genuit mathan. mathan autem genuit iacob. **I**acob autem genuit ioseph. virum marie. **D**e qua natus est iesus. qui vocatur xps.

Al. m.
Sol

O m n e s ergo generationes ab abraham usq; ad
dauid: generationes xiiii. **E**t a dauid usq; ad
transmigrationē babilonis: generationes xiiii. **E**t
a transmigratione babilonis usq; ad xpm: generatio
nes q u a t v o r d e c i m.

X p i a v t e o generatio sic f e r a t.

Al. m.
L. ii

C v a l esset desponsata mater eius maria ioseph:
ante quam conuenerent. inuenta est in utero ha
bens d e s p i r i t u s a h c t o.

Al. m.
Sol.

I o s e p h autē uir eiuscū esset iustus. & nollet eam tra
ducere: uoluit occulte dimittere eam. **H**ec autē co co
gitante: ecce angelus dñi in somnis apparuit ei dicens.
I oseph fili dauid: noli timere accipere mariā coniu
gem tuā. **Q**uod enim in ea natum est: de spu scō est.
Pariet autē filium: & uocabis nomen eius ihm. **I**pse
enim saluum faciet pplm suū a peccatis eor. **H**oc au
tem totum factum est: ut adimplerēt quod dictum
ē ad no. p propham diceūtē. **E**cce uirgo in utero ha
bebit & pariet filium: & uocabunt nom eius emma
nuel. quod est interpretatū nobiscum dñs. **E**xur
gens autē ioseph a somno: fecit sicut angls dñi ei pre
cepit. **E**t accepit coniugem suam. & non cognosce
bat eā: donec peperit filium suū primogenitū. **E**t

In esaiā. pphā.

C u o c a u i t n o m e n e i u s i e s u a l.
v a l ergo natus esset ihs in bethlehem iude. in

Ca. 2.

diebus herodis regis: ecce magi a oriente uenerunt hiero-
solymā dicentes. **V**bi est qui natus est rex iudeorū? **V**idi-
mus enim stellam eius in oriente: & uenimus adorare eū.
Audientem autem herodes rex turbatus est: & omnis hiero-
solyma cum illo. **E**t congregans omnes principes sacerdotū.
& scribas populi: sciscitabat ab eis ubi xp̄us nasceretur.

ort. v
vii
le. ierem.

At illi dixerunt ei. **I**n betlehem iudee. **S**ic enim scrip-
tum est per prophetam. **E**t tu betlehem terra iuda: ne-
qua quā minima es in principibus iuda. **E**x te enim exi-
et dux: qui regat populum meum isrl̄.

ort. vi.
x
sol.

Tu h̄c herodes clam uocatis magis: diligenter
didicit ab eis tempus stelle que apparuit eis. **E**t
mittens illos in betlehem dixit. **I**te & interrogate di-
ligenter de puero: & cum inueneritis renunciate mi-
hi. ut et ego ueniens adorem eū. **Q**ui cum audissent
regem abierunt. **E**t ecce stella quam uiderant in ori-
ente antecedebat eos: usque dum ueniens staret supra
ubi erat puer. **V**identes autē stellam: gausi sunt
gaudio magno ualde. **E**t ut inantes domum: inue-
nerunt puerū cum maria matre eius. **E**t prostrantes:
adorauerunt eū. **E**t aptis thesauris suis obtulerūt
ei munera. aurū. thur. & myrrā. **E**t responso ac-
cepto in somnis ne redirent ad herodem: paliam
uiam reuersi sunt in regionem suam.

Qui cum recessissent. **E**cce angelus dñi appa-

runt in somnis ioseph dicens. **S**urge & accipe puerum
& matrem eius & fuge in egyptum. & esto ibi usque dum di
cam tibi. **F**uturum est enim. ut herodes querat puerum
ad perducendum eum. **Q**ui confurgens. accepit puerum & ma
trem eius nocte. & secessit in egyptum. & erat ibi usque ad obitum
herodis. ut adimpleret quod dictum est a domino per prophetam
dicentem. **E**x egypto uocaui filium meum. **T**unc herodes ui
dens quoniam inlusus esset a magis. iratus est ualde. & mittens oc
cidit omnes pueros qui erant in bethlehem & in omnibus finibus
eius. ab annu & infra. secundum tempus quod exquisierat a
magis. **T**unc adimpletum est quod dictum est per hieremiam
prophetam dicentem. **V**ox in Rama audita est. ploratus & ulu
latus multus. Rachel plorans filios suos. & noluit consolari

II

De f v h e t o **Q**uia non s v h t.
autem herode. ecce angelus domini apparuit in somnis io
seph dicens. **S**urge & accipe puerum & matrem eius. & ua
de in terram israhel. **D**efuncti sunt enim. qui querebant ani
mam pueri. **Q**ui surgens. accepit puerum & matrem eius. &
uenit in terram israhel. **A**udiens autem quod archelaus reg
naret in iudea pro herode patre suo. timuit illo ire.
Et ammonitus in somnis. secessit in partes galilee. **E**t
ueniens. habitauit in ciuitate que uocatur nazareth.
ut adimpleret quod dictum est per prophetas. quoniam naza
reus uoca b i t v r.

Ih d i e b v s autem illis. uenit iohannes baptista

Mat. vii.
L. vi.
Io. ii.

ca 5

predicans in deserto iudee dicens. **P**enitentiam agite. ad
propinquabit enim regnum celorum.

Hic est enim qui dictus est per prophetam dicen-
tem. **V**ox clamantis in deserto. parate viam domi-
ni. rectas facite semitas eius.

Ipsa autem iohannes habebat uestimentum de pilis ca-
melorum. & zonam pelliciam circa lumbos eius. esca autem
eius erant locustae. & mel siluestre. **T**unc exiebat ad eum
hierosolima. & omnis iudea. & omnis regio circa iorda-
nem. & baptizabant in iordane ab eo. confitentes peccata

Vidit enim multos phariseorum. & sadu-
ceorum. uenientes ad baptismum suum. dixit eis. **P**roge-
nies uiperarum. quis demonstrauit uobis fugere a futu-
ra ira. **F**acite ergo fructum dignum penitentiae. **E**t ne ue-
litis dicere intra uos. patrem habemus abraham. **O**ico enim
uobis. quoniam potest deus de lapidibus istis suscitare filios a-
brahae. **I**am enim securus ad radicem arborum posita est.

Omnis ergo arbor quae non facit fructum bonum. excide-

Etur. & in ignem mittetur. **E**go quidem uos baptizo in aqua in penitentiam. qui
autem post me uenit uisus est. fortior me est. cui non sum dig-
nus calcamenta portare. **I**pse uos baptizabit in spiritu sancto.

Cuius uentilabrum in manu sua. & ignis.
& purgabit area suam. **E**t congregabit triticum
suum in horreum. paleas autem comburet igni inextinguibili.

Mat. xiii.
Luce. vii.
Luce. x.

Mat. xiii.
Luce. vii.

Mat. xiii.
Luce. vii.

Mat. xiii.
Luce. vii.
Luce. x.

Mat. xiii.
Luce. vii.

Mat. viii.
Sol. 37

Tu h e uenit ihs. a galilea in iordanem ad iohannem.
ut baptizaretur ab eo. **I**ohannes autē phibebat eum
dicens. **E**go a te debeo baptizari. & tu uenis ad me.
Respondens autē ihs. dixit ei. **S**ine modo. sic enim de
cet nos implere omnem iusticiā. **T**unc dimisit eum.

Mat. viii.
Mat. v.
L. viii.
Ioh. i. v.

Baptizatus autē ihs. confestim ascendit de aqua.
Et ecce apertae sunt ei caeli. & uidit spm dī descendentem
sic columba. & uenientem sup se. **E**t ecce uox de celis di
cens. **H**ic ē filius mī dī dilectus. in quo mihi complacui.

Mat. xv.
Mat. vi.
L. xv.

Tu h c l e s v s d v c t v s ē s t i h
desertum a spiritu. ut temptaretur a diabolo.

Cap. 1. e.

Mat. xvi.
L. xvi.

Et cum ieiunasset quadraginta diebus. & quadra
ginta noctib. postea esuruit. **E**t accedens temp
tator dixit ei. **S**i filius dī es. dic ut lapides isti panes
fiant. **Q**ui respondens dixit. **S**criptum est. **N**on i
pane solo uiuet homo. sed in omni uerbo quod pcedit
de ore dī. **T**unc assumpsit eum diabolus in sanctam
ciuitatem. & statuit eum supra pinnaculum templi.
& dixit ei. **S**i filius dei es. mitte te deorsum. **S**crip
tum est enim. quia angelis suis mandabit de te. &
in manibus tollent te. ne forte offendas ad lapidem
pedem tuum. **A**it illi ihs rursus. **S**criptum est.
Non temptabis dominū dīm tuum. **I**terum ad sup
sit eum diabolus in montem excelsum ualde. & offen
dit ei omnia regna mundi & glām eor. & dixit illi.

Hec omnia tibi dabo: si cadens adoraueris me. **T**unc
dicit ei ihs. **V**ade satanas. **S**criptum est enim. **D**nm
dñm tuum adorabis: & illi soli serues.

Or. xviii.
VII.
Or. VII.

Tu hunc reliquit cum diabolus: & ecce angeli accesserunt:
& o i h i s t r a b a h t f l.

Or. xviii.
VIII.
Or. VIII.
Lo. xviii.

Cum autem audisset iesus quod iohannes tradi-
tus esset. secessit i h g a l i l e a o i.

Or. xviii.
VII.
Lo. xviii.

Et relicta ciuitate nazareth: uenit & habitauit in
capharnaum maritimum. in finibus zabulon & nep-
talim. ut adimpleret quod dictum est per sampphe-
tam. **T**erra zabulon. & terra neptalim: uia maris
transiordanen galilee gentium. **P**opulus qui sedebat
in tenebris: uidit lucem magnam. **E**t sedentibus in
regione umbre mortis: lux orta est t f l s.

Or. xviii.
VII.
Or. VIII.

Ex i h d e cepit ihs predicare & dicere. **P**enitenti-
am agite: adpropinquauit enim regnum celorum.

Ambulans autem ihs iuxta mare galilee: uidit duos
fratres. symonem qui uocatur petrus. & andream fra-
trem eius mittentes rete in mare. **E**raut enim piscato-

Or. xviii.
VIII.
Or. VIII.
Lo. xviii.

Et ait illis. **V**enite post me: & faciam uos **F**res.
fieri piscatores hominum. **A**t illi continuo relicti

Or. xviii.
VI.
Or. VI.

Et p r o **S**retibus secuti s v h t f v o i.
cedens inde: uidit alios duos fratres. iacobum ze-
bedei. & iohannem fratrem eius innai. cum zebe-
deo patre eorum reficientes retia sua. & uocauit eos.

Illi autem statim relictis fratribus & patre. secuti sunt eum.

Et circumbat illis totam galileam. docens in synagogis eorum. & predicans euangelium regni. & sanans omnem languorem. & omnem infirmitatem in populo. **E**t abiit opinio eius in totam syriam. **E**t optulerunt ei omnes male habentes. uariis languoribus. & tormentis comprehensos. & qui demonia habebant. & lunaticos. & paraliticos. & curauit eos. **E**t secute sunt eum turbe multe de galilea. & decapoli. & hierosolymis. & de iudea. & de

Vi d e h s autem tur **S**transiordanen. **E**t cum sedisset. accesserunt ad eum discipuli eius. **E**t apientos suum. docebat eos dicens. **B**eati pauperes spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum. **B**eati mites. quoniam ipsi possidebunt terram. **B**eati qui lugent. quoniam ipsi consolabuntur. **B**eati qui esuriunt & siciunt iusticiam. quoniam ipsi saturabuntur. **B**eati misericordes. quoniam ipsi misericordiam consequentur. **B**eati mundo corde. quoniam ipsi deum uidebunt. **B**eati pacifici. quoniam filii dei uocabuntur. **B**eati qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. quoniam ipsorum est regnum celorum. **B**eati estis. cum maledixerunt uobis. & persecuti uos fuerint. & dixerint omne malum aduersum uos mentientes propter me. **G**audete & exultate. quoniam merces uestra copiosa est in celis. **S**ic enim persecuti sunt prophetas. qui fuerunt a h t e v o s.

IIII.

m. 4.

Mr. x. x. iii.
Mr. x. x. vii.
l. xl. v.
lo. xl. vi.

Mr. x. x. iiii.
Sol

Mr. x. x. v.
l. xl. vi.

Mr. x. x. vi.
Sol

Mr. x. x. vii.
l. xl. vii.

Mr. x. x. viii.
l. xl. viii.
Mr. x. x. viii.
Sol.

Mr. x. x. x.
l. xl. viii.

Mr. xxxvi.
Ma. c. li.
L. c. lxxv.

Vos estis sal terre. **Q**uod si sal euauerit. in quo sali-
etur. **A**d nichilum ualet ultra. nisi ut mittatur fo-
ras. & conculcetur. **A B H O O I H I B V S.**

Mr. xxxvii.
Mr. xxxviii.
L. c. lxxvi.

Vos estis lux mundi. **N**on potest ciuitas abscondi su-
pra montem posita. neq. accendunt lucernam. & ponunt
eam sub modio. sed super candelabrum. ut luceat omnibus
qui in domo sunt. **S**ic luceat lux ustra coram hominibus.
ut uideant ustra bona opa. & glorificent patrem uestrum. qui in

Mr. xxxviii.
Sol

Non est putare quod ueni soluere legem. **S**ed
aut pphias. **N**on ueni soluere. sed adimplere.

Mr. xxxviii.
L. c. lxxvii.

Ad id quippe dico uobis. donec transeat celum & ter-
ra. iota unum. aut unus apex non preteribit. a lege.

Mr. xxxv.
Sol

Qui ergo soluerit **S**ed donec omnia f. i. a. h. t.
unum de mandatis istis minimis. & docuerit sic homi-
nes. minimus uocabitur in regno celorum. **Q**ui autem fe-
cerit & docuerit. hic magnus uocabitur in regno celorum.
Dico enim uobis. quia nisi abundauerit iusticia uestra
plusquam scribarum & phariseorum. non intrabitis in regnum
celorum. **A**uidistis quia dictum est antiquis. non occides.
Qui autem occiderit. reus erit iudicio. **E**go autem dico
uobis. quia omnis qui irascitur fratri suo. reus erit iudi-
cio. **Q**ui autem dixerit fratri suo iacha. reus erit concilio.
Qui autem dixerit fatue. reus erit gehenne ignis. **S**i er-
go offers minus tuum ad altare. & ibi recordatus fueris
quia frater tuus habet aliquid aduersum te. relinque

ibi munus tuum ante altare. & uade prius reconciliare
fratri tuo. **E**t tunc ueniens. offeres munus tuum.

Matth. vi.
L. c. xlii.

Es t o consentiens aduersario tuo cito dum es in via
cum eo. ne forte tradat te aduersarius iudi ei. & iu
dex tradat te ministro. & in carcerem mittaris. **A**men
dico tibi. non exies inde donec reddas nouissimū quadriā

Matth. xvii.
L. c. x.

Av d i s t i s quia dictū est antiquis. **I**tem.
non meehaberis. **E**go autē dico uobis. qm̄ omnis
qui uiderit mulierem. ad concupiscendū eam. iam me
ehatus est eam in corde suo. **Q**uod si oculus tuus dex
ter scandalizat te. erue eum & proice abste. **E**xpedi
t enim tibi ut peat unum membroꝝ tuoꝝ. quam totum
corpus tuum mittatur in gehennam. **E**t si dextera
manus tua scandalizat te. abscide eam. & proice abste.
Expedi t enim tibi ut peat unum membroꝝ tuoꝝ.
quam totum corpus tuum eat in gehennam. **D**ic tū
est autē. qui cumq; dimiserit uxorem suam. det illi li
bellum repudi. **E**go autē dico uobis. quia omnis
qui dimiserit uxorem suam excepta fornicationis cau
sa. facit eam meehari. **E**t qui dimissam duxerit. ad
ulterat. **I**terum audistis quia dictum est antiquis.
non p̄iurabis. **R**eddes autem dñō iuramenta tua.
Ego autem dico uobis. non iurare omnino. neq; per
celum quia tronus dei est. neq; p̄ terram. quia scabel
lum est pedum eius. neq; p̄ hierosolimam. quia cui

tas est magni regis. neque per caput tuum unaueris.
quia non potes unum capillum album facere. aut ni-
grum. **S** it autem sermo uester: est est. non non.

Q uod autem his abundantius est. amalo est. **A** udis
tis quia dictum est: oculum pro oculo. & dentem pro
dente. **E** go autem dico uobis. non resistere amalo.

Mat. xxviii.
L. i. iii.

S ed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam.
prebe illi & alteram. **E** t ei qui uult tecum iudicio
contendere. & tunicam tuam tollere. dimitte ei & palliū.

Mat. xxviii.
Sol. v.

E t quicumque te angariauerit mille passus. uade cum illo
alia duo. **Q** ui petit. at. da ei. **E** t uolenti mutuari
at. ne a v e r t a r i s.

Mat. xli.
L. i. ii.

A v d i s t i s quia dictum est: diliges proximum
tuum. & odies inimicum tuum. **E** go autem dico uo-
bis. **D** ilige inimicos uos. bene facite his qui oderunt
uos. & orate pro persequentibus & calumniantibus uos.
ut sitis filii patris uos qui in celis est. qui solem suum ori-
ri facit super bonos & malos. & pluit super iustos &

Mat. xli.
L. i. v.

S i enim diligitis eos qui uos diligunt. **S** i iustos.
quam mercedem habebitis. **N** onne & publicani
hoc faciunt. **E** t si salutaueritis fratres uos tan-
tum. quid amplius facitis. **N** onne & ethnici hoc faci-
unt. **E** stote ergo uos perfecti. sicut & pater uos celestis

Cap. 6

Mat. xlii.
Sol. v.

A ttendite ne iusticiam uestram
faciat coram hominibus. ut uideamini ab eis.

Alioquin mercedem non habebitis apud patrem
vrum qui in celis est. **C**um ergo facis elemosinam noli
tuba canere ante te. sicut ypocrite faciunt in synago
gis & in vicis. ut honorificentur ab hominibus. **A**men di
co vobis. receperunt mercedem suam. **G**e autem fa
ciente elemosinam nesciat sinistra tua quid faciat
dextera tua. ut sit elemosina tua in abscondito. & pater
tuus qui videt in abscondito. reddet tibi.

Et cum orabis. non eritis sicut hypocrite qui amant
in synagogis & in angulis platearum stantes orare.
ut videantur ab hominibus. **A**men dico vobis. rece
perunt mercedem suam. **T**u autem cum orabis. in
tuo cubiculo. & clauso ostio tuo ora patrem
tuum in abscondito. **E**t pater tuus qui videt in ab

v.

or. el. m.
l. e. x. v. m.

Ora te sicut. **I**n abscondito. reddet tibi.
Nolite multum loqui sicut ethnici. **P**utant enim.
quod in multiloquio suo exaudiantur. **N**olite ergo ad
similari eis. **S**ed enim pater uester quid opus sit
vobis. ante quam petatis eum. **S**ic ergo vos orabi
tis. **P**ater noster qui es in celis. **S**anctificetur
nomen tuum. **V**eniat regnum tuum. **F**iat volun
tas tua sicut in celo & in terra. **P**anem nostrum super
substantialem da nobis hodie. **E**t dimitte nobis
debita nostra. sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.
Et ne inducas nos in temptationem. **S**ed libera

H o s a o z a z o .

D. xl. iii.
ora. cxvii.

Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum: dimittet & uobis pater uester celestis delicta uestra. **S**i autem non dimiseritis hominibus: nec pater uester dimittet peccata uestra.

ora. xl. v.
Soz. v.

demoluntur.

Cum autem ieiunatis: nolite fieri sicut ypocritae tristes. **E**xterminant enim facies suas: ut pareant hominibus ieiunantes. **A**men dico uobis: quia receperunt mercedem suam. **T**u autem cum ieiunas: ungue caput tuum. & faciem tuam laua. ne uidearis hominibus ieiunans: sed patri tuo qui est in abscondito. & pater tuus qui uidet in abscondito retribuet tibi. **N**olite thesaurizare uobis thesauros in terra: ubi erugo & tinea demolitur. & ubi fures effodiunt. & furantur.

Mat. xl. vi.
l. c. l. iii.

Theaurizate autem uobis thesauros in celo: ubi neque erugo neque tinea demolitur. & ubi fures non effodiunt nec furantur. **U**bi enim est thesaurus tuus.

Mat. xl. vii.
l. c. cxviii.

Ubi est & cor tuum. **S**i fuerit oculus tuus simplex: totum corpus tuum lucidum erit. **S**i autem oculus tuus nequam fuerit: totum corpus tuum tenebrosum erit. **S**i ergo lumen quod in te est tenebre sunt: ipse tenebre quantae erunt.

Mat. xl. viii.
l. c. xxi.

Neque enim potest duobus dominis seruire. **A**ut enim unum odio habebit. & alterum diliget: aut unum

Mat. xvi.
l. c. l.

Iustinebit. & alterum contempnet. **N**on potestis dō
d e o dico uobis: ne sol **S**eruire & mammonē.
liciti sitis anime ur̄e quid manducetis. neq; corpori
ur̄o quid induamini. **N**onne anima plus est quam es
ca. **E**t corpus plus quam uestimentum. **R**espici
te uolatilia celi. quoniam non serunt. neq; metunt.
neq; congregant in horrea. & pater uester celestis
pascit illa. **N**onne uos magis pluris estis illis.
Quis autem ur̄m cogitare potest. adicere ad statum
suam cubitum unum. **E**t de uestimento quid solli
citi estis. **C**onsiderate lilia agri quomodo crescunt.
non laborant neq; nent. **D**ico autem uobis: quō nec
salem in omni gl̄a sua cooptus est sicut unum ex
istis. **S**i autem fenum agri quod hodie est. & eras
in elibum mittitur. deus sic uestit. quanto magis
uos minime fidei. **N**olite ergo solliciti esse dicen
tes. **Q**uid manducabim? aut quid bibemus? aut q̄
operiemur. **H**ec enim omnia gentes inquirunt.
Sett enim pater uester: quia his omnib; indigetis.
Querite ergo primum regnum dei. & iusticiā eius.
& hec omnia adicientur uobis. **N**olite ergo sollici
ti esse in crastinum. **C**rastinus enim dies sollicitus
erit sibi ipsi. **S**ufficit diei malicia sua.

Mat. l.
cap. xvi.
l. c. lvi.

Non est uis uis dicere: ut non iudicemini. **I**n quo enī
iudicio iudicaueritis: iudicabimini. **E**t in qua

S VI.

Cap. xvi.

At menecup.

mensura mensi fueritis remeietur uobis.

Mat. l. i.
l. l. viii.

Quid autem uides festucam in oculo fratris tui. & trahem in oculo tuo non uides? **A**ut quomodo dicis fratri tuo. sine eiclam festucam de oculo tuo. & ecce trahis est in oculo tuo? **H**ypocrita. eice primum trahem de oculo tuo. & tunc uidebis eicere festucam de

Mat. l. ii.
Sol. x

Nolite dare sanctum **I**n oculo fratris tui. canibus. neque mittatis margaritas uas ante porcos. Ne forte conculcent eas pedibus suis. & conuersi disrum

Mat. l. iii.
l. c. xv.

Petite & dabitur uobis. querite & inuenietis. pulsate & aperietur uobis. **O**mnis enim qui petit accipit. & qui querit inuenit. & pulsanti aperietur. **A**ut quis est ex uobis homo. quem si petierit filius suus panem. numquid lapidem porriget ei? **A**ut si piscem petierit. numquid serpentem porriget ei? **S**i ergo uos cum sitis mali. nostis bona dare filiis uiris. quanto magis pater uester qui in celis est.

Mat. l. iii.
l. l. iii.

Oportet ergo **S**ed dabit bona petentibus se. quecumque uultis ut faciant uobis homines. & uos facite eis. **H**ec enim lex & prophetæ.

Mat. l. v.
l. c. l. v.

Istam parauit portam. quia lata porta & spatiofa uia que ducit ad perditionem. & multi sunt qui intrant per eam. **Q**uam angusta porta & arcta uia que ducit ad uitam. & pauci sunt qui inueniunt eam.

Mat. l. vi
Sol. x

Attendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos in

uestimentis ouium / intrinsecus autem sunt lupi rapaces.

A fructibus eorum cognoscetis eos.

Novum autem videt colligunt de spinis uinas. aut de tribulis ficus.
Sic omnis arbor bona fructus bonos facit. **M**ala
autem arbor fructus malos facit. **N**on potest arbor
bona fructus malos facere. neque arbor mala fructus
bonos facere. **O**mnis arbor que non facit fructum
bonum excidetur & in ignem mittetur.

Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. **N**on omnis
qui dicit mihi domine domine intrabit in regnum celorum. sed qui
facit uoluntatem patris mei qui in celis est. ipse intra-

Mbit in regnum celorum.

Multi dicent mihi in illa die. domine domine. nonne in no-
mine tuo prophetauimus. & in tuo nomine demonia ei-
cimus. & in tuo nomine uirtutes multas fecimus.

Et tunc confitebor illis. quia nunquam noui uos.

Discedite a me. qui operamini iniquitatem.

Omnis ergo qui audit uerba mea hec. & facit ea. adsi-
milabitur uiro sapienti qui edificauit domum suam
supra petram. **E**t descendit pluuia. & uenerunt
flumina. & flauerunt uenti. & irruerunt in domum
illam. & non cecidit. fundata enim erat supra petram.

Et omnis qui audit uerba mea hec. & non facit ea.
similis erit uiro stulto qui edificauit domum suam sup
harenam. & descendit pluuia. & uenerunt flumina.

matth. l. vii.
c. lxi.
matth. l. viii.
c. lxi.

matth. l. viii.
c. lxi.
lo. c. xvi.

matth. l. x.
c. lxi.

matth. l. xi.
c. lxi.

et flauerunt uenti. et irruerunt in domum illam. et cecidit. et fuit ruina eius magna.

VII.

alt. l. xii.
alt. xiii.
lv. iii.
lo. xxviii.

Et factum est cum consummasset ihs uerba hec. admirabantur turbe sup doctrina eius. **E**rat enim docens eos sic potestate habens. et non sicut scribe eoz et pharisei.

Cap 8

alt. l. xiii.
alt. xiiii.
lv. xiii.
lo. xxxiii.

Quo autem descendisset de monte. secute sunt eum turbe multe. **E**t ecce leprosus ueniens adorabat eum dicens.

Dne. si uis potes me mundare. **E**t extendens manu. tetigit eum ihs dicens. **V**olo. **M**undare. **E**t confecti mundata est lepra eius. **E**t ait illi ihs. **V**ide. nemini dixeris. sed uade ostende te sacerdoti. et offer manus quod precepit moyses in testimonium illis.

alt. l. xiiii.
lv. l. xvi.
lo. xxxvii.

Quo autem introisset capharnaum. accessit ad eum centurio. rogans eum et dicens. **D**ne. puer meus iacet in domo paralyticus. et male torquetur. **A**it illi ihs. **E**go ueniam. et curabo eum. **E**t respondens centurio ait. **D**ne. non sum dignus ut intres sub tectum meum. sed tantum dic uerbo et sanabitur puer meus. **N**am et ego homo sum sub potestate habens sub me milites. et dico huic uade et uadit. et alio ueni. et uenit. et seruo meo fac hoc et facit. **A**udiens autem ihs miratus est. et sequentibus se dixit. **A**men dico uobis. non inueni tantam fidem nisi in israhel.

alt. l. xv.
lv. cl. xxi.

Dico autem uobis. quod multi a oriente et occidente ueniunt. et recumbent cum abraham et ysaac. et ia

eorum in regno celorum. **F**ili autem regni eicientur in tenebras exteriores. ibi erit fletus & stridor dentium.

mat. lxxvi.
l. lxxvi.

Et dixit illis centurioni. **V**ade & sicut credidisti fiat tibi. **E**t sanatus est puer: nulla hora.

mat. lxxvii.
mar. lxxvii.
l. lxxvii.

Et cum uenisset ihesus in domum petri: uidit socrum eius iacentem & febricitantem: & tetigit manum eius. & dimisit eam febris. **E**t surrexit: & ministrabat eis. **V**espere autem facto: optulerunt ei multos demonia habentes. **E**t eiciebat spiritibus uerbo: & omnes male habentes curauit. ut adimpleretur quod dictum est per esaiam prophetam dicentem. **I**pse infirmitates nostras accepit: & egrotationes portauit. **V**idens autem ihesus turbas multas circum se: iussit ire trans fretum.

mat. lxxviii.
l. lxxviii.

Et accedens unus scriba: ait illi. **M**agister: sequar te quocumque ueris. **E**t dicit ei ihesus. **V**ulpes foveas habent: & uolucres celi nidus: filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. **A**lius autem de discipulis eius. ait illi. **D**omine: permittite me primum ire & sepelire patrem meum. **I**esus autem ait illi. **S**equere me: & dimitte mortuos sepelire mortuos suos.

mat. lxxviii.
mar. lxxviii.
l. lxxviii.

Et ascendente eo in nauiculam: secuti sunt eum discipuli eius. **E**t ecce motus magnus factus est in mari: ita ut nauicula opiretur fluctibus. **I**pse uero dormiebat. **E**t accesserunt: & suscitauerunt eum dicentes. **D**omine: salua nos perimus. **E**t dicit eis.

(VIII.)

Quid timidi estis in odice fidei? **T**unc surgens impa-
uit uentis & mari: & facta est tranquillitas magna.
Porro homines mirati sunt dicentes. **Q**ualis est hic
quia uenti & mare obediunt ei. **E**t cum uenisset tñs
fretum in regionē gerasenorum. occurrerunt ei duo
habentes demonia. de monumentis exeuntes seu numis.
ita ut nemo possit transire per uiam illam. **E**t ecce cla-
mauerunt dicentes. **Q**uid nobis & tibi ihu fili dei?
uenisti huc. ante tempus torquere nos. **E**rat autē
non longe ab illis. grex porcorum multorum pascens.
Demonēs autē rogabant eum dicentes. **S**i eicis
nos. mitte nos in gregem porcorum. **E**t ait illis. **I**te.
At illi exeuntes. abierunt in porcos. **E**t ecce impe-
tu abiit totus grex per preceptum in mare: & mortui sūt
in aquis. **P**astores autem fugerunt. **E**t uenien-
tes in ciuitatem. nunciauerunt omnia. & de his qui
demonia habuerant. **E**t ecce tota ciuitas exiit ob-
uiam ihu: & uiso eo rogabant ut transiret a finibus eorum.
Et ascendens in nauiculam trans fretum. & uenit
in ciuitatem suam. **E**t ecce offerebant ei paraliti-
cum. iacentem in lecto. **E**t uidens ih̄s fidem illorum.
dixit paralitico. **C**onfide fili. remittuntur tibi pec-
cata tua. **E**t ecce quidā de scribis. dixerunt intra
se. **H**ic blasphemizat. **E**t cum uidisset ih̄s cogi-
tationes eorum dixit. **V**t quid cogitatis mala in cor.

VIII.
cap. 9.

Mat. lxxv.
mar. xlv.
l. lxxviii.
lo. xxxviii.

dibusur'is. **Q**uid est facilius dicere. dimitte tuur
tibi peccata. aut dicere. surge & ambula. **V**t sciat
autem quonia filius hominis habet potestatem inter
ra dimittendi peccata. tunc ait paralitico. surge tolle
lectum tuum. & uade in domum tuam. **E**t surrex'
& abiit in domum suam. **V**identes autem turbe ti
muerunt. **E**t glorificauerunt deum. qui dedit

Et potestatem talem hominibus.

Mat. ix. 1.
Mar. ii. 1.
L. x. xviii.

Et cum transiret inde ihs. uidit hominem sedentem
in teloneo mattheum nomine. & ait illi. **S**equere
me. **E**t surgens. secutus est eum.

Mat. ix. 11.
Mar. ii. 15.
L. x. xviii.
Le. ix. xvi.

Et factum est discumbente eo in domo. ecce multi pu
blicani & peccatores uenientes discumbebant cum
ihu. & discipulis eius. **E**t uidentes pharisei. dice
bant discipulis eius. **Q**uare cum publicanis & pec
catoribus manducat magister uester.

Mat. ix. 11.
Mar. ii. 15.
L. x. xl.

At ihs audiens ait. **N**on est opus ualentibus medi
cus. sed male habentibus. **E**untes autem discite.
quid est misericordia uolo & non sacrificium. **N**on
enim ueni uocare iustos. sed peccatores. **T**unc ac
cesserunt ad eum discipuli iohannis dicentes. **Q**ua
re nos & pharisei ieiunamus frequenter. discipuli
autem tui non ieiunant. **E**t ait illis ihs. **N**um
quid possunt filii sponsi lugere quam diu cum illis e
sponsus. **V**enient autem dies cum auferetur ab

cis sponsus: et tunc ieiunabunt. **N**emo enim immittit
 commissuram panni rudis in uestimentū uetus: tollit
 enim plenitudinē eius. a uestimento. & peior scissura fit.
Neq; mittunt uinum nouum in utres ueteres: alioquin
 rumpuntur utres & uinum effunditur: & utres peunt.
 sed uinum nouum in utres nouos mittunt. & ambo con-

ort. lxxviii.
 on. xl. viii.
 l. lxxv.

Hec illo loquente ad eos. **S**eruantur.

Ecce princeps unus accessit. & adorauit eum dicens.
Filia mea modo defuncta est: sed ueni impone manū sup̄
 eam et uiuet. **E**t surgens ihs. sequebatur eum et disci-
 puli eius. **E**t ecce mulier que sanguinis fluxum paci-
 ebatur duodecim annis: accessit retro. & tetigit fimbri-
 am uestimenti eius. **D**icebat enim intus se. **S**i ten-
 gero tantum uestimentum eius: salua ero. **A**t ihs
 conuersus et uidens eam dixit. **C**onfide filia: fides
 tua te saluam fecit. **E**t salua facta est mulier: ex illa
 hora. **E**t cum uenisset ihs in domum principis. & ui-
 disset tibi cines: & turbam tumultuantē dicebat.
Recedite: non est enim mortua puella. sed dormit.
Et deridebant eum. **E**t cum eiec-ta eēt turba.
 intrauit & tenuit manum eius. & surrexit puella.

ort. lxxv.
 sot. x.

Et exiit fama eius: in uniuersam terram illam.
Et transeunte inde ihs: secuti sunt eum duo cecī. cla-
 mantes & dicentes. **M**iserere nr̄i fili dauid. **C**ū
 autem uenisset domum accesserunt ad eum cecī.

& dicit eis ihs. **C**redits quia hoc possum facere uobis?

Dicunt ei. **V**tique domine. **T**unc tetigit oculos eorum
dicens. **S**ecundum fidem uiam fiet uobis. **E**t aperti
sunt oculi illorum. **E**t comminatus est eis ihs dicens.

Videte ne quis sciatur. **I**lli autem exeuntes diffamaue
runt eum in tota terra illa. **E**gressis autem illis ecce
optulerunt ei hominem mutum. demonium habentem.

Et eiecito demonio locutus est mutus. **E**t mirati sunt
turbe dicentes. **N**umquam apparuit sic in israhel.

Pharisei autem dicebant. **I**n principe demoniorum

ort. lxxvi.
ort. l. ii
l. c. lxxviii.

Et circuibat ihs ciuitates & eiecit demones.

Et docuit eos omnes et castella docens in synagogis eorum & predi
cans euangelium regni & curans omnem languorem.

ort. lxxvii.
ort. l. iii.

V & omnem infirmitatem.

Videns autem turbas misertus est eis quia erant uex
ati & iacentes sicut oues non habentes pastorem.

ort. lxxviii.
l. c. lxxviii.

Tunc dicit discipulis suis. **M**essis quidem multa opa
ri autem pauci. **R**ogate ergo dominum messis ut eici
at operarios in messem suam.

ort. lxxviiii.
ort. lxxviiii.
l. c. lxxviii.

Et aduocatis duodecim discipulis suis dedit illis potes
tatem spirituum immundorum ut eicerent eos & cura
rent omnem languorem & omnem infirmitatem.

ort. lxxviiii.
ort. lxxviiii.
l. c. lxxviii.

Duodecim autem apostolorum nomina sunt hec. **P**rimus
simon qui dicitur petrus & andreas frater eius. **I**a
cobus zebedei & iohannes frater eius. **P**hilippus &

✠.

Cap. 10.

Bartholomeus. thomas. & matheus publicanus. & iacobus
alphi. & iacobus. symon chananensis. & iudas scariothes.

alt. lxxvi.
Solus.

Huiusmodi et ad idem et v. **H**os duodecim misit ihesus. precipiens eis & dicens. **I**n uiam gentium ne abieritis. & in ciuitates samaritanorum ne intraueritis. sed potius ite ad oues que perierunt domus israel.

alt. lxxvii.
om. l. iii.
l. lxxviii.
lo. c. x.

Eunt autem predicantes dicens. **Q**uia adpropinquabit regnum celorum. **I**nfirmos curate. mortuos suscite. leprosos mundate. demones eiecte. **G**ratias accepistis. gratias date. **N**olite possidere aurum. neque argentum. neque pecuniam in zona uestra. non peram in uia. neque duas tunicas. neque calciamenta. neque uirgam. **D**ignus est enim operarius eius **I**B O S V O.

alt. lxxviii.
om. l. iii.
l. lxxviii.
lo. c. xii.

In quamcumque ciuitatem aut castellum intraueritis. interrogate quis in ea dignus sit. & ibi manete donec creatis.

alt. lxxviii.
l. c. vi.

Interantes autem in domum. salutate eam dicentes. **P**ax huic domui. **E**t si quidem fuerit domus digna ueniet pax uestra super eam. si autem non fuerit digna. pax uestra ad uos reuertetur.

alt. lxxv. v.
om. l. v.
l. c. xiii.
lo. lxxviii.

Et qui cumque non receperit uos. neque audierit sermones uestrum. exeuntes foras de domo uel de ciuitate. excutite puluerem de pedibus uestris. **A**men dico uobis. tolerabilius erit terre sodomorum & gomorreorum in die iudicii. quam illi **E**I V I T A T I.

alt. lxxvi.
l. c. viii.

Ecce ego mitto uos. sicut oues in medio luporum. **E**stote ergo prudentes sicut serpentes. & simplices

sicut columbe.

Al. lxxviii.
Al. c. lxxviii.
L. cc. l.
Io. c. xl. i.

Cavete autē ab hominib⁹. **T**radent enim uos in conci-
liis: & in synagogis suis flagellabunt uos. **E**t ad pre-

Al. lxxviii.
Al. c. ad i.
L. c. xl. viii.
L. cc. l. i.

Cordes & ad reges ducemini propter me: in testimonium illi⁹
vobis autē tradent uos: nolite cogi-
tare quomodo aut quid loquamini. **D**abitur enim

vobis in illa hora quid loquamini. **N**on enim uos estis
qui loquamini: sed sp̄s patris iher⁹ qui loquitur in uobis.

Tradet autē frater fratri in mortē: & pater filium: & insur-
gent filii impientes: & morte eos afficient. **E**t eritis

odio omnib⁹ propter nomen meū. **Q**ui autē persevera-
uerit usq; in finem: hic saluus ē. **R. I. T.**

Al. lxxviii.
Solus: v.

Cor autē persequent⁹ uos in ciuitate ista: fugite in aliam.

Amen dico uob⁹: non consummabitur ciuitas ista
hel donec ueniat filius h o o i h i s.

ort. v. c.
L. l. viii.
L. c. xviii.
L. c. lxxviii.

Non est discipulus super magistrū: nec seruus super do-
minum suū. **S**ufficit discipulo ut sit sicut magis-
ter eius: & seruus sicut dominus eius.

ort. v. c. i.
Solus: v.

Si patrem familias beelzebub uocauerunt: quanto
magis domesticos eius? **N**e ergo timueritis eos.

ort. v. c. ii.
ort. ad i.
L. lxxv.
ort. v. c. iii.
L. c. ad v.

Nihil enī optum ē qd̄ n̄ reuelabit⁹: & occultū qd̄ n̄ sciatur:

Quod dico uobis in tenebris dicite in lumine: & quod i-
n̄ auditis. predicate super tecta. **E**t nolite timere

eos qui occidunt corp⁹: animā autē non possunt occi-
dere: sed potius eū timete. qui potest & animā & corpus

perdere in gehennam. **N**onne duo passeret assidue ueniunt.
& unus ex illis non cadet super terram sine patre uero? **V**ri
autem & capilli capitis omnes numerati sunt. **N**olite ergo
timere: multis passeribus melioris estis uos. **O**mnis ergo
qui confitebitur me coram hominibus: confitebor & ego eum
coram patre meo qui est in celis.

Mat. x. c. iii
Mat. x. c. vi
L. x. c. vii
L. x. c. vii
Mat. x. c. v
L. c. l. v

Qui autem negauerit me coram hominibus: negabo
& ego eum coram patre meo qui est in celis.

Nolite arbitrari quia uenerim mittere pacem in terram:
non ueni pacem mittere sed gladium. **V**eni enim separare
hominem aduersus patrem suum & filiam aduersus matrem suam
& nurum aduersus socrum suam & munici uos domesticos eius.

Mat. x. c. vi
L. c. l. x. vii

Qui amat patrem aut matrem plusquam me: non est me
dignus. **E**t qui amat filium aut filiam super me: non
est me dignus. **E**t qui non accipit crucem suam &
sequitur me: non est me dignus.

Mat. x. c. vii
L. c. c. vi
L. c. v

Qui inuenit animam suam perdet illam. **E**t qui perdi
derit animam suam propter me: inueniet eam.

Mat. x. c. viii
Mat. x. c. vi
L. c. x. vi
L. c. x. v

Qui recipit uos: me recipit. **E**t qui me recipit: reci
pit eum qui me misit.

Mat. x. c. viii
Solus

Qui recipit prophetam in nomine prophete: mercedem prophete
accipiet. **E**t qui recipit iustum in nomine iusti:
mercedem iusti accipiet.

Mat. c. vi
Mat. x. c. viii

Et qui cumque potum dederit uni ex minimis istis: cali
cem aque frigide tantum in nomine discipuli: am

dico uobis. non perdet mercedem suam.

¶ XI cu ||

ort. c i
Solus. x

Et factum est cum consummasset iesus precipiens discipulis suis: transiit inde ut doceret & predicaret in

ort. c ii
l. le viii

Iohannes autē cū audisset **I**n ciuitatibus eorum. in uinculis opa xpi: mittens duos de discipulis suis. ait illi. **T**u es qui uenturus es. analum expectam? **E**t respondens ihs. ait illis. **E**untes renunciate iohanni. que audistis & uidistis. **E**cce uident. & audi. ambulat. leprosi mundant. surdi audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizant. & beatus qui non fuerit scandalizatus in me.

Illis autē abeuntibus cepit ihs dicere ad turbas de iohanne. **Q**uid existis in deserto uidere? harundinē uento agitatam? **S**ed quid existis uidere? **H**omine mollib' uestitum? **E**cce qui mollibus uestiunt. in domib' regum sunt. **S**ed quid existis uidere? pphetam? etiam dico uobis & plus quā pphetam.

ort. c iii
om. i
l. le v

Hic est enim. de quo scriptum est. **E**cce ego mitto. angelum meū ante faciē tuā q' pparabit uia tuā ante te.

ort. c iiii
l. le vi

Amen dico uob'. non surrexit inter natos mulierum maior iohanne baptista. **Q**ui autem minor est in regno celorum. maior est illo.

ort. c v
ort. c x c iii

Ad iesus autē iohannis baptiste usq; nunc regnū celorum patitur. & uolenti rapiunt illud.

ort. c vi
Solus. x

Omnes enī pphs & lex usq; ad iohannē pphetauerunt. & si uultis recipere. ipse est helyas qui uenturus est.

ort. e vii.
l. lxxiii.

Qui habet aures audiendi audiat.
Cui autē similem effumabo generationē istam? **S**imi-
lis est pueris sedentibus in foro: qui clamantes coequalibus
dicunt. **C**ecimus uobis: & non saltastis. **L**amenta-
uimus: & non plangistis. **V**enit ^{autē} iohannes: neque mandu-
cans: neque bibens. **E**t dicunt. **D**emonium habet.
Venit filius hominis manducans & bibens: et dicunt.
ecce homo uorax & potator uini. publicanorum & pecca-
torum amicus. & iustificata ē sapientia a filiis suis.

ort. e viii.
l. c. xv.

Tunc cepit exprobrare ciuitatibus in quibus factę sūt pluri-
me uirtutes ei: quia non egissent penitentiam. **V**e ti-
bi corozaim. uē tibi bethsaida: quia si in tyro & sidone
factę essent uirtutes quę factę sūt in uobis. olim in ieiunio
& cinere penitentiam egissent. **V**erum tamen dico uobis:
tyro & sidoni remissius erit iudicium. quā uobis.
Et tu capharnaum: numquid usque in celum exalta-
beris. usque in infernum descendes.

ort. e viii.
Solus.

Quia si in sodomis factę fuissent uirtutes quę factę sūt
ante: forte mansissent usque in hanc diem. **V**erum tamen
dico uobis: quia tūc sodomorum remissius erit iudicium.

ort. e ix.
l. c. xviii.

In illo tempore. **R**espondens ih̄s. **S**eu quā tibi.
dixit. **C**onfiteor tibi dñe pater celi & terre: qui abscon-
disti hec a sapientibus & prudentibus. & reuelasti ea paru-
lulis. **I**ta pater: quō sic fuit plactum ante te.

ort. e. xii.
l. c. xviii.
§ c. xl viii
l. c. xix.

Omnia mihi tradita sunt a patre meo.

Mat. c. xii
L. c. xviii
P. lxxvii

Mat. c. xii
Sol. v. s.

Et nemo nouit filium nisi pater: neq; patrem quis nouit nisi filius. & cui uoluerit filius reuelare.

Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis: & ego reficiam uos. **T**ollite iugum meum super uos: & discite a me quia mitis sum & humilis corde: & inuenietis requiem animabus uestris. **I**ugum enim meum suauis est: & onus meum leue est.

Mat. c. xii
Mat. c. xii
L. xl i

In illo tempore. **A**b illis sabbato p. sata: discipuli autem eius esurientes: ceperunt uellere spicas: & manducare. **P**harisei autem uidentes: dixerunt ei. **E**cce discipuli tui faciunt: quod non licet eis facere sabbatis.

At ille dixit eis. **N**on legistis quid fecerit dauid quando esuruit: & qui cum eo erant: quomodo intrauit in domum dei: & panes propositionis comedit: quos non licebat ei edere: neq; his qui cum eo erant: nisi solis sacerdotibus.

Mat. c. xii
Sol. v. s.

Aut non legistis in lege quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum uiolant: & sine crimine sunt. **D**ico autem uobis: quia templo maior est hic. **S**i autem sciretis quid est in me: uolo & non sacrificium: numquam condempnassetis innocentes. **D**ominus est enim filius hominis: etiam **S A B B A T I**.

Mat. c. xii
Mat. c. xii
L. xl ii

Et cum inde transisset: uenit in synagogam eorum: et ecce homo manum habens aridam: & interrogabant eum dicentes. **S**i licet sabbatis curare: ut accusarent eum. **I**pse autem dixit illis. **Q**uis erit ex uobis homo qui habeat ouem unam: & si ceciderit hec

CXII. Cap. 12

sabbatis in foueam. non ne tenebit & leuabit eam? **Q**uanto magis melior est homo oue. **I**taque licet sabbatis bene facere. **T**unc ait homini. **E**xte de manu tua. **E**t extendit. **E**t restituta est sanitati. sicut a 2 t e r a .

Mat. c. xvi.
Luce. x. vi.
Marc. vi.

Excentes autem pharisei. consilium faciebant aduersus eum. quomodo eum p e r d e r e t .

Mat. c. xvi.
Luce. x. vi.

Ihesus autem sciens recessit inde. & secuti sunt eum multi. & curauit eos omnes. **E**t precepit eis ne manifestum eum facerent. ut adimpleretur quod dictum est per suam prophetam dicentem. **E**cce puer meus quem elegi. dilectus meus. in quo bene complacuit anime mee. **P**onam spiritum meum super eum. & iudicium gentibus nuntiabit. **N**on contendet neque clamabit. neque audiet aliquis in plateis uocem eius. **H**arundinem quasi strum non confringet. & lignum fumigans non extinguet. donec eiciat ad uictoriam iudicium. & in nomine eius gentes sperabunt.

Mat. c. xvi.
Luce. x. vi.

Tunc oblatus est ei demonium habens cecus & mutus. & curauit eum. ita ut loqueretur & u i d e r e t .

Mat. c. xvi.
Luce. x. vi.
Marc. vi.

Et stupebat omnis turba & dicebat. **N**umquid hic est filius dauid.

Mat. c. xvi.
Luce. x. vi.
Marc. vi.

Pharisei autem audientes dixerunt. **H**ic non est de mone nisi in beelzebub principe demoniorum.

Ihesus autem sciens cogitationes eorum. dixit eis. **O**mne regnum diuisum contra se desolabitur. & omnis ciuitas uel domus diuisa contra se. non stabit. **E**t si satanas satanā eicit aduersus se diuisus est. quomodo ergo sta

bit regnum eius. **E**t si ego in beelzebub eicio demones filii uiri in quo eieiunt. **I**deo ipsi iudices uiri erunt. **S**i autē ego in spū dei eicio demones igitur puenit in uos regnum dei. **A**ut quomodo potest quisquam intrare in domum fortis. & uasa eius diripe nisi prius alligauerit fortem. & tunc domum illius diripiat.

Mat. c. xxi in
om. v. xxi in
l. c. xl vii.

Qui non est mecum contra me ē. & qui non congregat mecum. spargit. **I**deo dico uobis. **O**mne peccatum & blasphemia remittitur hominibus. spē autem blasphemie nō remittitur. **E**t qui cumq; dixerit uerbum contra filiū hominis remittetur ei. qui autē dixerit contra spiritū scīm. non remittetur ei neq; in hoc sēlo. neq; in futuro.

Mat. c. xxiii
Solus

Aut facite arborem bonam. & fructum eius bonū. aut facite arborem malam. & fructum eius malum. **S**i quidē ex fructu arbor cognoscitur. **P**rogenies uiparū. quomodo potestis bona loqui. cum sitis mali. **E**x habundantia enim cordis os loquitur.

Mat. c. xxv
l. lv ii

Bonus homo de bono thesauro profert bona. et malus homo de malo thesauro. profert. oia.

Mat. c. xxvi
Solus

Dico autē uobis. quō omne uerbū ociosum quod locuti fuerint homines. reddent rationem de eo in die iudicii.

Mat. c. xxvii
l. c. xxviii

Ex uerbis enim tuis iustificaberis. & ex uerbis tuis condemnaberis.

Mat. c. xxviii
l. c. xxvii

Tunc responderē ei quidā de scribis. & pharisei dicentes. **M**agist. uolumus te signū uidere. **Q**ui respondens ait illis. **G**eneratio mala & adultera

signum querit: & signum non dabitur ei nisi signum iohanne prophete. **S**icut enim fuit ionas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus: sic erit filius hominis in corde terre tribus diebus & tribus noctibus. **V**iri nuncite surgent in iudicio cum generatione ista: & condemnabunt eam quia penitentiam egerunt in predicatione ionae. **E**t ecce plusquam iona hic. **R**egina austri surget in iudicio cum generatione ista: & condemnabit eam: quia uenit a finibus terre audire sapientiam salomonis. **E**t ecce plusquam salomon hic.

de x. xviii
l. c. x. r. r.

Cum autem immundus spiritus exierit ab homine: ambulat per loca arida querens requiem & non inuenit. **T**unc dicit. **R**euertar in domum meam: unde exiui. **E**t ueniens inuenit uacantem scopis mundatam & ornata. **T**unc uadit & assumit septem alios spiritus nequiores se: & intrantes habitant ibi. **E**t fiunt nouissima hominis illius: peiora prioribus. **S**ic erit & generatio

de x. xviii
om. l. c. x. r. r.
l. c. x. r. r.

Adhuc eo loquente ad tur-
las: ecce mater eius & fratres stabant foris querentes loqui ei. **D**ixit autem ei quidam. **E**cce mater tua & fratres tui foris stant: querentes te. **A**t ipse respondens dicens sibi ait. **Q**ue est mater mea: et qui sunt fratres mei? **E**t extendens manum in discipulos suos dixit. **E**cce mater mea & fratres mei. **Q**ui cumque fecerit uoluntatem patris mei qui in celis est: ipse meus &

EXIII

mat. cap. vi
cap. xvi
2. luc. vi

frater & soror & mater e s t.
Illo die. **E**xiens ibi de domo sedebat secus mare.
Et congregatę sunt ad eum turbe multe: ita ut in na-
 uiculam ascendens doceret. **E**t omnis turba stabat i-
 litore. **E**t locutus est eis multa in parabolis dicens.
Ecce exiit qui seminat seminare: & dum seminat que-
 dam ceciderunt secus uiam: & uenerunt uolucres &
 comederunt ea. **A**lia autem ceciderunt in petrosa:
 ubi non habebat terram multā. **E**t continuo exorta
 sunt: quia non habebant altitudinem terre. **S**ole
 autē orto estiuauerunt: & quia non habebant radicē
 aruerunt. **A**lia autē ceciderunt in spinas: & creue-
 runt spinę: & suffocauerunt ea. **A**lia autē ceciderunt in ter-
 ram bonam: & dabant fructum. aliud centesimū. ali-
 ud sexagesimum. aliud tricesimum. **Q**ui habet aure
 audiendi audiat. **E**t accedentes discipuli dixerunt ei.
Quare in parabolis loqueris eis? **Q**ui respondens
 ait illis. **Q**uia uobis datum est nosse myſteria regni
 celorum: illis autem non est datum.

mat. cap. vi
2. luc. vi

Qui enim habet: dabitur ei & habundabit. **Q**ui autē
 non habet: & quod habet auferetur ab eo.

mat. cap. vi
cap. xvi
2. luc. vi
10. c. viii.

Ideo in parabolis loquor eis: quia uidentes non uident.
 & audientes non audiunt: neq; intelligunt. & com-
 pletur eis ppheta esaię dicens. **A**uditi audietis: & nō
 intellegitis. **E**t uidentes uidebitis: & nō uidebitis.

Cap. 15.

Incassatum est enim cor populi huius. & auribus gra-
uiter audierunt. & oculos suos clauferunt. ne quando
oculis uideant. & auribus audiant. & conuertantur. & sa-

De xxviii
l. c. xv

Verum autem beati oculi quia uident. & **S**inem eos.
auris uirum quia audiunt. **A**men quippe dico uobis.
quia multi prophete & iusti cupierunt uidere que uide-
tis. & non uiderunt. & audire que auditis & non audierunt.

De xxviii
l. c. xv
De xxviii
l. c. xv

Vos ergo audite parabolam seminantis. **O**mnis qui au-
dit uerbum regni & non intellegit. uenit malus & ra-
pit quod seminatum est in corde eius. hic est qui secus ui-
am seminatus est. **Q**ui autem supra petrosa seminatus
est. hic est qui uerbum audit & continuo cum gaudio
accipit illud. non habet autem in se radicem sed est tem-
poralis. facta autem tribulatione & persecutione propter
uerbum continuo scandalizatur. **Q**ui autem est semi-
natus in spinis. hic est qui uerbum audit. & sollicitudo
seculi istius. & fallacia diuiciarum suffocant uerbum. &
sine fructu efficitur. **Q**ui uero in terram bonam semina-
tus est. hic est qui audit uerbum & intellegit. & frue-
tum affert. & facit aliud quidem centesimum. aliud
autem sexagesimum. aliud uero tricesimum.

De xxviii
l. c. xv
Solus

Aliam parabolam proposuit illis dicens. **S**imile factum
est regnum celorum homini qui seminauit bonum
semen in agro suo. **C**um autem dormirent homines
uenit inimicus eius & super seminauit zizania in me-

dio tritici & abitt. **C**um autem creuisset herba & fructum fecisset. tunc apparuerunt & zizania. **A**ccedentes autem serui patris familias. dixerunt ei. **D**omine. nonne bonum semen seminasti in agro tuo. unde ergo habet zizania? **E**t ait illis. **I**nimicus homo hoc fecit. **S**erui autem dixerunt ei. **V**isimus & colligimus ea? **E**t ait. **N**e forte colligentes zizania. eradicetis simul cum eis & triticum. **S**inite utraq; crescere usq; ad messem. & in tempore messis dicam messoribus. **C**olligite primum zizania. & alligate ea fasciculis ad comburendum. triticum autem congregate in horreum meum.

5
Mt. c. xiii. v. vii
Mt. c. xiii. v. vii
L. c. lxviii

Aliam parabolam proposuit eis dicens. **S**imile est regnum celorum grano synapis. quod accipiens homo seminauit in agro suo. quod minimum quidem est omnibus seminibus. cum autem creuerit. maior est omnibus holeribus. & fit arbor. ita ut uolucres celi ueniant. & habitent in ramis eius.

5
Mt. c. xiii. v. viii
L. c. lxviii

Aliam parabolam locutus est eis. **S**imile est regnum celorum fermento. quod acceptum mulier abscondit in farinae satis tribus. donec fermentatum est totum.

5
Mt. c. xiii. v. ix
Mt. c. xiii. v. ix

Hec omnia locutus est ihc in parabolis ad turbas. & sine parabolis non loquebatur eis. ut impleretur quod dictum erat per prophetam dicentem. **A**piam in parabolis os meum. & eructabo abscondita a constitutione mundi.

5
Mt. c. xiii. v. x
Solus

Tunc dimissis turbis uenit in domum. & accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. **D**issere nobis parabola

trahuntur agri. **Q**ui respondens ait. **Q**ui seminat bonū semē est fili' hominis. ager autē ē mundus. bonū uero semē. hi s' filii regni. trahunt autē s' filii nequā. inimic' autē qui seminauit ea. ē diabolus. messis uero consummatio seculi ē. messores autē angeli s'. **S**icut g' colligunt trahunt. & igni comburuntur. sic erit in consummatione seculi. **M**ittet fili' hominis. angelos suos. & colligent de regno eius omnia scandala. & eos qui faciunt iniquitatē. & mittunt eos in caminū ignis. **I**bi erit fletus & stridor dentium. **T**unc iusti fulgebunt sicut sol. in regno patris eorum. **Q**ui habet aures audiendi. audiat.

Simile ē regnum celorum thesauro abscondito in agro. quē qui inuenit homo abscondit. & pro gaudio illius uidit. & uendit uniuersa quę habet. & emit agrū illi. **I**terū simile ē regnū celorum homini negociatori. querenti bonas margaritas. **I**nuenta autē una preciosa margarita. abiit & uendit omnia quę habuit. & emit eā. **I**terū simile ē regnū celorum sagene misse in mare. & ex omni genere pisium congreganti. **Q**uā cū impleta esset eduentes. & secus litus sedentes. elegerunt bonos in uasa. malos autē foras miserunt. **S**ic erit in consummatione seculi. **E**xibunt angeli. & separabunt malos de medio iustorum. & mittent eos in caminū ignis. **I**bi erit fletus & stridor dentium. **I**ntellexistis hec omnia. **D**icunt ei. **E**tiam. **A**t illis. **I**deo omnis scriba doctus in

regio celoz. similis est homini patri familias. qui pferit
de thesauro suo. noua & uetera. **E**t factum ē cū con
summaisset ihs parabolas istas. transiit inde.

Et ueniens in patriā suā. docuit eos in synagogis eoz. ita ut
mirarentur. & dicerent. **V**nde hinc sapientia hęc & uirtu
tes. nonne hic ē fabri filius. nonne mater eius dicitur maria.
& fratres eius iacobus & ioseph. & simon. & iudas. & sorores
eius. nonne omnes apud nos sunt. **V**nde ergo hinc
omnia ista. **E**t scandalizabantur in eo.

Ihesus autē dixit eis. **N**on est ppheta sine honore. nisi in
patria sua & in domo sua. **E**t non fecit ibi uirtutes
multas. propter incredulitatem illorum.

In illo tempore. **A**uduit herodes tetrarcha famam
ihu. & ait pueris suis. **H**ic ē iohannis baptista. ipse surrex
it a mortuis. & ideo uirtutes operantur in eo.

EXIII.

cap. 12.

Herodes enim tenuit iohannē. & alligauit eū & posuit
in carcere. ppter herodiadē uxorē fratris sui. **D**icebat
enī illi iohannes. **N**on licet tibi habere eam. **E**t uo
lens illū occidere. timuit populū quia sicut pphetā
eum habebant. **D**ie autē natalis herodis saltauit
filia herodiadis in medio. & placuit herodi. **V**nde cū
iuramento pollicitus est ei dare. quod cumq; postulas
set ab eo. **A**t illa premonita a matre sua. da mihi
inquit hic in disco caput iohannis baptiste. **E**t con
tristatus est rex. **P**ropter iuramentū autē et eos q

ort. e. xl. i.
ort. l. i.
l. x. viii.
lo. l. viii.

ort. e. xl. ii.
ort. l. i.
l. x. vi.
lo. x. viii.

ort. e. xl. iii.
ort. l. vii.
l. x.

ort. e. xl. iiii.
ort. l. viii.
l. x.

pariter recumbant iussit dari: misitq; & decollauit
iohm in carcere. & allatū est caput ei in disco. & datū est pu
elle. & tulit matri sue. **E**t accedentes discipuli ei tuler
corpus & sepelierunt illud: & uenientes nunciauer^{unt} ihu.

opt. c. xl vi
l. xc ii
lo. xl vii

Quod cū uidisset ihs. secessit inde in nauicula in locū de
sertū seorsū. **E**t cū audissent turbe secutę sē cum pedes
tres decurritib^{us}. **E**t exiens uidit turbam multam: &
misertus est eius. & curauit languidos eorum.

opt. c. xl vii
opt. lx viii
l. xc iii
lo. xl viii

Vespe autē facto: accesserunt ad eū discipuli ei dicentes.
Desertus est locus: & hora iam preterit. **O**mitte
turbas: ut euntes in castella emant sibi escas. **I**hs au
tē dixit eis. **N**on habent necesse ire: dante illis uos man
ducare. **R**esponderunt ei. **N**on habemus hic nisi
quinq; panes: & duos pisces. **Q**ui ait eis. **A**fferre il
los mihi huc. **E**t cū uidisset turba discumbere super
fenu: acceptis quinque panib^{us} & duob^{us} piscibus. aspiciens
in celū. benedixit & fregit. & dedit discipulis panes. dis
cipuli autē turbis. **E**t manducauerunt omēs: & sa
turati sūt. **E**t tulerunt reliquias: duodecim cophi
nos fragmentorū plenos. **Q**uanducantiū autē fuit
numerus quinque milia uiroz: exceptis mulierib^{us} & pu

opt. c. xl viii
opt. lxi

Et statim iussit discipulos ascendere in **S**imilis.
nauicula. & pcedere eū trans fretū: donec dimitteret t^{ur}

opt. c. xl viii
opt. lx vi
l. xl iii
q. xxx v

Et dimissa turba: ascendit in montes **S**bas.
solus **O R A R E**.

ort. e. l.
ort. le vii.
le. l. i.

Vespere autē facto soluserat ibi. **N**auicula autē in medio mari iactabūt fluctibus. **E**rat enim contrarius uentus. **Q**uarta autē uigilia noctis uenit ad eos ambulans super mare. **E**t uidentes eum super mare ambulantem turbati sunt dicentes. **Q**uia phantasma est. **E**t pre timore clamauerunt. **S**tatimq; locutus est eis ihc dicens. **H**abete fiduciam. **E**go sum nolite timere.

ort. e. l. i.
Solut.

Respondens autem petrus dixit. **D**omine si tu es iube me uenire ad te super aquas. **A**t ipse ait. **V**eni. **E**t descendens petrus de nauicula ambulabat super aquam ut ueniret ad ihm. **V**idens uero uentum ualidum timuit. **E**t cum cepisset mergi clamauit dicens. **D**omine saluum me fac. **E**t continuo ihs extendens manum apprehendit eum & ait illi. **M**odice fidei quare dubitasti.

ort. e. l. ii
ort. l. viii

Et cum ascendissent in nauiculam cessauit uentus. **Q**ui autem in nauicula erant uenerunt & adorauerunt eum dicentes. **V**ere filius dei es.

ort. e. l. iii
ort. le viii
l. an. vi

Et cum transiret assent uenerunt in terram gennesar. **E**t cum cognouissent eum uiri loci illius iniserunt in uniuersam regionem illam & optulerunt ei omnes male habentes. **E**t rogabant eum ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent. **E**t qui eumq; tetigerunt

xv
ort. e. l. iiii
ort. le vi

Tsalui facti sunt. **T**unc accesserunt ad eum ab hierosolymis scribe & phari

Cap. 14

seruientes. **Q**uare discipuli tui transgrediuntur
traditionem seniorum? **N**on enim lauant manus
suas cum panem manducant. **I**pse autem respondens
ait illis. **Q**uare & uos transgredimini mandatum di
propter traditionem uirum? **N**am deus dixit. **H**o
nora patrem & matrem. & qui maledixerit patri uel ma
tri morte moriatur. **V**os autem dicitis. qui cumq; dix
erit patri uel matri minus quodcumq; est ex me tibi
proderit. & non honorificauit patrem suum aut ma
trem suam. & irritum fecistis mandatum dei ppter tra
ditionem uirum. hypocrite. bene pphetauit de uobis
esaias dicens. **P**opulus hic labiis me honorat. cor autē
eorum longe est a me. **S**ine causa autem colunt me.
docentes doctrinas mandata hominum. **E**t conuo
catis ad se turbis. dixit eis. **A**udite & intellegite.
Non quod intraat mos conquinat hominem. sed quod
procedit ex ore. hoc conquinat hominem.

ort. e l v
solus

Tunc accedentes discipuli eius. dixerunt ei. **S**cis qua
pharisei audito hoc uerbo scandalizati sunt. **A**t
ille respondens ait. **O**mnis plantatio quam non
plantauit pater meus scelestis. eradicabitur.

ort. e l vi
l. l. vii

Sinite illos. cæci sunt duces cecorum. **C**æcus autem si ceco
ductum prester. ambo in foueam cadunt.

ort. e l vii
ort. lxxii

Respondens autem petrus. dixit ei. **E**disserit nobis
parabolam istam. **A**t ille dixit. **A**dhuc & uos

sine intellectu estis? **N**on intellegitis quia omne
 quod in os intrat in uentre in uadit. & in secessum emit
 titur: que autem procedunt de ore. de corde exeunt. & ea
 conquinant hominem. **D**e corde enim exeunt cogi
 tationes male: homicidia. adulteria. fornicationes. fur
 ta. falsa testimonia. blasphemie. hec sunt que conqui
 nant hominem. **N**on lotis autem manibus mandu
 care: non conquinat hominem. **E**t egressus inde
 ihs: secessit in partes tyri & sydonis. **E**t ecce mulier
 chanaea a finibus illis egressa: clamauit dicens ei.
Miserere mei domine fili dauid: filia mea male ade
 monio ueratur: **Q**ui non respondit ei uerbu. **E**t
 accedentes discipuli eius: rogabant eum dicentes.
Omitte eam: quia clamat post nos.

ort e l. viii
 or. cc. xvi

Ipsa autem respondens. att. **N**on sum missus: nisi ad
 oues que perierunt domus israhel.

ort e l. viii
 or. lxxiii

At illa uenit: & adorauit eum dicens. **D**omine: adiu
 ua me. **Q**ui respondens. att. **N**on est bonum su
 mere panem filiorum: & mittere canibus. **A**t illa
 dixit. **E**tiam domine. **N**am & canelli edunt de
 micis: que cadunt de mensa dominorum suorum. **T**unc
 respondens ihs: att illi. **O** mulier: magna est fides
 tua: fiat tibi sicut uis. **E**t sanata est filia eius. ex

ort e l. x.
 or. lxxvi

Et cum transisset inde ihs: uenit illa hora.
 secus mare galilee. **E**t ascendens in montem: sede

hnt ibi. **E**t accesserunt ad eum turbe multe. ha-
bentes secum multos cecos. claudos. debiles. & alios
multos. & piecerunt eos ad pedes eius. & curauit
eos. ita ut turbe mirarentur: uidentes multos lo-
quentes. claudos ambulantes. cecos uidentes. &
magnificabant deum israhel.

XVI.

Ihs autem conuocatis discipulis suis. dixit. **Mi**
sercor turbe. quia triduo iam perseuerant mecum.
& non habent quod manducent. **E**t dimittere
eos ieiunos nolo. ne deficiant in uia. **E**t dicunt
ei discipuli. **V**nde ergo nobis in deserto panes tan-
tos. ut saturemus turbam tantam. **E**t ait illis
Ihs. **Q**uod panes habetis. **A** illi dixerunt.
Septem. & paucos pisceculos. **E**t precepit tur-
be ut discumberent super terram. **E**t accipi-
ens septem panes & pisces. & gratias agens. fregit.
& dedit discipulis suis. & discipuli dederunt po-
pulo. **E**t comederunt omnes. & saturati sunt.
Et quod superfuit de fragmentis. tulerunt
septem sportas plenas. **E**rant autem qui man-
ducauerunt quatuor milia hominum. & extra
paruulos & mulieres. **E**t dimissa turba. ascen-
dit in nauiculam. & uenit in fines magedan.

Cap. 16.

ort. e l. xi
ort. lxxviii
lo. xxxiii
& l. iii.

Et accesserunt ad eum pharisei & saducei temptantes.
& rogauerunt eum ut signum de celo ostenderet eis.

or e lvi
2. e lvi

At ille respondens ait eis. **F**acto uespe dictis sere
num erit. rubicundum est enim celum. & mane
hodie tempestas. rutilat enim triste celum. **F**aci
em ergo celi diiudicare nostis. signa autem tem
porum non p o t e s t i s.

or e lvi
or lxxviii

Generatio mala & adultera signum querit. & signum
non dabitur ei. nisi signum ione. **E**t relictis illis
abit. **E**t cum uenissent discipuli eius transfre
tum. obliti sunt panes accipere.

or e lvi
or lxxviii
2. e ad iiii.

Qui dixit illis. **I**ntuemini & caute a fermento
phariseorum & saduceorum.

or e lvi
or lxxv.

At illi cogitabant inter se dicentes. **Q**uia panes
non accepimus. **S**ciens autem ihs dixit. **Q**uid
cogitatis inter uos modice fidei. quia panes non
habetis. **N**ondum intellegitis. neq; recordamini
quinq; panum. & quinq; milia hominum. & quod
cofinos sumpsistis. **N**eq; septem panum & quatuor
milia hominum. & quod sportas sumpsistis. **Q**ua
re non intellegitis quia non de pane dixi uobis.

Caute a fermento phariseor & saduceor. **T**u
intellexerunt quia non dixit cauendum a fer
mento panum. sed a doctrina phariseorum & sa
duceorum.

or e lvi
or lxxvii
2. e iiii.
10 lxxviii

Venit autem ihs in partes **S**aduceorum.
cesaree philippi. & interrogauit discipulos suos
dicens. **Q**uem dicunt homines esse filium hominis.

At illi dixerunt. **A**li iohannem baptistam.
ali autem helyum. alii uero hieremiam / aut unum
ex prophetis. **D**icit illis ihc. **V**os autem quem me
esse dicitis? **R**espondens symon petrus dixit. **T**u
es. xpc filius dei uiui.

q̄ e lvvii
solus. x

Respondens autem ihc dixit ei. **B**eatus es symon ba
riona / quia caro & sanguis non reuelauit tibi. sed
pater meus qui in celis est. **E**t ego dico tibi / quia
tu es petrus. & super hanc petram edificabo ecclesiam
meam. & porte inferi non preualebunt aduersus eam.
& tibi dabo clauis regni celorum. **E**t quod cumq;
ligaueris super terram. erit ligatum in celis.
cumq; solueris super terram. erit solutum in celis.

q̄ e lvviii
or̄ lxxviii
l. xvi v

Tunc precepit discipulis suis. ut nemini dicerent quia
ipse esset ihc. xpc. **E**xinde cepit ihc ostendere dis
cipulis suis quia oporteret eum ire hierosolimam.
& multa pati a senioribus & scribis & principibus
sacerdotum. & occidi. & tertia die resurgere.

q̄ e lvviii
or̄ lxxviii

Et adsumens eum petrus. cepit increpare illum dicens.
Absit. ate domine / non erit tibi hoc. **Q**ui conuer
sus dixit petro. **V**ade post me satanas. scandalum es
mihi. quia non sapis ea que dei sunt. sed ea que ho

q̄ e lxx
or̄ lxxv
l. xvi vi

Tunc ihs dixit discipulis suis. **S**i quis **V**ult
post me uenire. abneget semetipsum & tollat
crucem suam & sequatur me. **Q**ui enim uoluerit

animam suam saluam facere: perdet illam. **Q**ui
autē perdidit animā suā ppter me: inueniet eam.

Quid enī pdest homini si mundum uniuersum lu
cret: anime uero sue detrimentū patiatur? **A**ut
quam dubit homo commutationē p anima sua.

De iheru
solus

Filius enī hominis uenturus ē in glā patris sui cū ange
lis suis: & tē reddet unicuiq; scdm ope ra eius.

De iheru
De iheru
De iheru

Amen dico uobis: sī quidā de hic stantib; qui n̄ gusta
bunt mortē: donec uideant filiū hominis uenientē

EXVII.

Et post dies sex: adsumpsit **I**n regno suo.

ih̄c petrū & iacobū. & ioh̄m fratrem eius. & ducit illos
in montē excelsū seorsim: & transfigurāt est ante

eos. **E**t resplenduit facies eius sicut sol: uestimēta
autē eius facta sunt alba sic nix. **E**t ecce apparui

it illis moysēs & helyas: cū eo loquentes. **R**espon
dens autē petrus: dixit ad ih̄m. **D**omine: bonū ē

nos hic esse. **S**i uis faciamus hic tria tabernacu
la: tibi unum. & moysi unum. & helye unū. **A**d

huc eo loquente: ecce nubes lucida obumbrauit
eos. **E**t ecce uox de nube dicens. **H**ic est filius

meus dilectus: in quo mihi bene complacui. ipsum
audite. **E**t audientes discipuli: ceciderunt in fa

ciem suā. & timuerunt ualde. **E**t accessit ih̄e
& tetigit eos: dixitq; eis. **S**urgite: & nolite time

re. **L**euantes autē oculos suos: neminē uiderūt

Cap. 18

nisi solum ihm. **E**t descendit illis de monte.
precepit ihc dicens. **N**emini dixeritis in nomine do
nec filius hominis. a mortuis resurgat.

De lxxviii
or lxxviii.

Et interrogauerunt eum discipuli dicentes. **Q**uid ergo
scribe dicunt quod helyam oporteat primum ueni
re. **A**t ille respondens ait eis. **H**elyas quidem
uenturus est. & restituet omnia. **D**ico autem uobis.
quia helyas iam uenit. & non cognouerunt eum. sed fe
cerunt in eo quecumque uoluerunt. **S**ic & filius
hominis. passurus est ab eis. **T**unc intellexerunt
discipuli. quia de iohanne baptista dixisset eis.

De lxxviii
or lxxviii
l. x c viii

Et cum uenisset ad turlum. accessit ad eum homo ge
nibus puolutus. ante eum dicens. **D**omine. miserere
filio meo. quia lunaticus est. & male punitur. **N**am
sepe cadit in ignem. & crebro in aquam. **E**t optuli
eum discipulis tuis. & non potuerunt curare eum.

Respondens ihc ait. **O** generatio incredula &
peruersa. quousque ero uobiscum. usquequo periciar
uos. **A**ffer te huc illum ad me. **E**t increpauit

De lxxv
l. cc.

Tunc accesserunt discipuli ad ihm secreto. & dixerunt. **Q**uare nos non
potuimus eicere illum. **D**icit illis. **P**ropter
incredulitatem uestram. **A**men quippe dico uobis.
si habueritis fidem sicut granum sinapis. dicetis

monti huic. transi hunc & transibit. & nichil impos-
sibile erit uobis. **H**oc autē genus non eiectur: ni-
si per orationem & ieiunium.

ex lxxvi
or. xvi
2. c. 1

Conuersantibus autē eis in galilea. dixit illis iesus.
Filius hominis tradendus est in manus hominum
& occident eum. et tertia die resurget. **E**t contris-
tati sunt uehementer.

or. lxxvii
solus. x

Et cū uenissent capharnaum. accesserunt qui didrag-
ma accipiebant ad petrum. & dixerunt ei. **M**agis-
ter uester non soluit didragma. **A**t. **E**tiam.

Et cū intrasset in domum. preuenit eū ihs dicēs.

Quid tibi uidetur symon. reges terre a quibus ac-
cipiunt tributum uel censum. a filiis suis. an ab alie-
nis. **E**t ille dixit. **A**b alienis. **D**ixit illi ihs.

Ergo liberi sunt filii. **V**t autē non scandalizem
eos. uade ad mare & mitte hamum. & cum piscem qui
primus ascenderit tolle. & apud ore eius inuenies
staterem. illi sumens. da eis pro me & te.

lxxviii
or. lxxviii
alt. xxi
2. c. ii

In illa hora accesserunt discipuli ad ihm dicentes.
Quis putas maior est in regno celorum. **E**t ad-
uocans ihs paruulum. statuit eum in medio eorum.
& dixit. **A**men dico uobis. nisi conuersi fueritis. &
efficiamini sicut paruuli. non intrabitis in regnum
celorum. **Q**ui cumq; ergo humiliauerit se. sicut
paruulus fuit. hic est maior in regno celorum.

Cap. 18

Al e lxxviii
Alr. e^o viii
l. c. xc vii

Et qui suscepit unum paruulum talem in nomine

Qui autem scandalizauerit **I** meo. me suscipit. unum de pusillis istis qui in me credunt. expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo eius. & demergatur in profundum maris. **V**e mundo abscondalis. **N**ecessarium est enim. ut ueniant scandala. **V**erumtamen ne homini. pro quem scandalum uenit.

Alr e lxxv
Alr. e^o

Si autem manus tua uel pes tuus scandalizat te. abscide eum & pice abste. **B**onum tibi est. ad uitam ingredi debilem uel claudum. quam duas manus uel duos pedes habentem mitti in ignem eternum. **E**t si oculus tuus scandalizat te. erue eum. & pice abste. **B**onum tibi est unum oculum habentem uitam intrare. quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis.

Al e lxxvi
Solus^r

Videte ne contempnatis unum ex his pusillis. **D**ico enim uobis. quia angeli eorum in celis semper uident faciem patris mei qui in celis est. **V**enit enim filius hominis saluare quod perierat.

Al e lxxvii
Al e lxxviii

Quid uobis uidetur si fuerint alicui centum oues. & errauerit una ex eis. nonne relinquet nonaginta nouem in montibus. & uadit querere eam que errauit. **E**t si contigerit ut inueniat eam. amen dico uobis. quia gaudet super eam magis quam supra nonaginta nouem que non errauerunt. **S**ic enim est uoluntas patris mei qui in celis est. ut

¶ c. lxxxviii
2. c. xviii

pereat unus de pusillis istis.
Si autem peccauerit inter fratres tuos: uade & corripe eum inter te & ipsum solum. **S**i te audierit: lucratus eris fratrem tuum.

¶ c. lxxxviii
Solus. v

Si autem non te audierit: adhibe tecum adhuc unum uel duos: ut more duorum testium uel trium stet omne uerbum. **Q**uod si non audierit eos: dic ecclesie. **S**i autem ecclesiam non audierit: sit tibi sicut ethnicus &

¶ c. lxxxviii
10. c. xv

Amen dico uobis: quaecumque ligaueritis super terram: erunt ligata & in celo.

Et quodcumque solueritis super terram: erunt sol-

¶ c. lxxxviii
Solus. v

Iterum dico uobis: quia si duo uel tres congregati in nomine meo: ibi sum in medium eorum. **E**t si unus de uobis consenserit super terram de omni re quamcumque petierint: fiet illis a patre meo qui in celis est. **U**bi

¶ c. lxxxviii
2. c. xvi

Tunc accedens petrus ad eum in medio eorum: dixit: Domine: quotiens peccabit in me frater meus: & dimitta ei usque septies? **D**ixit illi ihesus. **N**on dico tibi usque septies: sed usque septuagies septies.

¶ c. lxxxviii
Solus. v

Ideo assimilatum est regnum celorum homini regi: qui uoluit rationem ponere cum seruis suis. **E**t cum cepisset rationem ponere: oblatum est ei unus qui debebat decem milia talenta. **C**um autem non haberet unde redderet: iussit eum dominus uenundari: & uxorem eius & filios: & omnia que habebat & reddi.

Procedens autem seruus ille orabat eum dicens. **P**atien-
 tiam habe in me. & omnia reddam tibi. **M**iseratus au-
 tem dominus serui illius dimisit eum. & debitum dimi-
 sit ei. **E**gressus autem seruus ille inuenit unum de
 conseruis suis qui debebat ei centum denarios. **E**t
 tenens suffocabat eum dicens. **R**edde quod debes.
Et precidens conseruus eius rogabat eum dicens. **P**a-
 tientiam habe in me. & omnia reddam tibi. **I**lle au-
 tem noluit. sed abiit. & misit eum in carcerem. donec
 redderet debitum. **V**identes autem conserui eius
 que fiebant. contristati sunt ualde. **E**t uenerunt.
 & narrauerunt domino suo omnia que facta fuerant.
Tunc uocauit illum dominus suus. & ait illi. **S**er-
 ue nequam. omne debitum dimisi tibi quoniam rogasti
 me. non ergo oportuit & te misereri conserui tui. sic
 & ego tui misertus sum. **E**t iratus dominus eius
 tradidit eum tortoribus. quoadusque redderet uni-
 uersum debitum. **S**ic & pater meus celestis faciet
 uobis. si non remiseritis unusquisque fratri suo de cor-
 dibus suis. **E**t factum est cum consuminasset
 ih̄s sermones istos. migravit a galilea et uenit in fi-
 nes iudee transiordanen. & secutę sunt eum turbe
 multe. & curauit eos sibi. **E**t accesserunt ad eum
 pharisei temptantes eum & dicentes. **S**ilicet ho-
 mini dimittere uxorem suam quacumque ex causa?

cap. 19

M. & lxxviii
 Alr. & lxx

E

Qui respondens ait eis. **N**on legistis quia qui fecit
ab initio masculinum & feminam fecit eos? **E**t dixit.

Propter hoc dimittet homo patrem & matrem. &
adherebit uxori suae. & erunt duo in carne una.

Itaque iam non sunt duo. sed una caro. **Q**uod ergo
deus coniunxit. homo non separet. **D**icunt illi.

Quid ergo moyses mandavit dari libellum repu-
dii. & dimittere? **A**it illis. **Q**uoniam moyses ad
duriciam cordis vestri promisit vobis dimittere uxores
vestras. ab initio autem non fuit sic.

Mat. c. x. c.
Mat. c. v.
2. c. x. c. v.

Dico autem vobis. quia qui cumque dimiserit uxorem suam
nisi ob fornicationem. & aliam duxerit. mechat.²

Et qui dimissam duxerit. mechatur.

Mat. c. x. c. i.
Solus. x.

Dicunt ei discipuli eius. **S**i ita est causa homini
cum uxore. non expedit nubere. **Q**ui dixit.

Non omnes capiunt verbum istud. sed quibus
datum est. **S**unt enim eunuchi. qui de matris
utero sic nati sunt. **E**t sunt eunuchi. qui facti sunt
ab hominibus. **E**t sunt eunuchi. qui seipsos castra-
verunt propter regnum celorum. **Q**ui potest cape

Mat. c. x. c. ii.
Mat. c. vi.
2. c. c. x. vi.

Tunc oblatis sunt ei parvuli. ut manus **S**cipiat.
eis imponeret. & oraret. **D**iscipuli autem increpa-
bant eos. **I**hesus vero ait eis. **S**inite parvulos. &
nolite eos prohibere ad me venire. **T**alium est enim
regnum celorum. **E**t cum imposuisset eis manus. abiit inde.

De. v. c. iii
q. r. c. vii
l. c. xviii
7 cc. xviii

Et ecce unus accedens ait illi. **M**agister bone: quid bo-
ni faciam ut habeam uitam eternam? **Q**ui dixit ei.

Quid me interrogas de bono? unus est bonus deus.

Si autem uis ad uitam ingredi: serua mandata.

Dixit illi. **Q**ue? **I**hs autem dixit. **N**on homici-

dium facies: non adulterabis. non facies furtum. nō

falsum testimonium dices. **H**onora patrem & ma-

trēm: & diliges proximum tuum sicut te ipsum. **D**i-

cit ei adolescens. **O**mnia hec custodiu. **Q**uid adhuc

Alt. c. xxi
Alt. c. xlii
l. c. xviii
7 c. l. ii

Ait illi ihs. **S**i uis perfectus esse: **V**eni deest.

uade uende que habes. & da pauperibus. & habebis

thesaurū in celo. **E**t ueni sequere me.

Alt. c. xxi
Alt. c. xlii
l. c. xv

Cum audisset autem adolescens uerbum: abiit tristis.

Erat enim habens multas possessiones. **I**hs autē

dixit discipulis suis. **A**men dico uobis: quia diues

difficile intrabit in regnum celoz. **E**t iterum di-

co uobis. **F**acilius est camelum per foramen acus

transire: quam diuitem intrare in regnum celoz.

Auditis autem his discipuli: mirabantur ualde dicen-

tes. **Q**uis ergo poterit saluus esse? **A**spiciens au-

tem ihs dixit illis. **A**puđ homines hoc impossibile

est. apud dñm autem omnia possibilia sunt. **T**unc

respondens petrus dixit ei. **E**cce nos reliquimus

omnia: & secuti sumus te. **Q**uid ergo erit nobis?

Alt. c. xxi
Solus. v

Ihs autem dixit illis. **A**men dico uobis: quod uos

qui secuti estis me. in regeneratione cum sederit filius
hominum in sede maiestatis sue.

Mat. c. x. v. 2
et Luc. x. 11

Sedebitis & uos super sedes duodecim. iudicantes duo
decim tribus israhel.

Mat. c. x. v. 11
et Luc. x. 11
et c. x. v. 1

Et omnis qui reliquit domum uel fratres. aut sorores.
aut patrem. aut matrem. aut uxorem. aut filios. aut agros.
propter nomen meum. centuplum accipiet. & uitam eternam possidebit.

Mat. c. x. v. 11
et Luc. x. 11
et c. x. v. 1
Solut. x

Multi autem erunt primi nouissimi. & nouissimi primi.

Sax.

Simile est regnum celorum homini patri familias. qui
exiit primo mane conducere oparios in uineam suam.

Cap. 20

Conmitione autem facta cum oparius ex denario
diurno. misit eos in uineam suam. **E**t egressus circa

horam tertiam. uidit alios stantes in foro otiosos. &
illis dixit. **I**te & uos in uineam. & quod iustum fue
rit dabo uobis. **I**lli autem abierunt. **I**terum au

tem exiit circa sextam & nonam horam. & fecit si
militer. **C**irca undecimam uero exiit. & inuenit

alios stantes. & dicit illis. **Q**uid hic statis tota die
ociosi? **D**icunt ei. **Q**uia nemo nos conduxit.

Dicit illis. **I**te & uos in uineam. **C**um sero autem
factum esset. dicit dominus uineę. procuratori suo.

Voca oparios. & redde illis mercedem. incipiens
a nouissimis usque ad primos. **C**um uenissent er

go qui circa undecimam horam uenerant. accepe
runt singulos denarios. **V**enientes autem &

primi arbitratu sunt quod plus essent accepturi. **A**c
cepunt autē & ipsi singulos denarios. **E**t accipien
tes murmurabant aduersus patrem familias dicen
tes. **H**inouissimi una hora fecerunt & pares illos
nobis fecisti qui portauimus pondus diei & estus.

At ille respondens uni eorum dixit. **A**micce non fa
cio tibi iniuriā. **N**onne ex denario conuenisti me
cum? **T**olle quod tuum est & uade. **V**olo autem
& huic dare nouissimo sicut & tibi. **A**tt non licet
mibi quod uolo facere? **A**n oculus tuus nequā est
quia ego bonus sum? **S**icerunt nouissimi primi

Et primi nouissimi. **M**ulti enim sunt uocati. pauci
autē electi. **E**t ascendens ihc hierosolimam.

Ecce ascendimus hierosolimam & filius hominis
tradetur principibus sacerdotum & scribis. & con
demnabunt eum morte. **E**t tradent eum genti
bus ad deludendum. & flagellandum. & crucifi
gendum. & tertia die resurget.

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei cum filiis
suis adorans & petens aliquid ab eo. **Q**ui dixit ei.
Quid uis? **A**t illi. **O**ie ut sedent hic duo filii
mei. unus ad dexteram tuam. & unus ad sinistram
in regno tuo. **R**espondens autem ihc dixit. **N**es
citis quid petatis. **P**otestis bibere calicem quem

Mat. cc i
Mat. cc. vi
2. cc. xvii

Mat. cc ii
Mat. cxviii

ego bibiturus sum. **D**icunt ei. **P**ossimus. **A**t illis. **C**alicem quidem meum bibetis. sedere autem ad dexteram meam & sinistram. non est meum dare uobis. sed quibus paratum est a patre meo.

Et audientes decem. indignati sunt de duobus fratribus. **I**hs autem uocauit eos ad se. & ait. **S**citis quia principes gentium dominantur eorum. & qui maiores sunt potestatem exercent in eos. **N**on ita erit inter uos. **S**ed quicumque uoluerit inter uos maior fieri. sit uester minister. **E**t qui uoluerit inter uos primus esse. erit uester seruus.

Sicut filius hominis non uenit ministrari sed ministrare. & dare animam suam redemptionem pro multis.

Et egredientibus illis. ab hiericho. secuta est eum turba multa. **E**t ecce duo ceciderunt secus uiam. audierunt quia ihesus transiret. & clamauerunt dicentes. **D**omine. miserere nostri. fili dauid. **T**urba autem increpabat eos ut tacerent. at illi magis clamabant dicentes. **O** domine. miserere nostri. fili dauid. **E**t stetit ihesus. & uocauit eos. & ait. **Q**uid uultis ut faciam uobis. **D**icunt illi. **O** domine. ut aperiantur oculi nostri. **M**iseratus autem eorum ihesus. tetigit oculos eorum. & confestim uiderunt. & secuti sunt eum.

Et cum adpropinquassent hierosolumis. & uenissent bethfage ad montem oliueti. tunc ihesus misit duos

ca. xi.

ca. 21.

Mat. c. xiii
Mat. c. xiiii
L. c. lxx

Mat. c. xiii
Mat. c. xiv
L. c. lxx

Mat. c. v
Mat. c. vi
L. c. xviii

Mat. c. vi
Mat. c. vii
L. c. xxvii

discipulos. dicens eis. **I**te in castellum quoddam contra
uos est. & statim inuenietis asinam alligatam. &
pullum cum ea. soluite & adducite mihi. **E**t si quis
uobis aliquid dixerit. dicite quia dominus his opus
habet. & confestim dimittet e o s.

Al. cc. vii
vii
lo. c. i

Hoc autem factum est. ut adimpleret quod dictum
est per prophetam dicentem. **D**icite filie sion. ecce
rex tuus uenit tibi mansuetus. & sedens super asi
nam & pullum filium subuigilis.

Al. cc. viii
viii
lo. c. x. xxi

Euntes autem discipuli. fecerunt sicut precepit il
lis ih̄s. **E**t adduxerunt asinam & pullum. & im
posuerunt super eos uestimenta sua. & eum de super
sedere fecerunt. **P**lurima autem turba. strauit
uestimenta sua in uia. **A**lii autem cede
bant ramos de arboribus. & sternebant in uia.

Al. cc. xiii
xiii
lo. c. x. xxi

Turbe autem que precedebant & que sequebantur.
clamabant dicentes. **O**sanna filio dauid. bene
dictus qui uenit in nomine dñi. osanna in altissi

Al. cc. x
Solus. x

Et cum intrasset hierosolimā. commota
est uniuersa ciuitas dicens. **Q**uis est hic? **P**o
puli autem dicebant. **H**ic est ih̄s propheta anaza

Al. cc. xi
xi
lo. c. x. xxi

Et intrauit ih̄s in templum. **F**rech galilee.
di. & eiecit omnes uendentes & ementes in tem
plo. & mensas nummulariorum. & cathedras uenden
tium columbas euerit. & dicit eis. **S**criptum

est: domus mea domus orationis uocabitur: **V**os au

Mr cc. vii
Solus. x

Etem fecistis illam speluncam latronum.

Mr cc. viii
S. cc. viii v

Et accesserunt ad eum cecii & claudi in templo: & sanauit
Videntes autem principes sacerdotum & **S** eos.

scribere mirabilia que fecit: & pueros clamantes in tem

plo & dicentes. osanna filio dauid. indignati sunt. &

dixerunt ei. **A**udis quid isti dicunt? **I**hesus autem

dicit eis. **V**tique. nunquam legistis quia ex ore infan

Mr cc. viii
Mr c. xii

Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem in bethaniam.

ibi que mansit. **M**ane autem reuertens in ciuitatem esu

rit. **E**t uidens ficum arborem unam secus uiam. uenit

ad eam. & nichil inuenit in ea nisi folia tantum. & ait

illi. **N**unquam ex te fructus nascitur in sempiternum.

Et arefacta est continuo ficulnea. **E**t ui

identes discipuli mirati sunt dicentes. **Q**uomodo

continuo aruit.

Mr cc. xvi
Mr c. xvi

Respondens autem ihesus ait eis. **A**men dico uobis: si ha

bueritis fidem & non hesitaueritis. non solum de ficul

nea facietis. sed & si monti huic dixeritis. tolle & iacta

te in mare. fiet.

Mr cc. xvi
Mr c. xvi
Is. c. l. 7 c
Mr viii

Et omnia quecumque petieritis in oratione. credentes ac

cipietis.

Mr cc. xvii
Mr c. xvii
2 cc. xl

Et cum uenisset in templum. accesserunt ad eum docen

tem principes sacerdotum. & seniores populi dicentes.

In qua potestate hec facis? & quis tibi dedit hanc potestatem? **R**espondens ihs dixit eis. **I**nterrogabo uos & ego unum sermonem. **Q**uem si dixeritis mihi? & ego uobis dicam. in qua potestate hec facio. **B**aptismus iohannis unde erat. celo an ex hominibus? **A**t illi cogitabant inter se dicentes. **S**i dixerimus celo? dicet nobis. **Q**uare ergo non credidisti illi? **S**i autem dixerimus ex hominibus? timeamus turbam. **O**mnes enim habent iohannem sicut prophetam. **E**t respondentes ihs dixerunt. **N**escimus. **A**t illis. & ipse. **N**ec ego dico uobis. in qua potestate hec facio.

Or. cc. xviii
Solus. x

Quid autem uobis uidetur? **H**omo quidam habebat duos filios? & accedens ad primum dixit. **F**ili. uade hodie op. ut munera mea. **I**lle autem respondens ait. **N**olo. **P**ostea autem penitentia motus abiit. **A**ccedens autem ad alterum? dixit similiter. **A**t ille respondens ait. **E**o domine. **E**t non uult. **Q**uis ex duobus fecit uoluntatem patris? **D**icunt. **P**rimus. **D**icit illis ihs. **A**men dico uobis? quia publicani & meretrices precedunt uos in regno dei. **V**enit autem ad uos iohannes in uia iusticie? & non credidistis ei. **P**ublicani autem & meretrices? crediderunt ei. **V**os autem uidentes? nec penitentiam habuistis postea. ut crederetis ei.

Aliam parabolam audite. **H**omo erat pater famili-
as: qui plantauit uineam. & sepe circumdedit ei.
& fodit in ea torcular: & edificauit turrum. & loca-
uit eam agricolis. & peregre profectus est. **C**um au-
tem tempus fructuum adpropinquasset: misit seruos
suos ad agricolas. ut acciperent fructus eius. **E**t
agricole adprehensis seruis eius alium ceciderunt.
alium occiderunt. alium uero lapidauerunt. **I**te-
rum misit alios seruos plures prioribus: & fecerunt
illis similiter. **N**ouissime autem misit ad eos filium
suum dicens. **V**erebuntur filium meum. **A**gri-
cole autem uidentes filium: dixerunt intra se. **H**ic
est heres. **V**enite occidamus eum: & habebimus he-
reditatem eius. **E**t adprehensum eum: eiecerunt
extra uineam & occiderunt. **C**um ergo uenerit
dominus uinee: quid faciet agricolis illis? **A**unt illi.
Malos male perdet: & uineam locabit aliis agri-
colis. qui reddunt ei fructum temporibus suis.
Dicit illis Iesus. **N**umquam legistis in scripturis.
lapidem quem reprobauerunt edificantes. hic
factus est in caput anguli. a domino factum est is-
tud. & est mirabile in oculis nostris. **I**deo dico uobis:
quia auferetur a uobis regnum dei. & dabitur
genti facienti fructus eius. **E**t qui ceciderit super
lapidem istum: confringetur. **S**uper quem ue-

ro ceciderit. conteret eum.

Mat. cc. xix
et c. xxviii
2. cc. xliii
10. lxxviii

Et cum audissent principes sacerdotum & pharisei parabolas eius cognouerunt quod de ipsis diceret.

Et querentes eum tenere. timuerunt turbas quoniam sicut prophetam eum habebant.

Cap. 22^m

Mat. cc. xvi
2. c. lxxvi

Et respondens ihc. dixit iterum in parabolis eis. **S**imile factum est regnum celorum homini regi. qui fecit nuptias filio suo. **E**t misit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias. & nolabant uenire. **I**terum misit alios seruos dicens. **D**icite inuitatis. ecce prandium meum parauit. tauri mei & altilia occisa. & omnia parata uenite ad nuptias. **I**lli autem neglexerunt. **E**t abierunt alius in uillam suam. alius uero ad negotiationem suam. reliqui uero tenuerunt seruos eius. & contumelia affectos occiderunt. **R**ex autem cum audisset iratus est. & missis exercitibus suis perdidit homicidas illos. & ciuitatem illorum succendit. **T**unc ait seruis suis. **N**uptie quidem parate sunt. sed qui inuitati erant non fuerunt digni. **I**te ergo ad extrinsecum. & quoscumque inueneritis uocate ad nuptias. **E**t egressi serui eius in uias congregauerunt omnes quos inuenerunt malos & bonos. & implete sunt nuptie. **I**ntrauit autem rex ut **S** discumbentium. uideret discumbentes. & uidit ibi hominem non

Mat. cc. xxi
Solut. x

uestitum ueste nuptiali. & ait illi. **A**micce. quo
modo huc intraisti non habens uestem nuptialem?

At ille obmutuit. **T**unc dicit rex ministris.
Ligatis pedibus eius & manibus mittite eum in te
nebras exteriores. **I**bi erit fletus & stridor dentium.

Multi autem sunt uocati. pauci uero electi.

Tunc abeuntes pharisei. consilium inierunt. ut cape
rent eum in sermone. **E**t mittunt ei discipulos
suos. cum herodianis dicentes. **M**agister. scimus
quia uerax es. & uiam dei in ueritate doces. & non
est tibi cura de aliquo. **N**on enim respicis perso
nam hominum. **D**ic ergo nobis. quid tibi uidetur?

Licet census dare cesari. annon? **C**ognita. autē
ihē neque uia eoz. ait. **Q**uid me temptatis hypo
crite? **O**stendite mihi numisma census. **A**t illi
optulerunt ei denarium. **E**t ait illis ihē. **C**ui
est imago hęc & suprascriptio? **D**icunt ei. **C**e
saris. **T**unc ait illis. **R**eddate ergo quę sunt ce
saris cesari. & quę sunt dei deo. **E**t audientes.
mirati sunt. **E**t relicto eo abierunt. **I**n illo die

accesserunt ad eum saducei qui dicunt non esse re
surrectionem. & interrogauerunt eum dicentes.

Magister. moyses dixit. si quis in mortuis fuerit. nō
habens filium. ut ducat frater eius uxorem illius.
& suscitet semen fratri suo. **E**rant autem apud

XXIII

Mat. xxiii

Mat. xxiii

2. ee. xl iii

nos septem fratres: & primus uxore ducta. defunctus
est. **E**t non habens semen: reliquit uxorem suam
fratri suo. **S**imiliter secundus & tertius: usque ad sep-
timum. **N**ouissime autem omnium & mulier defunc-
ta est. **I**n resurrectione ergo cuius erit de septem ux-
oribus? **O**mnes enim habuerunt eam. **R**espondens
autem ihc: ait illis. **E**rratis: nescientes scripturas
neque uirtutem dei. **I**n resurrectione enim neque nubent
neque nubentur: sed sunt sicut angeli dei in celo. **D**e
resurrectione autem mortuorum non legistis quod dic-
tum est a deo: dicente uobis. **E**go sum deus abraham:
& deus ysaac: & deus iacob. non est deus mortuorum: sed ui-
uentium. **E**t audientes turbe: mirabantur in doc-
trina eius. **P**harisei autem audientes
quod silentium imposuisset saduceis: conuenerunt
in unum. **E**t interrogauit eum unus ex eis legis
doctor: temptans eum. **M**agister: quod est manda-
tum magnum in lege? **A**it illi ihc. **D**iliges deum
deum tuum ex toto corde tuo. & in tota anima tua. &
in tota mente tua: hoc est maximum. & primum
mandatum. **S**ecundum autem simile est huic.
Diliges proximum tuum sicut te ipsum. **I**n his du-
obus mandatis: uniuersa lex pendet & prophete.
Congregatis autem phariseis: interrogauit eos ihc
dicens. **Q**uid uobis uidetur de xpo: cuius filius est?

*Al. cc. xvi
Ar. c. xvi.*

*Al. cc. xv v
Al. c. xvi
2. cc. xl v*

Dicunt ei. **D**avid. **A**tt illis. **Q**uomodo ergo
dauid in spiritu uocat eum dominum dicens. dixit
dominus domino meo. sede ad dextris meis. donec ponā
inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

7. cc. xv. vi
7. c. xlv. viii
2. cc. xl. iii

Si ergo dauid uocat eum dominum. quomodo filius
ei est. **E**t nemo poterat respondere ei uerbum. neq;
ausus fuit quisquā ex illa die eū ampliū interrogare.

7. cc. xv. viii
7. c. xlv. viii
2. cc. xl. iii

Tunc ih̄s locutus est ad turbas & ad discipulos suos di
cens. **S**up̄ cathedram moȳsi. sederunt scribę & pha
risei. **O**mnia ergo quęcumq; dixerint uobis serua
te & facite. secundum opera uero eorū. nolite facere.

Cap. 23.

Dicunt enim & non faciunt.

7. cc. xv. viii
7. c. xlv. viii
2. cc. xl. iii

Alligant autē onera graua & importabilia. & inponūt
in humeros hominū. digito autē suo. nolunt ea mouē

7. cc. xv. viii
7. c. xlv. viii
2. cc. xl. iii
7. c. xxxvii

Omnia uero opa sua faciunt. ut uideant^r ab hominib⁹.

Dilatant enim phylacteria sua. & magnificant
fimbrias. **A**mant autem primos recubitus ince
nis. & primas cathedras in synagogis. & salutatio
nes in foro. & uocari ab hominib⁹ rabbi.

7. cc. xv. viii
7. c. xlv. viii
2. cc. xl. iii

Vos autem nolite uocari rabbi. **V**nus est enim magis
ter uir. **O**mnes autem uos fratres estis. **E**t patrem
nolite uocare uobis sup̄ terram. unus est enim pater
uir qui in celis est. **N**ec uocemini magistri. quia
magister uester. unus est xpc.

7. cc. xv. viii
7. c. xlv. viii
2. cc. xl. iii

Qui maior est uestrum. erit minister uester. **Q**ui

autem se exaltauerit humiliabitur: & qui se humili-
auerit exaltabitur.

Mat. xiii
cap. xxvii
2. c. xl ii

Ve autem uobis scribe & pharisei. hypocrite: quia
clauditis regnum celorum ante homines. **V**os enim
non intratis: nec introeuntes suntis intrare.

Mat. xxviii
Solus. x

Ve uobis scribe & pharisei. hypocrite: quia circuitis
mare & aridam. ut faciatis unum proselitum. & cum
fuerit factus. facitis eum filium gehenne duplo quam
uos. **V**e uobis duces cecel. qui dicitis. qui cumque iura-
uerit per templum. nichil est: qui autem iurauerit
in auro templi. debet. **S**icuti & cecel: quid enim
manifestum est. aurum an templum quod sanctificat
aurum? **E**t qui cumque iurauerit in altari. nichil
est: qui cumque autem iurauerit in dono quod est
super illud. debet. **C**ecel. quid enim manifestum est donum
an altare quod sanctificat donum? **Q**ui ergo iu-
rat in altari. iurat in eo & in omnibus que super illud sunt.
Et qui cumque iurauerit in templo. iurat in illo. & in
eo qui habitat in ipso. **E**t qui iurat in celo. iurat
in throno dei. & in eo qui sedet super eum.

Mat. xxviii
2. c. xxxvi

Ve autem uobis scribe & pharisei hypocrite: qui de-
cumatis mentam & anetum. & cyminum. & reliquis
que grauiora sunt legis. iudicium. & misericor-
diam & fidem. **H**ec oportuit facere: & illa non
omittere.

Al. cc. xxxv
Solut. x

Al. cc. xxxvi
2. c. xxxv

Duces cæci. excolantes culicē. camelū autē glutientes.
Ve uobis scribe & pharisei hypocrite. qui mundatis
quod de foris est calicis & parapsidis. intus autem
pleni sunt rapina & immundicia. **P**harisee ecce.
munda prius quod intus est calicis & parapsidis. ut
fiat & id quod de foris est mundum.

Al. cc. xxxvii
2. c. xxxvi

Ve uobis scribe & pharisei hypocrite. qui similes estis
sepulcris dealbatis que a foris parent hominibus
speciosa. intus uero plena sunt ossibus mortuorum.
& omni spurcitia. **S**ic & uos a foris quidem pare-
tis hominibus iusti. intus autem pleni estis hypo-
crisi & iniquitate.

Al. cc. xxxviii
2. c. xli

Ve uobis scribe & pharisei hypocrite. qui edificatis se-
pulera prophetarum. & ornatis monumenta ius-
torum. & dicitis. **S**i fuissēmus in diebus patrum nos-
trorum. non essemus socii eorum in sanguine ppheta-
rum. **I**taque testimonio estis uobis in ipsis. quia
filii estis eorum. qui prophetas occiderunt.

Al. cc. xxxix
Solut. x

Et uos implete mensuram patrum uirorum. **S**er-
pentes genimina uiperarum. quomodo fugietis
a iudicio gehenne.

Al. cc. xli
2. c. xlii

Ideo ecce ego mitto ad uos prophetas. & sapientes.
& scribas. & ex illis occidetis & crucifigetis. & ex eis
flagellabitis in synagogis uestris. & persequemini de
ciuitate in ciuitatem. ut ueniat super uos omnis

sanguis iustus qui effusus est super terram. a sanguine
abel iusti usque ad sanguinem zacharie filii barachie.
quem occidistis inter templum & altare. **A**men dico
vobis uenient hec omnia super generationem istam.

xxxv.

Mat. xxv. 1
L. c. lxxv.

Hierusalem hierusalem que occidis prophetas & lapidas
eos qui ad te missi sunt. quotiens uolui congregare fi
lios tuos. quemadmodum gallina congregat pullos
suos sub alas. & noluisti. **E**cce relinquetur uobis do
mus uestra deserta. **D**ico enim uobis non me uidebitis
a modo donec dicatis. **B**enedictus qui uenit in noie

Al. c. xl. 11
Al. c. xxv. vii
L. c. lxxviii
7 c. lxviii.

Cap. 28

Et egressus ibi de templo ibat & accesserunt **S**dm.
discipuli eius ut ostenderent ei edificationes templi.
Ipse autem respondens dixit illis. **V**idetis hec om
nia. **A**men dico uobis non relinquetur hic lapis su
per lapidem. qui non destruat. .

Al. c. xl. 11
Al. c. xxv. vii
L. c. lxxviii.

Sedente autem eo super montem oliueti accesserunt
ad eum discipuli secreto dicentes. **O**ie nobis quan
do hec erunt & quod signum aduentus tui & con
summationis seculi. **E**t respondens ibi dixit eis.
Videte ne quis uos seducat. **M**ulti enim uenient
in nomine meo dicentes. ego sum xpc. & multos se
ducent. **A**udaturi enim estis prelia. & opiniones
preliorum uidete ne turbemini. **O**portet enim hec fi
eri sed non dum est finis. **C**onsurget enim gens in
gentem. & regnum in regnum. et erunt pestilen

tię & fumes. & terre motus per loca. **H**ęc autem

omnia initia sunt dolorum.

Tunc tradent uos in tribulationem & occident uos. & eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum.

Et time scandalizabuntur multi. & inuicem tradent. & odio habebunt inuicem. **E**t multi pseudoprophęe surgent. & seducent multos. **E**t quoniam habundauit iniquitas. refrigeret caritas multorum. **Q**ui

autem perseuerauerit usque in finem. hic saluus erit. **E**t predicabitur hoc euangelium regni in uniuerso orbe in testimonium omnibus gentibus. & tunc ueniet consummatio.

Cum ergo uideritis abominationem desolationis que dicta est. dauid e propheta. stantem in loco sancto. qui legit intelligit.

Tunc qui in iudea sunt fugiant ad montes. & qui in tecto non descendat tollere aliquid de domo sua. & qui in agro non reuertat tollere tunicam suam.

Verumtamen pregnantibus & nutriendibus in illis diebus.

Orate autem ut non fiat fuga uestra hieme uel sabbato.

Erit enim tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi usque modo. neque fiet.

Et nisi breuiati fuissent dies illi. non fieret salua omnis caro. **S**ed propter electos breuiabuntur dies illi.

Et si quis uobis dixerit. ecce hic christus aut illic. nolite credere.

Surgent enim pseudo christi. & pseudo prophęe. & da

Al. cc. xl. iii
Al. cc. xxxviii.
L. cc. l.
la. c. xl. i
Te. xl. vi.
O. cc. xl. v
So. i. v. s.

O. cc. xl. vi
Al. c. xl.

O. cc. xl. vii
Al. c. xl. ii

O. cc. xl. viii
Al. c. xl. iii
L. cc. viii

Al. cc. xl. viii
Al. cc. xl. iii
L. cc. l. iii
O. cc. l. vi
Al. c. xl. v
Al. cc. l. i
Al. c. xl. vi
L. cc. l. v

O. cc. l. ii
Al. c. xl. vii

O. cc. l. iii
Al. c. xl. viii
L. cc. iii

O. cc. l. iii
Al. c. xl. viii

bunt signa magna & prodigia. ita ut in errorem inducantur: si fieri potest etiam electi. **E**cce predixi uobis.

Mat. c. l. v.
L. c. c. ii.

Si ergo dixerint uobis. ecce in deserto est nolite exire. ecce in penetralibus nolite credere.

Mat. c. l. vi.
L. c. c. v.

Sicut enim fulgur exit a oriente & perit usque in occidentem: ita erit & aduentus filii hominis.

Mat. c. l. vii.
L. c. c. viii.

Vbi cumque fuerit corpus. illuc congregabuntur aquile.

Mat. c. l. viii.
Mat. c. l. ii.
L. c. c. l. vii.

Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur: & luna non dabit lumen suum. & stelle cadent de celo. & uirtutes celorum commouebuntur:

Mat. c. l. viii.
Mat. c. l. i.
L. c. c. l. viii.

Et tunc parebit signum filii hominis in celo.

Et tunc plangent omnes tribus terre: & uidebunt filium hominis uenientem in nubibus celi. cum uirtute multa & maiestate. **E**t mittet angelos suos cum tuba & uoce magna: & congregabunt electos eius a quatuor uentis. a summis celorum usque ad terminos eorum. **A**barbore autem fici diserte parabolam.

Cum iam ramus eius tener fuerit. & folia nata: scitis quia prope est aestas. **I**ta & uos cum uideritis hec omnia: scitote quia prope est manus. **A**men dico uobis quia non preteribit hec generatio: donec omnia fiant. **C**elum & terra transibunt. uerba uero mea non preteribunt.

Mat. c. l. ix.
Mat. c. l. ii.

De die autem illa & hora nemo scit: neque angeli celorum nisi pater solus.

or. ce lvi
l. ce vii

Sicut autem in diebus noe: ita erit & aduentus filii hominis. **S**icut enim erant in diebus ante diluuium comedentes & bibentes. nubentes. & nuptum tradentes. usque ad eum diem quo introiit in arcam noe. & non cognouerunt donec uenit diluuium & tulit omnes: ita erit & aduentus filii hominis. **S**

or. ce lvi
l. ce vii

or. ce lvi
l. ce vii

Vigilate ergo quia nescitis qua hora dominus uenturus sit. **I**llud autem scitote quod si sciret pater familias qua hora fur uenturus esset. uigilaret utique & non sineret perfodi domum suam. **I**deo & uos estote parati: quia qua hora nescitis filius hominis uenturus est.

or. ce lvi
l. ce vii

or. ce lvi
l. ce vii

Quis putas est fidelis seruus & prudens quem constituit dominus suus supra familiam suam ut det illis cibum in tempore. **B**eatissille seruus quem cum uenerit dominus eius. inuenerit sic facientem. **A**men dico uobis: quoniam super omnia bona sua constituet eum.

or. ce lvi
l. ce vii

Si autem dixerit malus seruus ille in corde suo. mori facit dominus meus uenire. & cepit perire conseruos suos. manducet autem & bibat cum ebriosis. ueniet dominus serui illius in die qua non sperat. & hora qua ignorat. & diuidet eum: partemque ei ponet cum hypocritis. **I**lluc erit fletus & stridor.

or. ce lvi
l. ce vii

Tunc simile erit regnum celorum. **D**ecem uirginibus que accipientes lampades suas exierunt obuiam sponso & sponse. **Q**uinq;

or. ce lvi
l. ce vii

Tunc duo erunt in agro. unus assumetur. & unus relinquetur. **D**ue molentes in mola: una adsumetur. & una relinquetur.

Cap. 24.

autem exiserant fatue: & quinq; prudentes. **S**ed
quinq; fatue acceptis lampadibus non sumpserunt
oleum secum: prudentes uero acceperunt oleum in ua
sis suis cum lampadibus. **O**ram autem faciente
sponso: dormitauerunt omnes & dormierunt. **M**e
dia autem nocte clamor factus est: ecce sponsus uenit.
exite obuiam ei. **T**unc surrexerunt omnes uirgines
ille: & ornauerunt lampades suas. **F**atue autem
sapientibus dixerunt. **D**ate nobis de oleo uro:
quia lampades nre extinguuntur. **R**esponderunt
prudentes dicentes. **N**e forte non sufficiat nobis
& uobis: ite potius ad uendentes. & emite uobis.
Cum autem uenit emere uenit sponsus: & que pa
ratę erant introauerunt cum eo ad nuptias. & clau
sa est ianua. **N**ouissime uero ueniunt & relique
uirgines dicentes. **D**omine domine: apri nobis.
At ille respondens ait. **A**men dico uobis: nescio
uos. **V**igilate itaq;: quia nescitis diem. neq; horam.
Sicut enim homo peregre proficiscens uocauit seruos
suos: & tradidit illis **B O N A S V A**.
Et uni dedit quinq; talenta. alii autem duo. alii
uero unum: unicuiq; sedm propriam uirtutem. &
profecit statim. **A**b ita autem qui quinq; ta
lenta accepit: & operatus est in eis. & lucratuſ est ali
a quinq;. **S**imiliter qui duo accepit: lucratuſ

Mat. c. xvi. v. viii.
Luc. c. xvi. v. viii.
Mat. c. xvi. v. viii.

Mat. c. xvi. v. viii.
Luc. c. xvi. v. viii.

est alia duo. **Q**ui autem unum accepit: abiens fodit
in terra. & abscondit pecuniam domini sui. **P**ost
multum uero temporis. uenit dominus seruoꝝ illoꝝ.
& posuit rationem eum eis. **E**t accedens qui quinque
talenta accepit: optulit alia quinque talenta dicens.
Domine: quinque talenta mihi tradidisti: ecce alia
quinque superlucratus sum. **A**t illi dominus eius.
Enge bone serue & fidelis: quia super pauca fuisti
fidelis. super multa te constituam. intia in gaudiū
domini tui. **A**ccessit autem & qui duo talenta ac
cepit & ait. **D**omine: duo talenta mihi tradidisti:
ecce alia duo lucratus sum. **A**t illi dominus eius.
Enge serue bone & fidelis: quia super pauca fuisti
fidelis. super multa te constituam. intia in gaudiū
dñi tui. **A**ccedens autem & qui unum talentum
accepit & ait. **D**omine: scio quia homo durus es.
metis ubi non seminasti. & congregans ubi non spar
sisti: & timens abii. & abscondi talentum tuum in
terra. **E**cce habes quod tuum est. **R**espondens
autem dominus eius. dixit ei. **S**erue male & pi
ger: sciebas quia meto ubi non semino. & congre
go ubi non sparsi. oportuit ergo te committere
pecuniam meam nummulariis. & ueniens ego re
cepissem utiq; quod meum est cum usina. **T**olli
te itaq; ab eo talentum: & date ei qui habet decē

7. cc. lxxvi
om. xl ii
l. cc. xlv

7. cc. lxxvi
l. cc. xlv

7. cc. lxxvi
Solut. x

talenta.

Omnium enim habenti dabitur & abundabit ei autem qui non habet & quod uidetur habere auferetur ab eo.

Et inutilem seruum eiet in tenebras exteriores. **I**lluc erit fletus & stridor dentium.

Cum autem uenerit filius hominis in maiestate sua & omnes angeli cum eo tunc sedebit super sedem maiestatis sue & congregabuntur ante eum omnes gentes & separabit eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab hedis & statuet oves quidem ad dextris suis hedos autem ad sinistris. **T**unc dicet rex his qui ad dextris eius erunt. **V**enite benedicti patris mei possidete paratum uobis regnum a constitutione mundi. **E**suri enim & dedistis mihi manducare. **S**itui & dedistis mihi bibere. **H**ospes eram & collegisti me. **N**udus & operuisti me. **I**nfirmus & uisitasti me. **I**n carcere eram & uenisti ad me.

Tunc respondebunt ei iusti dicentes. **D**omine quando te uidimus esuriem & pauperem? **S**itientem & dedimus tibi potum? **Q**uando autem te uidimus hospitem & collegimus te? **A**ut nudum & cooperuimus? **A**ut quando te uidimus infirmum aut in carcere & uenimus ad te? **E**t respondens rex dicet illis. **A**men dico uobis quamdiu fecistis unum de his fratribus meis minimis mihi fecistis. **T**unc

dicet & his qui a sinistris erunt. **D**isce dicit a me ma-
ledicte tibi in ignem eternum qui paratus est diabolo &
angelis eius. **E** si ieiunavi enim & non dedisti mihi man-
ducare. **S**i ieiunavi & non dedisti mihi potum. **H**os pes-
eram & non collegisti me. **N**udus & non operuisti
me. **I**nfirmus & in carcere & non visitasti me. **T**u
respondebunt ei & ipsi dicentes. **D**omine quando
te vidimus esuriientem. aut sitientem. aut hospitē.
aut nudum. aut infirmum. uel in carcere & non mi-
nistrauimus tibi. **T**unc respondebit illis dicens.
Amen dico uobis. quam diu non fecistis uni de mino-
ribus his. nec mihi fecistis. **E**t ibunt ibi in supplicium
eternum. iusti autem in uitam eternam. **E**t fac-
tum est cum consummasset ihs sermones hos omnes.

cap. 26.

dixit discipulis suis. **P**assio
dñi nr̃i ihu xpi. scdm or̃. theum.
In illo tempore. **D**ixit dominus
ihu discipulis suis.

CITIS QVIA

POST BIDVV A PASCHA fi-
et & filius hominis tradetur ut cru-
cifigatur.

Tunc congregati sunt principes sacerdotum & seni-
ores populi. in atrium principis sacerdotum qui
dicebatur cuphas & consilium fecerunt. ut ihm

Al. ce. lxxv
Al. ce. lvi
2. ce. lv
lo. x. v

XXVI

Al. ce. lxxv
Al. ce. lxxvi

dolo tenerent & occiderent. **D**icebant autem. **N**on
indie festo. **N**e forte tumultus fieret in populo.

7
Mat. c. lxxviii
2. lxxviii
10. x. c. viii

Cum autem esset ibi in bethania in domo simonis leprosi.
accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti
preciosi & effudit super caput ipsius recumbentis.

Videntes autem discipuli indignati sunt dicentes.

Vt quid perditio hec? **P**otuit enim istud uenundari
multo & dari pauperibus. **S**ciens autem ihc. ait il
lis. **Q**uid molesti estis mulieri? opus bonum & opera
ta est in me. **N**am semper pauperes habebitis in uobis. **S**c
me autem non semper habebitis.

7
Mat. c. lxxviii
2. lxxviii
10. x. c. viii

Mittens enim hec unguentum hoc in corpus meum. ad se
peliendum me fecit. **A**men dico uobis. ubicumq;
predicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo.
dicetur & quod hec fecit in memoriam eius.

7
Mat. c. lxxviii
2. lxxviii
10. x. c. viii

Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas scarioth
ad principes sacerdotum & ait illis. **Q**uid multis
hi dare & ego uobis eum tradam? **A** illi constituer
ei triginta argenteos. **E**t exinde querebat oportu
nitatem. ut eum traderet. **P**rima autem die azimo
rum. accesserunt discipuli ad ihm dicentes. **V**bi uis
paremus tibi comedere pascha? **A**t ille dixit. **I**te
in ciuitatem. ad quendam & dicite ei. **M**agister dicit.
tempus meum prope est. apud te facio pascha cum
discipulis meis. **E**t fecerunt discipuli sicut confi

tunt illis ihs & parauerunt pascha. **V**espe autem
facto discumbebat eū duodecī discipulis suis.

Et edentibus illis dixit. **A**men dico uobis quia unus
uestrum me traditurus est.

Et contristati ualde ceperunt singuli dicere. **N**um
quid ego sum domine.

At ipse respondens ait. **Q**ui intingit mecum ma
num in puapside. hic me tradet. **F**ilius quidem
hominis uadit sicut scriptum est de illo.

Ve autem homini illi per quem filius hominis tradet.

Bonum erat ei si natus non fuisset homo ille.

Respondens autem iudas qui tradidit eum dixit.

Numquid ego sum rabbi. **A**t illi. **T**u dixisti.

Cenantibus autem eis accepit ihs panem & benedixit
ac fregit deditq; discipulis suis & ait. **A**ccipite &
comedite hoc est corpus meum.

Et accipiens calicem gratias egit & dedit illis dicens.

Bibite ex hoc omnes. **H**ic est enim sanguis meus
nouī testamenti qui pro multis effundetur in remis
sionem peccator. **D**ico autem uobis non bibam
amodo de hoc genumine utrisusq; in diem illum cū

illud bibam uobiscū nouum in regno patris mei.

Et ymno dicto exierunt in montem oliueti.

Gunc dicit illis ihs. **O**mnes uos scandalum patiemini
in uine in ista nocte.

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

XXVII

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. c. lxxviii

Mat. xxviii
10. e. lxxviii

Scriptum est enim: percutiam pastorem. & dispergen-
tur oves gregis. **P**ostquam autem resurrexero:
precedam uos in galileam.

Mat. xxviii
10. e. lxxv
1. ce. lxxv
10. e. xlvvi

Respondens autem petrus: ait illi. **E**t si omnes scan-
dalizati fuerint in te: ego nunquam scandalizabor:

Ait illi ihs. **A**men dico tibi: quam hanc nocte an-
tequam gallus cantet: ter me negabis.

Mat. xxviii
10. e. lxxv

Ait illi petrus. **E**tiam si oportuerit me mori tecum:
non te negabo. **S**imiliter & omnes discipuli dixerunt:

Mat. xxviii
10. e. lxxv
1. ce. lxxviii
10. e. l. vi

Tunc uenit ihs in uillam cum illis que dicitur: gethse-
mani: & dixit discipulis suis.

Mat. xxviii
10. e. lxxviii

Sedete hic: donec uadam illuc & orem. **E**t adsump-
to petro & duobus filiis: zebedei: cepit contristari
& mestus esse.

Mat. xxviii
10. e. lxxviii

Tunc ait illis. **T**ristis est anima mea: usque ad mor-
tem. **S**ustinete hic: & uigilate mecum.

Mat. xxviii
10. e. lxxv
1. ce. lxxv
10. e. lxxv

Et processit pusillum: & cecidit in faciem suam orans
& dicens. **Q**ui pater: si possibile est transcat a me calix:

Mat. xxviii
10. e. lxxv
1. ce. lxxv
10. e. lxxv

Veruntamen: non sicut ego uolo: sed sicut tu. **I**ste.

Mat. xxviii
10. e. lxxv
1. ce. lxxv
10. e. lxxv

Et uenit ad discipulos: & inuenit eos dormientes.

Et dicit petro. **S**ic non potuisti una hora uigila-
re mecum: **V**igilate & orate: ut non intretis in
temptationem.

Mat. xxviii
10. e. lxxv
1. ce. lxxv
10. e. lxxv

Spiritus quidem promptus est: caro autem infirma.

Mat. xxviii
10. e. lxxviii

Iterum secundo abiit: & orauit dicens. **P**ater mi:

si non potest hic calix transire nisi bibam illum. fiat
uoluntas tua. **E**t uenit iterum. & inuenit eos dor-
mientes. **E**rant enim oculi eorum grauari. **E**t relic-
tis illis iterum abiit. & orauit tertio eundem sermo-
nem d i c e h s.

T
Al. ce. xxviii
Al. e. lxxv
10. e. iii

Tunc uenit ad discipulos suos. & dicit illis. **D**ormite
iam. & requiescite. **E**cce adpropinquabit hora. &
filius hominis tradetur in manus peccatorum. **S**ur-
gite eamus. **E**cce adpropinquabit. qui me tradet.

A
Or. ccc
Al. e. lxxv
1. ce. lxxv
10. e. lvi
7. lxxv

Adhuc ipso loquente. ecce iudus unus de duodecim ue-
nit. & cum eo turba multa cum gladus & fustibus
missi a principibus sacerdotum. & senioribus populi.

Q
Or. ccc
Al. e. lxxv
1. ce. lxxv

Qui autem tradidit eum. dedit illis signum dicens.

Quemcumque osculatus fuero. ipse est. tenete eum.

Et confestim accedens ad ihm dixit. **A**ue rabbi.

Et osculatus est eum. **D**ixitque illi ihc. **A**mice.

ad quod uenisti. **T**unc accesserunt & manus in-

iecerunt in ihm. & tenuerunt eum.

E
Or. ccc
Al. e. lxxv
1. ce. lxxv
10. e. lv

Et ecce unus ex his qui erant cum ihu. extendens ma-
num. exemit gladium suum. & percussit seruum
principis sacerdotum. amputauit auriculam eius.

T
Or. ccc
Solus. v

Tunc ait illi ihc. **C**onuerte gladium tuum. in lo-
cum suum. **O**mnes enim qui acceperunt gladium.
gladio peribunt. **A**npittas quia non possum ro-
gare patrem meum. & exhibebit mihi modo plus

quam duodecim legiones angelorum. **Q**uomodo ergo implebuntur scripturę quia sic oportet fieri.

7
01 ecc iii
01 ecc iii
2. ecc lxxviii
10. e lxx

In illa hora dixit ihs turbis. **T**amquam ad latronem existis cum gladiis & fustibus comprehendere me. **C**otidie apud uos sedeli docēs in templo & nō me tenuistis.

01 ecc v
01 ecc v
01 ecc v

Hoc autē totū factū est ut implerentur scripturę ppheticarū. **T**unc discipuli omnes relicto eo fugerunt.

01 ecc vi
01 ecc vi
2. ecc xc
10. e lxxii

At illi tenentes ihs dixerunt ad caiphan principem sacerdotum ubi scribe & seniores conuenerant.

2. ecc lxxviii
01 ecc vii
01 ecc vii
10. e lxxiii

Petrus autem sequebatur eum a longe usque in atrium principis sacerdotum. **E**t ingressus intro sedebat cum ministris ut uideret finem.

7
01 ecc viii
01 ecc viii
2. ecc v

Principes autem sacerdotum & omne concilium querunt falsum testimonium contra ihs ut eū morti traderent. **E**t non inuenerunt eum multi falsi testes accessissent.

01 ecc viii
01 ecc viii
2. ecc v

Nouissime autem uenerunt duo falsi testes & dixerūt. **H**ic dixit. **P**ossim destruere templum dei & post triduum edificare illud. **E**t surgens princeps sacerdotum ait illi. **N**ichil respondes ad ea que ista aduersum te testificantur. **I**hs autem tacebat. **E**t princeps sacerdotum ait illi. **A**d iuro te per deum uiuum ut dicas nobis si tu es xpc filius dei.

01 ecc v
01 ecc v
2. ecc viii
10. e lxxviii

Dicit illi ihs. **T**u dixisti. **V**eruntamen dico uobis a modo uidebitis filium hominis

minis sedentem adextris iustitias. & uenientem
in nubibus celi.

Tunc princeps sacerdotum scidit uestimenta sua
dicens. **B**laspheiauit. **Q**uid adhuc egemus

Ecce nunc audistis blasphemiam. **T**estibus.

Quid uobis uidetur? **A**t illi respondentes dixe-
runt. **R**eus est mortis.

Tunc expuerunt in faciem eius. & colaphis eum cecide-
runt. **A**lii autem palmas in faciem eius dederunt
dicentes. **P**rophetiza nobis. xpe. quis est qui te per-

Petrus uero sedebat foris in atrio. **I**ussit.

Et accessit ad eum una ancilla dicens. **E**t tu cum
ihu galileo eras. **A**t ille negauit coram omnibus
dicens. **N**escio quid dicis.

Ereunte autem illo ianuam. uidit eum alia ancilla.
& ait his qui erant ibi. **E**t hic erat cum ihu naza-
reno. **E**t iterum negauit cum iuramento. quia non
nouit hominem. **E**t post pusillum. accesserunt
qui stabant & dixerunt petro. **V**ere & tu ex illis es.

Nam & loquela tua manifestum te facit. **T**unc
cepit detestari & iurare. quia non nouisset hominem.

Et continuo gallus cantauit.

Et recordatus est petrus uerbi ihu quod dixerat pri-
usquam gallus cantet. ter me negabis. **E**t egres-
sus foras. flevit amare.

017 ccc. xxi
017 c. xxi

017 ccc. xxi
017 c. xxi
1 cc. xxi

017 ccc. xxi
017 c. xxi
1 cc. xxi

017 ccc. xxi
017 c. xxi
1 cc. xxi

017 ccc. xxi
017 c. xxi
1 cc. xxi

017 ccc. xxi
017 c. xxi
1 cc. xxi

or. ecc. xvii
or. e. v. e. viii
l. ecc. x. v. v

Mane autem facto: consilium inierunt omnes principes sacerdotum & seniores populi aduersus ihm: ut eum morti traderent.

or. ecc. xviii
or. e. v. e. viii
l. ecc.
to. e. l. x. vi

Et uinctum adduxerunt eum: & tradiderunt pontio pilato presidi.

or. ecc. xviii
Solutus

Tunc uidens iudas qui eum tradidit quod dampnatus esset: penitentia ductus: reuoluit triginta argenteos principibus sacerdotum & senioribus dicens: **P**eccavi: tradens sanguinem iustum. **A**t illi dixerunt: **Q**uid ad nos: tu uideris. **E**t proiecitis argenteis in templo: recessit: & abiens in aqua se suspendit.

Principes autem sacerdotum: acceptis argenteis dixerunt: **N**on licet mittere eos in cor humanum: quia pretium sanguinis est. **C**onsilio autem in isto: emerunt ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum. **P**ropter hoc uocatus est ager ille acheldemach: hoc est ager sanguinis: usque in hodiernum diem. **T**unc impletum est quod dictum est per hieremiam prophetam dicentem. **E**t acceperunt triginta argenteos: pretium ad pretia ti quem ad pretia uerunt: a filiis israhel: & dederunt eos in agrum figuli: sicut constituit mihi dñs. **I**hs autem stetit ante presidem: & interrogauit eum preses dicens. **T**u es rex iudeorum? **D**icit illi ihs. **G**u dieis.

or. ecc. xix
or. e. e.
l. ecc. ii
to. e. l. x. viii

7
m. ecc. xvi
m. ecc. i
m. ecc. ii
7. e. lxxv

Et cum accusaretur a principibus sacerdotum & senioribus nichil respondit. **T**unc dicit illi pilatus. **N**on audis quanta aduersum te dicunt testimonia? **E**t non respondit ei ad ullum uerbum. ita ut miraretur preses uehementer.

m. ecc. xvi
m. ecc. ii
7. e. lxxv

Per diem autem sollempnem consueuerat preses dimittere populo unum uinctum quem uoluissent.

m. ecc. xvi
m. ecc. i
m. ecc. ii
7. e. lxxv

Habebat autem tunc uinctum insignem qui dicebatur barabbus. **C**ongregatis ergo illis dicit pilatus. **Q**uem uultis dimittam uobis barabban an ihu qui dicitur xpc? **S**ciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum.

7
m. ecc. xvi
Solus. x

Sedente autem illo pro tribunali misit ad eum uxorem eius dicens. **N**ichil tibi & iusto illi. **M**ulta enim passa sum hodie per uisum propter eum.

m. ecc. xvi
m. ecc. i
7. e. lxxv

Principes autem sacerdotum & seniores persuaserunt populo ut peterent barabban. ihu uero perderent.

Respondens autem preses ait illis. **Q**uem uultis deducere? **A** illi dixerunt. **B**arabban.

m. ecc. xvi
m. ecc. i
7. e. lxxv

Dicit illis pilatus. **Q**uid igitur faciam de ihu qui dicitur xpc? **D**icunt omnes. **C**rucifigatur.

m. ecc. xvi
Solus. x

Ait illis preses. **Q**uid enim mali fecit? **A** illi magis clamabant dicentes. **C**rucifigatur. **V**idens autem pilatus quia nichil proficeret sed ma

gustumultus fieret: accepta aqua lauit man^u coram
populo dicens. **I**nnocens ego sum a sanguine iusti
huius: uos uidetis. **E**t respondens uniuersis popu
lus dixit. **S**anguis eius sup nos. & sup filios n^{ost}ros.

Tunc dimisit illis barabbam: ihm autem flagellatum
tradidit eis ut crucifigeretur:

Tunc milites presidis suscipientes ihm in pretorio: con
gregauerunt ad eum uniuersam cohortem. **E**t ex
uentes eum clamidem coccineam circumdederunt
ei. **E**t plectentes coronam de spinis: posuerunt sup
capud eius: & harundinem in dextera eius. **E**t ge
nu flexo ante eum: inludebant dicentes. **A**ue rex
iudeorum.

Et expuentes in eum: acceperunt harundinem & per
cutiebant caput eius. **E**t postquam inluserunt
ei: exuerunt eum clamide: & induerunt eum uesti
mentis eius: & duxerunt eum ut crucifigerent.

Exiuntes autem: inuenerunt hominem cyreneum
nomine symonem. **H**unc angariauerunt: ut tol
leret crucem eius.

Et uenerunt in locum qui dicitur golgotha: quod
est caluarie locus.

Et dederunt ei uinum bibere: cum felle mixtum.

Et cum gustasset: noluit bibere.

Postquam autem crucifixerunt eum: diuiserunt

7
01. ccc. xviii
01. cc. vii
1. ccc. xviii
10. c. x. vi

7
01. ccc. xviii
01. cc. vii
10. c. x. vi
7. lxxvii

7
01. ccc. xviii
01. cc. vii

7
01. ccc. xviii
01. cc. vii
1. ccc. xviii
10. c. x. vi

7
01. ccc. xviii
01. cc. vii
1. ccc. xviii
10. c. x. vi

7
01. ccc. xviii
01. cc. vii
1. ccc. xviii
10. c. x. vi

7
01. ccc. xviii
01. cc. vii
1. ccc. xviii
10. c. x. vi

uestimenta eius. sortem mittentes. **E**t sedentes. /
seruabant eum.

Et imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam. /
hinc est ihc. rex iudeorum.

Tunc crucifixi sunt cum eo duos latrones. unus a dex- /
tris. & unus a sinistris.

Pretereuntes autem. blasphemabant eum. mouentes /
capita sua & dicentes. **V**ah. qui destruit templum /
dei. & in tri duo illud reedificat. **S**alua te metipsum. /
Si filius dei es. descende de cruce.

Similiter & principes sacerdotum inlidentes eum scri- /
bis & senioribus dicebant. **A**lios saluos fecit. se ipsum /
non potest saluum facere. **S**i rex israhel est. descen- /
dat nunc de cruce. & credimus ei. **C**onfide in deo. /
liberet eum nunc si uult. **D**ixit enim. quia filius dei sum.

Idem autem & latrones qui crucifixi erant cum eo. /
improperabant ei.

A sexta autem hora tenebre facte sunt super uniuersam /
terram. usque ad horam nonam.

Et circa horam nonam. clamauit deus uoce magna di- /
cens. **H**eli heli. lemasabactani. **H**oc est. **D**eus /
meus. deus meus. ut quid dereliquisti me. **Q**uidam /
autem illic stantes & audientes dicebant. **H**eliam /
uocat iste.

Et continuo currens unus ex eis acceptam spongiam

62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140

141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180

181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220

221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260

261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300

Cumpleuit aceto & imposuit harundini. & dedit ei bibere.
Ceteri uero dicebant. **S**ine iudeamus an ueniat hely
as liberans eum. **I**hs. autem iterum clamans uoce mag
na. emisit spm.

Et ecce uelum templi scissum est in duas partes. a summo
usq; deorsum.

Et terra mota est. & petre scisse sunt. & monumenta ap
ta sunt. & multa corpora sanctorum qui dormierant
surrexerunt. **E**t exeuntes de monumentis post re
surrectionem eius. uenerunt in sanctam ciuitatem.
& apparuerunt multis.

Centurio autem & qui cum eo erant custodientes ihm.
uiso terre motu & his que fiebant. timuerunt ualde di
centes. **V**ere dei filius erat iste.

Erant autem ibi mulieres multe. a longe. que secute
erant ihm a galilea ministrantes ei. **I**nter quas erat
maria magdalena. & maria iacobi. & ioseph mater.
& mater filiorum rebedei.

Cum sero autem factum esset. uenit quidam homo di
ues ab arumathia nomine ioseph. qui & ipse discipu
lus erat ihu. **H**ic accessit ad pilatum. & petiit cor
pus ihu. **T**unc pilatus iussit reddi corpus.

Et accepto corpore ioseph. inuoluit illud in sindone
munda. & posuit illud in monumento suo nouo quod
exiderat in petra. **E**t aduoluit saxum magnum

7 ecc 1
or ccxxviii

Ead ostium monumenti. & abiit.
Erat autem ibi maria magdalene. & altera maria. se-
dentes contra sepulcrum.

7 ecc 1
Solus.

Altera autem die que est post parasceuen. conuenerunt
principes sacerdotum & pharisei ad pilatum dicentes.

Domine. recordati sumus quia seductor ille dixit
adhuc uiuens. post tres dies resurgam. **I**ube ergo
custodiri sepulcrum. usque in diem tertium. ne for-
te ueniant discipuli eius & furentur eum. & dicant
plebi surrexit a mortuis. & erit nouissimus error
peior priore. **A**t illis pilatus. **H**abetis custodi-
am. ne custodite sicut scripsit. **I**lli autem abeuntes.
munerunt sepulcrum. **S**ignantes lapidem. cum

7 ecc 1
or ccxxxi
2 ecc xxxvi
10 cc viii

Vespere autem sabbati que **S** custodibus.
lucescit in prima sabbati. uenit maria magdalene.
& altera maria uidere sepulcrum. **E**t ecce terre
motus factus est magnus. angelus enim domini des-
cendit de celo. & accedens reuoluit lapidem. & sede-
bat super eum. **E**rat autem aspectus eius sicut
fulgor. & uestimentum eius sicut nix. **P**re timo-
re autem eius exterriti sunt custodes. & facti sunt
uelut mortui.

7 ecc 1
or ccxxxii
1 ecc xxxvii

Respondens autem angelus. dixit mulieribus. **N**o-
lite timere uos. **S**cio enim. quod ihm qui cruci-
fixus est queritis. **N**on est hic. **S**urrexit enim.

sicut dixit. **V**enite uidete locum: ubi positus erat dñs.

Et cito euntes dicite discipulis eius quia surrexit: & ecce
ce preecedet uos in galileam. **I**bi cum uidebitis. ecce dixi

¶ ecce l. viii
¶ ecce l. viii
¶ ecce l. viii

Et exierunt cito de monumento cum **S**uobis
timore & gaudio magno: currentes nunciare discipulis

¶ ecce l. v
¶ Solus. x

Et ecce ihs occurrit illis dicens. **A**uete. **S**i.

Ille autem accesserunt & tenuerunt pedes eius: & ado
rauerunt eum. **T**unc ait illis ihs. **N**olite timere.

Ite nunciate fratribus sineis ut eant in galileam: ibi me
uidebunt. **Q**uæ cum abissent: ecce quidam de custo

dibus uenerunt in ciuitatē: & nunciauerunt principi
bus sacerdotum omnia que facta fuerant. **E**t con

gregati cum senioribus consilio accepto: pecuniam co
piosam dederunt militibus dicens. **D**icite quia

discipuli eius nocte uenerunt: & finati sunt eum no
bis dormientibus. **E**t si hoc auditum fuerit apud

fide: nos suadebimus ei: & securos uos faciemus. **A**t
illi accepta pecunia: fecerunt sicut erant docti. **E**t

diuulgatum est uerbum istud apud iudeos: usq; in
hodiernum diem. **V**nde cum autem discipuli abie

rant in galileam: in montem ubi constituerat illis ihs.

Et uidentes eum adorauerunt: quidam autē dubi
tauerunt. **E**t accedens ihs: locutus est eis dicens.

Data est mihi omnis potestas: in celo & in terra.

Euntes ergo docete omnes gentes: baptizantes eos

in nomine patris. & filii. & spiritus sancti. docentes eos serua
re omnia quecumque mandavi vobis. **E**t ecce ego vo
bis cum sim omnibus diebus usque ad consummatione
seculi.

EXPLICIT. EVAN
GELIUM. SECUN
DUM. MAGHEV.
INCIPIT. ARGV
MENTVM. EVAN
GELII. SECUN
DUM MARCV.

PROLOGVS.

AR
CV
EV
AN
GE
LI
ST
A

dei. & petri in baptisinate filius. atq; in diuino sermo
ne discipulus. sacerdotium inuit. agens. scdm carnem
leuita. conuersus ad fidem. xpi. euangelium in italia
scripsit. ostendens in eo quid & generi suo deberet et xpo.
Nam initium principii in uoce pphetie exclam. tionis
instituiens. ordinē leuitice electionis ostendit. ut predi
cans predestinatum iohm filium zacharie in uoce an
geli adnuntiantis emissum. non solum uerbum carne
factum. sed corpus dñi in omnia puerbum diuine uo
cis animatum. initio euangelice predicationis osten
deret. ut qui hęc legens sciret cui initium carnis in dño
& ihu aduentis habitaculu caro deberet agnosce
re. atq; in se uerbum uocis quod in consonantibus per
diderat inueniret. **D**eniq; & perfecti euangelii
opus intransisset. ab baptisma dñi predicare dñi inchoans.
non laborauit natiuitatē carnis quam in prioribus
uiderat dicere. sed totus in exprimens expositionem
deserti. ieiunii numeri. temptationem diaboli. con
gregationem bestiarum. & ministeriū ptulit. ange
lorum. ut instituens nos ad intelligendū singula in
breui compingens. nec auctoritatē factę rei deme
ret. & pficiendi opis plenitudinē non negaret. **D**e
niq; amputasse sibi post fidem pollicem dictum. ut
sacerdotio reprobis haberetur. sed tantū consenti
ens fidei predestinata potuit electio. ut nec sic in

66
ope uerbi perderet. quod prius meruerat in genere. **N**ā
alexandrie ep̄s fuit. cuius p̄ singula opus fuit. & euange-
lium se dicta disponere. & disciplinā in se legis agnoscere. &
diuinā in carne dñi intelligere naturā. quē in nos primum
requiri. de hinc in quistita uolumus agnosci habentes
mercedem exhortationis. qm̄ qui plantat. & qui rigat.
unū sunt. **Q**ui autē incrementū prestat. deus est.

**EXPLICIT ARGVMENTV M.
EVANGELII.
SECVNDVM MAR-
CV M. INCIPIT
BREVIARIVM.**

- I** **D**e iohanne baptista. & uictu. & habitu eius. **D**e
baptismo ih̄u. & temptatione eius. **P**etrū. andrē.
iacobū. & ioh̄m. sequi iubet. **D**e homine qui sp̄m in
mandū habuit. sanato.
- II** **D**e soero petri. a febribus liberata. & aliis multis quos ih̄s
saluauit. **D**e leproso. **D**e paralitico. **I**acobum al-
phei sequi iubet. apud quē cum publicanis conuiuat.
Murmurantib⁹ iudeis dicit. non esse opus sanis medico.
De ieiunio discipulorū. & filio sponsi. & de uirib⁹. & de
- III** **D**e sp̄cis quas discipuli uellebant. **D**e eo **S**ummo.
qui manū aridā habuit. & ubi demones ih̄m confitent⁹.
Duodecī ap̄lorū electio. **D**e beelzebub principe de-
moniorū. & fortiore ligando. & peccanti in spiritu

sancto non remitti.

IIII **D**e matre & fratribus eius. de parabola seminantis. lucer
nam sub modio. de bona mensura. de parabola herbe
spice. & plenum fructum. de synapis grano. ubi una
ui dormit. & exsurgens tempestat imperat. & de de
mone cui nomen legio fuit.

V **A**rchisynagogi filiam dum uet resuscitare. mulierem
a profluvio sanguinis liberat. puellam suscitatur. pph
tam in patria sua sine honore esse. duodecim discipuli
suis precepta dat. & premitit eis. de capite iohannis.

VI **R**egressi apli ad ihm. de quinque panibus & duobus pis
cibus. ihs. ambulans supra mare uenit. ad discipulos.
de diuersis languoribus sanatis. & manibus. et quod
non que intant in hominem. conquanant hominē.

VII **D**e filia syrophemisse. ad demonio saluata. ubi surdum &
mutum curauit. de septem panibus in quatuor milia
hominum. phariseis querentibus ab eo signum. mo
net cauere a fermento phariseor & herodianor. de
spitto ceco oculos aperuit. Petrus confitetur ipsum
esse xpm. & eidem petro dicit satanas. ac negantem
se negaturū. & quosdam non uisuros mortem. nisi
iuderint regnum dei. in monte cum moyse & helya
conloquitur. unde descendens. interrogatus de helye
aduentu. dicit eum uenturum. sed etiam uenisse.
non eici posse spiritum immundū. nisi per ieiunium.

& orationem.

VIII **V**t qui uult primus esse. fiat nouissimus. & non esse
phibendum qui in nomine eius uirtutem facit. & de
calice aque frigide. ac oculo. manu. & pede. eruendo.
& bonum est sal. uxorem non debere dimitti. infantes
non arguendos. uenditis omnibus elemosinam dan
dam. & difficile diuitem intrare in regnum dei.

VIII **Q**ue ei essent uentura predicit. de filio rebedei. de ceco
mendicante curato. de pullo a sine. de nummulari
us templo eiec tis. de ficulnea que arefacta est. de
peccatis fratrum remittendis.

X **I**nterrogatus in qua potestate hec faceret. de ioh. an
nis baptismo interrogat. parabola de uinea & colo
nis. de denario cesaris. de muliere que septem fratres
habuit. & scribe dicit non longe a regno dei. atq; in
terrogat quomodo dicitur xpc filius dauid. monet
cauendum ab sribis. de uidua & garophylatio. de
templi structura.

XI **D**e pseudo xpi. & passione martyru. & commotione se
culi. & aduentu xpi. de arbore ficus parabolam. &
quod diem iudicii nemo sciat. propter quod docet
uigilandum.

XII **O**e unguento supra caput ihu effuso. iudas sacerdotib;
dim proder. apparatus pasche. dominus dicit ab uno
eor se tradendo. oblatio. petro predicit negaturum.

orationes ihu. traditio inde iudeis.

XIII **P**rincipes interrogant ihm. & condemnant eum. petrus tertio negat. ihu pilato traditur. pilatus dicit solvabba ihm flagellatum crucifigendum tradit. Passio ihu & sepultura. & resurrectio eius ex mortuis. post resurrectionem mandata & ascensio eius in celis.

EXPI
CIVN 6.
CAP
TULA

INCIPIIT.

EVANGELI.

SECUNDUM

MARCVM.

NITIVM.
EVANGE
I
I.II.H.V.X
FI.II.DEI.

OR. I.
OR. C. III
S. I. V.

S I C V T S C R I P T U M E S T
in esaiā propheta. **E**cce mitto angelum meum
ante faciem tuam. qui preparabit uiam tuam.

Vox clamantis in deserto: parate uiam domini. rec-
tis facite semitas eius. **F**uit iohannes in deserto
baptizans & predicans baptismum penitentię in re-
missionem peccatorum. & egrediebatur ad illum om-
nis iudeę regio. & hierosolymite uniuersi. & baptiza-
bantur ab illo in iordane flumine. confitentes pecca-
ta sua.

Et erat iohannes uestitus pilis cameli. & zo-
na pellicia circa lumbos eius. & locustas & mel silues-
tre edebat. & predicabat dicens. **V**enit fortior me
post me. cuius non sum dignus procumbens soluere
corrigiam calciamentorū eius. **E**go baptizauī uos
aqua. ille uero baptizauit uos spū sancto.

Et factum est in diebus illis. uenit ih̄s anazareth ga-
lileę. & baptizatus est in iordane a iohanne. **E**t
statim ascendens de aqua uidit apertos celos. & spi-
ritum tamquam columbam descendentem & ma-
nentem in ipso. **E**t uox facta est de celis. tu es filius
meus dilectus. in te complacui.

Et statim sp̄s expulit eum in desertum. & erat in deser-
to quadraginta diebus. & quadraginta noctibus.
& temptabatur a satana.

Eratq; cum bestiis. & angeli ministrabant illi.

ol. 11.
t. 1.
ol. viii.
l. vii.
io. 3.

ol. iiii.
ol. vi.
l. x.
io. viii.

ol. v.
ol. viii.
l. xiii.
io. xv.

ol. vi.
ol. xv.
l. xv.

ol. vii.
ol. vii.
ol. xvii.

Mat. VIII.
III.
10. XVI.

Postquam autem traditus est iohannes. uenit ihesus in galileam.

Mat. VIII.
VI.
10. XVII.

Predicans euangelium regni dei. & dicens. **Q**uoniam impletum est tempus. & adpropinquabit regnum dei.

Penitete mini. & credite euangelio. **E**t preteriens se ciusin mare galilee. uidit symonem & andream fratrem eius mittentes retia in mare. **E**rant enim piscatores.

Mat. VIII.
II.
10. XVIII.

Et dixit eis ihe. **V**enite post me. & faciam uos fieri piscatores hominum. **E**t protinus relictis retibus. secuti sunt eum.

Mat. VIII.
VI.
10. XIX.

Et progressus inde pusillum. uidit iacobum zebedei. & iohannem fratrem eius. & ipsos in nauicomponentes retia. & statim uocauit illos. **E**t relicto patre suo zebedeo in nauicommernarius. secuti sunt eum.

Mat. VIII.
VIII.
10. XX.

Et ingressi sunt capharnaum. & statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos.

Mat. VIII.
II.
10. XXI.

Et stupelunt super doctrina eius. **E**rat enim docens eos. quasi potestatem habens. & non sicut scribe.

Mat. VIII.
VIII.
10. XXII.

Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo. & exclamauit dicens. **Q**uid nobis & tibi ihu nazarene. **V**enisti perdere nos. **S**cio qui sis sanctus dei. **E**t comminatus est eum dicens. **O** bmuta sce. & exi de homine. **E**t discerpens eum spiritus immundus. & exclamans uoce magna. exiit ab eo. **E**t mirati sunt omnes. ita ut conquirerent inter se dicentes.

Quid nam est hoc? quæ doctrina hæc noua? quia im-
poteſtate & ſpiritibus immundis imperat & obediunt
ei. **E**t proceſſit rumor eius ſtatim in omnem regio-
nem galilee.

§ II

Mat. xvi.
vii.
Luc. xvi.
vii.

Et protinus egredientes de ſynagoga uenerunt in do-
mum ſymonis & andree cum iacobo & iohanne. **D**e
cumbat autem ſocrus ſymonis febricitans? & ſtatim
dicunt ei de illa. **E**t accedens eleuauit eam adpre-
henſa manu eius? & continuo diſmiſit eam febris? &
miniſtrabat eis. **V**eſpere autem facto cum occidiſ-
ſet ſol? afferebant ad eum omnes male habentes? &
demonia habentes. **E**t erat omnis ciuitas congrega-
ta ad ianuam? & curauit multos qui uocabantur
uariis languoribus.

Mat. xvi.
viii.
Luc. xvi.
viii.

Et demonia multa eiciebat? et non ſinebat loqui ea.
quoniam ſciebant eum.

Mat. xvi.
viii.
Luc. xvi.
viii.

Et diluculo ualde ſurgens? egreſſus abiit in deſertum
locum. ibique orabat.

Et perſecutus eſt eum ſymon? & qui cum illo erant.

Et cum inueniſſent eum? dixerunt ei. **Q**uia om-
nes querunt te. **E**t ait illis. **E**amus in proximos

uicos & ciuitates? ut et ibi predicem. **A**d hoc enim

ueni. **E**t erat predicans in ſynagogis eorum &

omni galilea? & demonia eiciens?

Mat. xvi.
viii.
Luc. xvi.
viii.

Et uenit ad eum leproſus deprecans eum? & genu

27
fiero dixit. **S**i uis potes me mundare. **I**hs autem
misertus eius extendit manum suam & tangens eum
ait illi. **V**olo mundare. **E**t cum dixisset statim
discessit ab eo lepra & mundatus est. **E**t communa-
tus est ei. **S**tatimq; eiecit illum & dicit ei. **V**ide ne
mini dixeris sed uade ostende te principi sacerdotum
& offer pro emundatione tua que precepit moyses in
testimonium illis.

op. xviii
solus. v

At ille egressus cepit predicare & diffamare sermonem
ita ut iam non possit manifeste in ciuitatem introi-
re sed foris in desertis locis esse & conueniebant undiq;

op. xv
op. lxxv
l. lxxvii
lo. lxxviii

Et iterum intrauit capharnaum post dies & auditum
est quod in domo esset. **E**t conuenerunt multi
ita ut non caperet neq; ad ianuam & loquebatur
eis uerbum. **E**t uenerunt ferentes ad eum paraly-
ticum qui a quatuor portabatur. **E**t cum non pos-
sent offerre eum illi pre turba nudauerunt tectum
ubi erat & patefacientes summiserunt grabatum
in quo paralyticus iacebat. **C**um uidisset autem ihs
fidem illorum ait paralytico. **F**ili dimittuntur
tibi peccata. **E**rant autem illic quidam de scribis
sedentes & cogitantes in cordibus suis. **Q**uid hic
sic loquitur blasphemat. **Q**uis potest dimitte-
re peccata nisi solus deus. **Q**uo statim cognito ille
spu suo quia sic cogitarent intra se dicit illis.

Quid ista cogitatis in cordibus vestris? **Q**uod est
facilius dicere paralitico. dimittiuntur tibi pecca-
ta. aut dicere. surge tolle grabatum tuum. & am-
bula. **V**t autem sciatis quia potestatem habet fi-
lius hominis in terra dimittendi peccata: ait para-
litico. **T**ibi dico. surge tolle grabatum tuum. &
uade in domum tuam. **E**t statim ille surrexit.
Et sublato grabato abiit coram omnibus: ita
in ammirarentur omnes. & honorificarent deum
dicentes. **Q**uia nunquam sic uidimus.

Mat. xvi
11
Mat. xvi
12
L. xxviii

Et egressus est rursus ad mare. omnisque turba ueni-
ebat ad eum. & docebat eos. **E**t cum preteriret
uidit leui albei sedentem ad teloneum: & ait
illi. **S**equere me. **E**t surgens secutus est eum.
Et factum est cum accumberet in domo illius: mul-
ti publicani & peccatores simul discumbebant cum
ihu & discipulis eius. **E**rant enim multi qui & se-
quebantur eum. **E**t scribe & pharisaei uidentes
quia manducaret cum publicanis & peccatoribus
dicebant discipulis eius. **Q**uare cum publica-
nis & peccatoribus manducat & bibit magister?

Mat. xvii
12
L. xxviii
13
Mat. xvii
14

Mat. xviii
12
L. xli

Hoc audito ihs. ait illis. **N**on necesse
habent sanum medico. sed qui male habent. **N**on
enim ueni uocare iustos. sed peccatores. **E**t erant
discipuli iohannis & pharisaei ieiunantes. **E**t ue-

numt & dicunt illi. **Q**uare discipuli iohannis &
phariseorū ieiunant. tui autem discipuli non ieiu-
nant. **E**t ait illis ihs. **N**umquid possunt filii
nuptiarum quamdiu sponsus cum illis est ieiuna-
re. **Q**uanto tempore habent secum sponsum.

non possunt ieiunare. **V**enient autem dies cum
auferetur ab eis sponsus. & tunc ieiunabunt in illis
diebus. **N**emo assumentum pannum rudis assuit
uestimento ueteri. alioquin aufert supplementū
nouum a ueteri. & maior scissura fit. **E**t nemo

mittit uinum nouum in utres ueteres. alioquin dis-
rumpit uinum utres. & uinum effundetur & utres
peribunt. sed uinum nouum in utres novos mitti

Et factum est iterum cum sabbatis **I** debet. **S** III.

ambulare per sata. & discipuli eius ceperunt pro-
gredi & uellere spicas. **P**harisei autem dicebant
ei. **E**cce quid faciunt sabbatis quod non licet.

Et ait illis. **N**umquam legistis quid fecerit da-
uid quando necessitatem habuit. & esurit ipse &
qui cum eo erant. quomodo introiit in domum dī
sub abiata princeps sacerdotum. & panes propo-
sitionis manducauit quos non licebat manducare
nisi sacerdotibus. & dedit eis qui cum eo erant.

Et dicebat eis. **S**abbatum propter hominem fac-
tum est. & non homo propter sabbatum. **I**taq;

сѣи в а н н а

у а с и р о н а

orig. xviii
orig. c. xviii
l. xl i

orig. xv
orig. c. xvi
l. xl ii

dominus est filius hominis: etiam sabbati. **E**t in-
travit iterum synagogam: et erat ibi homo habens
manum aridam. et observabant eum si sabbatis cu-
raret: ut accusarent illum. **E**t ait hominibus
habentibus manum aridam. **S**urge in medium. **E**t
dixit eis. **I**ciet sabbatis bene facere an male?
An animam saluam facere an perdere? **A**t illi ta-
cebant. **E**t circumspiciens eos cum ira contristatus
super cecitatem cordis eorum: dixit homini. **E**xten-
de manum tuam. **E**t extendit. **E**t restituta
est manus illi.

02R. x. xvi
T. c. xvii
10. x. iii
7. x. v

Exiit autem statim pharisaei cum herodianis:
consilium faciebant aduersus eum. quomodo eum
perderent. **A**t ille cum discipulis suis. secessit ad ma-

01R. x. xvii
02T. x. xviii
1. xl. v
10. xl. vi.

Et multa turba a galilea et iudea secuta
est eum: et ab iherosolymis. et ab iudumaea. et trans ior-
dane. et qui circa tyrum et sidonem multitudo
magna. audientes quae faciebat uenerunt ad eum.

Et dixit discipulis suis: ut nauicula sibi deserui-
rent propter turbam ne comprimerent eum.

Multos enim sanabat: ita ut intrarent in eum.
ut illum tangerent. **Q**uotquot habebant plagas.
et spiritus immundi: cum illum uidebant peridebant ei.

01R. x. xviii
1. x. x. vii

Et clamabant dicentes. **T**u es filius dei. **E**t ue-
hementer comminabantur eis: ne manifestarent illum.

ACT. II. C.

cap. xxviii
 1. lxxviii
 1. lxxvi

Et ascendens in montem uocauit ad se quos uoluit ipse & uenerunt ad eum. & fecit ut essent duodecim cum illo. & ut mitteret eos predicare. **E**t dedit illis potestatem euandii infirmitates & eiciendi demonia.

cap. xxx
 1. lxxx
 1. xliiii

Et imposuit symoni nomen petrus. & iacobum zebedei. & iohannem fratrem iacobi. & imposuit eis nomina boanerges. quod est filii tonitruu. & andream. & philippum. & barcholomeum. & matheum. & thomam. & iacobum alphet. & tatheu. & symonem chananæum. & uidam scarioth. qui & tradidit illum.

cap. xxxvi
 Solus. v

Et ueniunt ad domum. & conuenit iterum turba. ita ut non possent neque panem manducare.

Et cum audissent sui. exierunt tenere eum.

Dicebant enim. quomodo in furorem uersus est.

cap. xxxvii
 1. cxxvi
 1. cxxvii

Et scribe qui ab hierosolymis descenderant. dicebant.

Quoniam beelzebub habet. & quia in principe demoniorum eicit demonia.

cap. xxxviii
 1. cxxviii
 1. cxxviii

Et conuocatis eis in parabolis. dicebat illis. **Q**uomodo potest satanas satanæ eicere. **E**t si regnum in se diuidatur. non potest stare regnum illud. **E**t si domus super semetipsam disperciatur. non poterit domus illa stare. **E**t si satana consurrexerit in semetipsum dispersus est. &

non poterit stare. sed finem habet. **N**emo potest
uas fortis ingressus in domum diripere: nisi prius
fortem alliget. & tunc domum eius diripiet.

8.
Mt. x. xxi
L. c. xlii
L. c. xlii

Amen dico vobis: quoniam omnia dimittentur filii
hominum peccata. & blasphemie quibus blasphe-
mauerint. **Q**ui autem blasphemauerit in spiri-
tum sanctum. non habet remissionem in eternum:
sed reus erit eterni delicti. quoniam dicebant spi-
ritum immundum habet.

§ IIII

8.
Mt. x. xxi
L. c. xlii
L. c. xlii

Et ueniunt mater eius & fratres: & foris stantes mise-
runt ad eum uocantes eum. **E**t sedebat circa eu-
m turba: & dicunt ei. **E**cce mater tua & fratres tui:
foris querunt te. **E**t respondens eis ait. **Q**ue
est mater mea. & fratres mei? **E**t circumspiciens
eos qui in circuitu eius sedebant. ait. **E**cce mater
mea & fratres mei. **Q**ui enim fecerit uoluntatem
dei: hic frater meus. & soror mea. & mater est.

8.
Mt. x. xxi
L. c. xlii
L. c. xlii

Et iterum cepit docere ad mare: & congregata est ad
eum turba multa. ita ut in nauem ascendens sede-
ret in mari. **E**t omnis turba circa mare super ter-
ram erat. & docebat illos in parabolis multa. & dice-
bat illis in doctrina sua. **A**udite. **E**cce exiit se-
minans ad seminandum. **E**t dum seminat. aliud
cecidit circa uiam. & uenerunt uolucres & come-
derunt illud. **A**liud uero cecidit super petrosa.

ubi non habuit terram multam. & statim exortum
 est. quoniam non habebat altitudinem terre. **E**t
 quando exortus est sol. exethiavit. & eo quod non
 haberet radicem exaruit. **E**t aliud cecidit in spi
 nas. & ascenderunt spine. & suffocauerunt illud. &
 fructum non dedit. **E**t aliud cecidit in terram bo
 nam. & dabit fructum ascendentem & crescentem.
 & afferet unum triginta. & unum sexaginta. &
 unum centum. & dicebat. **Q**ui habet aures audi
 endi. audiat. **E**t cum esset singularis interroga
 uerunt eum hi qui cum eo erant duodecim parabo
 lam. & dicebat eis. **V**obis datum est scire mysterium
 regni dei.

ol. xxviii
 2. c. xxviii
 2. lxxviii
 10. c. viii

Illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt.
 ut uidentes uideant & non uideant. & audientes
 audiant. & non intelligant. nequando conuertan
 tur. & dimittantur eis peccata. **E**t ait illis. **N**es
 citis parabolam hanc. & quomodo omnes parabo
 las cognoscetis.

ol. xxviii
 2. c. xxviii
 2. lxxviii

Qui seminat uerbum seminat. **H**i autem sunt qui
 circa uiam ubi seminatur uerbum. & cum audie
 runt confestim uenit satanas. & aufert uerbum qd
 seminatum est in cordibus eorum. **E**t hi sunt simi
 liter qui super petrosa seminantur. **Q**ui cum au
 dierunt uerbum statim cum gaudio accipiunt il

lud. & non habent radicem in se sed temporales sūt.

Dem de orta tribulatione & persecutione propter uerbum. confestim scandalizantur. **E**t alii sunt qui in spinis seminantur. hi sunt qui uerbum audiunt. & erumne seculi. & deceptio diuiciarum. & circa reliqua concupiscentie introeuntes suffocant uerbum. & sine fructu efficiuntur.

Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt. qui audiunt uerbum & suscipiunt & fructificant. unum triginta. & unum sexaginta. & unum centum.

Al. xxxviii
Al. c. xxxvi
L. c. xxxiii

Et dicebat illis. **N**umquid uenit lucerna ut sub modio ponatur. aut sub lecto. **N**onne ut super candelabrum ponatur.

Al. xl.
Al. c. xlii
L. lxxv

Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur. nec factum est occultum. sed ut in palam ueniat. **S**i quis habet aures audiendi.

Al. xli
Al. l.
L. l. vi

Et dicebat illis. **V**idete quid audiat. **S**audiat. audiat. in qua mensura mensi fueritis. remetetur uobis. & adicietur uobis.

Al. xlii
Al. c. lxxvii
L. cc. xxx

Qui enim habet dabitur illi. & qui non habet. etiam quod habet auferetur ab illo.

Al. xliiii
Solutus

Et dicebat. **S**ic est regnum dei. quemadmodum si homo iaciat sementem in terram & dormiat. & exsurgat nocte ac die. & semen germinet.

& creseat dum nescit ille. **V**itro enim terra fructificat. **P**rimum herbam. deinde spicam. deinde plenum frumentum in spica. & cum se produxerit fructus. statim mittit falcem. quod adest messis.

*Mat. xlii
Al. cccviii
L. c. lxxvii*

Et dicebat. **C**ui ad similibus regnum dei: autem cui parabole comparabimus illud? **S**icut granum sinapis. quod cum seminatum fuerit in terra. minus est omnibus seminibus que sunt in terra: & cum seminatum fuerit. ascendit. & fit maior omnibus holeribus: & facit ramos magnos. ita ut possint sub umbra eius fauces celi habitare.

*Mat. xlii
Al. cccviii
L. c. lxxvii*

Et talibus multis parabolis loquebatur eis uerbum prout poterant audire. sine parabola autem non loquebatur eis.

*Mat. xlii
Solus. x*

Securum autem discipulis suis discebat omnia.

*Mat. xlii
Al. lxxviii
L. lxxviii*

Et ait illis illa die cum sero esset factum transeant contra: & dimittentes turbam assumunt eum ita ut erat in nauis. & alie naues erant cum illo. **E**t facta est procella magna uenti. & fluctus mittebat in nauis. ita ut impleretur nauis. **E**t erat ipse in puppi supra ceruicem dormiens. **E**t excitant eum & dicunt ei. **M**agister. non ad te pertinet quia perimus? **E**t exurgens comminatus est uento. & dixit mari. **T**ace. obmitte sce. **E**t cessauit uentus: & facta est tranquillitas magna.

Et ait illis. **Q**uid timidi estis? necdum habetis fidem? **E**t timuerunt magno timore. & dicebant ad alterutrum. **Q**uis puer est iste? quia & ventus & mare obediunt ei? **E**t uenerunt trans fretum maris in regionem gerasenorum. & exiit ei de nau. statim occurrit de monumento homo in spiritu immundo. qui domicilium habet in monumento. **E**t neque catenis iam quisquam eum poterat ligare. quoniam compedibus & catenis iunctus dirupisset catenas. & compedes comminasset. **E**t nemo poterat eum domare. & semper nocte ac die in monumento & in montibus erat. clamans & concidens se lapidibus. **V**idens autem ihu a longe. cucurrit & adorauit eum. **E**t clamans uoce magna dixit. **Q**uid mihi & tibi ihu fili dei summi? **A**d uero te per deum. ne me torqueas. **D**icebat enim illi. **E**x i spiritu immunde ab homine. **E**t interrogabat eum. **Q**uid tibi nomen est? **E**t dixit ei. **L**egio nomen mihi est. quia multi sumus. **E**t deprecabatur eum multum. ne se expelleret extra regionem. **E**rat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens. & deprecabuntur eum spiritus dicentes. **M**itte nos in porcos. ut in eos introeamus. **E**t concessit eis statim ihu. **E**t exiit

tes spiritus mundi introierunt in porcos. **E**t
 magno impetu grex precipitatus est in mare ad
 duo milia: & suffocati sunt in mari. **Q**ui autem
 pascebant eos fugerunt: & nuntiaverunt in ciui-
 tatem & in agros. **E**t egressi sunt uidere quid
 esset facti. **E**t uenerunt ad ihm. **E**t uident
 illum qui ademonio uexabatur sedentem uesti-
 tum & sane mentis: & timuerunt. **E**t narrauerunt
 illis qui uiderant qualiter factum esset ei: qui de-
 monium habuerat & de porcis. **E**t rogare eum
 ceperunt: ut discederet de finibus eorum.

Mat. xl viii
 L. lxxviii

Cumq; ascenderet nauem: cepit illum deprecari
 qui ademonio uexatus fuerat ut esset cum illo.
Et non admisit eum: sed ait illi. **V**ade in domum
 tuam ad tuos: & adnuncia illis quanta tibi do-
 minus fecerit: & misertus sit tui. **E**t abiit.
Et cepit predicare in decapoli quanta sibi fe-
 cisset ih̄s: & omnes mirabantur: **V**

Mat. xl viii
 L. lxxviii
 L. lxxv

Et cum transcendisset ih̄s in nauem rursus transire
 tum: conuenit turba multa ad illum. & erat circa
 mare. **E**t uenit quidam de archisynagogis no-
 mine iairus. **E**t uidens eum prociuit ad pedes
 eius: & deprecabatur eum multum dicens. **Q**uo-
 niam filia mea in extremis est: ueni impone ma-
 num super eam ut salua sit & uiuat. **E**t abiit

cum illo: & sequebatur eum turba multa. & compri-
mebant illum. **E**t mulier que erat in profluvio
sanguinis annis duodecim. & fuerat multa perpes-
sa a compluribus medicis. & erogauerat omnia sua.
nec quicquam profecerat. sed magis deterius ha-
belit. cum audisset de ihu. uenit in turba retro.
& tetigit uestimentum eius. **D**icebat enim. quia
si uel uestimentum eius tetigero. salua ero. **E**t
confectum siccatus est fons sanguinis eius. & sensit
corpore quod sanata esset a plaga. **E**t statim
ihc cognoscens in semetipso uirtutem que exierat
de eo. conuersus ad turbam aiebat. **Q**uis tetigit
uestimenta mea? **E**t dicebant ei. discipuli sui.
Vides turbam comprimentem te. & dicis. quis
me tetigit? **E**t circumspiciebat uidere eam.
que hoc fecerat. **M**ulier autem timens & tremens.
sciens quod factum esset in se. uenit & procidit
ante eum. & dixit ei omnem ueritatem. **I**lle au-
tem dixit ei. **F**ilia. fides tua te saluam fecit.
Vade in pace. & esto sana a plaga tua. **A**d huc eo
loquente. ueniunt ab archy sinagogo dicentes.
Quia filia tua mortua est. quid ultra uexas ma-
gistrum? **I**he autem uerbo quod dicebatur.
audito. ait archy sinagogo. **N**oli timere. tan-
tum modo crede. **E**t non admisit quemquam se

qui semper petrum & iacobum. & iohannem fratrem
iacobi. **E**t veniunt in domum archisynagogi.
& vidit tumultum & fientes. & euilantes multum.
& ingressus ait eis. **Q**uid turbamini & ploratis?
Puella non est mortua: sed dormit. **E**t irride-
bant eum. **I**pse vero eiecit omnes assumpsit pa-
trem & matrem puellae. & qui secum erant. & ingre-
diuntur ubi erat puella iacens. **E**t tenens manum
puellae. ait illi. **G**alithacumi. quod est interpre-
tatum. puella tibi dico surge. **E**t confectum sur-
rexit puella. & ambulabat. **E**rat autem anno-
rum duodecim. & obstupuerunt stupore maxi-
mo. **E**t precepit illis vehementer ut nemo id sci-
ret. & dixit dari illi manducare.

Et egressus inde abiit in patriam suam. & seque-
bantur illum discipuli sui. **E**t facta sabbato
cepit in synagoga docere. **E**t multi audientes
amirabantur in doctrina eius dicentes. **V**n-
de huic haec omnia. & quae est sapientia quae data
est illi. & uirtutes tales quae per manus eius effi-
ciuntur? **N**onne iste est fabri filius mariae fra-
ter iacobi & ioseph. & iude. & symonis? **N**onne
& sorores eius hic nobiscum sunt? **E**t scandali-
zabantur in illo.

Et dicebat eis. **Q**uia non est propheta sine ho-

Mr. l.
Mr. c. xl.
l. x. viii
lo. xl. viii

Mr. l. i.
Mr. c. xlii.
l. x. x. i.
lo. x. x. v.

nore nisi in patria sua. & in cognatione sua. & in
domo sua. **E**t non poterat ibi uirtutem ullam
facere nisi paucos infirmos impositis manibus cura
uit. **E**t mirabatur propter incredulitatem illoꝝ.

om. l. ii
om. lxxvi
l. c. lxxviii

Et circuibat castella in circuitu docens.

om. l. iii
alt. lxxvii
l. lxxviii
7 c. v

Et conuocauit duodecim. & cepit eos mittere binos.
& dabit illis potestatem spirituum in mundos.

Et precepit illis ne quid tollerent in uia. nisi uir
gam tantum. & non peram. non panem. neq; in zo
na es. sed calciatos sandalios. & ne induerentur
diaboli timentis.

om. l. iiii
om. lxxviii
l. lxxviii
7 c. vi

Et dicebat eis. **Q**uocumq; introieritis in domum.
illuc manete donec exeat inde.

om. l. v
alt. lxxv
l. c. lxxviii
7 lxxviii

Et qui cumq; non receperint uos. nec audierint uos.
exiuntes inde excutite puluerem de pedibus ues
tris in testimonium illis.

alt. l. vi
l. lxxviii

Et exeuntes predicabant ut penitentiam agerent.
& demonia multa eiciebant. & unguebant oleo
multos egros & sanabant.

om. l. vii
om. lxxviii
l. c.

Et audiuit herodes rex. manifestum enim factum
est nomen eius. & dicebat. **Q**uia iohannes bap
tista resurrexit a mortuis. & propterea operant
uir tutes in illo. **A**lii autem dicebant. quia hely
as est. **A**lii uero dicebant quia propheta est.
quasi unus ex prophetis.

Mat 1 viii
Solut 2

Quo audito herodes ait. **Q**uem ego decollavi iohannem. hic amotus resurrexit.

Mat 1 viii
Mat cap 11
1. xii

Ipse enim herodes misit ac tenuit iohannem. & iunxit eum in carcere. propter herodiadem uxorem philippi fratris sui. quia duxerat eam.

Mat 1 vi
Mat cap 14

Dicebat enim iohannes herodi. **N**on licet tibi habere uxorem fratris tui. **H**erodias autem invidiabat illi. & volebat occidere eum nec poterat. **H**erodes enim metuebat iohannem. sciens eum iurum iustum & sanctum. & custodiebat eum.

Et audito eo multa faciebat. & libenter eum audiebat. **E**t cum dies oportunus accidisset. herodes natali suo cenam fecit principibus & tribunis & prunis galilee. **C**umq; introisset filia ipsius herodiadis. & saltasset & placuisset herodi. simulq; recumbentibus. rex ait puellae. **P**ete a me quod vis. & dabo tibi. **E**t iuravit illi. quia quicquid petieris dabo tibi. licet dimidium regni mei.

Que cum exisset dixit matri sue. **Q**uid petam. **A**t illa dixit. **C**aput iohannis baptiste. **C**umq; introisset statim cum festinatione ad regem. petiit dicens. **V**olo ut protinus des mihi in disco caput iohannis baptiste. **E**t contristatus est rex propter visum. & propter simul recumbentes noluit eam contristari. sed missis spi

culatore precepit afferri caput eius in disco. & de
collauit eum in carcere. & attulit caput eius in dis
co. & dedit illud puellę. & puella dedit matri sue.

Quo audito discipuli eius uenerunt & tulerunt
corpus eius. & posuerunt illud in monumento. **VI.**

alt. lvi
2. xvi

Et conuenientes apostoli ad ihm. renunciauerunt
illi omnia que egerant & docuerant.

alt. lvi
solus.

Et ait illis. **V**enite seorsum in desertum locum. &
requiescite pusillum. **E**rant enim qui ueniebat
& rediebant multi. & nec manducandi spatium
habebant.

alt. lvi
alt. lvi

Et ascendentes in nauem abierunt in desertum
locum seorsum. & uiderunt eos abeuntes. & cog
nouerunt multi & pedestres & de omnibus ciui
tatibus concurrerunt illuc. & preuenierunt eos.

Et exiens uidit multam turbam ih̄s. & misertus
est super eos quia erant sicut oues non habentes
pastorem. **E**t cepit docere illos multa.

alt. lvi
alt. c. xl vii
2. xvi
10. xl viii

Et cum iam hora multa fieret. accesserunt discipu
li eius dicentes. **D**esertus est locus hic. & iam ho
ra preterit. **D**imitte illos. ut euntes in proxi
mas uillas & uicos. emant sibi cibos quos mandu
cent. **E**t respondens ait illis. **D**ate illis uos
manducare. **E**t dixerunt ei. **E**untes emam
denarius ducentis panes & dabimus eis mandu

care. **E**t dicit eis. **Q**uot panes habetis? **I**te
et uide. **E**t cum cognouissent dicunt.

Quinque et duos pisces. **E**t precepit illis ut ac-
cumbere facerent omnes secundum contubernia
super uiride fenum. **E**t discubuerunt in partes
per centenos et per quinquagenos. **E**t acceptis
quinque panibus et duobus piscibus intuens celum
benedixit et fregit panes et dedit discipulis suis ut
ponerent ante eos et duos pisces diuisit omnibus.

Et manducauerunt omnes et saturati sunt.

Et suffulerunt reliquias fragmentorum duo-
decim cophas plenos et de piscibus.

Erant au-
tem qui manducauerunt quinque milia uirorum.
Et statim coegit discipulos suos ascendere nauem
ut precederent eum trans fretum ad bethsaidam
dum ipse dimitteret populum.

Et cum dimisisset eos abiit in montem orare.

Et cum sero esset erat nauis in medio mari et ipse
solus in terra. **E**t uidens eos laborantes in remi-
gando erat enim uentus contrarius eis. **E**t cir-
ca quartam uigiliam noctis uenit ad eosambu-
lans super mare et uolebat preterire eos. **E**t
illi ut uiderunt eum ambulantem super mare
putauerunt phantasma esse. **E**t exclamauerunt.
Omnes enim eum uiderunt et conturbati sunt.

Mat. 14. 17
Luc. 9. 17

Mat. 14. 17
Luc. 9. 17

Mat. 14. 17
Luc. 9. 17

Et statim locutus est cum eis. & dixit eis. **C**onfide-
te. ego sum. nolite timere.

Mat. lxxviii
Mat. c. l. ii

Et ascendit ad illos in nauem. & cessauit uentus.

Et plus magis intra se stupebant. **N**on enim in-
tellerant de panibus. **E**rat enim cor illorum ob-
cecatum. **E**t cum transiret assent. peruenierunt
in terram gennesareth. & applicuerunt.

Mat. lxxviii
Mat. c. l. iii
L. xxxv. vi

Cumq; egressi essent de nauis. continuo cognouerunt
eum. **E**t percurrentes in uersam regionem illa-
ceperunt in grabatis eos qui se male habebant cir-
cumferre ubi audiebant eum esse. **E**t quocumq;
introibat in uicos uel in uillas aut in ciuitates. in
plateis ponebant infirmos & deprecabantur eum
ut uel fimbriam uestimenti eius tangerent. **E**t
quotquot tangebant eum. salui fiebant.

Mat. lxxv
Solus. x

Et conueniunt ad eum pharisei. & quidam de scri-
bis. uenientes ab hierosolimis. **E**t cum uidissent
quosdam ex discipulis eius communibus manibus
id est non lotis manducare panes. ut tuperauerunt.
Pharisei enim & omnes iudei nisi crebro lauent
manus non manducant. tenentes traditionem seni-
orum. **E**t a foro nisi baptizentur non comedunt.

Et alia multa que tradita sunt illis seruare. bap-
tismata calicium & urceorum. & cramentorum & lectorum.

Mat. lxxvi
Mat. c. l. iiii

Et interrogabant eum pharisei & scribe. **Q**ua

re discipuli tui non ambulant iuxta traditionem
 seniorum. sed communibus manibus manducant
 panem. **A**t ille respondens dixit eis. **B**ene pro
 phetauit esayas de uobis hypocritis. sicut scriptum
 est. **P**opulus hic labiis me honorat. cor autem
 eorum longe abest a me. **I**n uanum autem me co
 lunt docentes doctrinas precepta hominum. relin
 quentes enim mandatum dei tenetis traditionem
 hominum. luptisimata uirgum & calicium. & alia si
 milia his facitis multa. **E**t dicebat illis. **B**ene
 irritum facitis preceptum dei. ut traditionem
 uestram seruetis. **M**oyses enim dixit. **H**onora pa
 trem tuum & matrem tuam. & qui maledixerit
 patri aut matri morte moriatur. **V**os autem
 dicitis. **S**i dixerit homo patri aut matri cor
 ban. quod est donum. quodcumque ex me tibi pro
 fuerit. & ultra non dimittis eum quicquam fa
 cere patri suo aut matri. rescindentes uerbum
 dei per traditionem uestram quam tradidistis.
Et similia huiusmodi multa facitis. **E**t ad
 uocans iterum turbam. dicebat illis. **A**udite
 me omnes & intellegite. **N**ichil est extra homi
 nem introiens in eum quod possit eum conqui
 nare. sed que de homine procedunt. illa sunt
 que communicant hominem. **S**i quis habet

κοινωνει

or. lxxii
or. e l vii

auris audiendi audiat.

Et cum introisset in domum a turba interrogabant eum discipuli eius parabolam. **E**t ait illis. **S**ic & vos imprudentes estis. **N**on intellegitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest eum communicare quia non introit in cor eius sed in ventrem & in secessum exit purgans omnes escas. **D**icebat autem quoniam que de homine exeunt illa communicant hominem ab utroque enim de corde hominum cogitationes male procedunt adulteria fornicationes homicidia furti avaricie nequicie dolus impudicitia oculus malus blasphemia superbia fluiticia. **O**mnia hec mala ab utroque procedunt & communicant hominem. **E**t inde surgens abiit in fines tyri & sydonis & ingressus domum neminem uoluit scire & non potuit latere. **M**ulier enim statim ut audiuit de eo cui habebat filia spiritum immundum. intrauit & procidit ad pedes eius. **E**rat autem mulier gentilis syrophoenissa genere.

or. lxxiii
or. e l viii

Et rogavit eum ut demonium eiceret de filia ei. **Q**ui dixit illi. **S**ine prius saturari filios. **N**on est enim bonum sumere panem filiorum & mittere canibus. **A**t illa respondit & dixit ei. **V**tiq; domine. **N**am & canelli sub mensa comedunt.

dunt de micis puerorum. **E**t ait illi. **P**ropter
hunc sermonem uade. exiit demonium de filia
tua. **E**t cum abisset domum suam. inuenit pu-
ellam iacentem supra lectum. & demonium exisse.
Et iterum exiens de finibus tyri. uenit per sydonē
ad mare galilee. inter medios fines decapolcos. **E**t
adducunt ei surdum & mutum. & deprecabantur
eum ut imponat illi manum. **E**t adprehendens
eum de turba seorsum. misit digitos suos in aurien-
las eius. & expuens tetigit linguam eius. & suspi-
ciens in celum ingemuit & ait illi. **E**ffeta. quod est
ad aperire. **E**t statim aperte sunt aures eius. &
solitum est unnculum lingue eius. & loquebatur
recte. & precepit illis ne cui dicerent.

eppheta. Alani xeni

Quanto autem eis precipiebat. tanto magis plus pre-
dicabant. & eo amplius admirabantur dicentes.

Bene omnia fecit. & surdos fecit audire. & mutos
loqui. **I**n illis diebus iterum cum turba multa
esset. nec haberent quod manducarent. conuoca-
tis discipulis. ait illis. **M**isereor super turbam.
quia ecce iam triduo sustinent me. nec habent
quod manducent. **E**t si dimisero eos ieiunos
in domum suam. deficient in uia. **Q**uidam enī
ex eis de longe uenerunt. **E**t responderunt ei
discipuli sui. **V**nde istos poterit quis hic sati-

*or. lxxiii
Solus &*

*or. lxxviii
1. e.*

*or. lxxvi
or. e. lv*

rare panibus in solitudine. **E**t interrogauit eos.

Quot panes habetis? **Q**ui dixerunt. **S**eptem.

Et precepit turbe discumbere super terram. **E**t

accipiens septem panes gratias agens fregit. & da-

bat discipulis suis ut apponerent. **E**t apposuerunt

turbe. **E**t habebant pisciculos paucos. & ipsos be-

nedixit. & iussit apponi. **E**t manducauerunt. &

saturati sunt. **E**t sustulerunt quod superauerat

de fragmentis septem sportas. **E**rant autem qui

manducauerunt quasi quatuor milia. & dimisit

eos. **E**t statim ascendens nauem cum discipulis

suis uenit in partes dalmanutha.

Et exierunt pharisei. & ceperunt conquirere eum
eo querentes ab illo signum de celo temptantes eum.

Et ingemiscens spiritu ait. **Q**uid generatio ista querit
signum? **A**men dico uobis. si dabitur generatio
nisi signum.

Et dimittens eos. ascendens iterum
nauem. abiit trans fretum. & obliti sunt sumere

panes. & nisi unum panem non habebant secum. **E**t
precipiebat eis dicens. **V**idete. caute. **I**nauem
a fermento phariseorum. & fermento herodis.

Et cogitabant ad alterutrum dicentes. **Q**uia pa-
nes non habemus. **Q**uo cognito ihs. ait illis.

Quid cogitatis quia panes non habetis? **N**on
dum cognoscitis. nec intellegitis. **A**d huc cecati

Mat. 23. vii
Mat. 23. vii
10. x. vii
2. i. iii

Mat. 23. vii
Mat. 23. vii
Mat. 23. vii

Mat. 23. vii
Mat. 23. vii
Mat. 23. vii

Mat. 23. vii
Mat. 23. vii
Mat. 23. vii

habentis cor uirum? **O**culos habentes non uidetis. & aures habentes non auditis. **N**ec recordamini quando quinque panes fregi in quinque milia. & quot copiosius fragmentorum plenos sustulistis? **D**icunt ei. **D**uodecim. **Q**uando & septem panes in quatuor milia. quot sportas fragmentorum tulistis? **E**t dicit ei. **S**eptem. **E**t dicebat eis. **Q**uomodo non dum intellegitis?

Alr lxxvi
Solus &

Et ueniunt bethsaida. & adducunt ei cecum. & rogabant eum ut illum tangeret. **E**t adprehensa manu cecum. eduxit eum extra uicem. **E**t expuens in oculos eius. inpositis manibus suis interrogauit eum si aliquid uideret. **E**t aspiciens ait. **V**ideo homines sicut arbores ambulantes. **D**einde iterum inposuit manus super oculos eius. & cepit uidere. **E**t restitutus est ita ut uideret clare omnia. **E**t misit illum in domum suam dicens. **V**ade in domum tuam. & si in uicem introieris. nemini dixeris.

Alr lxxvii
Alr lxxvi
l. x. c. iii
to. lxxviii

Et egressus est ille. & discipuli eius in castella cesarię philippi. & in uia interrogabat discipulos suos dicens eis. **Q**uem me dicunt esse homines? **Q**ui responderunt illi dicentes. **I**ohannem baptistam. alii helyam. alii uero quasi unum de prophetis. **T**unc dicit illis. **V**os uero quę

Or lxxxviii
Alt. clxviii
L. xc v

me dictis esse.
Respondens petrus ait ei. **T**u es xpe. **E**t commi-
natus eis ne cui dicerent de illo. **E**t cepit docere
illos quoniam oportet filium hominis multa pa-
ti. & reprobari a senioribus. & a summis sacerdoti-
bus & scribis. & occidi. & post tres dies resurgere.

Or lxxxviii
Alt. clxviii
L. xc vi

Et palam uerbum loquebatur.
Et adprehendens eum petrus cepit increpare eum.

Qui conuersus & uidens discipulos suos com-
minatus est petro dicens. **V**ade retro me satana.

Or lxxxv
Alt. clxv
L. xc vi

Et quoniam non sapis que dei sunt. sed que sunt ho-
t conuocata turba cum discipulis. **M**inimū.

Si quis uult me sequi. & neget se
metipsum. & tollat crucem suam & sequatur me.

Qui enim uoluerit animam suam saluam facere.
perdet eam. **Q**ui autem perdidit animā suā propter

me. & euangelium. saluam eam faciet. **Q**uid enim
proderit homini si lucretur mundum totū. & detrimat

anīmā suā. **A**ut quid dabit homo com-
mutationis pro anima sua.

Or lxxxvi
Alt. clxvi
L. xc vii
7. clxvi

Qui enim me confusus fuerit. & mea uerba in genera-
tione ista. ad ueltra & peccatrice. & filius hominis
confundet eum. cum uenerit in gloria patris sui cum

Or lxxxvii
Alt. clxvii
L. xc viii

Et dicet illis. **A**men dico **U**nglis uestris.
uobis. quia sunt quidam de his stantibus qui non

gustabunt mortē. donec uideant regnū diuini
 munitate. **E**t post dies sex. adsumit ihc petrum.
 & iacobū & iohā. & duert illos in montē excelsū ual-
 de seorsū solos. & transfigurat est corā ipsis. **E**t ues-
 timēta ei facta sunt splendida. & candida nimis
 uelut nix. qualia fullo sup̄ terrā non potest candi-
 da facere. **E**t apparuit illis helyas cum moyse. &
 erant loquentes cū ihu. **E**t respondens petr' ait ihu.
Rabbi. bonū ē nos hic ēē. & faciam' tria tabernacula.
 tibi unū. & moyse unū. & helye unū. **N**on enim sciebat
 quid diceret. **E**rant enim timore exterriti. **E**t fac-
 ta est nubes obumbrans eos. **E**t uentit uox de nube
 dicens. **H**ic ē fili' meus carissim'. audite illū. **E**t
 statim circumspectes. neminē ampli' uiderunt. nisi
 ihu tantū secū. **E**t descendētib' illis de monte.
 precepit illis ne cui quē uidissent narrant. nisi cū
 fili' hominis a mortuis resurrexerit.

cap. lxxviii
 Solus. x

Et uerbu continuerunt apud se conquirentes quid
 esset cum a mortuis resurrexerit.

Alr. lxxviii
 Alr. c. lxxviii

Et interrogabant eum dicentes. **Q**uid ergo dicunt
 pharisei & scribe quia helyam oportet uenire pri-
 mū? **Q**ui respondens. ait illis. **H**elyas cū uene-
 rit primo restituet omnia. & quomodo scriptū ē
 in filiū hominis ut multa paciatur & contempna-
 tur. **S**ed dico uobis quia & helyas uenit. & fece-

Mat. x. c.
Solus. x.

erunt illi quecumque uoluerunt. sicut scriptum est
Et ueniens ad discipulos suos. uidit de eo.
turbam magnam circa eos. & scribas conquirentes
eum illis. **E**t confestim omnis populus uidens
ihm stupefactus est & expauescit. & accurrentes
salutabant eum. **E**t interrogauit eos. **Q**uid
inter uos conquiritis?

Mat. x. c. i.
Mat. x. c. i. i.
L. x. c. viii

Et respondens unus de turba dixit. **M**agister.
attuli filium meum ad te habentem spiritum inui-
tum. qui ubicumque eum adprehenderit. allidit
eum & spumat. & stridet dentibus & arescit. **E**t
dixi discipulis tuis ut eicerent illum. & non potu-
erunt. **Q**ui respondens eis dicit. **O** generatio
incredula. quam diu apud uos ero. quam diu uos
paciar. **A**fferre illum ad me. **E**t attulerunt
eum. **E**t cum uidisset illum. statim spiritus con-
turbauit eum. & elisus in terra uolutatus. spu-
mans. **E**t interrogauit patrem eius. quantum
temporis est ex quo hoc ei accidit. **A**t ille ait.
Ab infantia. **E**t frequenter eum & in ignem
& in aquas misit ut eum perderet. **S**ed si quid
potes adiuua nos misere tuus. **I**hs autem ait
illi. **S**i potes credere omnia possibilia credenti.
Et continuo exclamans pater pueri cum laci-
mis aiebat. **C**redo domine. adiuua incredulita-

Mat. x. c. i. i. discipuli

tem meam. **E**t cum uideret ille concurrentem tur-
bam / comminatus est spiritum immundo dicens illi.

Surde & mute spiritus / ego tibi precipio. exi ab eo.
& amplius intro eas in eum.

Et clamans & mul-
tum discerpens eum / exiit ab eo.

Et factus est
sicut mortuus / ita ut multi dicerent quia mortui

us est. **I**lle autem tenens manum eius / eleuauit

eum & surrexit.

Mr. xxi
Solus. x

Et cum introisset in domum / discipuli eius secreto
interrogabant eum.

Quare nos non potuimus
eicere eum? **E**t dixit illis.

Hoc genus in nullo
potest exire. nisi in oratione & ieiunio.

VIII

Mr. xxi
Mr. clxxvi
l. c. i

Et inde profecti pretergredebantur galileam /
nec uolebat quemquam scire.

Docebat autem
discipulos suos & dicebat illis / quoniam filius ho-

minis tradetur in manus hominum. & occident

eum. & occisus. tertia die resurget.

At illi uocabant uerbum / & timebant eum interrogare.

Mr. xxi
Solus. x

Et uenerunt capharnaum. **Q**ui cum domi essent.
interrogabat eos.

Quid in uia tractabatis?

Mr. xxi
Mr. clxxvii
l. c. ii

At illi tacebant. siquidem inter se in uia disputa-
uerant quis esset illorum maior.

Et residens uoca-
uit duodecim & ait illis.

Si quis uult primus
esse. erit omnium nouissimus. & omnium minis-

ter. **E**t accipiens puerum / statuit eum in me-

dio eorum. **Q**uem cum complexus esset. ait illis.

Quisquis unum ex his finodi pueris receperit in nomine meo. me recipit.

Mat. x. vi
Mat. x. viii
L. c. xvi
Io. c. x. v
2. xl

Et qui cumque me suscepit. non me suscipit. sed eum qui me misit.

Mat. x. vii
L. c. viii

Respondit illi iohannes dicens. **M**agister. uidimus quendam in nomine tuo eicientem demonia qui non sequitur nos. & prohibuimus eum. **I**hs. autem ait. **N**olite prohibere eum. **N**emo est enim qui faciat uirtutem in nomine meo. & possit cito male loqui de me.

Mat. x. viii
Mat. c. vi

Qui enim non est aduersus uos. pro uobis est. **Q**uisquis enim potum dederit uobis. calicem aque in nomine meo quia christi estis. amen dico uobis. non perdet mercedem suam.

Mat. x. viii
Mat. c. lxxviii
L. c. x. vii

Et quisquis scandalizauerit unum ex his pusillis credentibus in me. bonum est ei magis. si circumdaretur mola asinaria collo eius. & in mare mitteretur.

Mat. c. vi
Mat. c. lxxix

Et si scandalizauerit te manus tua. abscide illam. **B**onum est tibi debilem introire in uitam. quam duas manus habentem ire in gehennam. in ignem inextinguibilem.

Mat. c. i
Solus. v

Vbi uermis eorum non moritur. & ignis non extinguitur. **E**t si pes tuus te scandalizat. imputa illum. **B**onum est tibi claudum introire in uitam eternam. quam duos pedes habentem mitti in gehennam.

ignis inextinguibilis. ubi uermis eorum non moritur.
 & ignis non extinguitur. **Q**uod si oculus tuus
 scandalizat te. eice eum. **B**onum est tibi luscum
 intrare in regnum dei. quam duos oculos habentem.
 mitti in gehennam ignis. ubi uermis eorum non mori-
 tur. & ignis non extinguitur. **O**mnis enim igne
 salietur. & omnis uetula salietur.

Mr. c. ii
 Mc. xvi. vi
 2. c. lxxv

Bonum est sal. quod si sal insulsum fuerit. in quo il-
 lud condietis. **H**abete in uobis sal. & pacem ha-
 bete inter uos.

Mr. c. iii
 Mc. lxxviii

Et inde exsurgens. uenit in fines iudee. ultra iordanem.
Et conueniunt iterum turbe ad eum. & sic
 consueuerat iterum docere illos. **E**t accedentes
 pharisei. interrogabant eum. si licet uiro uxorem
 dimittere temptantes eum. **A**t ille respondens.
 dixit eis. **Q**uid uobis precepit moyses. **Q**ui dix-
 erunt. **M**oyses permisit libellum repudii scribere
 & dimittere. **Q**uibus respondens ihs. ait. **A**d
 duriciam cordis uiri scripsit uobis preceptum istud.
Ab initio autem creature. masculinum & feminam
 fecit eos deus. **P**ropter hoc relinquet homo patrem
 suum & matrem. & adheret uxorem suam. &
 erunt duo in carne una. **I**taque iam non sunt duo.
 sed una caro. **Q**uod ergo deus iunxit. homo non
 separet.

Alr e iii
Solut. v

Alr e v
Alr e x
L. cc. x. v

Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogaverunt.
Et dicit illis. **Q**uicumque dimiserit uxorem suam.
& aliam dixerit. adulterium committit super eam.
& si uxor dimiserit uirum suum. & alii nupserit
mehatur.

Alr e vi
Alr e xii
L. cc. xvi

Et offerebant illi paruulos ut tangeret illos. disci-
puli autem comminabantur offerentibus. **Q**uos
cum uideret ihc. indigne tulit. & ait illis. **S**in-
te paruulos uenire ad me. & ne prohibueritis eos. ta-
lum est enim regnum dei. **A**men dico uobis.
quisquis non receperit regnum dei uelut paruulus.
non intrabit illud. **E**t complexans eos & im-
ponens manus super illos. benedicebat eos.

Alr e vii
Alr e xiii
L. cc. xviii
7. c. xxi

Et cum egressus esset in uia. percurrentis quidam genu-
flexo ante eum. rogauit eum. **M**agister bone.
quid faciam ut uitam eternam percipiam. **I**hs
autem dixit ei. **Q**uid me dicis bonum. **N**emo
bonus. nisi unus deus. **P**recepta nosti. ne adulte-
res. ne occidas. ne fureris. ne falsum testimonium
dixeris. ne fraudem feceris. honora patrem tuum
& matrem. **A**t ille respondens. ait illi. **M**agis-
ter. omnia hec custodiui a iuuentute mea.

Alr e viii
Alr e xiiii
L. cc. xxiii
7. c. l. ii

Ihs autem intuitus eum. dilexit eum. & dixit illi.
Vnum tibi deest. **V**ade quaecumque habes uen-
de & da pauperibus. & habebis thesaurum in ce-

lo. & ueni sequere me.

Mr e viii
Alt e. x. v
L. ce. m.

Qui contristatus in uerbo. abiit merens. erat enim ha-
bens possessiones multas. **E**t eum respiciens ihc. ait
discipulis suis. **Q**uam difficile qui pecunias habent
in regnum dei introibunt. **D**iscipuli autem obstu-
pescunt in uerbis eius. **A**t iterum respondens
ait illis. **F**ilioli. quam difficile est confidentes in pe-
cuniis. in regnum dei introire. **F**acilius est camelu
per foramen acus transire. quam diuitem intrare in reg-
num dei. **Q**ui magis admirabantur dicentes. ad se
metipsos. **E**t quis potest saluus fieri. **E**t intui-
ens illos ihc. ait. **A**puđ homines impossibile est. sed
non apud deum. **O**mnia enim possibilia sunt. apud
dñm. **E**t cepit ei petrus dicere. **E**cce nos dimisi-
mus omnia. & secuti sumus te.

Mr e. x.
Alt e. x. viii
L. ce. m.

Respondens ihc. ait. **A**men dico uobis. nemo est qui
reliquerit domum. aut fratres. aut sorores. aut
patrem. aut matrem. aut filios. aut agros. prop-
ter me & propter euangelium. qui non accipit cen-
ties tantum nunc in tempore hoc. domos & fratres.
& sorores. & matres. & filios. & agros. cum perse-
cutionibus. & in seculo futuro uitam eternam.

Mr e. x.
Alt e. x. viii
L. ce. m.
Mr e. x.
Alt e. x.
L. ce. m.

Multi autē ei primi nouissimi. & nouissimi primi. **VIII**
Erant autem multi ascendentes in hierosolimam.
& precedebat illos ihc. & stupebant. & sequentes

tinebant. **E**t adsumens iterum duodecim cepit
illis dicere que essent ei eventura. **Q**uia ecce ascendi
mus hierosolimam. & filius hominis tradetur princi
pibus sacerdotum. & scribis. & senioribus. & damna
bunt eum morte. & tradent eum gentibus. & mlu
dent ei. & conspuent eum. & flagellabunt eum. & in
terficient eum. & tertia die resurget.

Mat. xiii
Mat. xxii

Et accedunt ad eum iacobus & iohannes filii zebedei
dicentes. **M**agister. volumus ut quodcumq; pete
rimus facias nobis. **A**t ille dixit eis. **Q**uid uul
tis ut faciam uobis? **E**t dixerunt. **D**anobis ut
unus ad dexteram tuam. & alius ad sinistram tuam
sedeamus in gloria tua. **I**hs autem ait eis. **N**es
citis quid petatis. **P**otestis bibere calicem quem
ego bibo? **A**ut baptismum quo ego baptizor. **b**ap
tizari? **A**t illi dixerunt ei. **P**ossimus. **I**hs autē
ait eis. **C**alicem quidem quem ego bibo bibetis. &
baptismum quo ego baptizor. baptizamini. sedere
autem ad dexteram meam uel ad sinistram. non ē
meum dare. sed quibus paratum est.

Mat. xiii
Mat. xxii
Luc. ix

Et audientes decem ceperunt indignari de iacobo
& iohanne. **I**hs autem uocans eos ait illis. **S**citis
quia hi qui uidentur principari gentibus domi
nantur eis. & principes eorum potestatem habent ipsorum.
Non ita est autem in uobis. sed qui cumq; uoluerit

fieri maior: erit uester minister. **E**t qui eumq; uoluerit uniuobis primus esse: erit omnium seruus.

Nam & filius hominis non uenit ut ministraretur ei sed ut ministraret: & daret animam suam redemptionem pro multis.

Et ueniunt hiericho: & proficiente eo de hiericho. & discipulis eius. & plurima multitudo. filius tamen mei barthimeus cecus sedebat iuxta uiam mendicans. **Q**ui cum audisset quia ih̄s nazarenus esset: cepit clamare & dicere. **F**ili dauid ih̄u: miserere mei. **E**t comminabantur ei multi ut taceret. **A**t ille multo magis clamabat. **F**ili dauid: miserere mei. **E**t stans ih̄s precepit illum uocari: & uocatus cecum dicentes ei. **A**nne quis es? surges uocante. **Q**ui proiecito uestimento suo: exiliens uenit ad eum. **E**t respondens ih̄s: dixit illi. **Q**uid uis tibi faciam? **C**ecus autem dixit ei. **R**abboni ut uideam. **I**h̄s autem ait illi. **V**ade: fides tua te saluum fecit. **E**t confestim uidit: & sequebatur eum in uia.

Et cum adpropinquarent hierosolimam & bethaniam ad montem oliuarum: mittit duos ex discipulis suis. & ait illis. **I**te in castellum quod contra uos est: & statim introeuntes illuc: inuenietis pullum ligatum. super quem nemo adhuc hominum sedit.

Mr c. xvi
Mr c. xvi
10. xvi
7. c. xvi

Mr c. xvi
Mr c. xvi
7. c. xvi

Mr c. xvi
Mr c. xvi
7. c. xvi

Soluite illum & adducite. **E**t si quis uobis dixerit. quid facitis. dicite quia domino necessarius est. & continuo illum dimittet huc.

Alr c. xviii
Alr cc viii
Lccc. xxviii

Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in buio. & solunt eum. **E**t quidam de illis stantibus dicebant illis. **Q**uid facitis soluentes pullum. **Q**ui dixerunt eis sicut preceperat illis ihc. **E**t dimiserunt eis. **E**t dixerunt pullum ad ihm. & imponunt illi uestimenta sua. & sedit super eum. **M**ulti autem uestimenta sua strauerunt in uia. alii autem fiondes cedebant de arboribus. & sternebant in uia.

Alr c. xviii
Alr cc viii
Lccc. xxviii
lo. c

Et qui preibant & qui sequebantur. clamabant dicentes. **O**sanna. benedictus qui uenit in nomine domini. benedictum quod uenit regnum patris nri dauid. osanna in excelsis.

Alr c. xix
Alr cc. viii
vi

Et introiit hierosolimam in templum. & circumspexit omnibus eum iam uespa esset hora. erit in bethaniam cum duodecim. **E**t alia die cum exirent abethania esurit. **C**umque uidisset alonge ficum habentem folia. uenit si quid forte inueniret in ea. **E**t cum uenisset ad eam. nichil inuenit preter folia. **N**on enim erat tempus ficorum. **E**t respondens dixit ei. **I**am non amplius metrum quisquam fructum ex te manducet. **E**t

audiebant discipuli eius.

Mr c. xxi
Mr cc. lvi
L. cc. lxxviii
Io. xxi

Et ueniunt hierosolimam. **E**t cum introisset templum cepit eicere uendentes & ementes in templo & mensas nummulariorum & cathedras uendendum columbas euerit. **E**t non sinebat ut quisquam transferret uas per templum. **E**t docebat dicens eis. **N**onne scriptum est quia domus mea domus orationis uocabitur omnibus gentibus. **V**os autem fecistis eam speluncam latronum.

Mr c. xxii
Mr c. lxxv
L. cc. lxxviii
Io. lxxv

Quo audito principes sacerdotum & scribæ querebant quomodo eum perderent. timebant enim eum quoniam uniuersa turba admirabatur super doctrina eius.

Mr c. xxiii
Solus. v

Et cum uespera facta esset egrediebatur de ciuitate & cum mane transirent uiderunt ficum aridam factam a radicibus. **E**t recordatus petrus dixit ei. **R**abbi. **E**cce ficus cui maledixisti aruit.

Mr c. xxiiii
Mr cc. xvi

Et respondens illis ait illis. **H**abete fidem dei. **A**men dico uobis quia qui cumque dixerit huic monti tollere & mittere in mare & non hesitauerit in corde suo sed crediderit quia quodcumque dixerit fiat fiet ei.

Mr c. xxv
Mr cc. xvi
Io. l
7 c. x. x. x. vii

Propterea dico uobis. **O**mnia quecumque orantes petitis credite quia accipietis & uenient uobis.

Alr c. xvi
Alr xl vii

Et cum stabitis adorandum. dimitte si quid habe-
tis aduersus aliquem. ut & pater uester qui in ce-
lis est dimittat uobis peccata uestra. **Q**uod si uos non
dimiseritis. nec pater uester qui in celis est. dimit-
tet uobis peccata uestra.

Alr c. xviii
Alr cc. xvi
l. cc. xl

Et ueniunt rursus hierosolumam. & cum ambula-
ret in templo. accedunt ad eum summi sacerdotes.
& scribe. & seniores. & dicunt illi. **I**n qua potesta-
te hec facis. & quis tibi dedit hanc potestatem ut
ita facias. **I**he autem respondens ait illis. **I**nter-
rogabo uos & ego unum uerbum & respondete
mih. & dicam uobis in qua potestate hec faciam.

Baptismus iohannis de celo erat an ex homini-
bus. **R**espondete mih. **A**t illi cogitabant secum
dicentes. **S**i dixerimus de celo. dicet. **Q**uare
ergo non credidistis ei. **S**i dicemus ex hominib.
tunc nemus populum. **O**mnes enim habebant io-
hannem quia uere propheta esset. **E**t respon-
dentes dicunt ihu. **N**escimus. **E**t respondens
ihu ait illis. **N**eq; ego dico uobis. in qua potesta-
te hec faciam.

Alr c. xix
Alr cc. xviii
l. cc. xli

Et cepit illis in parabolis loqui. **V**ineam pasci-
nauit homo. & circumdedit sepem. & fodit la-
cum. & edificauit turrem. & locauit eam agri-
colis. & peregre profectus est. **E**t misit ad

agricolas in tempore seruum. ut ab agricolis acci-
peret de fructu uineę. **Q**ui adprehensum eum
cecidērunt. & dimiserunt uacuum. **E**t iterum
misit ad illos alium seruum. & illum in capite uul-
nerauerunt & contumelias affecerunt. **E**t rur-
sum alium misit. & illum occiderunt. **E**t plu-
res alios quosdam cedentes. alios uero occidentes.

εκεφυσεν αν

Ad huc ergo unum habens filium carissimum.
& illum misit ad eos nouissimum dicens. **Q**uia
reuerebuntur filium meum. **C**oloni autem.
dixerunt ad inuicem. **H**ic est heres. **V**enite
occidamus eum. & nostra erit hereditas. **E**t appre-
hidentes eum. occiderunt. & eiecerunt extra
uinēam. **Q**uid ergo faciet dominus uineę.
Veniet & perdet colonos. & dabit uinēam aliis.
Nee scripturam hanc legistis. **L**apidem quē
reprobauerunt edificantes hic factus est in ca-
put anguli. **A**d domino factum est istud. & ē
mirabile in oculis nostris.

Al. e. x. v. m.
Al. e. x. v. m.
L. e. x. v. m.
L. e. x. v. m.

Et querēbant eum tenere. & timuerunt turbam.
cognouerunt enim quoniam ad eos parabolam
hanc dixerat. **E**t relicto coabierunt.

Al. e. x. v. m.
Al. e. x. v. m.
L. e. x. v. m.

Et mittunt ad eum quosdam ex phariseis & hero-
dianis. ut eum caperent in uerbo. **Q**ui uenien-
tes dicunt ei. **M**agister. scimus quia uerax es.

& non curas quemquam. nec enim uides in faciem
hominum. sed in ueritate uiam dei doces. **L**icet
dari tributum cesari. annon dabimus? **Q**ui sci
ens ueritatem eorum ait illis. **Q**uid me temptatis?
Affer te mihi denarium ut uideam. **A**t illi at
tulerunt ei. **E**t ait illis. **C**uius est imago hec
& inscriptio? **D**ixerunt illi. **C**esaris. **R**espon
dens autem ihc. dixit illis. **R**eddate igitur que
sunt cesaris cesari. & que sunt dei deo. **E**t mira
bantur super eo. **E**t uenerunt ad eum saducei.
qui dicunt resurrectionem non esse. **E**t inter
rogabant eum dicentes. **M**agister. moyses nob
scripsit. ut si cuius frater mortuus fuerit & dimi
serit uxorem. & filios non reliquerit. accipiat fra
ter eius uxorem ipsius. & reluset ei semen fratri
suo. **S**eptem ergo fratres erant. & primus acce
pit uxorem & mortuus est non relicto semine.
Et secundus accepit eam. & mortuus est. **E**t
nec iste reliquit semen. **E**t tertius similiter.
& acceperunt eam similiter septem. & non reli
querunt semen. **N**ouissima omnium define
ta est & mulier. **I**n resurrectione ergo cum re
surrexerunt. cuius de his erit uxor? **S**eptem
enim habuerunt eam uxorem. **E**t respon
dens ihc ait illis. **N**onne ideo erratis. non scien

tes scripturas. neque uirtutem dei. **C**um enim
amortui resurrexerunt. neque nubent neque nu
bentur. sed sunt sicut angeli in celis. **D**e mortuis
autem quod resurgant non legistis in libro moysi.
super rubum. quomodo dixerit illi deus. inqui
ens. **E**go sum deus abraham. & deus ysaac. & deus
iacob. non est deus mortuorum sed uiuorum.

Vos ergo multum erratis.

Al. e. xxvi
Al. e. xxviii

Et accessit unus de scribis qui audierat illos con
quirentes. & uidens quoniam bene illis responde
rit interrogauit eum quod esset primum omni
um mandatum. **I**his autem respondit ei quia
primum omnium mandatum est. audi uisabel.
dominus deus noster. deus unus est. **E**t diliges domi
num deum tuum. ex toto corde tuo. & ex tota
anima tua. & ex tota mente tua. & ex tota uirtu
te tua. hoc est primum mandatum. **S**ecundū
autem simile est illi. **D**iliges proximum tuū
tamquam te ipsum. maius horum. aliud man
datum non est.

ie. yocov

Al. e. xxvii
Solus. x

Et ait illi scriba. **B**ene magister in ueritate
dixisti quia unus est. & non est alius preter eū.
& ut diligatur ex toto corde. & ex toto intellec
tu. & ex tota anima. & ex tota fortitudine. &
diligere proximum tamquam se ipsum. mai

est omnibus holocaustis et sacrificiis.

Ihs autem uidens quod sapienter respondisset:
dixit illi. **N**on es longe a regno dei.

Et nemo iam audebat eum interrogare.

Et respondens ihs dicebat docens in templo. **Q**uo
modo dicunt scribe xpm filium esse dauid: **I**p
se enim dauid dicit in spiritu sancto. **D**ixit dñs
domino meo: sede ad extris meis: donec ponam in
inimicos tuos scabellum pedum tuorum. **I**pse er
go dauid dicit eum dñm. **E**t unde est filius ei?

Et multa turba eum libenter audiunt:

Et dicebat eis in doctrina sua. **C**auete a scribis:
qui uolunt in stolis ambulare. & salutar in fo
ro. & in primis cathedris sedere in synagogis. &
primos discubitus in cenis.

Qui deuorant domos uiduarum sub obtentu pro
lixæ orationis: hi accipient prolixius iudicium.

Et sedens ihs contra gazophilatium: aspicie
bat quomodo turba iactaret es in gazophila
tium. **E**t multi diuites iactabant multa.

Cum uenisset autem una uidua pauper: misit
duo minuta quod est quadrans. **E**t conuo
cans discipulos suos ait illis. **A**men dico uob:
quoniam uidua hæc pauper plus omnibus mi
sit qui miserunt in gazophilatium. **O**mnes

Al. c. x. v. m.
Al. c. x. v. m.
l. c. x. v. m.

Al. c. x. v. m.
Al. c. x. v. m.
l. c. x. v. m.

Al. c. x. v. m.
Al. c. x. v. m.
l. c. x. v. m.
l. c. x. v. m.

Al. c. x. v. m.
l. c. x. v. m.

aspice conserpon

enim ex eo quod abundat illis miserunt: hec uero de penuria sua omnia que habuit misit totum inectum suum.

Mr. c. xxi. vii
Mr. c. xl. ii
L. c. xxi. vii
7 c. xl. vii

Et cum egrederetur de templo: ait illi unus ex discipulis suis. **M**agister: aspice quales lapides & quales structure. **E**t respondens ihs ait illi.

Vides has omnes magnas edificationes? **N**on relinquetur lapis super lapidem qui non destru-

Mr. c. xxi. vii
Mr. c. xl. iii
L. c. xl. viii

Et cum sederet in monte oliuarum **S**at. **XI.** contra templum: interrogabant eum separatim.

petrus & iacobus & iohannes & andreas. **D**ic nobis quando ista fient & quod signum erit quando hec omnia incipient consummari.

Et respondens ihs cepit dicere illis. **V**idete ne quis uos seducat. **M**ulti enim ueniunt in nomine meo dicentes quia ego sum & multos seducet.

Cum audieritis autem bella & opinionones belloz: ne timueritis. **O**portet enim fieri: sed non dum finis. **E**xurget autem gens super gentem & regnum super regnum: & erunt terre motus per loca & fames. **I**ntium dolorum hec.

Mr. c. xxi. viii
Mr. c. xl. iiii
L. c. l.
10. c. xl. i
7 c. xl. vi.

Videte autem uosmetipsos. **T**radent enim uos in conciliis & in synagogis uapulabitis. **E**t ante presides & reges stabitis propter me: in testimonium illis.

Alr e xl
Alr cc l vi

Alr e xl i
Alr lxxviii
L e xl viii
7 c l i

Alr e xl ii
Alr e xl vii

Alr e xl iii
Alr cc xl viii
L cc viii
7 c l iii

6. entoy

Alr e xl iiii

Alr e xl iii
Alr cc xl viii
L cc l iii
Alr e xl v
Alr cc l vi

Alr e xl vi
Alr cc l i
L cc l vi

Alr e xl vii
Alr cc l ii

Alr e xl viii
Alr cc l iii
L cc l iii

Et in omnes gentes primum oportet predicari euangelium.

Et cum dixerint uos tradentes: nolite precognitare quid loquamini: sed quod datum uobis fuerit in illa hora id loquamini. **N**on enim estis uos loquentes: sed spiritus sanctus. **T**radet autem frater fratrem in mortem. & pater filium: & consergent filii in parentes. & morte afficient eos.

Et eritis odio omnibus propter nomen meum.

Qui autem sustinuerit in finem. hic saluus erit. **C**um autem uideritis abominationem desolationis stantem ubi non debet: qui legit intelligat. **T**unc qui in iudea sunt fugiant in montes: & qui super tectum. ne descendat in domum. nec introeat ut tollat quid de domo sua. **E**t qui in agro erit: non reuertatur retro tollere uestimentum suum.

Ventum est enim pregnantibus & nutriendis in illis diebus.

Oratu uero ut hieme non fiant.

Eriunt enim dies illi tribulationis tales quales non fuerunt ab initio creature quam condidit deus usque nunc. neque fient.

Et nisi breuasset dominus dies: non fuisset salua omnis caro. **S**ed propter electos quos elegit breuauit dies.

Et tunc si quis uobis dixerit. ecce hic est christus. ec-

Mat. xlii
Mat. xlii

Ecce illic ne credideritis.
Exurgent enim pseudo. xpi. & pseudo prophete. &
dabunt signa & portenta. ad seducendos. si fieri
potest etiam electos. **V**os ergo uidete. ecce pre
diri uobis omnia.

Mat. xlii
Mat. xlii
L. c. l. vii

Sed multis diebus post tribulationem illam. sol con
tenebrabitur. & luna non dabit splendorem suum.
& stelle celi erunt decidentis. & uirtutes que sunt
in celis mouebuntur.

Mat. xlii
Mat. xlii
L. c. l. vii

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in
nubibus cum uirtute multa & gloria. **E**t tunc
mittet angelos suos. & congregabit electos suos
a quatuor uentis. a summo terre usque ad summum
celi. **A**ficu autem discite parabolam. **C**um
iam ramus cuius tener fuerit. & nata fuerint fo
lia. cognoscetis quia in proximo sit estas. **S**ic
& uos cum uideritis hec fieri. scitote quod in
proximo sit in otus. **A**men dico uobis. quoni
am non transibit generatio hec. donec omnia
ista fiant. **C**elum & terra transibunt. uer
ba autem mea non transibunt.

Mat. xlii
Mat. xlii

De die autem illo uel hora nemo scit. neque angeli
in celo. neque filius. nisi pater.

Mat. xlii
Mat. xlii

Videte. uigilate. & orate. ne scitis enim quando
tempus sit.

Alre l. iii
Alre ce l. viii
L. ce. x. x. viii

Sicut homo qui peregre profectus reliquit domū
suam. & dedit seruis suis potestatem cuiusq;
operis: & ianitori precipiat ut uigilet.

Alre l. v
Alre ce l. viii
L. ce l. vi

Vigilate ergo: nescitis enim quando dominus do-
mus ueniat: sero. an media nocte: an gallicantu.
an mane: nec cum uenerit repente inueniat uos
dormientes. **Q**uod autem uobis dico. omnib;
dico. uigilate.

(XII)

Alre l. vi
Alre ce l. viii
L. ce l. v
L. ce l. viii

**R A T.
A V T E M.
P A S C H A.
E T. A Z I
M A. P O S T.
B I D V V M.**

Alre l. vii
Alre ce l. vi

Et querabant summi sacerdotes & scribe: quo
modo eum dolo tenerent. & occiderent. **D**i-
cebant enim. **N**on in die festo. **N**e forte tu

mutus fieret populi.

Et cum esset bethanice in domo symonis leprosi. & recumberet. uenit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati preciosi. & facto alabastrum effudit super caput eius. **E**rant autem quidam indigne ferentes utra semetipsos & dicentes. **V**t quid perditio ista unguenti facta est. **P**oterat enim unguentum istud ueniri dari plusquam trecentis denariis. & dari pauperibus. **E**t fremebant in eam. **I**lle autem dixit. **S**inite eam. quid illi molesti estis. **B**onum opus operata est in me. **S**emper enim pauperes habetis uobiscum. & cum uolueritis potestis illis benefacere. me autem non semper habetis.

Quod habuit hec fecit. preuenit unguere corpus meum in sepulturam. **A**men dico uobis. ubi cumque predicatum fuerit euangelium istud in universo mundo. & quod hec fecit narrabitur in memoriam eius.

Et iudas scariothes unus de duodecim abiit ad summos sacerdotes. ut proderet eum illis.

Qui audientes gausi sunt. & promiserunt ei pecuniam se daturos. **E**t querebat quomodo illum oportune taderet. **E**t primo die azimorum quando pascha immolabant.

CONTINUACIO

Mathe lvi
Mathe lvi
Lxxviii
io. xvi. viii.
T. m. c. xvi.

Mathe lvi

Mathe lvi
Mathe lvi

Mathe lvi
Mathe lvi
io. xvi. viii.

Mathe lvi
Mathe lvi
L. c. lvi.

dicunt ei discipuli. **Q**uoniam scimus: & pare-
mus tibi comedere pascha: **E**t mittit duos
ex discipulis suis: & dicit eis. **I**te in ciuitatem:
& occurret uobis homo lagenam aque buolās:
& sequimini eum. **E**t quocumq; introierit:
dicite domino domus quia magister dicit:
Vbi est refectio mea: **V**bi pascha cum disci-
pulis meis manducem: **E**t ipse uobis demon-
strabit cenaculum grande stratum: & illic parate
nobis. **E**t abierunt discipuli eius: & uenerunt
in ciuitatem & inuenerunt sicut dixerat illis:
& parauerunt pascha.

Mat. xxi
Luc. xxi
10. c. xxi
7. lxxii

Vespere autem facto: uenit cum duodecim: & dis-
cumbentibus eis & manducantibus. ait ihc.

Amen dico uobis: quia unus ex uobis me tra-
det qui manducat mecum.

Mat. xxii
Luc. xxii
1. c. xxii
10. c. xxii

At illi ceperunt contristari & dicere ei singillatim.

Numquid ego?

Mat. xxiii
Luc. xxiii
1. c. xxiii
1. c. xxiii

Qui. ait illis. **V**nus ex duodecim. qui intinguit
mecum in catino. **E**t filius quidem hominis
uadit sicut scriptum est de eo. **V**e autem ho-
mini illi: per quem filius hominis tradetur:

Mat. xxv
Luc. xxv
1. c. xxv
10. lxxv 7 lxxv

Bonum erat ei: si non esset natus homo ille.

Et manducantibus illis: accepit ihc panem. & be-
nedicens fregit & dedit eis. & ait. **S**umite hoc

Mr c lxvi
Al c lxvii
L c lxv
7 c lxvi

est corpus meum. **E**t accepto calice gratias
agens dedit eis. **E**t biberunt ex illo omnes. &
ait illis. **H**ic est sanguis meus novi testamenti
qui pro multis effundetur. **A**men dico vobis
quod iam non bibam de gemmine utris usque in

Mr c lxvii
Al c lxviii

Et diem illum cum illud bibam novum in regno di.
Et in modo dicto exierunt in montem oliuarum.

Mr c lxviii
Al c lxviii
L c lxviii

Et ait eis ihc. **O**mnes scandalizabimini in nocte
ista. quia scriptum est. **P**ereunt a pastorem
& dispergentur oves. **S**ed postea quam resur-
rexero. precedam vos in galileam.

Mr c lxviii
Al c lxviii

Mr c lxv
Al c lxv
L c lxv
L c lxvi

Petrus. autem ait ei. **E**t si omnes scandalizati fu-
erunt. sed non ego. **E**t ait illi ihc. **A**men dico
tibi. quia tu hodie in nocte hac. priusquam bis
gallus uocem dederit. ter me es negaturus.

Mr c lxv
Al c lxv

At ille amplius loquebatur. **E**t si oportuerit
me simul commori tibi. non te negabo. **S**imi-

Mr c lxv
Al c lxv

liter autem & omnes dicebant.

Mr c lxv
Al c lxv

Et ueniunt in predium. cui nomen gethsemani.

Mr c lxv
Al c lxv

Et ait discipulis suis. **S**edete hic. donec orem.

Mr c lxv
Al c lxv

Et adsumit petrum. & iacobum. & iohannem
secum. & cepit pauere & redere

Mr c lxv
Al c lxv

Et ait illis. **T**ristis est anima mea usque ad mortem.
sustinete hic & uigilate.

Mr c lxv
Al c lxv

Et cum processisset paulolum. procidit super

Mr c lxv
Al c lxv

terram & orabat. ut si fieri posset transiret ab eo
hora. **E**t dixit. **A**bba pater. omnia tibi possi-
bilia sunt. transfer calicem hunc a me.

Mr c lxxvi
Mr cc xvi
2. cc lxxvii
10. l vii

Sed non quod ego uolo. sed quod tu. **E**t uenit &
inuenit eos dormientes. **E**t ait petro. **S**ymon
dormis. non potuisti una hora uigilare.

Mr c lxxvii
Mr cc xvi
2. cc lxxviii
7. cc lxxviii
Mr c lxxviii
Mr cc xvi
10. l vii
Mr c lxxviii
Mr cc xvi

Vigilate & orate. ut non intretis in temptatione.
Spiritus quidem promptus est. caro autem infirma.

Et iterum abiens. orauit eundem sermonem dicens.

Et reuersus de nouo. inuenit eos dormientes.

Erant enim oculi illorum grauati. **E**t ignora-
bant. quid responderent ei.

Mr c lxxviii
Mr cc xvi
10. c iii

Et uenit tertio. & ait illis. **D**ormite iam. & requi-
esce. **S**ufficit. **V**enit hora. ecce tradetur fi-
lius hominis in manus peccatorum. **S**urgite
eamus. **E**cce qui me tradet. prope est.

Mr c lxxviii
Mr cc
2. cc lxxviii
10. c l viii

Et adhuc eo loquente. uenit iudas scarioth. unus
ex duodecim. & cum illo turba multa. cum gla-
diis & lignis a summis sacerdotibus. & scribis & se-
nioribus.

Mr c lxxviii
Mr cc
2. cc lxxviii
10. c l viii

Dederat autem traditor eius. signum eis dicens.
Quemcumque osculatus fuero. ipse est. tenere
eum. & ducite eum. **E**t cum uenisset. statim
accedens ad eum. ait. **R**abbi. **E**t osculatus e-
um. **A**t illi manus iniecerunt in eum. & te-

anexei

αεφαλος

Mr cxxviii
Lxxviii
Jo. e. lxx

nuerunt eum.
Vnus autem quidam de circumstantibus educens
gladium. percussit servum summi sacerdotis.
& amputavit illi auriculam.

Mr cxxviii
Lxxviii
Jo. e. lxx

Et respondens ihs. ait illis. **T**amquam ad latro
nem existis cum gladiis & lignis. comprehende
re me. **C**otidie eram apud vos in templo do
cens. & non me tenuistis. **S**ed ut impleamur

Mr cxxviii
Lxxviii
Jo. e. lxx

scripturę.
Tunc discipuli ei relinquentes eum omnes fugerunt.
Adolescens autem quidam sequebatur eum. amic
tus sindone super nudo. & tenuerunt eum. **A**t
ille reiecta sindone. nudus profugit ab eis.

Mr cxxviii
Lxxviii
Jo. e. lxx

Et adduxerunt ihm ad summum sacerdotem. &
conuenerunt omnes sacerdotes & scribe & seniores.
Petrus autem a longe secutus est eum. usque intro
in atrium summi sacerdotis. & sedebat cum mi
nistris. & calefaciebat se ad ignem.

πρὸς τὸν πυλῶνα

Mr cxxviii
Lxxviii
Jo. e. lxx

Summi vero sacerdotes. & omne concilium que
rebant aduersus ihm testimonium ut eum mor
ti traderent. nec inueniebant. **M**ulti enim tes
timonium falsum dicebant aduersus eum. &
conuenientia testimonia non erant.

Mr cxxviii
Lxxviii
Jo. e. lxx

Et quidam fingentes. falsum testimonium fere
bant aduersus eum dicentes. **Q**uoniam nos

audiuimus eum dicentem. **E**go dissoluam templum hoc manifestum: & per triduum aliud non manifestum edificabo. **E**t non erat conueniens testimonium illorum. **E**t exsurgens summus sacerdos in medium interrogauit ihm dicens. **N**on respondes quicquam ad ea que tibi obiciuntur ab his? **I**lle autem tacebat. & nichil respondit.

Rursum summus sacerdos interrogabat eum: & dixit ei. **G**ues xpe filius benedicti?

Ille autem dixit illi. **E**go sum. **E**t uidebitis filium hominis adextris sedentem uirtutis: & uenientem cum nubibus celi.

Summus autem sacerdos scindens uestimenta sua ait.

Quid adhuc desideramus testes? **A**udistis blasphemiam. **Q**uid uobis uidetur? **Q**ui omnes condemnauerunt eum: esse reum mortis.

Et ceperunt quidam conspuere eum & uelare faciem eius: & colaphis eum cedere: & dicere ei.

Prophetiza. **E**t ministri alapis eum cedebant.

Et cum esset petrus in atrio deorsum: uenit una ex ancillis summi sacerdotis. **E**t cum uidisset petrum calefacientem se: aspiciens illum ait. **E**t tu cum ihu nazareno eras. **A**t ille negauit dicens. **N**eq; scio: neq; noui quid dicas.

Et exiit foras ante atrium: & gallus cantauit.

Mr. c. x. v. i.
Mr. ccc. x.
L. cc. x. vii.
lo. l. x. viii.

Mr. c. x. v. ii.
Mr. ccc. x. i.

Mr. c. x. v. iii.
Mr. ccc. x. ii.
L. cc. x. viii.

Mr. c. x. v. iiii.
Mr. ccc. x. iii.
L. c. x. iiii.
lo. c. l. x. v.

Mr. c. x. v. v.
Mr. ccc. x. iiii.
L. cc. x. v. i.
lo. c. l. x. vi.
7 c. l. x. vi.

Mr. c. x. v. vi.
Mr. ccc. x. v.
L. cc. x. vi.
lo. c. l. x. vii.

Rurſus autem cum uidiffet illum ancilla: ce-
pit dicere circumſtantibus. **Q**uia hic ex illis eſt.
At ille iterum negauit. **E**t poſt puſillum: rur-
ſus qui adſtabant dicebant petro. **V**ere ex illis eſt.
Nam & galileuſes. **I**lle autem cepit anathema
tizare & iurare: quia nescio hominem iſtum quē
dicis. **E**t ſtatim iterum gallus cantauit.

Et recordatus eſt petrus uerbi quod dixerat ei ihc:
priuſquam gallus cantet bis: ter me negabis. **E**t
cepit flere.

Et conſeſſum mane conſilium facientes ſummi ſacer-
dotes cum ſenioribus & ſcribis & uniuerso concilio.

Vincientes ſibi. dixerunt & tradiderunt pilato.

Et interrogauit eum pilatus. **T**u eſ rex iudeorū.

At ille reſpondens ait illi. **G**udicis.

Et accuſabant eum ſummi ſacerdotes in multis.

Pilatus autem ruruſum interrogauit eum di-
cens. **N**on reſpondes quicquam. **V**ides in
quantis te accuſant. **I**lle autem amplius nichil
reſpondit: ita ut miraretur pilatus.

Per diem autem feſtum dimittere ſolebat illis unū
ex uinctis quem eumq; petiſſent.

Erat autem qui dicebatur barabbas qui cum ſedi-
cioſis erat uinctus: qui in ſeditione fecerat homi-
cidium. **E**t cum aſcendiſſet turba: cepit roga

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

Mr. c. xvi. vii.
Mr. ccc. lvi.
L. cc. xvi. vii.

re sicut semper faciebat illis. **P**ilatus autem respondit eis & dixit. **V**ultis dimittam uobis regem iudeorum? **S**ciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes.

Pontifices autem concitauerunt turbam ut magis barabbam dimitteret eis.

Pilatus autem iterum respondens ait illis. **Q**uid ergo uultis faciam regi iudeorum? **A** illi iterum clamauerunt. **C**rucifige eum. **P**ilatus uero dicebat eis. **Q**uid enim mali fecit? **A** illi magis clamabant. **C**rucifige eum.

Pilatus autem uolens populo satisfacere dimisit illis barabbam. & tradidit ihm flagellis cecsum ut crucifigeretur.

Milites autem duxerunt eum intro in atrium pretorii & conuocant totam cohortem. & induunt eum purpura. & imponunt ei plectentes spineam coronam. & ceperunt salutare eum. **A**ue rex iudeorum. **E**t percutebant capud eius barundine. & conspuebant eum. & ponentes genia adorabant.

Et postquam inluserunt ei. **C**ui.

exuerunt illum purpura. & induerunt illum uestimentis suis.

Et educunt illum ut crucifigerent eum.

Et angariauerunt pretereuntem quem pia

Alr. cc. iiii

Alr. cc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

Alr. cc. v

Alr. cc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

l. ecc. xlv

symonem cyreneum uenientem de uilla patre
alexandri & rufi. ut tolleret crucem eius.

Et perducunt illum in golgotha locum. quod e
interpretatum caluarie locus.

Et dant ei bibere myrratum uinum. & non accepit.

Et crucifigentes eum. diuiserunt uestimenta ei.
mittentes sortem super eis. quis quid tolleret.

Erat autem hora tertia. & crucifixerunt eum.

Erat titulus causa eius inscriptus. rex iudeorum.

Et cum eo crucifigunt duos latrones. unum ad dex
tris. & alium a sinistris eius.

Et adimpleta est scriptura que dicit. **E**t cum in
iquis reputatus est.

Et pretereuntes blasphemabant eum. mouentes
capita sua & dicentes. **V**ah qui destruit tem
plum. & in tribus diebus edificat. **S**aluum fac
temetipsum. descendens de cruce.

Similiter & summi sacerdotes ludentes ad alter
utrum eum scribis dicebant. **A**lios saluos fecit.
seipsum non potest saluum facere. **X**pe rex isrl

Et descendat nunc de cruce. ut uideamus & credamus.

Et qui cum eo crucifigati erant. conuiciabantur ei.

Et facta hora sexta. tenebre facte sunt per totam
terram usque in horam nonam.

Et hora nona. exclamauit ihs uoce magna dicens.

Heloi. heloi. lemasabactani. **Q**uod est inter-
pretatum. **D**eus meus. deus meus. ut quid de
reliquisti me. **E**t quidam de circumstantibus

.Mr. cc. xxi
.Mr. cc. xli
l. cc. xxi

Caudientes dicebant. **E**cce helyam uocat.
Currens autem unus & implens spongiam aceto.
circumponensq; calamo. potum dabat ei dicens.

.Mr. cc. xxi
.Mr. cc. xli
l. cc. xxi

Sinite. uideamus. si ueniat helyas ad deponen-
dum eum.

.Mr. cc. xxi
.Mr. cc. xli
l. cc. xxi

Ihc autem emissā uoce magna expirauit.
Et uelum templi scissum est in duo. & sursum usq;
deorsum.

.Mr. cc. xxi
.Mr. cc. xli
l. cc. xxi

Videns autem centurio qui ex aduerso stabat quia
sic clamans expirasset. ait. **V**ere homo hic. fili-
dei erat.

.Mr. cc. xxi
.Mr. cc. xli
l. cc. xxi

Erant autem & mulieres de longe aspicientes. in-
ter quas erat maria magdalene. & maria iaco-
bi minoris. & ioseph mater & salome. **E**t cum
esset in galilea sequebantur eum. & ministrab-
ant ei. **E**t alie multe. que simul cum eo as-
cenderant hierosolimam.

.Mr. cc. xxi
.Mr. cc. xli
l. cc. xxi

Et cum iam sero esset factum quia erat pascu-
ne quod est ante sabbatum. uenit ioseph ab
armathia nobilis decurio. qui & ipse erat ex-
pectans regnum dei. & audacter introiit ad
pilatum. & petit corpus ihu. **P**ilatus autē

mirabatur: si iam obisset. **E**t accessit centurio
ne: interrogavit eum si iam mortuus esset. **E**t
cum cognovisset a centurione: donavit corpus ioseph
& deponens eum in voluit sindone. & posuit eum in
monumento quod erat excisum de petra. **E**t ad
voluit lapidem ad ostium monumenti.

Al. cc. x. v. viii
Al. cc. xl. viii
L. cc. xlviii
lo. cc. vii

Ioseph autem meratus sindonem. **I**oseph.
& deponens eum in voluit sindone. & posuit eum in
monumento quod erat excisum de petra. **E**t ad
voluit lapidem ad ostium monumenti.
Maria autem magdalene. & maria ioseph: aspicie
bant ubi poneretur.

Al. cc. x. v. viii
Al. cc. xl. viii
L. cc. xlviii
lo. cc. vii

Et cum transisset sabbatum: maria magdalene &
maria iacobi & salome. emerunt aromata: ut ve
nientes unguerent eum.

Al. cc. x. v. viii
L. cc. xlviii

Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monu
mentum: orto iam sole. **E**t dicebant ad invicem.
Quis revolvit nobis lapidem ab ostio monumti?

Al. cc. xxvi
Al. cc. l. ii
L. cc. xlviii
lo. cc. viii

Et respicientes: viderunt revolutum lapide.
Erat quippe magnus valde. **E**t introeuntes
in monumentum: viderunt iuvenem sedentem
in dextris. coopertum stola candida. & obstupuer.

Qui dicit illis. **N**olite expavescere. **I**sim queri
tis nazarenum: crucifixum. **S**urrexit: non est
hic. **E**cce locus: ubi posuerunt eum. **S**ed ite
dicit discipulis eius & petro: quia precedet vos
in galileam. **I**bi eum videbitis. sicut dixit vob.

Al. cc. xxvi
Al. cc. l. ii
L. cc. xlviii

At ille exeuntes fugerunt de monumento: inua

Al. cc. xxvi
Al. cc. l. ii
L. cc. xlviii

serat enim castremor & pauor. **E**t nemini
quicquam dixerunt. timebant enim. **S**urgēs
autem mane prima sabbati. apparuit primo
marie magdalene. de qua eiecerat septem demo
nia. **I**lla uadens nunciauit his qui eum eo fuerāt.
lugentibus & fletibus. **E**t illi audientes quia
uiuere. & uisus esset ab ea. non crediderunt.

Post hec. autem duobus ex eis. ambulantibus of
tensus est in alia effigie. euntibus in uillam. **E**t
illi euntes nunciauerunt ceteris. nec illis crediderunt.

Al. cc. xxxiii
Solus &

Nouissime recumbentibus illis undecim apparuit
& exprobrauit incredulitatem illoꝝ. & duriciam
cordis. quia his qui uiderant eum resurrexisse non
crediderunt. **E**t dixit eis. **E**untes in mundū
uniuersum. predicate euangelium omni creatū.

Qui crediderit & baptizatus fuerit. saluus erit.

Qui uero non crediderit. condemnabitur.

Signa autem eos qui crediderunt hec sequent².

In nomine meo demonia eicient. linguis loquen
tur nouis. serpentes tollent. **E**t si mortiferum
quid biberint. non eis nocebit. **S**uper egros ma
nus imponent. & bene habebunt. **E**t dominus
quidem postquam locutus est eis. assumptus ē
in celum. & sedet adextris dei. **I**lli autem pro
fecti predicauerunt ubiq; domino coopante

39
& sermonem confirmante. sequentibus signis.

EXPLICIT
EVANGELI
V. SECVNDV.
MARCTO.
INCIPIT ARGV
MENTV. ET UAN
GELII SCDM
KVCAM.

PROLOGVS.

VCA S.

SERVVS

AN

6 7

OCENSIS.

arte medicus. discipulus aploꝝ. postea pauloꝝ
secutus. usq; ad confessionem eius. seruiens dño
sine crimine. **N**am neq; uxorem umquam ha
bens. neq; filios. septuaginta & quatuor annoꝝ.
obit in bithunia plenius spū scō. **Q**ui cum iam
scripta eēnt euangelia. per matheū quidē in
iudea. per marcum autem in italia scō insti
gante spū machaie partibus hoc scripsit euan

gelium. significans etiam ipse in principio ante ea
alia esse descripta. **C**ui extra ea que ordo euan
gelice dispositionis exposcit. eam maxime necessitas
laboris fuit. ut primum grecis fidelibus omni pro
phetatione uenturi in carnem dei xpi manifesta
humanitas. ne iudaicis fabulis. attenti. in solo legi
desiderio tenerentur. ne uel hereticis fabulis &
stultis sollicitationibus seducti excederent a ueri
tate elaboraret. **O**ebinc ut in principio euan
gelii iohannis natiuitate presumpta. cui euange
lium scriberet. & in quo electus scriberet. indica
ret. contentans in se completa esse. que essent ab
aliis inchoata. **C**ui ideo post luptisimum filii
dei a perfectione generationis in xpo implete re
petende. a principio natiuitatis humane potes
tas pmissa est. ut requirentibus demonstraret.
in quo adprehendens erat per nathan filium in
troitum. recurrentis ad deum generationis.
amisso indispabilis dei predicans in hominib'
xpm suum. perfecti opus hominis reducere in se
p filium faceret. qui per dauid patrem uemen
tibus iter prebebat in xpo. **C**ui luce non in me
rito etiam scribendorum apostolicorum actuum po
testas in mysterio datur. ut deo in deum pleno.
& filio proditiouis extincto. oratione ab aplis

facta. sorte dñi electionis numerus compleretur:
sicq; paulus consummationem apostolicis actibus
daret. **Q**uem dñi contra stimulum reuertan-
tem dñs elegisset. quod & legentibus ac requirenti-
bus dñm. & si p singula expediri a nobis utile fuerat.
sciens tamen quod operantem agricolam oportet
at de fructibus suis sedere. **V**itauimus publicā
curiositatem. ne non tam uolentibus deum uide-
remur: quam fastidientibus prodesse.

E X P L I C I T. A R
G V M E N T V M.
I N C I P I V N T.
C A P I T V L A.

I

Zacharia suo. angelo quia non credi-
dit obmutuit. Elisabeth uxor eius concepit.
maria quoq; de spu sancto cum concepisset salu-
tauit elisabeth. Elisabeth salutata prophetauit.
& peperit. & ut nomen filii sui. iohannis zachari-
as scripsit locutus est. ac filium preturum an-
te dominum prophetauit. Postea quam peperit
maria ihm. infantem in presepio posuit. quem
pastores iuxta angeloz indicia inueniunt. quiq;
octaua die circumciditur.

II

Symeon iustus. xpm manibus sumptum benedi-
cit. anna prophetissa uidua. multa de xpo pro

phetat. **I** he. annos duodecim in templo cum doctoribus legis inuentus. in patris se esse oportere pronunciat.

III A nno quinto decimo tyberii cesaris pilato curante. iohannes baptista penitentiam predicat. & fortiorem. xpm uenturum designat. quo baptizato columbe figuram spe supra descendit. vox etiam de celo filium dei indicat. quem putabant filium ioseph.

IIII D uctus in desertum ihe quadraginta diebus ieiunauit. & a diabolo temptatus uicit. & euersus in galileam docet. sabbatis in synagogam. ingressus esaiam se signare. ac nullum prophetam in patria sua dicit acceptum. de qua eiectis apud capharnaum hominem a demonio sabbatis liberat. & socrum symonis a febris. & multos male habentes curat. & demonia se confitentia increpat. de nam alloquitur: de qua pisces multos capi facit. ubi etiam petrum iohannem & iacobum elegit. leprosum mundat. in deserto orat.

V P aralyticum dimissum per rectum ihm a peccatis & ab infirmitate liberat. leui publicanum sequi iubet. apud quem murmurantibus phariseis cenans dicit. sanis non esse opus medico. & de ieiunio disputans. parabolam panni & utrum

ponit. spicas uellentibus discipulis panes propositi
onis commemorat. hominem manum aridam ha
bentem sabbatis curat. in oratione pernoctat.
apostolos elegit. turbas alloquitur. beatitudinē
alioꝝ. & alioꝝ infelicitatem promittens. parabola
proferens. de ducatu cœci. & magistri. & discipuli.
& festuœ in oculo. uel trabis. & arboris boni fructus
uel mali. & hominem qui domum supra petram
uel super harenam edificauit.

VI **C**enturionis puerum curat. uiduę filium resuscitat.

Iohannes discipulos mittit ad ihm. & xpc de iohē
loquitur. subnectens similitudinē puerorum in
foro sedentium. mulier peccatrix lacrimis pedes
xpi lauat & ungit. Propter quam parabola dici
tur creditoris qui paruum uel multum concedit.
In itinere sequentibus se turbis & mulieribusque
curate erant. similitudinem seminantis dicit cui
semen in bonam terram uel petrosam cecidit. lu
cernam non sub uas. sed super candelabrum po
ni. matrem & fratres repudiare. H. uiginti post som
num. tempestatem sedat. hominem a maledic ti
one liberat.

VII **I**ayri filiam dum uir resuscitare. mulierem a pro
fluuiio liberat. puellam uiuificat.

VIII **M**ittens discipulos predicare. data eis omnipotes

tate quibus herode mirante reuersis. in deserto
quinque panibus & duobus piscibus. quinque milia
uirorum satiat. interrogans quem se dicerent tur-
be. a petro. xpc declaratur: & monet abnegatis om-
nibus crucem tolli. & se insequi. designans esse illic
qui mortem non gustarent. ante uisionem glorie ei.

VIII **I**n montem adsumpto petro iohanne & iacobo. xpc
transfiguratur: inter moysen & helyam uisus. ubi
tria tabernacula petrus debere fieri dicit. & nube
obumbrantur: ac uox celestis filium declarat. pue-
rum lunaticum liberat. ac se tradi habere pronun-
ciat. & cogitantes discipulos quis eorum maior esset.
instruit. ac non prohibendum qui in nomine suo uir-
tutem faciat. a samaritani uisionem recipitur: & uolen-
tes. aplos ignem super eos descendere increpat. se
qui uolenti se non habere ubi caput reclinet predi-
cit. alterum tamen ipsa etiam patris morte inter-
missa adsequendum eligit. & alio uolenti suus pri-
mum renunciari. a iatoris figuram ponit retro re-
spicientis.

X **E**ligit septuaginta duos. quos mittit ad predican-
dum. ipse uero increpat ciuitates. & reuersos dis-
cipulos ex eo dicit feliciores quod eorum nomina
in celo essent scripta. ob quam rem gratias quod
bene sunt paruulis reuelata. & omnia sibi apa-

tre tradita manifestat. quod neminem nisi filiū
nosse declarat. beatosq; oculos qui uiderunt id
quod prophetis non contigit. a legis perito temp
tatis. mandata que fieri precepit dominus para
bolam uulnerati. quem leuita & sacerdote pre
tereunte. samaritanus colligit. apud marthū
marie partem conlaudat.

XI **P**ost orationem propriam docet orationem. &
parabolam ponit cuius qui propter tedium dat
postulanti panem. petendum esse querendum
& pulsandum. exemplum asserens. demonium
eiciens. in principem demoniorum idem phari
sei opinantes destruxit. beatosq; dicit qui audi
unt uerbum & custodiunt. dāns signum ione
& regine. iustri. & nūmūtas in iudicio dicit fore
beatos. & lucernam super candelabrum poni.
& quod oculus sit lucerna corporis. apud phari
seum inuitatus lauandum potius quod unctus
est elemosinis pronunciat. increpans multos
phariseos. & legis doctores.

XII **P**hariseis uolentibus cum eo contendere. discipu
los palam docet. ut eorum fallaciam caueant.
& eum timeant. qui potest post mortem in ge
hennam mittere. & plures esse discipulos.
quinq; pulsibus disponio ualentibus. & ne

gantem se negaturum. & peccanti in spiritu scō
non remittendum. & non cogitari dum quid
adprehensus loquatur: petenti respondit se non
esse diuisorem hereditatis. similitudinem eius
cui multa nata sunt. Cuius anima eadem nocte
petere tur: ac docet exemplis. non cogitandum
de crastino. faciendamq; elemosinam omnibus
uenditis. & uigilandum dicens petro. felicem esse
bonum dispensatorem. inde dicit ignem mittere
super terram. non pacem. turbis quoq; dicit.
quod faciem celi cognoscerent. tempora non in-
telligerent. quos monet ut dum inuia essent re-
conciliarentur aduersario. ne reclusi non erirēt.
donec nouissimum quadranthem redderent.

XIII **C**um ei nuntiatum fuisset galileos occisos. monet
agendum penitentiam. parabolam ficulnee.
subiungens. quam dominus cum infructuosa
uellet excidi. cultor statim postulauit. cum
mulierem annis decem & octo curuam erexis-
set. indignantem archisinagogum increpat.
vnde similitudinem grani synapis subiungit.
ex quo arbor maior holeribus nascitur: et fer-
menti quod absconditum mulier habuit in
farina. & ut utroqueatur per angustum ostiū
ne claudatur: phariseis ei dicentibus quia he-

rodes cum uellet occidere. dicit eum uulpem & prophetam extra hierusalem non perire. & increpat hierusalem.

XIIII **S**ablatis eum: it hydropicum. discumbendi dat ordinem. inuitantem hortatur pauperes pascere. similitudinem uingens hominis qui excusantibus inuitatis. cecos claudos debiles uocauit. & turbas de platcis. hortatur omnem affectionem propter se relinquendam. parabolam ponens turrim edificare uolentis & regis.

XV **S**al fatuum esse non debere. murmurantibus phariseis de conuiuio pastorum. dat similitudinem pastoris propter unam ouem. nonaginta noue relinquentis. & mulierem que unam dragmam perditam inueniens gaudet. sed & hominis qui duobus filiis suis substantiam diuisit. ex quibus unus prodige egit. pro quo uulnus occiditur: de dispensatore prodigo qui sapienter fecit. & ideo exemplis hortatur operandum. & deridentes cum phariseos increpat. legem & prophetas usque ad iohannem dicens. ac mechari cum ostendit. qui sua dimissa alteram accepit uxorem. & ab alio dimissam ducit.

XVI **P**arabolam de diuite & lazaro. & nec minimum de credentibus scandalizandum. atque omnia

accepta fratri remittenda. & quod fides ut gra-
num sinapis transferat arborem mori. In mare
quoque seruicium debitum exhibendum. decem
leprosi curantur: ex quibus unus reuersus ille
sequitur: gratias agens deo. intra nos esse regnum
dei. Regnum autem ipsum iuxta exemplum noe
uel loth subito uenire. ac tunc alium adsumi.
& alium relinquere. & ubi fuerit corpus. illic aquile
similitudinem uidue rogantis & iudicis inique.
& duorum in templo orantium. & infantes non
prohibendos. similitudo diuitis & cameli facilius
per foramen acus transitori. & omnia hic relin-
quenda.

XVII **C**um discipulis aduentura sibi indicaret. cecum
mendicantem curauit. zacheum conlaudat
dimidiam substantiam pauperibus offerentem.
& similitudinem de eo qui decem minas. iturus
ad regem seruis suis distribuit. & de exitu eorum
qui eum regem recusauerunt. super pullum
asine sedit. & super ierusalem fleuit. & uentu-
ra ei predict. ibi de templo mensas euerit.
& uendentes columbas eiecit. phariseos interro-
gantes in qua potestate hec faceret. de baptis-
mo iohannis interrogat. parabolam sub-
iungens eius qui cum seruos misisset ad uinea

postea filium misit. & de lapide ab edificantibus repro-
bato.

XVIII

Temptatus de tributo respondit. de muliere que
septem viros habuit. addidit de se interrogans
quomodo. xpc filius dauid esset. cum eum ipse
dominum dicat. & monet ab scribis cauendum.
Viduam laudat. que in donario duo minista mi-
sit. de templi structura. & de futura persecutione.
& de exitu hierusalem. & fine seculi. de aduentu
xpi in maiestatem & similitudinem ficulne. &
monet uigilandum.

XVIII

De azimorum die ad propinquante. iudas demo-
ne repletus. de tradendi tempore. pecunia sibi
promissa. & discumbentibus secum discipulis.
sacramentum panis & calicis ostendit. ac tradi-
torem designat. certantibus de gradu. eum
presert qui ministrat. & petro dicit quod eum
esset negaturus. ac monitis discipulis ut uen-
dito uestimento emant gladium. pergit ad
montem oliueti. qui eum orasset. discipulos ex-
citat dormientes.

XX

Antecedente iuda uenit turba. & osculo tradi-
tur xpc. & petrus auriculam seruo absci-
dit. ducto ihu ad domum principis sacer-
dotum. petrus ibi ter negauit. xpc deluditur.

interrogatus. a iudeis a pilato & ab herode. ac
tunc in amictum pilatus & herodes redeunt.
barabbas dimittitur. & ihs a iudeis crucifigen-
dus traditur. qui plangentibus cum mulierib^{us}
ut se se magis plangerent dixit. & inter latrone^m
fixus. aceti potum accepit. titulo rex designat^{us}.
a quo unus ex latronibus credens. ad paradysum
ducitur. Ab hora sexta usq; ad nonam dies obseu-
ratus est. & ihu spiritum emittente. uelum tem-
pli scissum est. quibus uisus centurio. & qui ade-
rant dominum magnificant.
Ioseph postulat corpus. & sepelit. quod mulie-
res relinquentes non inveniunt.

XXI **N**unciant mulieres angelorum uisionem. nec
credunt discipuli. Eunt duo ad castellum in
panis fractione. xpm cognoscunt. & reuersi
discipulis indicant. quibus ihs apparuit. &
plagas non credentibus ostendit. ac piscem.
ac fauum edendum accepit. alloquitur aposto-
los. & cor eor^{um} aperit. ad intellegendum quod
hoc compati oportuerit. & ut illic essent do-
nec in eos ueniret uirtus ammonuit. Tunc be-
nedixit eos & recessit. reliquitq; laudantes de-
um in templo. **EXPLICI**
VNT. CAPITULUM VLA.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into several paragraphs.]

INCIPIT
EVANGELIUM
SECUNDUM
MATTHEVM.

Lucas. i.
Solus. v

V
O
N
I
M
I

A
O
V
D
E
M
M
V
L
G
I

conati sunt ordinare narrationem que in nobis
complete sunt rerum. sicut tradiderunt nobis.
qui ab initio ipsi uiderunt. & ministri fuerunt
sermonis. visum est & mihi. asscuto a principio
omnibus diligenter ex ordine tibi scribere op
time theophile. ut cognoscas eorum uerborum de quibus
eruditus es ueritatem.

¶ 1

Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidam
nomine zacharias de uice abia. & uxor illi de fili
abus aaron. & nomen eius elisabeth. **E**rant au
tem iusti ambo ante deum. incedentes in omnibus
mandatis & iustificationibus domini sine querela.
Et non erat illis filius eo quod esset elisabeth
sterilis. & ambo processissent in diebus suis. **F**ac
tum est autem cum sacerdotio fungeretur in or
dine uicis sue ante deum. secundum consuetudinem
sacerdotum sorte exiit ut incensum poneret. ingres
sus in templum domini. **E**t omnis multitudo
erat populi orans foris. hora incensi. **A**ppa
ruit autem illi angelus domini. stans a dextris
altaris incensi. **E**t zacharias turbatus est ui
dens. & timor inruit super eum. **A**it autem

ad illum angelus. **N**e timeas zacharia: quonia
exaudita est deprecatio tua. **E**t uxor tua elisa
beth pariet tibi filium: & uocabis nomen eius io
hannem. **E**t erit gaudium tibi & exultatio:
& multi in natiuitate eius gaudebunt. **E**rit
enim magnus coram domino: & uinum & siccum
non bibet: & spu sco replebitur ex utero matris sue.
Et multos filios isrl conuertet ad dnm dnm ipso
rum. **E**t ipse precedet ante illum in spu & uir
tute helye: ut conuertat corda patrum in filios.
& incredibiles ad prudentiam iustoz. parare dno
plebem pfectam. **E**t dixit zacharias ad ange
lum. **V**nde hoc sciam? **E**go enim sum senex:
& uxor mea pcessit in diebus suis.
Et respondens angelus dixit ei. **E**go sum gabri
hel: qui adsto ante deum. & missus sum loqui ad
te: & hec tibi euangelizare.
Et ecce eris tacens & non poteris loqui usq; in diem
quo hec fiant: pro eo quod non credidisti uerbis
meis: que implebuntur in tempore suo. **E**t erat
plebs expectans zachariam: & mirabantur quod
tardaret ipse in templo. **E**gressus autem non
poterat loqui ad illos: & cognouerunt quod ui
sionem uidisset in templo. **E**t ipse erat inui
ens illis: & pmanfit mutus. **E**t factum est ut

Пророкыя

Luc. iii.
v.
27. iii.

L. iii.
3.
solus.

impleri sunt dies officii eius: abiit in domum suam.

Post hos autem dies concepit elisabeth uxor eius: & occultabat sēmen sibi quinque diebus. **Q**uia mihi sic fecit dñs in diebus quibus respexit auferre opprobrium meum inter homines. **I**n mense autem sexto missus est angelus gabriel a deo in ciuitatem galilee: cui nomen nazareth. ad uirginem desponsatam uiro. cui nomen erat ioseph de domo dauid: & nomen uirginis maria. **E**t ingressus angelus ad eam dixit. **A**ue gratia plena: dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. **Q**uēcum audisset turbata est in sermone eius: & cogitabat qualis esset ista salutatio. **E**t ait angelus ei. **N**et timeas maria: inuenisti enim gratiam apud deum. **E**cce concipies in utero & paries filium: & uocabis nomen eius ism. **H**ic erit magnus: & filius altissimi uocabitur: **E**t dabit illi dñs deus sedem dauid patris eius: & regnabit in domo iacob in eternum. & regni eius non erit finis. **D**ixit autem maria ad angelum. **Q**uomodo fiet istud quō uiuum non cognosco? **E**t respondens angelus dixit ei. **S**piritus sanctus superueniet tui: & uirtus altissimi obumbrabit tibi: ideoque & quod nascetur sanctum. uocabitur filius dei. **E**t ecce elisabeth cognata tua: & ipsa concepit filium

109
in senectute sua. **E**t hic mensis est servus illi que
vocatur sterilis: quia non erit impossibile apud
deum omne verbum. **D**ixit autem maria. **E**c
ce ancilla domini: fiat mihi secundum verbum tuum.
Et discessit ab illa angelus. **E**t surgens autem
maria in diebus illis abiit in montana cum festi
natione in civitatem iuda. **E**t intrauit in domum
zacharie: et salutavit elisabeth. **E**t factum est
ut audiuit salutationem marie elisabeth: exul
tauit in fano utero eius. **E**t repleta est spiri
tu sancto elisabeth: et exclamavit voce magna et
dixit. **B**enedicta tu inter mulieres: et benedic
tus fructus ventris tui. **E**t unde hoc michi ut
veniat mater domini mei ad me? **E**cce enim ut
facta est vox salutationis tue in auribus meis:
exultavit in gaudio in fano utero meo. **E**t
beata que credidit: quoniam perficientur ea
que dicta sunt ei a domino. **E**t ait maria. **M**ag
nificat anima mea dominum. **E**t exultavit spiritus
meus in deo salutarium meo. **Q**uia respexit hu
militatem ancille sue: ecce enim ex hoc beatam
medicent omnes generationes. **Q**uia fecit
mihi magna qui potens est: et sanctum nomen
eius. **E**t misericordia eius in progenies et pro
genies: timentibus eum. **F**ecit potentiam in

brachio suo: dispersit superbos in introitu cordis sui. **D**e
posuit potentes de sede: & exaltauit humiles.
Esurientes impleuit bonis: & diuites dimisit in
anes. **S**uscepit israhel puerum suum: memora
ri misericordie sue. **S**icut locutus est ad patres nostros:
abraham & semini eius in secula. **M**ansit autem
maria cum illa: quasi mensibus tribus: & reuer
sa est in domum suam. **E**lisabeth autem imple
tum est tempus pariendi: & peperit filium. **E**t
audierunt vicini & cognati eius: quia magnifi
cauit dominus misericordiam suam cum illa. & con
gratulabantur ei. **E**t factum est in die octavo:
uenerunt circumcidere puerum. & uocabant
eum nomine patris sui zachariam. **E**t respon
dens mater eius dixit. **N**equaquam: sed uoca
bitur iohannis. **E**t dixerunt ad illam. **Q**uia ne
mo est in cognatione tua: qui uocetur hoc nomi
ne. **I**nnuebant autem patri eius: quem uellet
uocari eum. **E**t postulans pugillarem: scrip
sit dicens. **I**ohannes est nomen eius. **E**t mirati
sunt uniuersi. **A**pertum est autem illico os eius.
& lingua eius: & loquebatur benedicens deum.
Et factus est timor super omnes uicinos eorum:
& super omnia montana iudee diuulgabantur
omnia uerba hec. **E**t posuerunt omnes qui

audierant in corde suo dicentes. **Q**uid putas puer
erit? **E**t enim manus domini erat cum illo.
Et zacharias pater eius impletus est spiritu sanc
to: & prophetauit dicens. **B**enedictus dominus
deus sibi: quia uisitauit & fecit redemptionem
plebi sue. **E**t erit cornu salutis nobis in domo da
uid pueri sui. **S**icut locutus est per os sanctorum.
qui a seculo sunt prophetarum eius. **S**alutem
ex munice nostris: & de manu omnium qui ode
runt nos. **A**d faciendam misericordiam cum
patribus nostris: & memorari testamenti sui sancti.
Iurandum quod iurauit ad abraham patrem
nostrum: daturum se nobis. **V**t sine timore
de manu inimicorum nostrorum liberati. serui
amus illi. **I**n sanctitate & iusticia coram ipso.
omnibus diebus nostris. **E**t tu puer propheta
altissimi uocaberis: preibis enim ante faciem do
mini parare uias eius. **A**d dandam scientiam
salutis plebi eius: in remissionem peccatorum
eorum. **P**er viscera misericordie dei nostri.
in quibus uisitauit nos oriens ex alto. **I**n lumi
nare his qui in tenebris & in umbra mortis se
dent: ad dirigendos pedes nostros in uiam pacis.
Puer autem crescebat & confortabatur spiritu:
& erat in deserto usque in diem ostensionis sue.

ad isrl. **F** actum est autem in diebus illis: exiit
 edictum a cesare augusto. ut describeretur uni-
 uersus orbis. **H** ec descriptio prima facta est:
 a preside syrie cyrino. **E** t ibunt omnes ut prosi-
 terentur: singuli in suam ciuitatem. **A** scendit
 autem & ioseph a galilea de ciuitate nazareth. in
 iudeam ciuitatem dauid. que uocatur betlehe.
 eo quod esset de domo & familia dauid. ut prosi-
 teretur eum maria desponsata sibi uxore preg-
 nante. **F** actum est autem cum essent ibi. im-
 pleti sunt dies ut pareret. & peperit filium suum
 primogenitum. **E** t pannis eum inuoluit. & re-
 clinauit eum in presepio. quia non erat eis locus
 in diuersorio. **E** t pastores erant in regione ea-
 dem uigilantes & custodientes uigilias noctis
 supra gregem suum. & ecce angelus domini ste-
 tit. iuxta illos. & claritas dei circumfulsit illos.
 & timuerunt timore magno. **E** t dixit illis an-
 gelus. **N** olite timere. **E** cce enim euangelizo
 uobis gaudium magnum quod erit omni populo.
 quia natus est uobis hodie saluator. qui est xpc
 dominus in ciuitate dauid. **E** t hoc uobis sig-
 num. **I** nuenietis infantem pannis inuolutum
 & positum in presepio. **E** t subito facta est
 cum angelo multitudo milicie celestis. lau-

ATPAAGYNTEC

Deza

dauntium deum & dicentium. **G**loria maiestatis
 deo: & interia pax in hominibus bonę voluntatis.
Et factum est ut discesserunt angeli ab eis in celis.
 pastores loquebantur ad invicem. **T**ransivimus
 usque bethleem: & uideamus hoc uerbum quod fac-
 tum est. quod dominus ostendit nobis. **E**t ue-
 nerunt festinantes: & invenerunt mariam &
 ioseph. & infantem positum in presepio. **V**iden-
 tes autem cognoverunt de uerbo quod dictum
 erat illis de puero hoc: & omnes qui audierunt
 mirati sunt. & de his quę dicta erant a pastori-
 bus. ad ipsos. **M**aria autem conservabat omnia
 uerba hæc: conferens in corde suo. **E**t reversi
 sunt pastores glorificantes & laudantes deum
 in omnibus quę audierant & uiderant. sicut
 dictum est ad illos. **E**t postquam consumma-
 ti sunt dies octo ut circumcideretur: uocatum ē
 nomen eius ihs. quod uocatum est ab angelo. pri-
 usquam in utero conciperetur. **E**t postquā
 impleti sunt dies purgationis eius sedm legem
 moysi: tulerunt illum in hierlm. ut sisterent
 eum domino. sicut scriptum est in lege domini.
 quia omne masculinum adaperiens mulierem.
 sanctum dno uocabit². & ut darent hostiam se-
 cundum quod dictum est in lege domini. pur-

cyaxiac

turturum. ait duos pullos columbarum. **E**t ecce homo erat in hierlm. cui nomen symeon. **E**t homo iste iustus & timoratus expectans consolationem israhel: & sps sanctus erat in eo. **E**t responsum acceperat a spiritu sancto: non visurum se mortem nisi prius videret xpm dnm. **E**t venit in templum. **E**t cum inducerent puerum ihm parentes eius ut facerent sedm consuetudinem legis pro eo: & ipse accepit eum in ulnas suas. & benedixit dnm & dixit. **N**unc dimittis seruum tuum dnm: sedm verbum tuum in pace: quia uidei oculi mei salutare tuum. quod parasti ante faciem omnium populor. **L**umen ad reuelationem gentium. & gloriam plebi tue israhel. **E**t erat pater eius & mater mirantes super his que dicebant de illo. **E**t benedixit illis symeon: & dixit ad mariam matrem eius. **E**cce positus est hic in ruinam & resurrectionem multorum in isrl: & in signum cui contradicetur. **E**t tuam ipsi animam pertransibit gladius: ut reuelentur ex multis cordibus cogitationes. **E**t erat anna prophetissa filia phanuel: de tribu aser: **H**ec processerat in diebus multis. & uixerat cum uiro suo annis septem a uirginitate sua: & hec uidua usq; ad annos octoginta quatuor: que n

discedebat de templo. ieiunius & obsecrationibus
seruens nocte ac die. **E**t hec ipsa hora superue
niens confitebatur dño. & loquebatur de illo omni
bus qui expectabant redemptionem hierlm. **E**t
ut perfecerunt omnia secundum legem dñi. reuer
si sunt in galileam in civitatem suam nazareth.

Puer autem crescebat & confortabatur. plenius sapi
entia. **E**t gratia dei erat in illo. **E**t ibant pa
rentes eius per omnes annos in hierlm. in die sol
lemni pasche. **E**t cum factus esset annorum duo
decem. ascendentibus illis in hierosolimam scdm
consuetudinem diei festi. consummatisq; diebus
eum redirent. remansit puer ihc in hierlm. & non
cognoverunt parentes eius. **E**xistimantes au
tem illum esse in comitatu. uenerunt iter diei. &
requerebant eum inter cognatos & notos. **E**t
non inuenientes. regressi sunt in hierlm. requi
rentes eum. **E**t factum est post triduum. in
uenerunt illum in templo sedentem in medio
doctorum audientem illos & interrogantem eos.

Stapebant autem omnes qui eum audiebant. super
prudentia & responsis ei. & uidentes. ammirati st.

Et dixit mater eius ad illum. **F**ili. quid fecis
t nobis sic? **E**cce pater tuus et ego dolentes
querelumus te. **E**t ait ad illos. **Q**uid est qd

l. iii
alt. lvii
alt. xviii

l. v
sol v

me querebatis: nesciebatis quia in his que patris
mei sunt oportet me esse. **E**t ipsi non intellere
runt uerbum quod locutus est ad illos. **E**t des
cendit cum eis: & uenit nazareth. & erat subditus
illis. **E**t mater eius conseruabat omnia uerba
hec: in corde suo. **E**t ipse proficiebat sapientia
& etate. & gratia. apud deum & homines. **III**

Anno autem quindodecimo unpiu tiberii cesaris
procurante pontio pilato iudeam. tetrarcha au-
tem galilee herode. philippo. autem fratre eius.
tetrarcha turre. & trachonitis regionis. & lisa-
nia. abiline tetrarcha. sub principibus sacerdotu
anna & caipha. factum est uerbum diu super io-
hannem zacharie filium in deserto.

Et uenit in omnem regionem iordani. predicans
baptismum penitentie in remissionem peccato
rum. sicut scriptum est in libro sermonum esa
ye pphete. **V**ox clamantis in deserto. parate
uiam dni. rectas facite semitas eius. **O**mnis ual
lis implebitur. & omnis mons & collis humiliabi
tur. **E**t erunt praua indirecta. & aspera uia
planas. **E**t uidebit omnis caro. salutare dei.

Dicebat ergo ad turbas que eriebant ut baptiza-
rentur ab ipso. **G**emma uiperarum: quis os-
tendit uobis fugere auentura uia? **F**acite er-

go fructus dignos penitentie. **E**t ne ceperitis dicere patrem habemus abraham. **D**ico enim uobis quia potest deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. **I**am enim securis ad radicem arborum posita est. **O**mnis ergo arbor non faciens fructum bonum excidetur & in ignem mittetur.

l. viii
solu^r

Et interrogabant eum turbe dicentes. **Q**uid ergo faciemus? **R**espondens autem dicebat illis. **Q**ui habet duas tunicas det non habenti & qui habet escas similiter faciat. **V**enerunt autem & publicani ut baptizarentur & dixerunt ad illum. **M**agister quid faciemus? **A**t ille dixit ad eos. **N**ihil amplius quam quod constitutum est uobis faciat. **I**nterrogabant autem eum & milites dicentes. **Q**uid faciemus & nos? **E**t ait illis. **N**eminem concitatis neque calumniam faciat & contenti estote stipendiis uestris. **E**xistimante autem populo & cogitantibus omnibus in cordibus suis de iohanne ne forte ipse esset christus respondit iohannes dicens omnibus

l. x
Mt. xvi
op. iii
lo. xii

Ego quidem aqua baptizo uos ueniet enim fortior me cuius non sum dignus soluere corrigiam calciamentorum eius. **I**pse uos baptizabit in spiritu sancto & igni.

l. xi
alt. xii

Cuius uentilabrum in manu eius & purgabit aream suam & congregabit triticum in horreum suum. paleas autem comburet igni inextinguibili. **M**ulta quidem et alia exhortans euangelizabat populo.

l. xii
alt. xliii
alt. l. viii

Herodes autem tetrarcha cum corripere tur ab illo de herodiade uxore fratris sui. & de omnibus malis que fecit herodes. adiecit & hoc supra omnia. & inclusit iohannem in carcerem.

l. xiii
alt. xliii
alt. v
lo. xv

Factum est autem cum baptizaretur omnis populus. & ihu baptizato & orante apertum est celum. & descendit spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum. & uox de celo facta est. **T**u es filius meus dilectus. in te complacuit mihi.

l. xiiii
alt. l.
lo. l. xlii. xv.

Et ipse ihu erat incipiens quasi annorum triginta. ut putabatur filius ioseph. **Q**ui fuit beli. qui fuit mathat. qui fuit leui. **Q**ui fuit melehi. qui fuit ianne. qui fuit ioseph. **Q**ui fuit mathathie. qui fuit amos. qui fuit naum. **Q**ui fuit esu. qui fuit nagge. qui fuit math. **Q**ui fuit mathathie. qui fuit semei. qui fuit iosech. **Q**ui fuit ioda. qui fuit iohanna. qui fuit resa. **Q**ui fuit zorobabel. qui fuit salathiel. qui fuit neri. **Q**ui fuit melehi. qui fuit addi. qui fuit chosan. **Q**ui fuit helmadan. qui fuit

— cyakhu

ber: qui fuit biesi. **Q**ui fuit heliezer: qui fuit
 iorum. qui fuit mathad. **Q**ui fuit leui. qui
 fuit symeon. qui fuit iuda. **Q**ui fuit ioseph.
 qui fuit iona. qui fuit heliacum. **Q**ui fuit me
 lea. qui fuit menna. qui fuit mathata. **Q**ui
 fuit nathan. qui fuit dauid. qui fuit iesse. **Q**^l
 fuit obed. **Q**ui fuit booz. qui fuit salmon.
Qui fuit naasson. **Q**ui fuit aminadab: qui fu
 it aia **Q**ui fuit esrom. **Q**ui fuit phares. qui
 fuit iude. **Q**^l fuit iacob. **Q**ui fuit ysaac. qui
 fuit abraham. **Q**^l fuit thare. **Q**ui fuit na
 chor: qui fuit serueh. **Q**^l fuit ragau. **Q**ui
 fuit phalech. qui fuit heber: **Q**^l fuit sale.
 qui fuit caman. qui fuit arfaxat. **Q**^l fuit sem.
 qui fuit noe. qui fuit lamech. **Q**^l fuit mathu
 sale. **Q**ui fuit enoch. qui fuit iareth. **Q**^l fu
 it maleleel. **Q**ui fuit caman. qui fuit enos.
Qui fuit seth. qui fuit adam. qui fuit dei. **§ III.**
Ihe autem plenus spū sancto. regressus est a ior
 dane: & agebatur in spū in deserto diebus. xl.
 et temptabatur a diabolo.
Et nichil manducauit diebus illis: & consumi
 tis illis esurit. **D**ixit autē illi diabolus. **S**i
 filius dei es: dic lapidi huic. ut panis fiat. **E**t
 respondit ad illum ihe. **S**criptum est. quia

l. xv
 ii
 Mt. xv
 Mt. vi

l. xvi
 v
 Mt. xvi

non in pane solo uiuit homo: sed in omni uerbo
dei. **E**t dixit illi diabolus: & ostendit illi
omnia regna orbis terre in momento temporis: &
ait ei. **T**ibi dabo potestatem hanc uniuersam.
& glam illor quia mihi tradita sunt: & cui uolo
do illa. **T**u ergo si adoraueris coram me: erunt
tua omnia. **E**t respondens ihe: dixit illi.

Scriptum est: dñm dñm tuum adorabis: & illi
soli seruiēs. **E**t dixit illi in hierlm: & statu
te cum supra pinnam templi: & dixit illi. **S**i
filius dei es: mitte te hinc deorsum. **S**criptū ē
enim: quod angelis suis mandauit de te ut con
seruent te: & quia in manibus tollent te: ne for
te offendas ad lapidem pedem tuum. **E**t res
pondens ihe: ait illi. **D**ictum est: non tempta
bis dñm dñm tuum. **E**t consummata omni

Et temptatione: diabolus recessit ab illo usq: ad tēp.
Et regressus ē ihe in uirtute spe in galileam. **E**t
fama exiit p̄ uniuersā regionē de illo. **E**t ipse
docebat i synagogis eor: & magnificabūt ab omib.
Et uenit nazareth ubi erat nutritus. **E**t mira
uit sedm̄ consuetudinem suam die sabbati in
synagogam: & surrexit legere. **E**t traditus
est illi liber p̄phete esue. **E**t ut reuoluit li
brum: inuenit locum ubi scriptum erat. **S**ps

l. xvii
alt. xviii
alt. xvii
lo lv vi

l. xvii
sol v^r

domini super me propter quod unxit me. euangelizare
pauperibus misit me. sanare contritos corde. pre
dicare captiuis remissionem. & occisum. di
mittere contritos in remissionem. predicare an
nim domini acceptum. & diem retributionis. **E**t
cum percuisset librum. reddidit ministro & sedet.

Et omni in synagoga oculi erant intenden
tes in eum. **E**git autem dicere ad illos. **Q**uia

hodie impleta est hec scriptura in auribus vestris.
Et omnis testimonium illi dabunt. & mirabantur in uer
bis gratie. que procedebant de ore ipsius. **E**t
dicebant. **N**onne hic filius est ioseph?

Et ait illis. **V**tique dicetis mihi hanc similitudi
nem. **M**edice cura te ipsum. **Q**uanta audiuimus
facta in capharnaum. fac & hic in patria tua.

Ait autem. **A**men dico uobis. quia nemo pro
pheta acceptus est in patria sua.

In ueritate dico uobis. **Q**uote uidue erant in di
ebus helye misit. quando clausum est celum annis
tribus & mensibus sex. cum facta esset fames magna in
omni terra. & ad nulla illarum missus est hely
as. nisi in arepta sydone. ad mulierem uiduam.

Et multi leprosi erant in israhel sub helyseo
propheta. & nemo eorum mundatus est. nisi neman sy
rus. **E**t repleti sunt omnes in synagoga ira.

1. x. viii
Mt. c. l. i
Mr. 2
Jo. 2. viii

1. x. v. x
Solus

1. x. x. i
Mt. c. x. i
Mr. L. i
Jo. x. x. v

1. x. x. ii
Solus

hec audientes. **E**t surrexerunt & eiecerunt
illū extra ciuitatē / & duxerunt illū usq; ad superi-
liū montis supra quē ciuitas illorū erat edificata.
ut precipitarent eū. **I**pse autē transiens. per

l. x. xiii
viii
op. xii

Et descendit in capernaum ciuitatē galilee. ibiq;
docebat illos sabbatis.

l. x. xiiii
l. v. ii
op. xiii

Et stupebant in doctrina eius quia in potestate
erat sermo ipsius.

l. x. xv
viii
op. xiiii

Et in synagoga erat homo habens demoniū in mun-
du / & exclamauit uoce magna dicens. **S**ine
quid nobis & tibi ihu nazarene. **V**enisti perdere
nos. **S**cio te qui sis scs dī. **E**t increpauit illū
ihc dicens. **O** bmutescē. & exi ab illo. **E**t cum
percussisset illū demoniū in mediū exiit ab illo. ni-
hilq; illū nocuit. **E**t factus est pauior in om-
nib; & conloquebantur ad inuicem dicentes.

ca. ii. 800

Quod est hoc uerbu quia in potestate & uir-
tute imperat in mundis spiritib; & exiunt. **E**t
diuulgabit fama de illo in omne locum regionis.

l. x. xvi
l. v. vii
op. xv

Surgens autē de synagoga. introiit in domū
symonis. **S**ocrus autē symonis tenebatur
magnis febris. **E**t rogauerunt illū p ea.
Et stans sup illam. imp. ait febrī. & dimisit
illam. **E**t continuo surgens ministrabat illi.

2 v c

Cum sol autem occidisset omnes qui habebant infirmos uariis languoribus ducebant illos ad eum.

At ille singulis manus imponens curabatur. **E**xiebant autem demonia a multis clamantia & dicentia quia tu es filius dei. **E**t increpans non sinebat ea loqui quia sciebant ipsum esse xpm.

Facta autem die egressus ibat in deserti locum & turbe requirebant eum. **E**t uenerunt usque ad ipsum & detinebant illum ne discederet ab eis.

Quia et alius ciuitatibus oportet me euangelizare regnum dei quia ideo missus sum. **E**t erat predicans in synagoga galilee.

Factum est autem cum turbe inuenerent in eum ut audirent uerbu dei et ipse stabat secus stagnum gennesareth et uidit duas naues stantes secus stagnum. **P**iscatores autem descenderant & lauabant retia. **A**scendens autem in unam nauem que erat symonis rogauit eum a terra reducere pusillum & sedens docebat de nauicula turbas.

Vt cessauit autem loqui dixit ad symonem. **D**uc mactum & laxate retia uestra in capturam. **E**t respondens symon dixit illi. **P**receptor per

2. xv. viii
viii
116. xv. viii

2. xv. viii
viii
116. xv. viii

2. xv. viii
Solv.

2. xx. v
viii
116. xx. v
7. cc. xviii

totam noctem laborantes nichil cepimus: in
uero autem tuolo laborare. **E**t cum hoc fe-
cissent: concluderunt piscium multitudinem co-
piosam. **R**umpebatur autem rete eorum: & annu-
erunt socii qui erant in alia nauis ut uenirent
& adiuuarent eos. **E**t uenerunt & impleuerunt

l. x. xvi
Solus

Quod cum uideret symon petrus: proci-
dit ad ge-
nua ihu dicens. **E**xia me: quia homo peccator
sum dñe. **S**tupor enim circumdederat eum:
& omnes qui cum illo erant in captura piscium
quam ceperant. **S**imiliter autem iacobum

l. x. xvii
Alt. xvi
Alr. x

Et iohannem filios zebedei: qui erant socii symo-
ni: ait ad symonem ihs. **N**oli timere: **I**nis.
ex hoc iam homines eris capiens. **E**t subduc-
tis ad terram nauibus: relictis omnibus secu-
ti sunt illum.

l. xxviii
Or. l. iii
Or. xviii

Et factum est cum esset in una ciuitatum: & ec-
ce uir plenus lepra. **E**t uidens ihm & proci-
dens in faciem: rogauit eum dicens. **D**omi-
ne: si uis potes me mundare. **E**t extendens
manum: tetigit illum dicens. **V**olo: **M**un-
dare. **E**t confestim lepra discessit ab illo.
Et ipse precepit illi: ut nemini diceret.
Sed uade ostende te sacerdoti: & offer pro

emundatione tua sicut precepit moyses in testimo-
nium illis.

2. x. x. viii
or. x. x. viii
Alr. x. x. viii
lo. x. l. vi

Perambulabat autem magis sermo de illo: & con-
ueniebant turbe multe ut audirent & curaren-
tur ab infirmitatibus suis.

2. x. x. x. v
Alr. c. x. l. viii
Alr. l. x. vi

Ipsē autem secedebat in desertum. & orabat. **V.**

2. x. x. x. vi
Alr. c. l. viii
Alr. l. x. viii

Et factum est in una dierum: & ipse sedebat do-
cens. **E**t erant pharisei sedentes & legis docto-
res qui uenerant ex omni castello galilee & in-
dee & hierlm: & uirtute erat dñi ad sanandū eos.

2. x. x. x. viii
or. l. x. x
Alr. x. x. x
lo. x. x. x. viii

Et ecce uiri portantes in lecto hominem qui erat
paralyticus: & querebant eum inferre. & pone-
re ante eum. **E**t non inuenientes qua parte
illum inferrent pre turba: ascenderunt supra
tectum. & per tegulas submiserunt illum cum
lecto in medium ante ihm. **Q**uorum fide ut
uidit dixit. **H**omo: remittuntur tibi peccata
tua. **E**t ceperunt cogitare scribe & pharisei
dicentes. **Q**uis est hic qui loquitur blasphemi-
as? **Q**uis potest dimittere peccata: nisi solus
deus? **V**t cognouit autem ihc cogitationes eo-
rum: respondens dixit ad illos. **Q**uid cogitatis
in cordibus uris? **Q**uid est facilius dicere. di-
mittuntur tibi peccata. an dicere. surge & am-
bula? **V**t autem sciatis quia filius hominis

potestatem habet interra dimittere peccata. ait
paulitico: tibi dico surge. tolle lectum tuum. &
uade in domum tuam. **E**t confestim surgens
coram illis: tulit in quo iacebat. & abiit in domum
suam. magnificans deum. **E**t stupor adpre
hendit omnes: & magnificabant deum. **E**t re
pleti sunt timore dicentes: quia uidimus mira
bilia hodie.

1. xxviii
ait levi
ait a. vi

Et post hec erit. & uidit publicanum nomine
leui sedentem ad teloneum: & ait illi. **S**eque
re me. **E**t relictis omnibus surgens secutus eum.

1. xxviii
ait levi
ait a. vii

Et fecit ei conuiuium magnum leui in domo sua. **DOXAS**
& erat turba multa publicanorum. & aliorum qui cum
illis erant discumbentes. **E**t murmurabant
pharisei & scribe eorum dicentes ad discipulos eius.
Quare cum publicanis & peccatoribus mandu
cat & bibit?

1. xl
ait levi
ait a. viii

Et respondens ille dixit ad illos. **N**on egent qui
sani sunt medico: sed qui male habent. **N**on
enim ueni uocare iustos sed peccatores in peniten
tiam. **A**t illi dixerunt ad eum. **Q**uare disci
puli iohannis ieiunant frequenter: & obsecratio
nes faciunt. similiter & phariseorum. tu autem
edunt & bibunt? **Q**uibuscumque ait. **N**um
quid potestis filios sponsi dum cum illis est spon

sus facere ieiunare. **V**enient autem dies & cum
 ablati fuerit ab eis sponsus. tunc ieiunabunt in
 illis diebus. **D**icebat autem & similitudine ad il-
 los. **Q**uia nemo commisiturā a uestimento nouo
 mittit in uestimentū uetus. alioquin & nouū
 rumpit. & ueteri non conuenit commissura. ano-
 uo. **E**t nemo mittit unum nouum in utres
 ueteres. alioquin rumpet unū nouū utres. & ip-
 sum effundetui. & utres peribunt. sed unū nouū
 in utres nouos mittendū est. & utraq; conseruant.
Et nemo bibens uetus. statim uult nouum. dicit
 enim. uetus melius est.

2 al. i
 Al. x. c. iii
 or. x. c. iii

Factum est autē in sabbato secundo primo. cū tran-
 sisset per sara. uellebant discipuli eius spicas. &
 manducabant confricantes manibus. **Q**uidam
 autem phariseor. dicebant illis. **Q**uid facitis qd
 non licet in sabbatis? **E**t respondens ille ad eos dixit.
Nec hoc legistis quod fecit dauid cum esurisset ipse
 & qui cum eo erant. quomodo intrauit in domum
 dei. & panes propositionis sumpsit & manduca-
 uit. & dedit his qui cum ipso erant. quos non licet
 manducare. nisi tantum sacerdotibus? **E**t di-
 cebat illis. **Q**uia dñs est filius hominis etiam sab-

Deutero
 ii p. 108

2 al. ii
 Al. c. xvi
 or. x. c. v

Factum est autem & in alio sabbato. **I**sti.
 ut intraret in synagogam & doceret. **E**t erat

et accusare illū.

ibi homo & manus eius dextera. erat arida. **O** b
servabant autem scribe & pharisei si in sabbato
curaret. ut inuenirent unde accusarent illū.
Ipsi uero sciebat cogitationes eorum & ait homini
qui habebat manum aridam. **S**urge & sta in
medium. **E**t surgens stetit. **A**it autem ad il
los ihs. **I**nterrogo uos si licet sabbatis bene face
re. an male. an animam saluam facere an perdere.
Et circumspiciens omnibus dixit homini. **E**x
tende manum tuam. **E**t extendit. **E**t resti
tuta est manus eius. **I**psi autem repleti sunt in
sipientia & conloquebantur ad inuicem quid
nam facerent ihs.

*2. xl. iii.
Mt. c. xl. viii.
or. lx. vi.*

Factum est autem in illis diebus exiit in montem
orare & erat pernoctans in oratione dei.

*2. xl. iiii.
Mt. lxxv.
Mt. xlv. v.*

Et cum dies factus esset uocauit discipulos suos.
& elegit duodecim ex ipsis. quos & aplos nomina
uit. symonem quem cognominauit petrum. & an
dream fratrem eius. iacobum & iohannem. phi
lippum & bartholomeum. mattheum & thomam.
iacobum alphet. & symonem qui uocatur zelotes.
uidam iacobi. & uidam scarioth qui fuit peditor.

*2. xl. v.
or. xlviii.
or. xlv. vii.
lo. xl. vi.*

Et descendens cum illis stetit in loco campestris. &
turba discipulorum eius. & multitudo copiosa ple
bis. ab omni iudea & hierusalem. & martima. & ty

119
ri. & sidonis. qui uenerant ut audirent eum. & sa-
narentur a languoribus suis. & qui uexabantur
ab spiritibus immundis curabantur. **E**t omni-
turba querebat eum tangere. quia uirtus de il-
lo exiebat & sanabat omnes.

L. xl. vi.
Mt. xlv.

Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat.

L. xl. vii.
Mt. xlv.

Beati pauperes. quia uos est regnum dei.

L. xl. vii.

Beati qui nunc esuritis. quia saturabimini.

L. xl. viii.
Mt. xlv.

Beati qui nunc fletis. quia ridebitis.

L. xl. viii.
Mt. xlv.

Beati eritis cum uos oderunt homines. & cum sepa-
rauerint uos. & exprobrauerint. & eiecerint nom-
in uos tamquam malum. propter filium homi-
nis. **G**audete in illa die & exultate. ecce enim
merces uestra. multa in celo. **S**ecundum hec eni
faciebant prophetas patres eorum.

Luc. xlv.

at. suscitare.

L. l.
Solus.

Veruntamen uenobis diuitibus. qui habetis con-
solationem uestram. **V**enobis qui saturati estis.
quia esurietis. **V**enobis qui ridetis nunc. quia
lugeritis & flebitis.

L. l.
Solus.

Venobis benedixerunt omnes homines. se-
cundum hec faciebant pseudo prophetas patres eorum.

L. l. ii.
Mt. xlv.

Sed uobis dico qui auditis. **D**iligite inimicos
uestros. benefacite his qui uos oderunt. **B**enedi-
cite maledicentibus uos. orate pro calumni-
antibus uos.

2. 1. iii
or. xxxviii

Et qui te percussit in maxillam. prebe & alteram.

Et ab eo qui auferit tibi uestimentum. & iam
tunicam noli prohibere. **O**mnia autem petenti
te tribue. & qui auferit que tua sunt ne repetas.

2. 1. iii
or. l. iiii

Et pro ut uultis ut faciant uobis homines. & uos
facite illis similiter.

2. 1. v
or. xl. i

Et si diligitis eos qui uos diligunt. que uobis est gra.

Nam et peccatores diligentes se diligunt. **E**t
si bene feceritis his qui uobis bene faciunt. que
uobis est gratia. **S**i quidem & peccatores hoc
faciunt.

Et si mutuum dederitis his a quib.
sp. m. s. recipere. que gra est uobis. **N**am & pecca
tores peccatoribus fenerantur. ut recipiant

equalia. **V**erumtamen. diligite inimicos ur̄os.
& benefacite. & mutuum date. nichil despantes.
& erit merces ur̄a multa. & eritis filii altissimi.
quia ipse benignus est super ingratos & malos.

Estote ergo misericordes. sicut & pater uester
misericors est.

2. 1. vi
or. l. ii
or. xl. i.

Nolite iudicare. & non iudicabimini. **N**olite con
demnare. & non condemnabimini. **D**imit
tite. & dimittemini. **D**ate. & dabitur uobis.
Mensuram bonam confertam. & coagulatam. &
superfluentem. dabunt in sinum ur̄m. **E**t ad e
uero mensura qua mensi fueritis. remetietur uob.

1. l. vii
Mat. c. vi

Dicebat autem & illis similitudinem. **N**unquid potest cecus cecum ducere? **N**onne ambo in foueam

1. l. viii
Mat. c. vi

Non est discipulus super magistrum. **V**cadent

10. c. xviii
7. c. xv. xviii

Perfectus autem omnis erit: si sit sicut magister eius.

1. l. viii
Mat. l. i

Quid autem uides festucam in oculo fratris tui: trabe autem que in oculo tuo est non consideras? **A**ut quo modo poteris dicere fratri tuo: frater: sine etiam festucam de oculo tuo. ipse in oculo tuo trabem non uidens? **H**ypocrita: ecce primum trabem de oculo tuo: & tunc perspicies ut educaas festucam de oculo

1. l. x
Mat. l. viii

Non est enim arbor bona que **S**olo fructu facit fructus malos: neque arbor mala faciens fructum bonum. **V**naqueque enim arbor de fructu suo cognoscitur:

1. l. xi
Mat. l. viii

Neq; enim de spinis colligunt ficus: neque de rubo uindemiunt uinam.

1. l. xii
Mat. c. xvi

Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum: & malus homo de malo thesauro profert malum. **E**x abundantia enim cordis os loquitur.

1. l. xiii
Mat. l. viii
10. c. xvi

Quid autem uocatis me domine domine: & non facitis que dico?

1. l. xiiii
Mat. l. vi

Omnis qui uenit ad me: & audit sermones meos: & facit eos: ostendum uobis cui similis sit. **S**imilis est homini edificanti domum: qui fodit in altum: & posuit fundamenta supra petram: in inundatione autem facta. inlissum est flumen do

¶ VI

2. le v
alt le viii
to. xlvii

mi illi. & non potuit eam mouere. fundata enim
erat supra petram. **Q**ui autē audit & non facit.
similis est homini edificanti domū suam supra
terram sine fundamento. inquam inlusus est fluius.
& continuo cecidit. & facta est ruina domus illius.
Cum autem impleisset omnia uerba **M**agna.
sua maiores plebis intravit capharnaum. **C**en
turionis autem cuiusdā seruus male habens erat
mortuus. qui illi erat preciosus. **E**t cum au
disset de ihu. misit ad eum seniores iudeorū. ro
gans eum ut ueniret & saluaret seruum eius.
At illi cū uenissent ad ihu. rogabant eum solli
cite dicentes ei. **Q**uia dignus est ut hoc illi
prestes. **D**iligit enim gentem nrām. & synago
gam ipse edificauit nobis. **I**te autem ibat cum
illis. **E**t cū iam non longe esset ad domo. misit
ad eum centurio amicos dicens. **D**omine. noli
uexari. non enim dignus sum ut sub tectum
meum intres. ppter quod & me ipsum non sum
dignum arbitratu sit uenire ad te. sed die uer
bo. & sanabitur puer meus. **N**am & ego homo
sum sub potestate constitutus. habens sub me
milites. & dico huic uade & uadit. & alio ueni
& uenit. & seruo meo fac hoc & facit. **Q**uo au
dito ihs miratus est. & conuersus sequentibus

se turbis dixit. **A** mendico uobis. nec misabel
tantam fidem inueni.

2. Le vi
alt le vi

Et reuersi qui missi fuerant domū. inuenerunt
seruum qui languerat sanum.

1. le vii
solus

Et factum est deinceps. ibat in ciuitatē que uocatur
naum. & ibant cum illo discipuli eius. & turba co
piosa. **C**um autē adpropinquaret portē ciuita
tis. ecce defunctus efferebatur. filius unicus matris
sue. **E**t hec uidua erat. & turba ciuitatis multa

cum illa. **Q**uam cum uidisset ihc. misera mor
supra dixit illi. **N**oli flere. **E**t accessit & teti
git loculum. **H**i autem qui portabant fletē.

Et ait. **A**dolescens. tibi dico surge. **E**t rese
dit qui erat mortuus. & cepit loqui. & dedit illū
matri sue. **A**ccepit autē omnis tumor. & magnifi
cabant dñi dicentes. **Q**uia ppheta magnus sur
rexit in uobis. & quia dñs uisitauit plebem suam.

2. le viii
solus

Eterit hic sermo in uersam iudeam deco. &
omnem circa regionem.

1. le viii
or c ii

Et nunciauerunt iohanni discipuli eius. de omni
bus his. **E**t conuocauit duos de discipulis suis
iohannes. & misit ad ihm dicens. **T**ues qui uen
turus es. an alium expectamus? **C**um autem
uenissent ad eū uiri dixerunt. **I**ohannes baptis
ta misit nos ad te dicens. **T**ues qui uenturus

es. an alium expectamus? **I**n ipsa autem hora cu-
 rauit multos a languoribus & plagis & spiritibus
 malis & cecis multis donauit uisum. **E**t respon-
 dens dixit illis. **E**untes nunciate iohi que uidis-
 tis & audistis: quia cecce uident. claudi ambulant.
 leprosi mundantur. surdi audiunt. oportet resurgunt.
 pauperes euangelizantur. & beatus est qui non fuerit
 scandalizatus in me. **E**t cum discessissent nunci-
 iobis: cepit dicere de iohanne ad turbas. **Q**uid existis
 in deserto uidere? harundinem uento moueri? **S**ed
 quid existis uidere? hominem mollibus uestimentis in-
 ductum? **E**cce qui in ueste pretiosa sunt & deliciis in
 domibus regum sunt. **S**ed quid existis uidere? pro-
 phetam? **V**tique dico uobis & plusquam prophetam.
Hic est de quo scriptum est. **E**cce mitto angelum meum
 ante faciem tuam: qui preparabit uiam tuam ante te.
Dico enim uobis: maior inter natos mulierum propheta
 iohanne baptista nemo est. **Q**ui autem minor
 est in regno dei: maior est illo.
Et omnis populus audiens & publicani iustifica-
 uerunt deum: baptizati baptismo iohannis. **P**hu-
 risei autem & legis periti consilium dei spreuerunt
 in semetipsos: non baptizati ab eo.
Cui ergo similes dicam homines generationis huius.
 & cui similes sunt? **S**imiles sunt pueris sedentibus

2. lxx
 Mt c iii
 or i

2. lxxv
 Mt c iii

2. lxxv
 Solus x

2. lxxviii
 or c vii

in foro. & loquentibus ad invicem & dicentibus. **C**an-
taumus vobis tibis. & non saltastis. **L**amen-
taumus. & non plorastis. **V**enit enim iohannes
baptista. neque manducans panem. neque bibens vinum.
et dicitis demonium habet. **V**enit filius hominis
manducans & bibens. & dicitis. **E**cce homo vo-
cator & bibens vinum. amicus publicanorum & pec-
catorum. & iustificata est sapientia ab omnibus
filiis suis.

2. lev. iii
1. & lev. vi
1. & lev. vii
1. & lev. viii
1. & lev. ix

Rogavit autem illum quidam de phariseis. ut man-
ducaret cum illo. **E**t ingressus domum pharisei
discubuit. **E**t ecce mulier que erat in civitate
peccatrix. ut cognovit quod accubuit in domo pha-
risei. attulit alabastrum unguenti. & stans re-
tro secus pedes eius. lacrimis cepit rigare pedes
eius. & capillis capitis sui tergebat. & osculaba-
tur pedes eius. & unguento ungebat. **V**idens
autem phariseus qui vocaverat eum. ait intra se
dicens. **H**ic si esset propheta. sciret utique que &
qualis esset mulier que tangit eum. quia pecca-
trix est. **E**t respondens ihesus dixit ad illum.
Symon. habeo tibi aliquid dicere. **A**t ille
ait. **M**agister. dic. **D**uo debitores erant cui-
da feneratori. unus debebat ei denarios quin-
gentos. alius quinquaginta. **N**on habenti

bus illis unde redderent. donauit utrisque. **Q**uis
ergo eum plus diligit. **R**espondens symon dixit.
Estimo quia isciplus donauit. **A**t ille dixit ei.
Recte iudicasti. **E**t conuersus ad mulierem dixit
symoni. **V**ides hanc mulierem. **I**ntraui in do
mum tuam. aquam pedibus meis non dedisti. hec au
tem lacrimis rigauit pedes meos. & capillis suis
tersit. **O**seculum mihi non dedisti. hec autem ex
quo intrauit non cessauit osculari pedes meos.
Oleo caput meum non unxisti. hec autem un
guento unxit pedes meos. **P**ropter quod dico
tibi. **R**emittentur ei peccata multa. quod dilexit
multum. **C**ui autem minus dimittitur. minus
diligit. **D**ixit autem ad illam. **R**emittuntur
tibi peccata. **E**t ceperunt qui simul accum
bebant dicere intra se. **Q**uis est hic qui etiam
peccata dimittit. **D**ixit autem ad mulierem.

2. lxxv
Solus. &

Est tua te saluam fecit. uade in pace.
et factum est deinceps. & ipse iter faciebat per
ciuitatem & castellum. predicans & euangeli
zans frequenter. & duodecim cum illo. & mulie
res aliquę que erant curate. ab spiritibus malignis
et infirmitatibus. maria que uocatur mag
dalena. de qua demonia septem exierant. &
iohanna uxor chuze procuratoris herodis. &

susanna. & alie multe que ministrabant eis de facultatibus suis.

L. LXXVI
II
Mt. c. xxi
Mt. c. xxi vi

Cum autē turba plurima conueniret. & decuita-
tib⁹ pperarent ad eū: dixit per similitudinem.

Exit qui seminat: seminare semen suū. **E**t
dū seminat: aliud cecidit secus suam. & concu-
latū est. & uolucres celi comederunt illud. **E**t
aliud cecidit supra petram: & natum aruit quia
non habet humore. **E**t aliud cecidit inter
spinas: & simul exorte spine suffocauerunt illud.

Et aliud cecidit in terram bonā: & ortum fecit
fructum centuplum. **H**ec dicens clamabat.

Qui habet aures audiendi audiat. **I**nterro-
gāt. autē eum discipuli eius: que esset hec para-
bola. **Q**ui ipse dixit. **V**obis datum est

L. LXXVII
II
Mt. c. xxi vi
Mt. c. xxi vii
Io. c. viii

Ceteris autē in parabolis. ut uidentes non uide-
ant. & audientes non intellegant.

L. LXXVIII
II
Mt. c. xxi vii
Mt. c. xxi vii
Io. c. viii

Est autem hec parabola. **S**emen est uerbum dī.

Qui autem secus suam sunt: hi sunt qui audi-
unt. de inde uenit diabolus. & tollit uerbum
de corde eorū: ne credentes salui fiant. **N**am qui
supra petram: qui cum audierunt cum gaudio
suscipiunt uerbum. & hi radices non habent.
qui ad tempus credunt. & in tempore tempta-

tionis recedunt. **Q**uod autem in spinas cecidit /
hi sunt qui audierunt. & a sollicitudinibus & diuitiis
& uoluptatibus uite euntes suffocantur. & non refe-
runt fructum. **Q**uod autem in bonam terram / hi sunt
qui in corde bono & optimo audientes uerbu reti-
nent. & fructum afferunt in patientia.

l. lxxviii
or. x. x. x. ii
or. x. x. x. viii

Nemo autem lucernam accendens. operit eam uase.
aut subtus lectum ponit. sed supra candelabrum
ponit. ut intrantes uideant lumen.

l. lxxv
or. x. x. x. ii
or. x. l.

Non enim est occultum quod non manifestetur. nec ab-
scundum quod non cognoscatur. & in palam ueniat.

l. lxxvi
or. c. x. x. x. ii

Videte ergo quomodo auditis. **Q**ui enim habet
dabitur illi. & qui cumque non habet. & iam quod
putat se habere auferetur ab illo.

l. lxxvii
or. c. x. x. x. v

Venerunt autem ad illum mater & fratres eius. & non po-
terant adire eum propter turbam. **E**t nuntiatum est
illi. mater tua & fratres tui stant foris. uolentes te
uidere. **Q**ui respondens dixit ad eos. **M**ater
mea & fratres mei. hi sunt qui uerbu dei audi-
unt & faciunt.

l. lxxviii
or. lxxviii
or. xl. vii

Factum est autem in una dierum. & ipse ascen-
dit in nauiculam & discipuli eius. **E**t ait ad
illos. **T**ransfretemus trans stagnum. **E**t as-
cenderunt. **N**auigantibus autem illis. obdor-
miuit. **E**t descendit procella uenti in stagnum.

& complebat. & pietabatur. **A**ccedentes au-
 tem. sustentauerunt eum dicentes. **P**receptor. pmi.
At ille surgens. increpauit uentum & tempestatem
 aque. & cessauit. **E**t facta est tranquillitas.
Dixit autem illis. **V**bi est fides uestra? **Q**ui timentem
 mirati sunt dicentes ad inuicem. **Q**uis putas hic
 est. quia & uentis imperat & mari. & obediunt ei.
E nauigauerunt autem ad regionem gerasenorum. que
 est contra galileam. **E**t cum egressus esset ad ter-
 ram. occurrit illi uir quidam qui habebat demo-
 num. iam temporibus multis. & uestimento non
 induebatur. neque in domo manebat. sed in monu-
 mentis. **I**s itaque uidit ihm. prociuit ante illum. & ex-
 clamans uoce magna dixit. **Q**uid mihi & tibi est
 ihu fili dei altissimi? **O**bscrote ne me torqueas.
Precipiebat enim spiritui immundo. ut exiret ab
 homine. **M**ultis enim temporibus arripiebat illum.
 & uinciebat. catenis. & compedibus custoditus.
 & ruptis uinculis agebat. ad domum in deserto.
Interrogauit autem illum ihs dicens. **Q**uod
 tibi nomen est? **A**t ille dixit. **L**egio. **Q**uia in-
 traueant demonia multa in eum. **E**t rogabant
 illum ne imparet illis. ut in abyssum irent. **E**rat
 autem ibi grex porcorum multorum pascentium in mon-
 te. & rogabant eum ut pmitteret eis illos in

gredi. **E**t permisit illis. **E**xierunt ergo demonia
ab homine & in porcos intrauerunt. **E**t impetu
abiit grex p[er] preceps in stagnum & suffocatus est.

Quod ut uiderunt factum qui pascebant fuge
runt & nunciauerunt in ciuitate & in uillas. **E**xie
runt autem uidere quod factum est & uenerunt
ad ihm. & inuenerunt hominem sedentem a quo de
monia exierant uestitum ac sana mente ad pedes
eius & timuerunt. **N**unciauerunt autem illis & qui uide
rant quomodo sanus factus esset a legione. **E**t

rogauerunt illum omnis multitudo regionis gena
senorum ut discederet ab ipsis quia a timore magno

2. luc. xiii
alt. xl viii

Ipsa autem ascendens nauem **T**enebantur
reuersus est & rogabat illum uir a quo demonia exi
erant ut cum eo esset. **D**ixit autem eum ihc dicens.

Redi domum tuam & narra quanta tibi fecit
d[omi]n[u]s. **E**t abiit per uniuersam ciuitatem predicans

quanta illi fecisset ihc

VII

2. luc. xvi
alt. lxxviii
gr. xl viii

Factum est autem cum redisset ihc exceptit illum tur
ba. **E**rant enim omnes expectantes eum. **E**t ec
ce uenit uir cui nomen iayrus & ipse princeps
synagoge erat & cecidit ad pedes ihu. rogans
eum ut intraret in domum eius quia filia uinea
erat illi fere annorum duodecim & hec moriebatur.

1. a. h[ic] sup[er] flum[en] e[st] uidet[ur].

Et contigit dum uiret a turba comprimetur.

Et mulier quēdam erat influxu sanguinis ab
annis .xii. quę in medicos rogauerat omnem
substantiam suam. nec ab ullo potuit curari. ac
cessit retro & tetigit simbriam uestimenti eius.
& confestim stetit fluxus sanguinis eius. **E**t
ait ihe. **Q**uis est qui me tetigit? **N**egantib^{us}
autē omnibus dixit petrus. & qui cum illo erant.
Preceptor: turbe te comprimunt & affligunt.
& dicis quis me tetigit? **E**t dixit ihe. **T**eti
git me aliquis. **N**am ego noui uirtutē de me ex
isse. **V**idens autē mulier quia non latuit. tre
mens uenit. & prostrata ante pedes illius. & ob quā
causam tetigerit eum indicauit coram omni po
pulo. & quemadmodum confestim sanata sit.
At ipse dixit illi. **F**ilia. fides tua te saluam fe
cit. uade in pace. **A**d huc illo loquente. uenit
quidam ad principem synagoge dicens ei.
Quia mortua est filia tua. noli uexare illum.
Ihe autem audito hoc uerbo. respondit patri
puelle. **N**oli timere. **C**rede tantum. & salua
erit. **E**t cum uenisset domum. non permisit
intrare secum quemquā. nisi petrum. & iacobu
& iohannem. & patrē & matrem puelle. **F**le
bant autē omnes & plangebant illam. **A**t il
le dixit. **N**olite flere. non est mortua sed dor

mit. **E**t deridebant eum: scientes quia mortua
esset. **I**psē autem tenens manum eius: clamavit
dicens. **P**uella surge. **E**t reuersus est spēs eius:
& surrexit continuo. & iussit illi dari manduca
re. **E**t stupuerunt parentes ei. **Q**uibus prece
pit ne alicui dicerent. quod factum erat. **VIII**

l. lxxvi
alt. lxxviii
ep. xxviii

Conuocatis autem duodecim aplis: dedit illis vir
tutem & potestatem sup omnia demonia. & ut
languiores curarent. **E**t misit illos predicare
regnum dei. & sanare infirmos.

l. lxxvii
or. lxxviii
alt. l. iiii

Et ait ad illos. **N**ichil tuleritis in uia. neq; ur
gam. neq; peram. neq; panē. neq; pecuniā. neq; du
as tunicas habeatis. **E**t inquamcumq; domū
intraueritis ibi manete: & inde ne exeatis.

l. lxxviii
alt. lxxv
alt. l. v

Et quicumq; non receperit uos: exeuntes de ciuita
te illa & iam puluerem pedum uestroz excutite
in testimonium supra illos.

l. lxxviii
alt. l. vi

Egressi autem circuibant p castella: euangeli
zantes & curantes ubiq;.

l. xc
alt. c. viii
alt. l. vii

Audiuit autē herodes tetrarcha. omnia que fie
bant ab eo. & hesitabat eo quod diceretur a qui
busdam quia iohannes surrexit a mortuis. a qui
busdam uero quia helyas apparuit. ab aliis au
tem. quia ppheta unus de antiquis surrexit.
Et ait herodes. **I**ohannem ego decollauī: q̄s

autem est iste de quo ego audio talia. Et que
rebat uidere eum.

Et reuersi apli. narrauerunt illi quecumque fecerunt.

Et ad sumptis illis secessit seorsum in locum desertum
qui est bethsaida. Quod cum cognouissent tur-
be. secute sunt illum. Et excepit illos & loque-
batur illis de regno dei. & eos qui cura indigebat.

Dies autem ceperit declinare. Sanabat.

& accedentes duodecim dixerunt illi. Dimit-
te turbas ut euntes in castella uillasque que circa
sunt diuertant. & inueniant escas. quia hic in
loco deserto sumus. At autem ad illos. Vos
date illis manducare. At illi dixerunt. Non
sunt nobis plusquam quinque panes & duo pisces.
nisi forte nos edamus & edamus in omnem hanc
turbam escas. Erant autem fere uiri quinque mi-
lia. At autem ad discipulos suos. Facite il-
los discumbere per conuiuia quinquagenos. Et
ita fecerunt. Et discumbere fecerunt omnes.
Acceptis autem quinque panibus & duobus pisci-
bus. respexit in celum. & benedixit illos & fregit.
& distribuit discipulis suis ut ponerent ante
turbas. Et manducauerunt omnes. & satura-
ti sunt. Et sublatum est quod super fuit illis
fragmentorum copiam duodecim.

l. xci
viii
om. lvi

l. xcii
iii
de. xlvi
to. xlvii

l. xciii
i
om. c. xlvii
de. lvi
to. xlviii

2. re iii
alt e lvii
alt lxxvii
io. lxxviii

Et factum est cum solus esset orans: erant cum illo
& discipuli. **E**t interrogauit illos dicens. **Q**uē
medicunt esse turbe? **A**t illi responderunt &
dixerunt. **I**ohannem baptistam. **A**lii autem
heliā. alii quia ppheta unus de priorib' surrex.
Dixit autem illis. **V**os autē quem me esse dici-
tis? **R**espondens symon petrus dixit. **X**p̄m dī.

2. re v
alt e lviii
alt lxxviii

At ille increpans illos: precepit ne cui dicerent hoc
dicens. **Q**uia oportet filiū hominis multa pati.
& reprobari a seniorib' & principibus sacerdotum.
& scribis. & occidi. & tertia die resurgere.

2. re vi
alt e lv
alt lxxv

Dicebat autē ad omnes. **S**i quis uult post me ue-
nire: abneget semetipsum. & tollat crucē suam et sequi
cotidie. & sequatur me. **Q**ui enim uoluerit
animam suam saluam facere. p̄det illam. **N**am
qui p̄diderit animam suam propter me: saluā
faciet illam. **Q**uid enim proficit homo sibi
cretur uniuersum mundū. se autem ipsum p̄-
dat. & detrimentum sui faciat.

2. re vii
alt re iiii
alt lxxvi

Nam qui me erubuerit. & meos sermones. hunc
filius hominis erubescet cum uenerit in maiest-
tate sua & patris. & scōrum angelorum.

2. re viii
alt e lxxvii
alt lxxviii

Dico autem uobis. **V**ere sunt aliqui hic stantes
qui non gustabunt mortem. donec uideant
regnum dei. **F**actum est autem post hec uer-

¶ VIII

ba fere dies octo. & adsumpsit petrum & iacobu.
 & iohannem. & ascendit in montem ut oraret.
Et factum est dum oraret. species uultus eius
 altera. & uestitus eius albus resplendens. **E**t ecce
 duo uiri loquebantur cum illo. **E**rant autem
 moyses & helyas in maiestate. **E**t dicebant
 excessum eius quem completurus erat in hierlm.
Petrus uero & qui cum illo grauati erant somno.
 & euigilantes uiderunt maiestatem eius. & duos
 uiros qui stabant cum illo. **E**t factum est dum
 discederent ab illo. ait petrus ad ihm. **P**receptor:
 bonum est nos hic esse. **E**t faciamus tria taber-
 nacula: unum tibi. & unum moysi. & unum he-
 lye. nesciens quid diceret. **H**ec autem illo loquen-
 te. facta est nubes & obumbravit eos & timuerunt.
Interantibus illis in nubem. & uox facta est de
 nube dicens. **H**ic est filius meus dilectus. ipsi
 audite. **E**t dum fieret uox. inuentus est ihs
 solus. **E**t ipsi tacuerunt. & nemini dixerunt
 illis diebus quicquam. ex his que uiderant.
Factum est autem in sequenti die. descendentibus
 illis de monte. occurrit illi turba multa. **E**t
 ecce uir de turba exclamauit dicens. **M**agister:
 obsecro respice in filium meum. quia unicuique
 est mihi. **E**t ecce spiritus adprehendit illum. &

2. x. viii
 al. c. lxxviii
 al. xvi

subito clamat & elidit eum & dissipat eum spuma.
& uix discedit dilanians eum. **E**t rogauit discipu-
los tuos ut eicerent illum: & non potuerunt. **R**es-
pondens autem ihs dixit. **O** generatio infidelis
& perversa: usquequo ero apud uos. & paciari uos?
Adduc huc filium tuum. **E**t cum accederet: eli-
sit illum demonium & dissipauit. **E**t increpauit
ihs spiritum immundum. **E**t sanauit puerum: & reddidit
illum patri eius.

2. c. viii
alt. lxxv

2. c. i
alt. c. lxxvi
alt. xciii

Stipebant autem omnes in magnitudine dei.
Omnibusque mirantibus in omnibus que faciebat: dixit ad
discipulos suos. **P**onite uos in cordibus uestris sermo-
nes istos. **F**ilius enim hominis futurus est ut tra-
datur in manus hominum. **A**t illi ignorabant uer-
bum istud: & erat uelatum ante eos ut non sentirent il-
lud. & timebant interrogare eum de hoc uerbo.

2. c. ii
alt. c. lxxviii
alt. xciv

Intiauit autem cogitatio in eos: quis eorum maior esset.
At ihs uidens cogitationes cordis illorum: adprehen-
dens puerum. statuit illum secus se. & ait illis. **Q**ui-
cumque suscepit puerum istum in nomine meo: mere-
cipit. **E**t qui cumque me recepit: recipit eum qui
me misit. **N**am qui minor est inter omnes uos.
hic maior est.

2. c. iii
alt. xcvi

Respondens autem iohannes dixit. **P**receptor: uidi-
mus quendam in nomine tuo eicientem demonia.

& prohibuimus eum: quia non sequitur nobiscum.

Et ait ad illum ihs. **N**olite prohibere. **Q**ui enim non est aduersum uos. pro uobis est.

l. c. iii
Solut

Factum est autem dum complerentur dies assumptionis eius: & ipse faciem suam firmavit ut iret hierusalem. **E**t misit nuncios ante conspectum suum: & euntes intrauerunt in ciuitatem samaritanorum ut pararent illi & non receperunt eum. quia facies eius erat euntis hierusalem. **C**um uiderent autem discipuli eius iacobus & iohannes dixerunt. **D**omine. uis dicimus ut ignis descendat de celo. & consumat illos. **E**t conuersus increpauit illos dicens. **N**escitis cuius spiritus estis. **F**ilius hominis non uenit animas perdere sed saluare. **E**t abierunt in aliam partem. **U**nde et ait illis.

l. c. v
Alt le viii

Factum est autem ambulanti illis in uia: dixit quidam ad illum. **S**equar te quocumque ieris. **E**t ait illi ihs. **V**ulpes foueas habent. & uolucres celum: filius autem hominis non habet ubi caput reclinet. **A**it autem ad alterum. **S**equere me. **I**lle autem dixit. **D**omine. permitte mihi primum ire & sepelire patrem meum. **D**ixitque ei ihs. **S**ine ut mortui sepeliant mortuos suos: tu autem uade ad dominum tuum regnum dei. **E**t ait alter.

l. c. vi
Solut

Sequar te domine: sed primum permitte mihi renunciare

re his qui domi sunt. **A**t ad illum ihs. **N**emo mit-
tens manū suam in aratrum. & aspiciens retro. aptus
est regno di.

l. c. vii
Solus

Post hec autē designauit dñs. & alios septuaginta du-
os. & misit illos uinos ante faciem suam in omnē ciui-
tatē & locum quo erat ipse uenturus. **E**t dicebat illis.

l. c. viii

Alt. lxxviii

Messis quidē multa. opari autē pauci. **R**ogate ergo
dñm messis. ut mittat operarios in messem.

l. c. viii

Alt. lxxviii

Ite. ecce ego mitto uos. sicut agnos inter lupos.

l. c. ix

Alt. lxxviii

Alt. l. iii

Nolite portare sacculū. neq; peram. neq; calciamen-
ta. & neminem per uiam salutaueritis.

l. c. x

Alt. lxxviii

In quācumq; domū intraueritis. primum dicite. pax
huic domui. **E**t si ibi fuerit filius pacis. requies-
cet sup illa pax ur̃a. sin autē. ad uos reuertetur.

l. c. xii

Alt. lxxviii

Alt. l. iii

In eadē autē domo manete. edentes & bibentes que
apud illos sūt. **D**igni est enī opari mercede sua.

l. c. xiii

Solus

Nolite transire de domo in domū. **E**t inquamcūq;
ciuitatē intraueritis. & suscepert uos. manduca-
te que apponunt uobis. & curate infirmos qui in
illa sunt. **E**t dicite illis. **A**dpropinquauit in uos
regnum dei.

l. c. xiiii

Alt. lxxviii

Alt. l. v

In quācumq; ciuitatē intraueritis. & non recepe-
rint uos. exeuñtes in plateas eius dicite. **E**tiam
puluerem qui adhesit nobis de ciuitate ur̃a. exter-
gimus in uos. **T**amen hoc scitote. quia ad pro-

pinquauit regnum di. **D**ico uobis quia sodomus

india illa remissius erit quam illi ciuitati.

l. c. xv
alt. c. viii

Ve tibi corozaim. ue tibi bethsaida. quia si in tyro & sidone facte fuissent uirtutes que in uobis facte sunt. olim in cilicio & cinere sedentes peniterent.

Veruntamen. tyro & sidoni remissius erit in iudicio quam uobis. **E**t tu capharnaum usque ad celum exaltata. usque ad infernum dumergeris.

l. c. xvi
alt. x. c. viii
alt. x. c. vi
io. c. xix

Qui uos audit. me audit. **E**t qui uos spernit. me spernit. **Q**ui autem me spernit. spernit eum qui me misit.

l. c. xvii
Solus &

Reuer si sunt. autem septuaginta duo cum gaudio dicentes. **D**omine. etiam demonia subiciuntur nobis in nomine tuo. **E**t ait illis. **V**i-

delum. Satan. sicut fulgur de celo cadentem.

Ecce dedi uobis potestatem calcandi supra serpentes & scorpiones. & supra omnem uirtutem inimici. & nichil uos nocebit.

Veruntamen in hoc nolite gaudere. quia spiritus uobis subiungitur. **G**audete autem quod nomina uestra scripta sunt in celis.

l. c. xviii
alt. c. x

In ipsa hora. exultauit spiritus sanctus & dixit. **C**onfiteor tibi pater. dñe celi & terre quod abscondisti hec. a sapientibus & prudentibus. & reuelasti ea paruulis. **E**tiam pater. quia sic placuit

2. e. xviii
Alr. c. vi.
7 e. vii
10. lxxvii

fuit ante te.

Omnia mihi tradita sunt a patre. **E**t nemo scit quod sit filius nisi pater: & qui sit pater nisi filius: & cui uoluerit filius reuelare.

2. e. xix
Alr. c. xviii

Et conuersus ad discipulos suos dixit. **B**eati oculi qui uident que uidetis. **D**ico enim uobis: quod multi prophete & reges uoluerunt uidere que uos uidetis & non uiderunt: & audire que auditis & non audierunt.

2. e. xxi
Alr. c. xxi
Alr. c. vii

Et ecce quidam legis peritus surrexit: temptans illum & dicens. **M**agister: quid faciendo uitam eternam possidebo? **A**t ille dixit ad eum. **I**n lege quid scriptum est: quomodo legis? **I**lle respondens dixit. **D**iliges dominum deum tuum ex toto corde tuo: & ex tota anima tua: & ex omnibus uiribus tuis: & ex omni mente tua: & primum tuum sicut te ipsum. **D**ixitque illi. **R**ecte respondisti: hoc fac & uiues. **S** X

2. e. xxii
Solus x

Ille autem uolens iustificare se ipsum: dixit ad ipsum. **E**t quis est meus proximus? **S**uscipiens autem ille dixit. **H**omo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho: & incidit in latrones. **Q**ui etiam despoliauerunt eum: & plagis impositis abierunt semiuuio relicto. **A**ccidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia: & uiso

illo preterit. **S**imiliter & leuita cū esset secus
 locū. & uideret eum p̄transit. **S**amaritanū autē
 quidā iter faciens uenit secus eum. & uidens eum
 miā motus est. **E**t ad p̄pian saligauit uulnera
 eius. infundens oleum & uinum. **E**t imponens
 illum in uimentū suū. dixit in stabulum. & cu
 ram eius egit. **E**t altera die p̄tulit duos denarios.
 & dedit stabulario. & ait. **C**uram illius habe.
 & quodcumq; super erogaueris. ego cū rediero red
 dam tibi. **Q**uis horum trium uidet tibi p̄ximū
 fuisse illi qui incidit militrone. **A**t ille dixit.
Qui fecit miā in illum. **E**t ait illi ihs. **V**ade.
 & tu fac similiter. **F**actum est autē dū irent.
 & ipse intrauit in quodā castellū. & mulier que
 dā martha nomine. excepit illū in domū suā.
Et huic erat soror nomine maria. **Q**ue & iā
 sedens secus pedes dñi. audiebat uerbū illius.
Martha autē satagebat circa frequens ministe
 riū. **Q**ue stetit & ait. **D**omine. non est tibi cu
 re qđ soror mea reliquit me solam ministrare.
Dic ergo illi ut me adiunget. **E**t respondens
 dixit illi dñs. **M**artha martha. sollicita es & tur
 buris erga plurima. **P**orro unū est necessariū.
Maria optimā partē elegit. que n̄ auferet̃ ab ea. **CXI**
Et factum est cum esset in loco quodam orans.

ut cessauit. dixit unus ex discipulis eius ad eum.

Domine: doce nos orare. sicut. & iohannes docuit discipulos suos. **E**t ait illis. **C**um oratis dicite.

Pater: sanctificetur nomen tuum. **A**dueniat

regnum tuum. **P**anem nostrum cotidianum da nobis cot

tidie. **E**t dimitte nobis peccata nostra. si quidem & ip

si dimittimus omni debemus nobis. **E**t ne nos indu

cas in temptationem.

L. c. xxviii

Solus. x

Et ait ad illos. **Q**uis sursum habebit amicum. & ibit

ad illum media nocte. & dicet illi. **A**mice. commo

da mihi tres panes: quoniam amicus meus uenit de uia

ad me. & non habeo quod ponam ante illum. **E**t il

le de intus dicat respondens. **N**oli mihi molestus

esse. iam ostium clausum est. & pueri mei mecum sunt

in cubili. non possum surgere & dare tibi: et ille

si perseuerauerit pulsans. dico uobis. & si non dabit

illi surgens eo quod amicus eius sit. propter impro

bitatem tamen eius surget. & dabit illi quotquot

habet necessarios.

L. c. xxv

aut L. iii

Et ego uobis dico. **P**etite & dabitur uobis: que

rite & inuenietis. pulsate. & aperietur uobis.

Omnis enim qui petit accipit. & qui querit in

uenit. & pulsanti aperietur: **Q**uis autem ex uobis

patrem petit panem. numquid lapidem dabit illi:

Aut piscem. numquid pro pisce serpentem da

bit illi: **A**ut si petierit ouum. nunquid porriget
illi scorpionem? **S**i ergo uos cum sitis mali. nostis
bona dare filiis uestris. quanto magis pater
uester de celo dabit spm bonum petentibus se.

L. c. xxi vi
Al. c. xxi vii

Erat eiciens demonum. & illud erat mutum. **E**t
cum eiecisset demonum. locutus est mutus. **E**t
ammutate sunt turbe.

L. c. xxi vii
Al. c. xxi vii
Al. c. xxi vii

Quidam autem ex eis dixerunt. **I**n beelzebub princi-
pe demoniorum eicit demonia.

L. c. xxi vii
Al. c. xxi vii

Et alii temptantes signum de celo querebant ab eo.

L. c. xxi viii
Al. c. xxi viii
Al. c. xxi viii

Ipse autem ut uidit cogitationes eorum. dixit eis. **O**m-
ne regnum in se ipsum diuisum desolatur. & domus
supra domum cadit. **S**i autem & satanas in se ipsum
diuisus est. quomodo stabit regnum ipsius. quia di-
cit in beelzebub eicere me demonia. **S**i autem
ego in beelzebub eicio demonia. filii uiri in quo ei-
ciunt. **I**deo ipsi iudices uiri erunt. **P**orro si indi-
gito dei eicio demonia. profecto puenit in uos reg-
num dei. **C**um fortis armatus custodit atrium
suum. in pace sunt ea que possidet. **S**i autem for-
tior illo superueniens uicerit eum. uniuersa ar-
ma eius auferit in quibus confidebat. & spolia ei
distribuet. **Q**ui non est mecum aduersum me est.

L. c. xxi ix
Al. c. xxi ix

Et qui non colligit mecum dispergit.
Cum immundus ips exierit de homine. pambulat.

per loca in aquosa. querens requiē & non inueniens
dicit. **R**euertar in domū meā. unde exiui. **E**t cū
uenerit inuenit scopis munditiā. **E**t tunc uadit &
assumit septē. alios spēs nequiores se & ingressi habi
tant ibi. **E**t sunt nouissima hominis illius. peiora

L. c. xxv. vi
Solus. v

Factū est autē cū hec diceret. extollens priorib.
uocē quēdā mulier de turba dixit illi. **B**eatissu
ter qui te portauit & ubera quē suxisti. **A**t ille
dixit. **Q**uin immo beati qui audiunt uerbū dei.

L. c. xxv. vii
Alt. c. xxviii

Turbis autē concurrentibus & custodiunt illud.
cepit dicere. **G**eneratio hec generatio nequā est.
Signū querit & signū non dabitur illi. nisi signū
ione. **N**am fuit sic ionas signum nuntiis. ita erit
& filius hominis generationi isti. **R**equia autē
surgit in iudicio cū iuris generationis huius. & con
demnabit illos quia uenit a finibus terre audire
sapientiā salomonis. **E**t ecce plus salomone hic.

Viri nūquāte surgent in iudicio cum generatione
huc & condemnabunt illam quia penitentiam
eegerunt ad predicationē ionē. **E**t ecce plus iona

L. c. xxv. viii
Alt. xxviii
Alt. xxviii

Nemo lucernā accendit & in absconso
ponit neq. sub modio sed sup. candelabrum. ut
qui ingrediuntur lumen uideant.

L. c. xxv. ix
Alt. xl vii

Lucerna corporis tui. est oculus tuus. **S**i oculus
tuus fuerit simplex. totum corpus tuum lucidū

erit. **S**i autē nequā fuerit: & iam corpus tuum
tenebrosū erit. **V**ide ergo ne lumen quod intē
tenebrę sint. **S**i ergo corpus tuū totū lucidū fue
rit: non habens aliquā partē tenebrarū: erit luci
dum totū. **E**t sicut lucerna fulgoris in luminab
teum loqueretur: rogauit illum quidam. **S**te
phariseus ut pranderet apud se. **E**t ingressus re
cubuit. **P**hariseus autē cepit intā se reputans di
cere: quare non baptizatus esset ante prandium.
Et ait dñs ad illū. **N**unc uos pharisei quod de fo
ris est calicis & catini mundatis: quod autē intus ē
ur̄m plenū est rapina & iniquitate. **S**tulti. non
ne qui fecit quod de foris est: & iam id quod de int
est fecit. **V**eruntamen quod sup̄ est date elimo
sinā: & ecce omnia munda sunt uobis.

Sed uē uobis phariseis: quia decimatis mentā & ru
tam. & omne holus. & preteritis iudiciū & carita
tem di. **H**ęc autē oportuit facere. & illa non omit

Vē uob phariseis quia diligitis primas **S**tere.
cathedras in synagogis. & salutationes in foro.

Vē uob quia effisistis monumenta quę non apparēt:
& homines ambulantes supra nesciunt.

Respondens autē quidā ex legis peritis: ait illi. **M**a
gister: hec dicens etiam nobis contumeliā facis.
At ille ait. **E**t uob legis peritis uē: quia one

L. c. xlv. v.
Al. c. xlv. vi.

L. c. xlv. vi.
Al. c. xlv. vii.

L. c. xlv. vii.
Al. c. xlv. viii.
Al. c. xlv. ix.

L. c. xlv. viii.
Al. c. xlv. vii.

L. c. xlv. viii.
Al. c. xlv. vii.

itis homines oneribus que portari non possunt. & ipsi
uno digito vestro non tangitis sarcinas.

2. e. xl
Al. cc. xxviii

Ve vobis quia edificatis monumenta prophetarum. pa-
tres autem vestri occiderunt illos. **P**rofecto testifica-
mini. quod consentitis operibus patrum vestrorum. quoni-
am quidem ipsi eos occiderunt. vos autem edificatis eorum

2. e. xl i
Al. cc. xl

Propterea & sapientia dei dixit. **S**epulcra.
Mittam ad illos prophetas & apostolos. & erunt occidendi
& persequentur. ut inquitur sanguis omnium prophetarum
qui effusus est a constitutione mundi a generati-
one ista. a sanguine abel usque ad sanguinem zacharie
qui perit inter altare & edem. **I**ta dico vobis.
requiratur ab hac generatione.

2. e. xl ii
Al. cc. xxvii

Ve vobis legis peritis. quia tulistis clavem scientie.
ipsi non introistis. & eos qui introibant prohibuistis.

XXII

2. e. xl iii
Solutus &

Cum hec ad illos diceret. ceperunt pharisei & legis
periti graviter insistere. & os eius opprimere. de
multis insidiantes ei. & querentes capere aliquid
ex ore eius. ut accusarent eum. **M**ultis autem
turbis circumstantibus ita ut se invicem con-
culcarent. cepit dicere ad discipulos suos.

2. e. xl iii
Al. e. l. viii
Al. lxxviii

Atendite a sermone phariseorum. quod est hypocrisis.

2. e. xl v
Al. a. c. iii

Nichil autem operatum est quod non reveletur. neque abscon-
ditum quod non sciatur. quoniam que in tenebris dixistis
in lumine dicentur. & quod in aure locuti estis in eu-

biculis. predicabit² interitis. **D**ico autē vob. ami-
cis meis. ne terreamini ab his qui occidunt corp².
& post hec non habent amplius quid faciant.

Ostendā autē vob. quē timeatis. **T**imete eum.
qui postquā occiderit. habet potestātē mittere
in gehennā. **I**ta dico vobis. hunc timeate. **N**on

ne quinq; passeres ueneunt dipondio. & unus ex
illis non est in oblivione corā dō. **S**ed & capilli
capitis urī omnes numerati sunt. **N**olite ergo ti-
mere. multis passerib² pluris estis. **D**ico autē vo-

bis. omnis qui cumq; confessus fuerit me corā ho-
minib². & fili² hominis confitebit² nullo. corā anglis

Qui autem negaverit me coram homi-
nibus. denegabitur coram angelis dei. **S** di.

Et omnis qui dicit uerbu in filium hominis. remit-
tet² illi. **E**i autē qui in spm sc̄m blasphemaverit

Cum autē inducent uos **S**ū remittetur.
in synagogas & ad magistratus & potestates. noli-
te solliciti esse qualiter aut quid respondeatis.
aut quid dicatis. **S**piritus enim sanctus docebit
uos in ipsa hora. quę oporteat dicere.

Ait autē ei quidā de turba. **M**agister. dic fratri
meo. ut diuidat meū hereditatē. **A**t ille dixit
ei. **H**omo. quis me constituit iudicē aut diuisō-
rē sup uos? **D**ixitq; ad illos. **V**idete & caute

2. e. xl. vi
Alr. xl. vii
Alr. lxxvi

2. e. xl. vii
Alr. c. lxxvi
Alr. lxxviii

2. e. xl. viii
Alr. lxxviii
Alr. c. xli

2. e. xl. viii
Solut. x

ab omni auaricia: quia non in habundantia cui
quā uita eius est. ex hisque possidet. **D**ixit autem
similitudinē ad illos dicens. **H**ominis cuiusdā di
uitis uberes fructus ager attulit. & cogitabat in
tra se dicens. **Q**uid faciā quod non habeo quo con
gregē fructus meos. **E**t dixit hoc faciā. **D**estru
am horrea mea & maiora faciā: & illuc congrega
bo omnia que nata sunt mihi. & bona mea. & di
cā anime mee. **A**nima. habes multa bona posita
in annos plurimos. requiesce. comede. bibe. epula
re. **D**ixit autē illi dñs. **S**tulte. ac nocte. animā
tuā repetunt a te: que autē parasti cui erunt.
Sic ē qui sibi thesaurizat. & non ē in dñm diues.
Dixitq; ad discipulos suos. **I**deo dico uob' nolite
solliciti esse anime quid manducetis. neq; corpo
ri quid uestiamini. **A**nima plus est quā esca. &
corp' quā uestimentū. **C**onsiderate coruos quia
non seminant neq; metunt. quib' non ē cellariū
neq; horreū. & dñs pascit illos. **Q**uanto magis
uos pluris estis illis. **Q**uis autē ur̄m cogitando
potest adicere. ad staturā suā cubitū unū. **S**i er
go neq; qđ minimū est potestis. quid de ceteris
solliciti estis. **C**onsiderate lilia quomodo cres
cunt. non laborant. n̄ nent. **D**ico autē uob' nec
salem non in omni gl'a sua uestiebat sic unū existis.

2. c. 2.

Mat. xlii. viii.

Si autē fenū agri quod hodie magro est & etiam in
clivum mittitur d's sic uestit: quanto magis suos pu
sille fidei: **E**t uos nolite querere quid manducetis
aut quid bibatis. **E**t nolite in sublime tolli. **H**ec
enī omnia gentes inquirunt. **P**ater autē uſ' ſcit
qm̄ his indigetis. **V**eruntamen querite regnum
dei. & hec omnia adicientur uobis.

2. c. 1. v.
Solus. x

Nolite timere pusillus grex: quia complacuit patri
uestro dare uobis regnum.

2. c. 1. v.
Al. c. v. m.
Al. c. viii

Vendite que possidetis: & date elemosinam.

2. c. 2. v.
Al. c. vi

Facite uobis sacculos qui nō uetereſcunt: theſaurū nō
deficientē in celis. quo fur nō adppiat. neq; tinea
corrumpit.

2. c. 2. v.
Solus. x

Sunt lumbi uſ' precincti: & lucerne ar
dentes. **E**t uos similes hominib' expectantibus
dñm suū: quando reuertat' anuptis: ut cū uene
rit & pulsauerit. confestim aperiant ei.

2. c. 2. v.
Al. c. lv. v.

Beati serui illi: quos cū uenerit dñs inuenerit ui
gilantes. **A**men dico uob': qđ precinget se & faci
et illos discumbere. & transiens munificabit illis.

Et si uenerit in ſcda uigilia. & si intertia uigi
lia uenerit & ita inuenerit: beati sunt serui illi.

2. c. 2. v.
Al. c. lv. m.
Al. c. 1. v.

Hoc autē ſcittote: qm̄ si ſciret pater familias qua hora
fur ueniret: uigilaret utiq; & nō ſinceret p'fodi
domū ſuam. **E**t uos ſcittote parati: quia qua ho

2. c 1 vii
Alt. cc lxxv

ra non putatis filius hominis uenire.
Att. autē ei petrus. **D**ñe. ad nos dicis hanc parabolā. an
& ad omnes. **D**ixit autē dñs. **Q**uis putas est fidelis
dispensator & prudens. quē constituit dñs supra fa-
miliā suā ut det illis in tempore tritici mensuram.
Beatus ille seruus quē cū uenerit dñs inuenerit
ita facientē. **V**ere dico uob. quia supra omnia quę
possidet constituet illum.

2. c 1 viii
Alt. cc lxxvi

Quod si dixerit seruus ille in corde suo. morā facit
dñs meus uenire. & cepit percutere pueros & ancil-
las. & edere. & bibere. & inebriari. ueniet dñs ser-
ui illius. in die qua non sperat. & hora qua nescit. &
diuidet eum. partemq; eius cum infidelib; ponet.
Ille autē seruus qui cognouit uoluntatē dñi sui.
& nō preparauit. & non fecit sedm uoluntatē eius.
uapulabit multas. **M**ultū autē nō cognouit. & fecit
digna. plagis uapulabit paucis. **O**mnis autem
cui multū datum est. multū queret ab eo. **E**t cui
commendauerit multū. plus petent ab eo.

2. c 1 viii
Solut. x

2. c 1 v
Alt. cc lxxv

Ignē ueni mittere in terrā. & quid uolo nisi. accen-
datur. **B**aptisma autē habeo baptizari. & quo
modo coartor usq; dum perficiat. **P**utatis quia
pacē ueni dare in terrā. **N**on dico uob. sed sepa-
rationē. **E**ruunt enī ex hoc quinque in domo una
diuisi. tres in duo. & duo in tres diuidentur.

Pater in filiū & filius in patrem suum. **M**ater in
filiā & filia in matrē. **S**ocrus in nurū suā & nur-

2. e. lvi
Al. lvi

Dicebat autē & ad turbas. **I**n soerū suam.

Cum uideretis nubem orientem ab occasu. statim
dicitis nubes uenit & ita fit. **E**t cū austrum
flantē dicitis quia estus erit & fit. **H**ypocrite.
faciē celi & terre nōtis p̄bare. hoc autē tempus
quomodo nō probatis. **Q**uid autem & a uobis
ipsis non iudicatis quod iustum est.

2. e. lvi
Al. xv. v. vi

Cum autē uadis cum aduersario tuo ad principē
in uia. da operā liberari ab illo. ne forte trahat
te apud iudicē. & iudex tradat te exactori. & ex-
actor mittat te in carcerē. **D**ico tibi. non exies
inde donec etiam nouissimum minutū reddas.

2. e. lvi
Solut. x

Aderant autē quidā ipso intempore nuntiāntes **¶ XIII**
illi de galileis. quorū sanguinē pilatus misceuit
cū sacrificiis eorū. **E**t respondens dixit illis.

Putatis quod hi galilei pre omnib' galileis fuerūt
peccatores quia talia passi sunt. **N**on dico uo-
bis. sed nisi penitentia habueritis. omnes similiter
peribitis sicut illi decē & octo supra quos cecidit
turre in syloam & occidit eos. **P**utatis quia
& ipsi debitores fuerunt preter omnes homines
habitantes in hierlm. **N**on dico uob'. sed si non
penitentia egeritis. omnes similiter peribitis.

l. c. lxxv
Solus. x

Dicebat autē hanc similitudinē. **A**rbore fici habebat quidā plantatā in vinea sua. & uenit querēs fructū illa & nō inuenit. **D**ixit autē ad cultorē vinee. **E**cce annis tres sunt ex quo uenio querēs fructū in ficulnea hac. & nō inuenio. **S**uccide ergo illa. ut quid etiā terrā occupat. **A**t ille respondens dixit illi. **N**ō dimitte illa & hoc anno. usque dū fodiā circa illa. & mittā stercorea. **E**t si quidē fecerit fructū. sin autē in futurū succides eam. **E**rat autē docens in synagoga eorū sabbatis. **E**t ecce mulier quę habebat spm infirmitatis annis decē & octo. & erat inclinata. nec omnino poterat sursum respicere. **Q**uā cū uideret ihc. uocauit ad se & ait illi. **M**ulier. dimissa es ab infirmitate tua.

l. c. lxxv
Mt c. xvi

Respondens autē archi **S**anctificabit dñs. synagogus indignans quia sabbato curasset ihc. dicebat turbę. **S**ex dies sunt in quib⁹ oportet opari. in his ergo uenite & curamini. & nō in die sabbati. **R**espondit autē ad illū dñs & dixit. **H**y poertte. unusquisq; ur̄m sabbato nō soluet bouem suū aut asinū a presepio. & ducit ad aquare. **H**anc autē filiā abrahę quā alligauit satanas. ecce decē & octo annis nō oportuit solui a uinculo isto die sabbati.

1. e 1. xvi
Solut. x

Et cū hec diceret: erubescerunt omnes aduersari ei. & omnis populus gaudebat in uniuersis que gloriose fiebant ab eo.

1. e 1. xvii
Mt. c. xxi
Mt. xl. iii

Dicebat ergo. **C**ui simile est regnū di. & cui simile esse existimabo illud? **S**imile ē grano sinapis qđ acceptū homo misit in hortū suū & creuit: & factum ē in arbore magnā: & uolucres celi requi-
euerūt in ramis eius.

1. e 1. xviii
Mt. c. xxi

Et iterū dixit. **C**ui simile estimabo regnū di? **S**imile est fermento qđ acceptū mulier abscondit in farina: & sita tria: donec fermentaretur totum.

1. e 1. xix
Mt. l. v. vi
Mt. l. ii

Etrabat p̄ciuitates & castella docens: & iter faciens

1. e 1. xx
Mt. l. ii

Ait autē illi quidā. **D**ñe. si pauci sūt **S**im bierlm. qui saluant? **I**pse autē dixit ad illos. **C**ontendi-
te intrare p̄ angustā portā: quia multi dico uobis
querent intrare & non poterunt.

1. e 1. xxi
Mt. l. ii

Cū autē intrauerit p̄t̄ familias. & cluserit ostiū: & incipietis foris stare & pulsare ostiū dicentes. **D**ñe. ap̄i nob. **E**t respondens dicet uob. **N**escio uos unde sitis. **T**unc incipietis dicere. **M**andu-
cauim̄ corā te & bibim̄: & in plateis nr̄is docuisti. & dicet uob. **N**escio uos unde sitis. **D**iscedite

1. e 1. xxii
Mt. l. ii

ame om̄s op̄ari iniquitatis. **I**bi erit fletus & stridor dentium. **C**um uideritis abrahā. & ysa-
ac. & iacob. & omnes p̄phas in regno dei: uos autē

expelli foras. **E**t uenient ab oriente & occidente.

& aquilone & austro & accumbent in regno dei.

L. c. lxxiii
Alr c. xlviii
Alr cxi

Et ecce sunt nouissimi qui erunt primi & sunt primi qui erunt nouissimi.

L. c. lxxiiii
Solus x

In ipsa die accesserunt quidam phariseorum dicentes illi.

Exi & uade hinc quia herodes uult te occidere.

Et ait illis. **I**te & dicite uulpi illi. **E**cce cici de demonia & sanitates perficio hodie & cras & tertia die consummor. **V**eruntamen oportet me hodie & cras & sequenti ambulare quia non capit propheta tam perire extra hierusalem.

L. c. lxxv
Alr c. xli

Hierusalem hierusalem que occidis prophetas & lapidas eos qui mittuntur ad te quociens uolui congregare filios tuos quae ad modum aui suum suum sub pennis & noluit. **E**cce relinquetur uobis domus tua. **D**ico autem uobis quia non uidebitis me donec ueniat cum dicetis. **B**enedictus qui uenit in nomine domini.

SXIII L. c. lxxvi
Solus x

Et factum est cum uiraret in domum cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem & ipsi obseruabant eum. **E**t ecce quidam homo hydropicus erat ante illum.

L. c. lxxvii
Alr c. xvi
Alr cxxv

Et respondens ihs dixit ad legis peritos & phariseos dicens. **S**cilicet sabbato curare. **A**illi tacuerunt. **I**psa uero adprehensus eum admisit. **E**t respondens ad illos dixit. **C**uiusum in uos

aut asinus in puteum cadit. & non continuo extra-
het illum die sabbati. **E**t n̄ poterant adhuc respon-

2. c. lxxviii
Solus x

Dicebat autē & ad invitatos parabo **S**edere illi.
lam. intendens quomodo primos accubitus elige-
rent. dicens ad illos. **C**um invitatus fueris. ad
nuptias non discumbas in primo loco. ne forte ho-
noratio^r te sit invitatus ab illo. & veniens qui
te & illum vocavit. dicat tibi. **D**abue locū. **E**t
tunc incipias cum rubore. novissimum locū tene-
re. **S**ed cum vocatus fueris. uade recumbe in no-
vissimo loco. ut cū venerit qui te invitavit dicat
tibi. **A**mice. ascende superi. **T**unc erit tibi glo-
ria. coram simul discumbentibus.

2. c. lxxviii
Hic ce. aut.

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. & qui se
humiliat exaltabitur.

2. c. lxxv
Solus x

Dicebat autē & ei qui se invitaverat. **C**um facis
prandium aut cenam. noli vocare amicos tuos. neq;
fratres tuos. neq; cognatos. neq; vicinos divites.
ne forte & ipsi te remunent. & fiat tibi retribu-
tio. **S**ed cū facis convivium. voca pauperes. debiles.
claudos. cecos. & beatus eris quia non habent
retribuere tibi. **R**etribuet enim tibi in resurrec-
tione iustorum. **H**ec cū audisset quidā de simul
discumbentib⁹ dixit illi. **B**eatus qui manduca-
bit panem in regno dei.

L. c. lxxvi
Mt. cc. xxi

At ipse dixit ei. **H**omo quidā fecit cenā magnā: & uocauit multos. **E**t misit seruum suū hora cene dicere invitatis ut uenirent: quia iam parata sūt omnia. **E**t cepunt simul omēs excusare. **P**rimus dixit ei. **V**illam emi: & necesse habeo exire & uidere illā. **R**ogo te: habe me excusatū. **E**t alit̃ dixit. **L**uga boum emi quinque: & conplare illa. **R**ogo te: habe me excusatū. **E**t alius dixit. **V**xorē duxi: & ideo non possum uenire. **E**t reuersus seruis: nunciavit hęc dñō suo. **T**unc uatus pat̃ familiā: dixit seruo suo. **E**xi cito implantas & uinos ciuitatis: & paupes. ac debiles. & cecos & claudos introduce huc. **E**t ait seruus. **D**omine. factum est ut impasti: & adhuc locus est. **E**t ait dñs seruo. **E**xi in uias & sepes. & compelle intrare: ut impleat̃ dom̃ mea. **D**ico autē uobis: qđ nemo uiroz illoz qui uocati sunt gustabit cenam meam.

L. c. lxxvii
Mt. cc. xxi

Ihanñ autē turbe multę cū eo: & conuersus dixit ad illos. **S**i quis uenit ad me. & non odit patrē suū. & matrē. & uxorē. & filios. & fratres. & sorores. adhuc autē & animā suā: non potest meus esse discipuls. **E**t qui nō baiolat crucē suā & uenit post me: non potest meus esse discipulus.

L. c. lxxviii
Solus. x

Quis enī ex uob̃ uolens turrim edificare. non prius sedens computat sumpt̃ qui necessarii sunt. si ha

bet ad p̄ficiendū. Ne postea quā posuerit fundam̄
tum. & non potuerit p̄ficere. omnes qui uident in
cipiant inludere ei dicentes. **Q**uia hic homo ce
pit edificare. & non potuit consummare. **A**ut q̄
reritūrus committere bellū aduersus aliū regē. n̄
sedens prius cogitat. si possit cū decē milibus occur
rere ei qui cū uiginti milib⁹ uenit ad se. **A**lio q̄n.
adhuc illo longe agente. legationē mittens rogat.

De lexi vi
Mt. xvi

Sic gōm̄s ex uob⁹ q̄ non re
nunciat om̄ib⁹ quę possidet. n̄ potest m̄s eē discip̄ls.
Sea quę pacis sunt. **¶ XV**

De lexi vi
Mt. xvi
Mt. cii

Bonū est sal. **S**i autē sal euauerit. in quo condie
tur. neq; in terrā. neq; in sterquilinū. utile ē. sed
foras mittet̄. **Q**ui sit aures audiendi. audiat.

At in sterquilinū

De lexi vi
Mt. xvi
Mt. xxii

Eiant autē adppinquantes ei publicani & peccato
res. ut audirent illū. **E**t murmurabant phari
sei & scribe dicentes. **Q**uia hic peccatores reci
pit. & manducat cum illis.

De lexi vi
Mt. xvi

Et ait ad illos parabolam istā dicens. **Q**uis ex uob⁹
homo qui habet centiū oues. **E**t si p̄diderit unā
ex illis. nonne dimittit nonaginta nouē in deser
to. & uadit ad illā quę p̄ierat donec inueniat illā.
Et cū inuenierit eā. inponit in humeros suos gau
dens. **E**t ueniens domū. conuocat amicos & ui
cinos dicens illis. **C**ongratulamini mihi. quia
inueni ouē meā quę p̄ierat. **D**ico uob⁹. quod ita

at habente

L. c. lxxviii
Solus. x

gaudium erit in celo super uno peccatore penitentiam
agentem. quam super non agnita nouerunt iusti qui non
indigent penitentia.

Aut quæ mulier habens dragmas decem. si perdidit
dragmam unam. nonne accendit lucernam. & euertit
domum. & querit diligentem donec inueniat. **E**t

L. c. lxxviii
at. c. lxxviii

Congratulamini mihi. quia inueni dragmam
ta dico uobis. gaudium erit coram
angelis dei super uno peccatore penitentiam agente.

L. c. xc
Solus. x

Aut autem. **H**omo quidam habuit duos filios & dixit
adolefcentiori ex illis patri. **P**ater. da mihi portio-
nem substantiæ quæ me contingit. **E**t diuisit il-
lis substantiam. **E**t non post multos dies congrega-
tis omnibus. adolefcentior filius peregre profectus est in
regionem longinquam. & ibi dissipauit substantiam
suam uiuendo luxuriose. **E**t postquam omnia con-
summasset. facta est fames ualida in regione illa.
& ipse cepit egere. **E**t abiit & adhesit uni ciuium
regionis illius. & misit illum in uillam suam ut pasceret
porcos. **E**t cupiebat implere uentrem suum de feni-
quis quas porci manducabant. & nemo illi dabat.
In se autem reuersus dixit. **Q**uanti mercenarii
patris mei habundant panibus. ego autem hic fame
preor. **S**urgam & ibo ad patrem meum. & dicam illi.

Pater peccavi in celum & coram te & iam non sum dignus vocari filius tuus. fac me sicut unum de mercennariis tuis. **E**t surgens venit ad patrem suum. **C**um autem adhuc longe esset vidit illum pater ipsius & mira motus est. **E**t accurrens cecidit supra collum eius & osculatus est eum. **D**ixitque ei filius. **P**ater peccavi in celum & coram te iam non sum dignus vocari filius tuus. **O**ra autem pater ad servos suos. **Q**uotum profer te stolam primam & induite illum & date anulum in manu eius & calciamus in pedes. **E**t adducite utrumque saginatum & occidite & manducemus & epulemur quia hic filius meus mortuus erat & revixit. **P**ierat & inuentus est. **E**t ceperunt epulari. **E**rat autem filius eius senior in agro. **E**t cum veniret et adpropinquaret domui audiuit symphoniam & chorum & vocavit unum de servis & interrogavit que hec essent. **I**scus dixit illi. **F**rater tuus venit & occidit patrem tuum utrumque saginatum quia saluum illum recepit. **I**ndignatus est autem & nolebat introire. **P**ater ergo illius egressus cepit rogare illum. **A**t ille respondens dixit patri suo. **E**cce tot annis seruo tibi & nunquam mandatum tuum preterui & nunquam dedisti mihi baculum ut cum amicis meis epularer sed postquam filius tuus hic qui deuorauit substantiam suam cum meretricibus uenit occidisti illum utrumque

saginatu. **A**t ipse dixit illi. **F**ili. tu semper mecum es.
& omnia mea tua sunt. **E**pulari autem & gaudere
oportebat. quia factus tuus hic mortuus erat & reuiu-
piscerat. & uiuentem. **D**icebat autem & ad discipulos
suos. **H**omo quidam erat diues qui habebat uilli-
cum. & hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset
bona ipsius. **E**t uocauit illum. & ait illi. **Q**uid hoc
audio de te? **R**edde rationem uillicationis tue. iam
enim non poteris uillicare. **A**it autem uillicus intra-
se. **Q**uid faciam quia dominus meus aufert a me uillica-
tionem? **F**odere non ualeo. mendicare erubesco.
Scio quid faciam. ut cum amotus fuero. a uillicatione.
recipiant me in domos suas. **C**onuocatis itaque
singulis debitoribus domini sui. dicebat primo. **Q**uan-
tum debes domino meo? **A**t ille dixit. **C**entum caldos
olei. **D**ixitque illi. **A**ccipe cautionem tuam. & sede ci-
to scribe quinquaginta. **D**einde alio dixit. **T**u
uero quantum debes? **Q**ui ait. **C**entum choros
tritici. **A**it illi. **A**ccipe litteras tuas. & scribe
octoginta. **E**t laudauit dominus uillicum iniquitatis
quia prudenter fecisset. quia filii huius seculi pruden-
tiores filiis lucis in generatione sua sunt. **E**t ego
uobis dico. **F**acite uobis amicos de mammona iniqui-
tatis. ut cum defeceritis recipiant uos in eterna ta-
bernacula. **Q**ui fidelis est in minimo. & in maiore

fidelis est. **E**t qui in modico iniquus est. & in maiore iniquus est. **S**i ergo in nullo mammona fideles non fuistis. quod uerum est quis credet uobis. At uirum.

Et si in alieno fideles non fuistis. quod uirum est quis da-
L. ex. vii
Mat. xlviii **N**emo seruus potest duobus dominis. **S**ubit uobis. seruire. aut enim unum odiet. & alterum diligit. aut uni adheret. & alterum contempnit. **N**on potestis deo seruire & mammoni.

Audiebunt autem omnia hec pharisei qui erant auari. & deridebant illum. **E**t ait illis. **V**os estis qui iustificatis uos coram hominibus. deus autem nouit corda. **Q**uia quod hominibus altum est. ab hominibus ante deum.

Lex & prophete usque ad iohannem ex eo regnum dei euangelizatur. & omnis in illud uinum facit.

Facilius est. autem celum & terram preterire. quam de lege unum apicem cadere.

Omnis qui dimittit uxorem suam & ducit alteram. mechatur. **E**t qui dimissam a uiro ducit. mechatur.

Homo quidam erat diues & induebat purpura & bisso. & epulabatur cotidie splendide. **E**t erat quidam mendicus nomine lazarus. qui iacebat ad ianuam eius. ulceribus plenus. cupiens satinari de micisque cadebant de mensa diuitis. **S**ed & canes ueniebant. & lungebant ulcera eius. **F**actum est autem ut moreretur mendicus. & portaretur ab anglis

in sinum abrahe. **M**ortuus est autē & diues & sepultus est in inferno. **E**levans autē oculos suos cum esset in tormentis. vidit abraham a longe. & lazarium in sinu ei. **E**t ipse clamans dixit. **P**ater abraha. miserere mei. & mitte lazarium ut intingat extremum digiti sui in aqua. ut refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma. **E**t dixit illi abraham. **F**ili recordare quia recepisti bona in vita tua. & lazarus similiter mala. **N**unc autē hic consolatur. tunc ro cruciaris. **E**t in his omnibus inter nos & vos chalcos magnū firmatus est. ut hi qui volunt hinc transire. ad vos non possint. neque inde huc transire. **E**t ait. **R**ogo ergo te pater. ut mittas eum in domum patris mei. **H**abeo enim quinque fratres. ut testetur illis ne & ipsi veniant in locum hunc tormentorum. **E**t ait illi abraham. **H**abent moysen & prophetas. audiant illos. **A**t ille dixit. **N**on pater abraha. sed si quis ex mortuis fuerit. ad eos penitentiam agunt. **A**t autē illi. **S**i moysen & prophetas non audiunt. neque si quis ex mortuis resurrexerit. credent. **E**t ad discipulos suos ait. **I**mpossibile est ut non veniant scandala. neque autē illi per quem veniunt. **V**tilius est illi si lapis molaris imponatur circa collum eius & proiciatur in mare. quam ut scandalizet unum de pusillis istis.

. 4 chasina

l. c. x. vii
 m. c. lxxviii
 m. c. x. viii

Le. xvi
Mc. xvi

Atendite uobis. **S**i peccauerit frater tuus in ere
pulli. & si penitentia egerit. dimitte illi.

Le. xvi
Mc. xvi

Et si septies in die peccauerit tibi. & septies in die con
uersus fuerit ad te dicens. penitet me. dimitte illi.

Le. xvi
Mc. xvi

Et dixerunt illi domino. **A**dauge nobis fide. **D**ixit autem
dominus. **S**i habueritis fidem sicut granum synapis. di
ceretis huic arbori moro. eradicare & transplanta
re in mare. & obediret uobis.

Le. xvi
Solus. x

Quis autem uirum habens seruum arantem aut pascentem.
qui regressus de agro. dicit illi statim. **T**ransi re
cumbere. & non dicit ei. para quod cenem & precinge te.
& ministra mihi donec manducem & bibam. & post
hec tu manducabis & bibes. **N**unquid gratiam
habet seruo illi. quia fecit que ei imperauerat.

at sibi

Non puto. **S**ic & uos cum feceritis omnia que
precepta sunt uobis dicite. **S**erui inutiles sumus.
quod debuimus facere fecimus. **E**t factum est dum iret
in hierusalem. transiebat per mediam samariam & galileam.
Et cum ingrederetur quoddam castellum. occurrerunt
ei decem uiri leprosi. **Q**ui steterunt. longe & eleuauerunt
uocem dicentes. **I**esu preceptor. miserere nostri.

Quos ut uidit dixit. **I**te ostendite uos sacerdotibus.

Et factum est dum irent. mundati sunt. **V**nus autem ex
illis ut uidit quia mundatus est. regressus est cum mag
na uoce magnificans dominum. **E**t cecidit in faciem

ante pedes eius gratias agens. & hic erat samaritanus.

Respondens autem ihc dixit. **N**onne decem munda
ti sunt. & noue ubi sunt. **N**on est inuentus qui re
dierit & daret gloriam domino nisi hic alienigena. **E**t

ait illi. **S**urge uade. quia fides tua te saluum fecit.
Interrogatus autem phariseis quando uenit regnum
dei. respondit eis & dixit. **N**on uenit regnum dei
cuius observatione. neque dicunt. ecce hic. aut ecce illic.
ecce enim regnum dei intra uos est.

Et ait ad discipulos suos. **V**enient dies quando de
sideretis uidere unum diem filii hominis. & non uidebitis.

Et dicent uobis. ecce hic. ecce illic. **N**olite ire. neque see

Nam sic fulgur coruscans de sub celo. **S**ecundum
mea que sub celo sunt fulget. ita erit filius hominis in die

Primus autem oportet illum multa pati. **S**ua.
& reprobari a generatione hac.

Et sicut factum est in diebus noe. ita erit & in diebus filii
hominis. **E**debant & bibebant. uxores ducebant.
& dabuntur ad nuptias usque in diem qua intrauit noe
in archa. & uenit diluuium. & perdidit omnes.

Similiter sic factum est in diebus loth. edebant & bibe
bant. emebant & uendebant. plantabant & edi
ficabant. **Q**ua die autem erit loth a sodomis plu
uit ignem & sulphur de celo. & omnes perdidit. **S**e
cundum haec erit. qua die filius hominis reuelabitur.

l. cc ii
alt. cc lv

l. cc iii
Solus. x

l. cc iiii
alt. cc lvi
alt. c. xl viii

l. cc v
alt. cc lv

l. cc vi
alt. c. lviii
alt. lxxviii

l. cc vii
alt. cc lxi

l. cc viii
Solus. x

L. cc. viii
Alte. cl. viii
Alte. cl. iii

In illa hora qui fuerit in lecto. & uasa eius in domo:
ne descendat tollere illa. **E**t qui in agro. similiter

L. cc. x
Solus. x

Memores estote uxoris loth. **S**i redierit retro.

L. cc. xi
Alte. cc. vii
L. cc. v

Qui cuique quesierit animam suam saluam facere. perdet illam.
Et qui cuique perdidit illam. uiuificabit eam.

L. cc. xii
Alte. cc. viii

Dico uob. **I**n illa nocte erunt duo in lecto uno. unus
assumetur. & alter relinquetur. **D**ue erunt molen
tes in unum. una assumetur. & altera relinquetur. **D**uo
in agro. unus assumetur. & alter relinquetur.

L. cc. xiii
Alte. cl. viii

Respondentes dicunt illi. **V**bi dñe? **Q**ui dixit eis.

Vbi cuique fuerit corpus illuc congregabuntur aqle.

L. cc. xiiii
Solus. x

Dicebat autem & parabola ad illos. quoniam oportet
semp orare. & non deficere dicens. **I**udex quidam erat
in quadam ciuitate. qui dñm non timebat. & hominem
non reueretur. **V**idua autem quedam erat in ciuitate
illa. & ueniebat ad eum dicens. **V**indica me de ad
uersario meo. **E**t nolebat per multum tempus. **P**ost
hec autem dixit intra se. **E**t si dñm non timeo. nec homi
nem reuereor. tamen quia molesta est mihi hec uidua
uindicare illa. ne in nouissimo ueniens suggil
let me. **A**it autem dñs. **A**udite quid iudex iniqui
tatis dicat. **D**eus autem non faciet uindictam electorum
suorum clamantium ad se die ac nocte. & patientiam
habebit illis. **D**ico uob. quia cito faciet uin
dictam illorum. **V**eruntamen filius hominis ueni

ens putat inueniat fide in terra. **D**ixit autē & ad
quosdā qui in se confidebant tamquā iusti: & asp
nabant ceteros parabola istam. **D**uo homines as
cenderūt in templū ut orarent: unus phariseus. &
alter publicanus. **P**hariseus stans: hec apud se
orabat. **D**eus. gratias ago tibi: quia non sum sic
ceteri hominū. raptores. iniusti. adulteri. uelut en
am hic publicanū. **I**cum obis in fabbatō: decimas
do omnīū quę possideo. **E**t publicanū. a longe stās:
nolebat nec oculos. ad celum leuare. sed percutiebat
pectus suū dicens. **D**eus. propitiū esto mihi pecca
tori. **O**leo uob: descendit hic iustificatū in domū
Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. **S**uam ab illo.
Afferebant autē ad illū & infantes: ut eos tangeret.
Quod cū uiderent discipuli: increpabant illos.
Ihs autē conuocans illos dixit. **S**inite pueros
uenire ad me: & nolite eos uetare. **T**aliū est enim
Amen dico uob: quicūq; non ac **R**egnum dei.
cepit regnum dī sicut puer: non intrabit illud.
Et interrogauit eū quidā princeps dicens. **M**a
gister bone: quid faciens uitā eternā possidebo?
Dixit autē ei ihs. **Q**uid me dicis bonū? **N**emo
bonus: nisi solus deus. **M**andata nosti. **N**on oc
cides. non mechaberis. non furti facias. non fal

at peccat

l. cc. xv
al. cc. xvil. cc. xvi
al. cc. xii
al. c. vil. cc. xvii
al. c. xvi
al. c. vl. cc. xviii
al. c. xiii
al. c. vii

sum testimonium dices. honora patrem tuum & matrem.

Qui ait. **H**ec omnia custodivi a iuventute mea.

L. cc. xviii
Mt. c. xvi
Mt. c. xviii

Quo audito ihs ait ei. **A**dhuc unum tibi deest. **O**mnia quecumque habes vende & da pauperibus & habebis thesaurum in celo. & veni sequere me.

L. cc. xix
Mt. c. xix
Mt. c. xix

His ille auditus contristatus est. quia dives erat valde.

Videns autem ihs illum tristem factum. dixit. **Q**uam difficile qui pecunias habent in regnum dei intrabit.

Facilius est enim camelum per foramen acus transire. quam divitem intrare in regnum dei.

Et dixerunt qui audiebant. **E**t quis potest salvus fieri? **A**it illis.

Que impossibilia sunt apud homines.abilia sunt apud deum. **A**it autem petrus. **E**cce nos dimisimus omnia & secuti sumus te.

L. cc. xxi
Mt. c. xxi
Mt. c. xxi

Qui dixit eis. **A**men dico vobis. nemo est qui relinquit domum. aut parentes. aut fratres. aut uxorem. aut filios propter regnum dei. & non recipiat multo plura in hoc tempore. & in seculo venturo. vitam eternam.

L. cc. xxii
Mt. c. xxii
Mt. c. xxii

Assumpsit autem ihs duodecim. & ait illis. **E**cce ascendimus hierosolimam. & consummabuntur omnia que scripta sunt per prophetas de filio hominis. **T**unc dedit eum gentibus & inludet. & flagellabit. & conspuet. **E**t postquam flagellaverint occident eum. & die tertia resurget.

L. cc. xxiii
Solus. v

Et ipsi nichil horum intellexerunt. **E**t erat verbum

L. cc. xxiii
alt. cc. v^{ll}
alt. c. xvi

istud absconditū ab eis: & nō intelligebant quę dicebant.
Factū est autē cū adppinquaret hiericho: cecus quidā
sedebat secus viā mendicans. **E**t cū audiret turba
pretereuntē: interrogabat quid hoc eēt. **D**ixit
autē ei: quod ihē nazareus transiret. **E**t clama
uit dicens. **I**hu fili dauid: miserere mei. **E**t qui
preibant: increpabant eū ut taceret. **I**psē uero
multo magis clamabat. **F**ili dauid: miserere mei.
Stans autē ihē: iussit illū adduci ad se. **E**t cū
adppinquasset: interrogauit illū dicens. **Q**uid
tibi uis faciā? **A**t ille dixit. **D**ñe ut uideā. **A**t ihē
dixit illi. **R**espice: fides tua te saluū fecit. **E**t
confestim uidit: & sequebatur illū magnificans dñm.
Et omnis plebs ut uidit: dedit laudem deo.

L. cc. xxv
Solus. x

Et ingressus pambulabat hiericho: & ecce uiro
mine zacheus: & hic erat princeps publicanorū.
& ipse diues. **E**t querebat uidere ihēm quis eēt:
& nō poterat pre turba: quia statura pusillus
erat. **E**t p̄currens ascendit in arbore sicomorū.
ut uideret illū: quia inde erat transiturus. **E**t cū
uenisset ad locū: suspiciens ihē uidit illū: & dixit
ad eū. **Z**achee: festinans descende: quia hodie in
domo tua oportet me manere. **E**t festinans des
cendit: & excepit illū gaudens. **E**t cū uiderent
om̄s murmurabant dicentes: qđ. id hominē pecca

torē diuertisset. **S**tans autē zacheus dixit ad dñm. **E**cce dimidiū bonorū meorū dñe do paupib⁹ & si quid
aliquē defraudauī. reddo quadruplū. **A**t ille ad
eū. **Q**uia hodie salus huic domui facta ē. eo quod
venit enī filius hominī. **I**psē fili⁹ sit abrahę.
querere & saluum facere. quod perierat.

L. cc. xlv. vi
Alc. c. l. viii

L. cc. xlv. vii
Solus. v

Hec illis audientib⁹ adiciens dixit parabola eo quod
eēt prope hierlm. & quia existimarent quod con
festum regnum dei manifestaretur.

L. cc. xlv. viii
Alc. cc. l. viii
Alc. c. l. iii

Dixit ergo. **H**omo quidā nobilis abiit in regionē
longinquā. accipe sibi regnū & reuera.

L. cc. xlv. viii
Alc. cc. l. viii

Vocatis autē decē seruis suis. dedit illis decē mnas.
Et. ait. ad illos. **N**egotiamini dū uenio. **Q**ui es
autē ei oderant illū. & miserūt legationē post illū
dicentes. **N**olum⁹ hunc regnare sup nos. **E**t fac
tū est ut reduceret. accepto regno. & iussit uocari ser
uos quib⁹ dedit pecuniā. ut sciret quantum quisq;
negociatus eēt. **V**enit autē prim⁹ dicens. **D**ñe.
mna tua decē mnas adquisiuit. **E**t ait illi.

Euge bone serue. quia in modico fidelis fuisti.
eris potestate habens sup decē ciuitates. **E**t alt⁹
uenit dicens. **D**ñe. mna tua fecit quinq; mnas.

Et huic ait. **E**t tu esto sup quinq; ciuitates.

Et alter uenit dicens. **D**ñe. ecce mna tua quā
habui repositā in sudario. timui enī te quia ho

aufferis ei: tollis quod non posuisti. & metis quod non se-
minasti. **D**ixit ei. **D**ecore tuo te iudico serue ne-
quiam. **S**ciebas quod ego aufferis homo sum: tollens quod
non posui. & metens quod non seminavi. **E**t quare non
dedisti pecuniam meam ad mensam? **E**t ego ueniens
cum usuris utique exegissem illud. **E**t instantibus dixit.

Auferte ab illo minam: & date illi qui deceminas
habet. **E**t dixerunt illi. **D**omine. habet deceminas.

Dico autem uobis: quia omni habenti dabitur. ab eo autem
qui non habet. & quod habet auferetur ab eo.

Veruntamen inimicos meos illos qui noluerunt me reg-
nare super se: adducite huc & interficite ante me.

Et his dictis: precebat. ascendens hierosolimam.

Et factum est cum adpropinquasset ad bethfage & betha-
niam ad montem qui uocatur oliueti: misit duos disci-
pulos suos dicens. **I**te in castellum quod contra est:
in quo introeuntes inuenietis pullum asine alliga-
tum cui nemo unquam hominum sedit. **S**oluite il-
lum & adducite. **E**t si quis uos interrogauerit
quare soluitis: sic dicetis ei. **Q**uia dominus operamur ei.

Abierunt autem qui missi erant: **I**desiderat
& inuenierunt sicut dixit illis stantem pullum. **S**oluen-
tibus autem illis pullum: dixerunt dominus est ad illos.

Quid soluitis pullum? **A**t illi dixerunt. **Q**uia
dominus eum necessarium habet. **E**t dixerunt illum ad dominum.

L. cc. lxxv
Mat. cc. lxxv
Mat. xl. ii

L. cc. lxxvi
Mat. cc. lxxvi

L. cc. lxxvii
Mat. cc. vii
Mat. cxvii

L. cc. lxxviii
Mat. cc. viii
Mat. cxviii

& iactantes uestimenta sua supra pullū. imposuerūt
ihm. **E**unte autē illo substernebunt uestimenta
sua in via.

2. ec. xxviii
Al. ec. viii
Al. ec. xviii
lo. c

Et cū adppinquaret iam ad descensū montis solueti
ceperunt omnes turbe discipulorū gaudentes lau
dare dñm uoce magna sup omnib' quas uiderant
in itinib' dicentes. **B**enedictus qui uenit rex in
nomine dñi. pax in celo & gloria in excelsis.

1. ec. xxv
Al. ec. xiii

Et quidā phariseorū de turbis dixerunt ad illum.

Magister? increpa discipulos tuos. **Q**uib' ipse att.

2. ec. xxvi
Solus. v

Dico uob' quia si hi tacuerint lapides clamabūt.

Et ut adppinquauit uidens ciuitatē fleuit sup illā
dicens. **Q**uia si cognouisses & tu & quidē in hac
die tua quę ad pacē tibi nunc autē abscondita sūt
ab oculis tuis. quia uenient dies in te. & circumda
būt te inimici tui uallo. & circumdabūt te. & coan
gustabunt te undiq; & ad terrā psterneant te. & fi
lios tuos qui in te sunt.

2. ec. xxviii
Al. ec. xlii
Al. ec. xxviii

Et nō relinquent in te lapidē sup lapidē. eo qd' non
cognoueris temp' uisitationis tue.

1. ec. xxviii
Al. ec. xli
Al. ec. xli
lo. xxi

Et ingressus in templū cepit eicere uendentes in il
lo & ementes. dicens illis. **S**criptū est quia dom'
mea dom' orationis est. uos autē fecistis illam spe

2. ec. xxviii
Al. ec. xli
Al. ec. xli
lo. lxxv

Et erat docens cotidie. **S**umēā latronum.
in templo. **P**rincipes autē sacerdotū & scribe

& principes plebis querebant illū pdere: & non inue-
niebant quid facerent illi. **O**mnis enī populus sus-
pensus erat. audiens illū.

L. cc. xl
11
Mt. cc. xvii
Mr. c. xlvii

Et factū est in una dierū docente illo pplū in templo
& euangelizante. conuenerūt principes sacerdotū
& scribē cū seniorib⁹. & inuit dicentes ad illū. **D**ic
nob⁹ in qua potestate hec facis? aut quis ē qui dedit
tibi hanc potestatem? **R**espondens autē dixit ad
illos. **I**nterrogabo uos & ego unū uerbū. respon-
dete mihi. **B**aptismū iohannis de celo erat. an ex
hominib⁹? **A**t illi cogitabant inter se dicentes.
Quia si dixerim⁹ de celo. dicet. **Q**uare g⁹ non ere-
didistis illi? **S**i autē dixerim⁹ ex hominib⁹. plebs
uniuersa lapidabit nos. **C**erti s⁹ enī iohannē pro-
phetā esse. **E**t responderūt se nescire unde eēt. **E**t

L. cc. xli
11
Mt. cc. xviii
Mr. c. xlviii

Ch̄s aut illis. **N**eq; ego dico uob⁹. in qua potestate
cepit autē dicere ad plebem pa **H**ec facio.
in uolā hanc. **H**omo plantauit uineā. & locauit
eam colonis. & ipse peregre fuit multis temporib⁹.
Et in tempore misit ad cultores seruū. ut de
fructu uineę darent illi. **Q**ui cēsū. dimiserūt eū
manē. **E**t addidit alterū seruū mittere. **I**lli au-
tē hunc quoq; cedentes & afficientes contumelia.
dimiserūt manē. **E**t addidit terciū mittere. qui
& illum uulnerantes eiecerunt. **D**ixit autem

disiunxerunt. **Q**uid faciam? inquit filium meum dilectum. forsitan eum bene uiderit uerebuntur. **Q**uē cū uidissent coloni. cogitauerunt inter se dicentes. **H**ic est heres. occidamus illum ut nostra fiat hereditas. **E**t eiecērunt illum extra uincula. occiderunt. **Q**uid ergo faciet illi disiunxerunt? **V**eniet & perdet colonos istos & dabit uinculam aliis. **Q**uo audito dixerunt illi. **A**bsit. **I**lle autem aspiciens eos ait. **Q**uid est ergo hoc quod scriptum est. lapide quem rephauē **r**unt edificantes hic factus est incipit angulus. **O**mnis qui ceciderit supra illum lapide conuassabitur. super quem autem ceciderit. conuassabunt principes sacerdotum. **I**mmuet illum. domum & scribe mittere in illum manum illa hora & tuerentur populum. **C**ognouerunt enim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam. **EXVIII**

Et obseruantes miserunt insidiatores qui se iustos simularent. ut caperent eum in sermone. ut traderent illum principatui & potestati presidis. **E**t interrogauerunt illum dicentes. **M**agister. scimus quia recte dicis & doces. & non accipis personam. sed in ueritate in auctoritate dei doces. **L**icet nobis dare tributum cesari annonam? **C**onsiderans autem dolum illorum. dixit ad eos. **Q**uid me temptatis? **O**stendite mihi denarium. **C**uius habet imaginem & inscriptionem? **R**espondentes dixerunt. **C**esaris. **E**t ait

1. cor. xlii
1. cor. xlii
1. cor. xlii
1. cor. xlii

1. cor. xlii
1. cor. xlii
1. cor. xlii

illis. **R**edditte ergo quæ cesaris sūt cesari: & quæ dei sūt deo. **E**t non potuerūt uerbu eius reprehendere coram plebe: & mirati in responsione ei. tacuerūt. **A**ccesserūt autē quidā saduceorū qui negant eē resurrectionē: & interrogauerūt eū dicentes. **M**agister: moyses scripsit nob. si fratr̄ alienū mortuus fuerit habens uxore. & hic sine filiis fuerit. ut accipiat eam frater ei uxorem: & suscitet sem̄ fratri suo. **S**eptē ergo fratres erant: & primus accepit uxore. & mortuus ē sine filiis. **E**t sequens accepit illa: & ipse mortuus est sine filio. **E**t tercius accepit illa: similiter & om̄s septē. & nō reliquerunt semen. & mortui sūt. **N**ouissime omnium mortua ē & mulier. **I**n resurrectione ergo cui eorū erit uxor? **S**i quidem septē habuerunt eam uxore. **E**t ait illis hic. **F**ilius huius seculi nub̄t & tradunt̄ ad nuptias: illi uero qui digni habebuntur seculo illo & resurrectione ex mortuis. neq; nubunt. neq; ducunt uxores. neq; enim ultra mori poterunt. **E**quales enī angelis sunt. & filii sunt dei: cū sint filii resurrectionis. **Q**uia uero resurgant mortui: & moyses ostendit secus rubū. sicut dicit dñm dñm abrahā. & dñm ysaac. & dñm iacob. **D**eus autē non ē mortuorū sed uiuorū. **O**mnes enī uiuunt ei. **R**espondentes autē quidā scribarū dixerūt. **M**agister: bene dixisti.

L. cc. xl. vii
 M. cc. xvi
 M. cc. xvi
 L. cc. xl. v
 M. cc. xvi
 M. cc. xvi

Et amplius non audebant eum. quicquā interrogare.
Dixit autē ad illos. **Q**uomōdī dicunt xpm filiū dauid
 cē. **E**t ipse dauid dīc in libro psalmoy. **D**ixit dñs
 dñs meo. sede a dextris meis. **D**onec ponā inimicos
 tuos scabellū pedū tuoy. **D**auid g̃ dñm illū uocat.
 & quomōdī filius eius est.

L. cc. xl. vi
 M. cc. xvi
 M. cc. xvi

Audiente autē omni pplo. dixit discipulis suis. **A**t
 tendite a scribis qui uolunt ambulare in stolis. &
 amant salutationes in foro. & primas cathedras in
 synagogis. & primos discubitus in conuiuiis.

L. cc. xl. vii
 M. cc. xvi
 M. cc. xvi

Qui deuorant domos uiduarū. simulantes longā
 orationē. **H**i accipient dampnationē maiorem.

Respiciens autē uidit eos qui mittebant munera
 sua in gazophylarū diuites. **V**idit autē & quan
 dā uiduā pauperculā. mittentē gra minuta duo.

Et dixit. **V**ere dico uob. quia uidua hec paup.
 plusquā omnis misit. **N**am omnes hi ex habun
 danti sibi miserunt munera dñi. hec autē ex eo qđ
 deest illi. omnē uictū suū quē habuit misit.

L. cc. xl. vii
 M. cc. xvi
 M. cc. xvi

Et quibusdā dicentib. de templo qđ lapidib. bonis
 & donis ornati cēt. dixit. **H**ec quę uidetis. ueniet
 dies in quib. n̄ relinquet lapis sup lapidē qui non

L. cc. xl. vii
 M. cc. xvi
 M. cc. xvi

Inrogauerunt autē illū dicen. **I**destruatur
 tes. **P**receptor. quando hec erunt. & qđ signū
 cū fieri incipient. **Q**ui dixit. **V**idete ne seduca

mini. **M**ulti enim uenient in nomine meo dicentes.
quia ego sum. & tempus adpropinquauit. **N**olite er-
go ire post illos. **C**um autem uideritis prelia & se-
ditiones. nolite terreri. **O**portet primum hec fieri.
sed non statim finis. **T**unc dicebat illis. **S**urget
gens contra gentem. & regnum aduersus regnum. & ter-
re motus magni erunt. plaga. & pestilentie & fames.
terroresque de celo. & signa magna erunt.

L. cc l.
or. cc. xl.
Alr. xxxix
lo. c. xl i

Sed ante hec omnia uenient uobis manus suas & per-
sequent. tradentes in synagogas. & custodias. tra-
hentes ad reges & presides propter nomen meum.
Continget autem uobis in testimonium.

L. cc l. i
Alr. xvi
Alr. c. xl i

Ponite ergo in cordibus uestris non premeditari. que
admodum respondeatis. **E**go enim dabo uos & sa-
pientiam. cui non poterunt resistere & contradicere
omnes aduersarii uestri. **T**rademini autem a parenti-
bus. & fratribus. & cognatis. & amicis. & morte affi-
cient ex uobis. **E**t eritis odio omnibus propter nomen
meum. **E**t capillus de capite uestro non peribit. **I**n
patientia uestra. possidebitis animas uestras.

L. cc l. ii
Solus

Cum autem uideritis circumdari ab exercitu hierusalem.
tunc scitote quia adpropinquauit desolatio eius.

L. cc l. iii
Alr. cc. xl viii
Alr. c. xl iii

Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes. & qui in
medio eius discedant. & qui in regionibus non intra-
rent in eam. quia dies ultionis hi sunt. ut impleantur

245

om̃a. quę scripta sunt.

Verū et cū p̄gnantib⁹ & nutritib⁹ in illis diebus.

Erit autē p̄ssima magna sup̄ terrā: & ira populobus.

Et aduent more gl. ton. & captiuu ducent^r in omib⁹ gentes.
& hierlm calcabit^r aggentib⁹. donec impleant^r tempora

Eterunt signa in sole & luna & nationum.

stellis & interris pressura gentiū. pre confusione so
nitū maris & fluctuū. arecentib⁹ hominib⁹ p̄ timore
& expectatione que superuenient uniuerso orbi.

Nam virtutes celorum mouebuntur:

Et tunc uidebit filium hominis uenientem in nube cum
potestate magna & maiestate. **H**is autem fieri inci-
pientibus respicite & leuate capita uestra. quoniam ad pro-
pinquat redemptio uestra. **E**t dixit illis similitudi-
ne. **V**idete ficulneas & omnes arbores. cum producunt iam
ex se fructum. scitis quoniam prope est aestas. **I**ta & uos cum
uidertis hec fieri. scitote quoniam prope est regnum dei.

Amen dico uob' quia n̄ preteribit generatio hec.
donec omnia fiant. **C**elum & terra transibunt.
uerba autem mea non transibunt.

Adtendite autē uob. ne forte grauent̃ corda uĩa in
crapula & ebrietate. & curis hui' uitę. & supueniat
in uos repentina dies illa. **T**amquā laqueus enī
supueniet in omīs. qui sedent sup faciē omnis terre.
Vigilate itaq; omni tempore orantes. ut digni

habeamini fugere ista omnia que futura s̄. & stare
ante filiū hominis. **E**rat autē dieb' docens in templo.
noctib' uero exiens morabatur in monte qui uocatur oli
ueti. **E**t omnis populus manebat ad eū in templo audi

Luce lx
Mt cclxxviii
Mr c l vi
lo. xx

XVIII

re cum.

DPROPIN

QVABAT

AVE M

Luce lxv
Mt cclxxviii
Mr c l vi
lo. xx
Luce lxvi
Mt cclxxviii
Mr c l vi
lo. xx
Luce lxvii
Mt cclxxviii
Mr c l vi
lo. xx
Luce lxviii
Mt cclxxviii
Mr c l vi
lo. xx

Est dies festus azimorum. qui dicitur pascha.
Et querelant principes sacerdotū & scribe quomodo eū
interficere. timent uero plebe.

Inter uenit autē satanas inuidum qui cognominatur
scarioth. unum de duodecim.

Et abiit & locutus est eū principib' sacerdotū & magis
tratrib'. quē admodum illū traderet eis. **E**t gauisi sūt.
& pacti sunt pecuniā illi dare. **E**t spopondit. **E**t
querelant oportunitatē. ut traderet illum sine
turbis. **V**enit autē dies azimorum. in qua necesse erat
occidi pascha. **E**t misit petrū & iohannē dicens.
Euntes. parate nob' pascha ut manducem'. **A**t il
li dixerūt. **V**biuis parem'. **E**t dixit ad eos. **E**cce in
trecentis uob' in ciuitatem. occurreret uobis ho

amphorā aque portans. **S**equimini eū in domū
in quā intrat: & dicens patri familias domū. **D**icit
tibi magister: **V**bi ē diuersoriū. ubi pascha eū disci-
pulis in eis manducē. **E**t ipse uobis ostendet cenacu-
lū magnū strattū: & ibi parate. **E**untes autē inuene-
runt sic dixit illis: & parauerūt pascha. **E**t cū facta
eēt hora: discubuit. & duodecim apli cum eo.

Luc. ix. xii.
Solus. x.

Et ait illis. **D**esiderio desideravi hoc pascha mandu-
care uobiscū: ante quam patiar.

Luc. ix. xii.
Al. c. lxxv. v.
Al. c. lxxvi.

Dico enim uobis: quia ex hoc non manducabo illud.
donec impleat̃ in regno di. **E**t accepto calice: gra-
tias egit & dixit. **A**ccipite & diuidite inter uos.

Dico enim uobis: quod non bibam de generatio-
ne utris: donec regnum dei ueniat.

Luc. ix. xii.
Al. c. lxxvii.
Al. c. lxxviii.
Al. c. lxxix.
Al. c. lxxx.
Al. c. lxxxi.
Al. c. lxxxii.

Et accepto pane: grās egit & fregit. & dedit eis dicens.
Hoc est corp' meū qd' p' uobis datur: hoc facite in
meam commemorationem.

Similiter & calicē: postquā cenauit dicens. **H**ic ē
calix nouū testamentū in sanguine meo: qui pro

Luc. ix. xii.
Al. c. lxxxiii.
Al. c. lxxxiv.
Al. c. lxxxv.
Al. c. lxxxvi.
Al. c. lxxxvii.
Al. c. lxxxviii.

Verū tamē. ecce manū tra- **S** uobis fundetur:
dentis me meū est immensa. **E**t quidē fili' hoīs
sedm quod defintū est uadit. **V**erū tamē.
neq' illi homini: per quem tradetur:

Luc. ix. xii.
Al. c. lxxxix.
Al. c. lxxxv.
Al. c. lxxxvi.
Al. c. lxxxvii.
Al. c. lxxxviii.
Al. c. lxxxix.

Et ipsi cepunt querere inter se: quis esset ex eis
qui hoc facturū esset.

2. ce lxx
Alr ce iii
Alr e. xiii

Facta est autē & contentio inter eos quī eorū uidere
tur esse maior. **D**ixit autē eis. **R**eges gentiū domi
nant eorū & qui potestatem habent sup eorū benefici
uocant. **V**os autē non sic sed qui maior est in uob.
fiat sicut iunior & q̄ p̄cessor est sic ministrator.

2. ce lxx
Solus x

Nam quis maior ē. qui recumbit. an qui ministrat.
Nonne qui recumbit. **E**go autē in medio ur̄m
sum sic qui ministrat. **V**os autē estis qui p̄man
sistis mecum in temptationib⁹ meis et ego dispono
uob sic disposuit mihi p̄t̄ m̄s regnū. ut edatis &
bibatis super mensam meam in regno meo.

2. ce lxxii
Alr e. v. vii

Et sedetis sup thronos iudicantes. xii. tribus israhel.

2. ce lxxiii
Solus x

At autē dñs. **S**ymon symon ecce satanas expetuit
uos ut cribraret sicut triticū. **E**go autē rogaui
pro te ut non deficiat fides tua.

2. ce lxxiiii
10. ce xxvii
2. ce xxviii
2. ce lxxv
Alr ce lxxviii
Alr e lxx
10. e. xxvi

Et tu aliquando conuersus confirma fratres tuos.
Qui dixit ei. **D**ñe tecū paratus sū. & in carcerē. & in
mortem ire. **E**t illē dixit. **D**ico tibi petre non
cantabit hodie gallus donec ter abneges nōm me.

2. ce lxxvi
Solus x

Et dixit eis. **Q**uando misi uos sine sacco & pera &
calceamentis numquid aliquid defuit uobis.

At illi dixerūt. **N**ichil. **D**ixit ergo eis. **S**ed nunc
qui habet sacco tollat similiter & peram. **E**t
qui nō habet uendat tunicā suā et emat gladium.

2. ce lxxvii
Alr ce xxvi

Dico enī uobis qm̄ adhuc hoc quod scriptum est

oportet impleri in me: & qđ cū iniquus deputat' est.

Etenim ea que s' de me finem habent.

l. c. lxxviii
Solut. v

At illi dixerūt. **D**ñe. ecce gladii duobus. **A**t ille dixit.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
lo. c. lxxviii

Sat est. **E**t regressus ibat scđm consuetudinē in montē oliuarum. **S**ecuti sunt autē illum & discipuli.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii

Et cū peruenisset ad locū. dixit illis. **O**rate. ne intretis in temptationem.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
lo. c. lxxviii

Et ipse auulsus est ab eis quantum iactus est lapidis. & positus genibus orabat dicens.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
lo. c. lxxviii

Pater. si uis transfer calicem istum a me. **V**erū tamen. non mea uoluntas. sed tua fiat.

l. c. lxxviii
Solut. v

Apparuit autē illi angel' de celo confortans eum. & factus in agonia prolixius orabat. **E**t factus est sudor ei' sic gutte sanguinis decurrentis in terrā.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii

Et cū surrexisset ab oratione. & uenisset ad discipulos suos. inuenit eos dormientes pre tristitia.

Et ait illis. **Q**uid dormitis? **S**urgite orate. ne intretis in temptationem.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
lo. c. lxxviii

Adhuc colloquente. ecce turba & qui uocabat' iudā. unus de duodecī antecedebat eos. & adpropinquauit ihu. ut oscularetur eum.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii

Ihe autē dixit illi. **I**uda. osculo filium hominis tradis.

l. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
Alr. c. lxxviii
lo. c. lxxviii

Videntes autē hi qui circa ipsū erant qđ futurū

erat: dixerunt ei. **D**ñe. si percutimus in gladio: & percussit unus ex illis seruum principis sacerdotum: & amputauit auriculam ei dextram. **R**espondens autem ihc ait.

Sinite usque huc.

L. cc. lxxviii
Solut. x

Et cum tetigisset auriculam eius: sanauit eum.

L. cc. lxxviii
Mt. ecc. iiii
Mt. c. lxxviii
Io. c. lxxv

Dixit autem ihc ad eos qui uenerant ad se principes sacerdotum: & magistratum templi: & seniores. **Q**uasi ad latronem existis cum gladio & fustibus: cum coti die nobiscum fueri in templo. non extendistis manus in me. **S**ed hec est hora uestra: & potestas tenebrarum.

L. cc. xc
Mt. ecc. vi
Mt. c. lxxviii
Io. c. lxxv

Comprehendentes autem eum: dixerunt ad domum principis sacerdotum.

L. cc. xc
Mt. ecc. viii
Mt. c. xc
Io. c. lxxviii

Petrus uero sequebatur a longe. **A**ccenso autem igni in medio atrio: & circumsedentibus illis: erat petrus in medio eorum. **Q**uē cum uidisset ancilla quedam sedentē ad lumen: & eum fuisset intuita dixit.

L. cc. xc
Mt. ecc. x
Mt. c. xc
Io. c. lxxv

Et hic cum ait ille negauit eum dicens. **N**ili **I**llo erat.

Et post pusillum alius uidens eum dixit. **E**t tu de illis es. **P**etrus uero ait. **O** homo non sum. **E**t interuallo facto quasi hore unius: alius quidā affirmabat dicens. **V**ere: & hic cum illo erat. **N**am et galileus est. **E**t ait petrus. **H**omo: nescio quid dicis. **E**t continuo adhuc illo loquente:

L. cc. xc
Mt. ecc. x
Mt. c. xc
Io. c. lxxv

cantauit gallus.

Et conuersus dñs: respexit petrum. **E**t recordatus ē

petrus uerbi dñi sicut dixerat: quia prius quā gal
lus cantet. ter me negabis. **E**t regressus foras petrus.

Et iuniores qui tenebant illum **S** fleuit amare.
inludabant ei cedentes: & uelauerunt eum. & percuss
ebant faciem ei: & interrogabant eum dicentes.

Prophetiza: quis est qui te percussit. **E**t alia mul
ta blasphemantes dicebant in eum.

Et ut factus est dies: conuenerunt seniores plebis. &
principes sacerdotū & scribæ: & dixerunt illū in
conciliū suū dicentes. **S**i tu es. xpc. dic nobis.

Et ait illis: **S**i uob dixero non credetis mihi: si autē
& interrogauero. n̄ respondebitis mihi neq; dimit

Ex hoc autem erit filius hominis. **S**tetis.
sedens adextris iurantis dei.

Dixerunt autē omnes. **T**u ergo es filius dei?

Qui ait. **V**os dicetis: quia ego sum.

At illi dixerunt. **Q**uid adhuc desideramus tes
timonium? **I**psi enim audiuimus de ore eius.

Et surgens omnis multitudo eorū: dixerunt illū
ceperunt autem illum accu

Sad pilatum.
sare dicentes. **H**unc inuenimus subuertentē
gentē nrām: & prohibentem tributa dari cesari.
& dicentem se xpm regem esse.

Pilatus autē interrogauit eum dicens. **T**u es
rex iudeorū? **A**t ille respondens ait. **T**u dicis.

L. cc. xc. viii
Alr. cc. xvi
Alr. cc. xvi
Is. c. lxxii

L. cc. xc. viii
Alr. cc. xvi
Alr. cc. xvi

L. cc. xc. viii
S. o. l. v. s.

L. cc. xc. viii
Alr. cc. xvi
Alr. cc. xvi
Is. c. lxxii

L. cc. xc. viii
S. o. l. v. s.

L. cc. xc. viii
Alr. cc. xvi
Alr. cc. xvi

L. cc. xc. viii
Alr. cc. xvi
Alr. cc. xvi
Is. c. lxxii

L. cc. xc. viii
S. o. l. v. s.

L. cc. xc. viii
Alr. cc. xvi
Alr. cc. xvi
Is. c. lxxii

2. ecc. iii
10. c. lxxvi

Ait autem pilatus ad principes sacerdotum & turbas.
Nichil inuenio cause in hoc homine.

1. ecc. iii
Solus. x

At illi inualescebant dicentes. **C**ommouit populum
docens per uersam iudeam & incipiens a galilea usque
huc. **P**ilatus autem audiens galileam: interroga-
uit si homo galileus esset. **E**t ut cognouit quod
de herodis potestate esset: remisit eum ad herodem.
qui & ipse hierosolumi fuerat illis diebus. **H**erodes
autem uiso ihu: gausus est ualde. **E**rat enim ex
multo tempore cupiens uidere eum: eo quod audi-
ret multa de eo: & sperabat signum aliquod uidere
ab eo fieri. **I**nterrogabat autem illum multis ser-
monibus: & ipse nichil illi respondebat.

At Aryste

2. ecc. v
Alt. ecc. viii
Alt. c. lxxv

Stabant etiam principes sacerdotum & scribe con-
stanter accusantes eum.

1. ecc. vi
Solus. x

Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo: & in-
ludit indutum ueste alba: & remisit ad pilatum.
Et facti sunt amici herodes & pilatus in ipsa die:
nam antea inimici erant ad inuicem.

1. ecc. viii
10. c. lxxvi

Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum & ma-
gistratibus & plebe: dixit ad illos. **O**btulistis mihi
hunc hominem quasi auertentem populum: & ecce ego co-
ram uobis interrogans nullam causam inueni in

2. ecc. viii
Solus. x

homine isto: ex his in quibus eum accusatis.
Sed neque herodes. **N**am remisi uos ad illum: & ecce

L. ecc. viii.
Alr. ecc. xvi
Alr. cc. ii

Nichil dignū morte actum est ei.
Emendatū ergo illum dimittam. **N**ecessē autē ha-
bebat dimittere eis. per diem festum unum.

L. ecc. x
Alr. ecc. xvi
Alr. cc. iii
Io. e. lxxviii

Exclamauit autē simul uniuersa turba dicens.
Colle hunc. & dimitte nob. barabbā. **Q**ui erat
propter seditionem quandam factam in ciuitate
& homicidium. missus in carcerem.

L. ecc. xii
Alr. ecc. xvi
Alr. cc. v
Io. e. lxxviii

Iterū autē pilat. locutus ē. ad illos. uolens dimitte-
re ihm. **A**t illi sic clamabant dicentes. **C**rucifige.
Ille autē tertio dixit ad illos. **C**rucifige illū.

L. ecc. xii
Alr. ecc. xvi
Io. e. lxxviii

Quid enim mali fecit iste. **N**ulla causam mor-
tis inuenio in eo. **C**orripia ergo illū. & dimitta.

L. ecc. xiii
Alr. ecc. xvi
Alr. cc. v
Io. e. lxxviii

At illi instabant uocib. magnis postulantes. ut cru-
cifigeretur. **E**t inualescebant uoces eorum.

L. ecc. xiii
Alr. ecc. xvi
Alr. cc. vi
Io. e. lxxviii

Et pilat. adiudicauit fieri petitionē eor. **D**imisit
autē illis eū qui ppter homicidiū & seditionem
missus fuerat in carcerē quē petebant. ihm uero
tradidit uoluntati eorum.

L. ecc. xv
Alr. ecc. xvi
Alr. cc. viii
Io. e. lxxviii

Et cum ducerent eū. adprehenderunt simonem
quendā cyrenensem ueniētē de uilla. & imposu-
erunt illi crucē portare post ihm.

L. ecc. xvi
Solus. x

Sequēbāt. autē illū multa turba populi & mulie-
rū. quę plangebant & lamentabāt. eū. **C**on-
uersus autē. ad illas ihc dixit. **F**ilie hierlm. no-
lite flere sup me. sed sup uos ipsas flere. & sup filiōs

uīrōs. qm̄ ecce uenient dies in quib⁹ dicent. **B**eatē
steriles & uentres qui non genuerūt & ubera que non
lactauerunt. **T**unc incipient dicere montibus ca
dite sup nos & collibus operite nos: quia si in uiridi
ligno hec faciunt. in arido quid fiet.

Ducebant autē & alii duo nequā cū eo: ut iustificerent.

Et postquā uenerunt in locū qui uocatur caluarie:
ibi crucifixerunt eum.

Et latrones. unum. ad extris. & alterum a sinistris.

Ihe autē dicebat. **P**ater: dimitte illis: non enim sci
unt quid faciunt.

Dividentes uero uestimenta eius: miserunt sortes.
& stabat populus expectans.

Et deridebant illum principes cum eis dicentes. **A**li
os saluos fecit se saluū faciat si hic ē. xpc dei electus.

Induebant autē ei & milites: accedentes & acetum
offerentes illi dicentes. **S**i tu es rex iudeorū: saluū

Erat autē & super scriptio scripta **I**te fac.
super illum: litteris grecis. & latinis. & hebraicis.
hic est rex iudeorum.

Vnus autē de his qui pendebant latronib⁹: blasphe
mabat eum dicens. **S**i tu es xpc: saluum fac te met

Respondens autē alter: incre
pabat illum dicens. **N**eq; tu times dñm quod mea
de dampnatione es: & nos quidē iuste. nam digna

L. ecc. xvii

Al. ecc. xxvi

Al. ec. xv

Lo. ecc. viii

L. ecc. xviii

Al. ecc. xxvii

Al. ec. x

Lo. ecc. vii

L. ecc. xviii

Al. ecc. xxvi

Al. ec. xv

Lo. ecc. viii

L. ecc. xv.

Solus. x

L. ecc. xv.

Al. ecc. xxviii

Al. ecc. xii

Lo. ec. i

L. ecc. xv. ii

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. iii

Al. ecc. xl. ii

Al. ec. xxi

L. ecc. xv. iiii

Al. ecc. xxv.

Al. ecc. xxi.

Lo. ecc. viii

L. ecc. xv. v

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. vi

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. vii

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. viii

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. ix

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. x

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. xi

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. xii

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. xiii

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. xiiii

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

L. ecc. xv. xv

Al. ecc. xxviii

Al. ec. xviii

factis recipimus: hic uero nichil mali gessit. **E**t di-
cebat ad ihm. **D**ñe: inemento mei cū ueneris in reg-
nū tuū. **E**t dixit illi ihc. **A**men dico tibi: hodie
mecum eris in paradiso.

Erat autē fere hora sexta. **E**t tenebre factę sunt in
uniuersa terra: usq; in horam nonam. **E**t obscu-
r uelut templi scissum ē medium. **E**rat ē sol.

Et clamans uoce magna ihc ait. **P**ater: in manū tuas
commendo spm meū. **E**t hęc dicens: exspirauit.

Videns autē centurio quod factum erat: glorificauit
dm dicens. **V**ere: hic homo iustus erat.

Et omnis turba eorū qui simul aderant: ad spectaculu
istud & uidebant quę fiebant: pcutientes pectora
sua reuercebantur: **S**tabant autē omnes noti ei
a longe: & mulieres quę secutę erant eū a galilea
hęc uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph. qui erat decurio uir boni
& iustus: hic non consenserat consilio & actib; eorū.
ab arimathia ciuitate iudeę. qui expectabat & ip-
se regnum dei. **H**ic accessit ad pilatum: & petiit
corpus ihu.

Et depositum in uoluit in sindone: & posuit eum
in monumento exciso: in quo nondum quisquā
positus fuerat.

Et dies erat parasceues: & sabbatum in luce scēbat.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl.
Al. ecc. xlv.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

L. ecc. xlviii
Al. ecc. xl. m.
Al. ecc. xlv. m.

Subsecute autē mulieres que cū ipso uenerant
de galilea uiderunt monumentū. & quem ad
modum positum erat corpus eius.

2. ecc. xxxv
VIII
Alt. cc. xxxv

Et reuertentes parauerunt aroma. ita & unguenta:
& sabbato quidē siluerunt secundū mandatū.

2. ecc. xxxvi
I
Alt. cc. l. ii
Alt. cc. xxxvi
lo. cc. viii

Vna autē sabbati ualde diluculo uenerunt ad
monumentū portantes que parauerant aroma
ta. & inuenerunt lapidem reuolutū a monu
mento. & ingressę non inuenerunt corpus dñi
ihū. **E**t factum est dum mente consternate
essent de isto. ecce duo uiri steterunt secus illā
in ueste fulgenti.

2. ecc. xxxvii
II
Alt. cc. l. iii
Alt. cc. xxxvii

Cum timerent autē & declinarent uultū inter
ram. dixerunt ad illas. **Q**uid queritis. uiuen
tem cum mortuis. **N**on est hic. sed resurrex.
Recordamini qualiter locutus est uobis. cū
adhuc in galilea esset dicens. **Q**uia oportet
filium hominis tradi in manus hominū pecca
tor. & crucifigi. & die tertia resurgere. **E**t re
cordate sunt uerborum eius. **XXXI**

2. ecc. xxxviii
III
Alt. cc. l. iiii
Alt. cc. xxxviii

Et regressę a monumento. nunciauerunt hec
omnia illis undecim. & ceteris omnibus.

2. ecc. xxxviii
So. l. v. s. x

Erat autē maria magdalene. & iohanna. &
maria iacobi. & ceterę que cum eis erant que
dicebant ad aplos hec. **E**t uisę sunt ante il

los sicut deliramentū uerba ista. & non crede-
bant illis. **P**etrus autē surgens cucurrit ad
monumentū. & procumbens uidit linteamina
sola posita. **E**t abiit secum mirans qđ factum
fuerat. **E**t ecce duo ex illis ibant ipsa die in cas-
tellū qđ erat in spatio stadiorum sexaginta ab
hierlm. nomine emmaus. **E**t ipsi loquebant^r
ad inuicē. de his omnib⁹ que acciderant. **E**t fac-
tū est dū fabularentur & secum quererent. & ip-
se ihc adppinquans ibat cum illis. **O**culi autē
illoz tenebant^r ne eum agnoscerent. **E**t ait ad
illos. **Q**ui sunt hi sermones quos conferitis ad in-
uicē ambulantes & estis tristes? **E**t respondēs
un⁹ cui nomⁱ cleopas dixit ei. **T**u solus peregrī-
nus es in hierlm. & nō cognouisti que facta sunt in
illa his dieb⁹? **Q**ui illi dixit. **Q**ue? **E**t dix-
erunt. **D**e ihu nazareno qui fuit uir ppheta
potens in ope & sermone. coram deo & omni pplo.
Et quomodo eū tradiderunt summi sacerdo-
tes & principes nrī in damnationē mortis &
crucifixerunt eū. **N**os autē sperabamus quia
ipse esset redempturus isrl. **E**t nunc sup hęc
omnia tertia dies est hodie. qđ hęc facta sunt.
Sed & mulieres quedam ex nrīs terruerunt
nos. que ante lucē fuerunt ad monumentū.

& non inuento corpore eius uenerunt dicentes.
se etiam uisionē angloꝝ uidisse. qui dicunt eū
uiuere. **E**t abierunt quidam ex nr̄is ad mo
numētū & ita inuenerunt sicut mulieres dix
erunt. ipsum uero non inuenerunt. **E**t ipse
dixit ad eos. **O** stulti & tardi corde ad creden
dum. in omnib⁹ que locuti sunt prophete. **N**on
ne hec oportuit pati xpm. & ita intrare in gl'am
suam? **E**t incipiens a moysē & omnibus pphetis
interpretabatur illis in omnib⁹ scripturis que
de ipso erant. **E**t ad p̄p̄inquauerūt castello
quo ibant. & ipse se finxit longius ire. **E**t coe
gerūt illi dicentes. **M**ane nobiscū qm̄ ad uesp̄as
erit. & inclinata est iam dies. **E**t intrauit cū il
lis. **E**t factum est dū recumberet cū illis. acce
pit panē & benedixit. ac fregit. & porrigebat
illis. **E**t aperti sunt oculi eoz. & cognouerūt eū.
Et ipse euauit ex oculis eoz. **E**t dixerunt
ad inuicē. **N**onne cor nr̄m ardens erat in nob̄
dū loqueret̄ in uia & ap̄iret nobis scripturas?
Et surgentes eadem hora. regressi sunt in ihe
rusale. & inuenerūt congregatos undecī. & eos
qui cum ipsis erant dicentes. qđ surrexit dñs
uere & apparuit symoni. **E**t ipsi narrabant
que gesta erant in uia. & quomodo cognouerūt

eum. in fractione panis.

L. ecc. xl
lo. cc. xiii

Dum hec. autē loquunt. ihc stetit in medio eor. & di-
cit eis. **P**ax uobis. ego sum. **N**olite timere.

Conturbati uero & conterriti. existimabant se
spm uidere. **E**t dixit eis. **Q**uid turbati estis. &
cogitationes ascendunt in corda uia. **V**idete
manus meas & pedes. quia ipse ego sum. **P**alpite
& uidete quia spc carnē & ossa non habet. sicut
me uidetis habere. **E**t cum hoc dixisset. ostendit
eis manus & pedes.

L. ecc. xl
lo. cc. xiii

Ad huc. autē illis non credentib. & mirantib. pre
gaudio dixit. **H**abetis hic aliquid quod mandou-
cetis. **A**t illi obtulerunt ei partem piscis assii.
& fauum mellis. **E**t cum manducasset coram
eis. sumens reliquias dedit eis.

L. ecc. xl
Solus. v

Et dixit. ad eos. **H**ec sunt uerba que locutus sum
ad uos. cū adhuc essem uobiscum. qm̄ necesse est
impleri omnia que scripta sunt in lege moy. si.
& pphetis. & psalmis de me. **T**unc apert illis
sensem ut intelligerent scripturas. & dixit eis.
Quoniam sic scriptum est. & sic oportebat. xpm
pati. & resurgere a mortuis die tertia. & predica-
ri in nomine eius penitentia & remissionē pecca-
tor. in omnes gentes. incipientibus ab hieroso-
lima. **V**os. autem testes estis horum. **E**t ego

mitto pmissum patris mei in uos. uos autē sedere
in ciuitate. quo ad usq; induamini uirtute ex alto.

Edixit autē eos foras in bethaniam. & eleuatis
manibus suis. benedixit eis. **E**t factum est dum
benediceret illis. recessit ab eis. & ferebat^r in celū.

Et ipsi adorantes. regressi sunt in hierlm cū gau
dio magno. **E**t erant semper in templo laudan
tes. & benedicentes deum. a m e h.

EXPLICIT. EVANGELI

VM. SECUNDVM. IVCĀ.

INCIPIT. ARGVMENTV

EVANGELII. SECVN

DVM. IOHANNEM.

PROLOGVS.

IC. EST IO
HANNE S.
EVANGE
LIS TA.

unus ex discipulis dei. qui uirgo electus a deo ē.
quē de nuptiis uolentē nubere uocauit dñs. cui
uirginitatis in hoc duplex testimoniū in euā
gelio datur: qđ & pre ceteris dilect⁹ ad dō dicitur:
Et hūc matrē suā de cruce commendauit dñs.
ut uirginē uirgo seruaret. **D**eniq; manifestan⁹
in euangelio: qđ erat ipse incorruptibilis uerbi
opus inchoans. **S**olus uerbu carnē factū esse.
nec lumen a tenebris comprehensum fuisse testat⁹.
primum signum ponens qđ in nuptiis fecit dñs.
ut ostendens qđ erat ipse legentib⁹ demonstra
ret. **Q**uod ubi dñs inuitatus deficere nuptia
rum uinum debeat. & ut ueteribus immuta
tis noua omnia quę a xpo instituunt⁹ appare
ant. **H**oc autē euangelū scripsit in asia.
postea quā in bathmos in sula apocalipsin scrip

serat. ut cui in principio canonis incorruptibile
principiū in genesi. ei & iam incorruptibilis fi
nis p uirginē in apocalipsi redderēt². dicente
xpo. **E**go sum alpha. & ω. **E**t hic est iohan
nes qui sciens superuenisse diem recessus sui. con
uocatis discipulis suis in epheso. p multa signorū
expūenta p mēns. xpm. descendens in de fossim
sepulture sue locum. facta oratione positus est
ad patres suos. tam extraneus ad dolore mortis.
quam a corruptione carnis inuenit² alienus.
Tamen post omnes euangelium scripsit. & hoc
uirgini debebat². **Q**uorum tamen uel scriptorū
tempore dispositio. uel librorū ordinatio. ideo p
singula nobis non exponit². ut scienti desiderio
collocato. & querentib⁹ fructus laboris. & deo
magisteru doctrina seruetur. **A**men.

**EXPLICIT ARGVMENTVM. EVANGELII. SE
CVNDVM. IOHANNEM.**

- I **P**hariseorum leuitę interrogant iohannē. iohs ihm uident agnū dī dicit. & andreas petro dicit. inuenimus messia.
- II **I**hē ad cenā de aqua uinū fecit. de templo nummularios eicit. solute hoc templū dices. nichodemo loquit^r de baptismo & de aliis multis.
- III **I**hē in iudea baptizat. & iohs in enon. quiq; dicit. xpm crescere. se autē minuari.
- IIII **I**hē cū muliere samaritana loquit^r. pphiam in patria sua sine honore esse dicit. & reguli filiū. morte resuscitat.
- V **A**puđ natatoriam bethsaidam .x.x.x. viii. annorū infirmitatē hominis sanat. ac dicit. scriptamini scripturas. & si crederetis moy si. crederetis forsitan & michi.
- VI **D**e quinque panib⁹ & duob⁹ piscib⁹. & qđ cum regē facere uoluerunt. ihē supra mare ambulat. & de manna & pane celesti loquit^r. ac recedentib⁹ ab eo discipulis. unum ex duodecī diabolum dicit.
- VII **S**cenophagia ihē medio die festo. ascendens in templū docet. multis etiā de turba credentib⁹ idē clamat. si quis sitit. ueniat & bibat. cum ministris & nichodemo principes contendunt. de muliere adultera. ihē lumen mundi esse se predicat.
- VIII **I**hē interrogatus principū se esse respondit. quod omnis peccator seruus sit. & qđ ihē ante abrahā sit. ecceū ex natiuitate

VIII

currit. **D**e ianua & ouili per dedicationē deambulans in templo. se & patrem unū esse dicit. de lazari resurrectione.

X

Maria pedes ihu ungit. & capillis suis extergit. ihs sup. asinum sedet. & uolentibus grecis uidere ihm. loquitur de grano frumenti quod in terram mittitur. & uox de celo ad ihm. & quod multi ex principibus crediderunt in ihm. sed propter phariseos non confiterentur.

XI

Pedes discipulorum lauat. de iude traditione & petri negatione predicit. & de dilectione fratrum. & quod ipse in patre. & pater in ipso est. & de obseruandis mandatis paracleti spiritus.

XII

De iunea & palmitibus. & de dilectione & de promissione paracleti. & omnia patris sua esse. & cetera mandata.

XIII

Ihs discipulos patri commendat. ihs a iuda traditur. allocutio pilati ad iudeos. de ihu & de barabba.

XIII

Passio ihu. & sepultura. & resurrectio eius.

I N C I
P I T. E V
A N G E L I
V M. S E
C V N D V M.
I O H A N
N E M.

INPRIN
CIPIO.
ERA
VERBUM.
ETVER
BUM.
ERA

10. 1.
111
111. 1
1. 1111

apud deum. **E**t d's erat uerbum. **H**oc erat in
principio apud d'm. **O**mnia per ipsum facta s'
& sine ipso factum est nichil. **Q**uod factum est
in ipso uita erat: & uita erat lux homini. & lux
in tenebris lucet. & tenebre eam non comprehen-

lo. 11.
alt. ⁱⁱⁱ vii
l. vi

Fuit homo missus a deo: cui nomen
erat iohannes. **H**ic uenit in testimonium: ut tes-
timonium perhiberet de lumine. ut omnes crederet
per illum. **N**on erat ille lux: sed in testimonium
perhiberet de lumine.

lo. 11.
alt. ⁱⁱⁱ i
l. xiiii

Erat lux uera: que inluminat omnem hominem ue-
nientem in mundum. **I**n mundo erat: & mundus
per ipsum factus est. & mundus eum non cognouit.

lo. 11.
Solus

In propria uenit: & sui eum non receperunt. **Q**uot
quot autem receperunt eum: dedit eis potesta-
tem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius:
qui non ex sanguinibus neque ex uoluntate carnis
neque ex uoluntate uiri: sed ex deo nati sunt.

lo. v
alt. ⁱⁱⁱ i
l. xiiii

Et uerbum caro factum est: & habitauit in nobis.
Et uidimus gloriam eius: gloriam quasi unigeniti
a patre. **P**lenum gratie & ueritatis.

lo. vi
alt. ⁱ xii
ore. iiii
l. x

Iohannes testimonium perhibet de ipso: & clamat
dicens. **H**ic erat quem dixi: qui post me uen-
turus est. ante me factus est. quia prior me erat.

lo. vii
Solus

Et de plenitudine eius nos omnes accepimus:

& gratiam pro gratia. quia lex per moysen da-
ta est. gratia & ueritas p[er] ihm xpm facta est.

Deum nemo uidit unquam. **V**irgenitus filius
qui est in sinu patris. ipse enarrauit. **S**i

Et hoc est testimonium iohannis quando miser
iudei ab hierosolymis sacerdotes & leuitas ad
eum. ut interrogarent eum. **T**u quis es?

Et confessus est. & non negauit. **E**t confessus
est. quia non sum ego xpc. **E**t interrogauerunt
eum. **Q**uid ergo? helias es? **E**t dixit. **N**on
sum. **P**ropheta es? **E**t respondit. **N**on.

Dixerunt ergo ei. **Q**uis es ut responsum de-
mus his qui miserunt nos? **Q**uid dicis de te ip-

Ait. **E**go uox clamantis in deserto. **S**i
gite uiam dñi sicut dixit esaias propheta.

Et qui missi fuerant erant ex phariseis. **E**t in-
terrogauerunt eum. & dixerunt ei. **Q**uid er-
go baptizas si tu non es xpc. neq; helias. neq;
ppheta? **R**espondit eis iohannes dicens.

Ego baptizo in aqua. **M**edius autē ur̄m stetit
quem uos non scitis. **I**pse est qui post me uen-
turus est. qui ante me factus est. cuius ego nō
sum dignus ut soluam eius corrigiam calcia-

Hec in bethania facta sunt. **M**enti.
trans iordanem. ubi erat iohannes baptizans.

Lo. viii
III
Mt. xii
Lo. xiii

Lo. xiii
Solut.

Lo. x
Mt. viii
Mt. ii
Lo. vii

Lo. xi
Solut.

Lo. xii
Mt. xi
Mt. xiii
Lo. x

Lo. xiii
Solut.

1o xiiii
alt. xi
alt. iii
l. x

Altera die uidit iohannes ihm uenientē ad se
& ait. **E**cce agnus dei. q̄ tollit peccatū mundi.

Hic est de quo dixi. **P**ost me uenit uir qui ante
me factus est. quia prior me erat. & ego nescie-
bam eum. **S**ed ut manifestetur israhel. prop-
terea ueni ego in aqua baptizans.

1o xv
alt. xiiii
alt. v
l. xiiii

Et testimonium phibuit iohannes dicens.
Quia uidi spm descendente quasi columbam
de celo. & mansit sup eum. & ego nesciebam eū.
Sed qui misit me baptizare in aqua. ille mihi
dixit. **S**up quē uideris spm descendente & ma-
nentem super eum. hic est qui baptizat in spu
scō. **E**t ego uidi. & testimonium phibui. quia
hic est filius dei.

1o xvi
Solus. x

Altera autē die iterum stabat iohannes. & ex dis-
cipulis eius duo. **E**t respiciens ihm ambulan-
tem dicit. **E**cce agnus dei. **E**t audierunt eū
duo discipuli loquente. & secuti sunt ihm. **C**on-
uersus autem ihs. & uidens eos sequentes se. di-
xit eis. **Q**uid queritis? **Q**ui dixerunt ei.
Rabbi. quod dicit̄ interpretatū magister.
ubi habitas? **D**ixit eis. **V**enite & uidete. **V**e-
nerunt & uiderunt ubi maneret. & apud eū
manserunt die illo. **H**ora autē erat quasi de-
cima. **E**rat autem andreas frater symonis

petri unus ex duobus qui audierant a iohanne
& secuti fuerant eum.

Lo. xviii
et ele. vi
Al. lxxvii
L. xviii

Invenit hic primum fratrem suum symonem & dicit
ei. **I**nveni enim messiam quod est interpretatum xpe.
Et adduxit eum ad ihm. **I**ntuitus autem eum
ihc dixit. **T**u es symon filius iona tu vocabe
ris cephas quod interpretatur petrus.

Lo. xviii
Solus

In crastinum voluit exire in galileam & invenit
philippum & dicit ei ihc. **S**equere me. **E**rat au
tem philippus abethsaida civitate andree & pe
tri. **I**nvenit philippus nathanael & dicit ei.
Quem scripsit moyses in lege & prophete inveni
nimis ihm filium ioseph anazareth. **E**t dixit ei nathana
el. **A**nazareth potest aliquid boni esse? **D**icit
ei philippus. **V**eni & uide. **V**idit ihc nathana
el venientem ad se & dicit de eo. **E**cce vere israheli
ta in quo dolus non est. **D**icit ei nathanael. **V**n
de me nosti? **R**espondit ihc & dixit ei. **P**rius
quam te philippus vocaret cum esses sub ficu
vidi te. **R**espondit ei nathanael & ait. **R**abbi.
tu es filius dei. tu es rex israhel. **R**espondit ihc
& dixit ei. **Q**uia dixi tibi vidi te sub ficu credi
manus tuas uidebis. **E**t dicit ei. **A**men amen
dico vobis uidebitis celum apertum & angelos
dei ascendentes & descendentes supra filium ho

munis. **E**t die tercio nuptie facte sunt in cha
na galilee. & erat mater ihu ibi. **V**ocatus est au
tem & ihc. & discipuli eius ad nuptias. **E**t defici
ente uino. dicit mater ihu ad eum. **V**inum non
habent. **E**t dicit ei ihc. **Q**uid mihi & tibi est
mulier? **N**ondum uenit hora mea. **D**icit ma
ter eius ministris. **Q**uodcumq; dixerit uobis
facite. **E**rant autem ibi lapidee hydrice serpo
site. scdm purificationem iudeor. capientes sin
gule metretas binas uel ternas. **D**icit eis ihc.
Iplete hydras aqua. **E**t impleuerunt eas
usq; ad summum. **E**t dicit eis ihc. **H**aurite uic.
& ferte architriclino. **E**t tulerunt. **V**t autem
gustauit architriclinus aquam uinum factam.
& non sciebat unde esset. ministri autem sciebant
qui haurierant aquam. uocat sponsum archi
trichinus. & dicit ei. **O**mnis homo primum bo
num uinum ponit. & cum inebriati fuerint tunc
id quod deterius est. tu autem seruaisti bonum ui
num usq; adhuc. **H**oc fecit initium signorum
ihc in chana galilee. & manifestauit gloriam suam.
Et crediderunt in eum discipuli eius.

In arnq aq uinu factum

Lo. x. viii
S. viii
Alt. x. viii

Post hec descendit capharnaum ipse & mater ei.
& fratres eius. & discipuli eius. & ibi manserunt
non multis diebus.

Lo. x. v. 1
Al. c. l. vi
S. c. l. e

Lo. x. vi
Al. c. l. vi
Al. c. xvi
L. c. xvi

Et prope erat pascha iudeorum. & ascendit hieroso-
Et inuenit in templo uendentes **I**unam ihs
 boues & oues & columbas. & nummularios seden-
 tes. **E**t cum fecisset quasi flagellum de fimeculis
 omnes eiecit de templo. **O**ues quoque & boues. &
 nummulariorum effudit es. & mensas subuertit. &
 his qui columbas uendebant. dixit. **A**uferte ista
 hinc. nolite facere domum patris mei domum ne-

Lo. x. vii
Solut. x

Recordati uero sunt discipuli **I**gnomationis.
 ei. quia scriptum est. **Z**elus domus tue comedit me.

Lo. x. viii
Al. c. l. viii
Al. c. xvi

Responderunt ergo iudei. & dixerunt ei. **Q**uod signum
 ostendis nobis quia hec facis?

Lo. x. viii
Solut. x

Respondit ihs. & dixit eis. **S**oluite templum hoc.
 & in tribus diebus excitabo illud. **D**ixerunt ergo
 iudei. **Q**uadraginta & sex annis edificatum est
 templum hoc. & tu tribus diebus excitabis illud? **I**lle
 autem dicebat. de templo corporis sui. **C**um er-
 go resurrexisset a mortuis. recordati sunt disci-
 puli ei. quia hoc dicebat. & crediderunt scrip-
 turę & sermoni quem dixit ihs. **C**um autem esset
 hierosolymis in pascha in die festo. multi credi-
 derunt in nomine ei. uidentes signa eiusque
 faciebat. **I**psę autem ihs non credebat semetip-
 sum eis. eo quod ipse nosset omnes. **E**t quia opus
 ei non erat. ut quis testimonium phiberet de ho-

mine. **I**psē enim sciebat quid esset in homine.

Erat autē homo ex pharisaeis nicodem nomine princeps iudeorū.

Hic uenit ad ih̄m nocte & dixit ei. **R**abbi scimus quia ad te uenisti magister.

Nemo enim potest hęc signa facere quę tu facis nisi fuerit d̄s cū eo. **R**espondit ih̄s & dixit ei.

Amen amen dico tibi nisi quis natus fuerit de nouo non potest uidere regnū dei. **D**icit ad eum nichodemus.

Quomodo potest homo nasci cū sit senex? **N**umquid potest in uentre matris flux

terū introire & nasci? **R**espondit ih̄s. **A**men

amen dico tibi nisi quis renatus fuerit ex aqua & spū non potest introire in regnū d̄i. **Q**uod na

tum est ex carne caro est & qd̄ natum est ex spū sp̄s est. **N**on mireris quia dixi tibi oportet uos

nasci de nouo. **S**piritus ubi uult spirat & uocē ei audis sed non scis unde ueniat & quonadat.

Sic est omnis qui natus est ex spū. **R**espondit nichodemus & dixit ei. **Q**uomodo possunt hęc fieri? **R**espondit ih̄s & dixit ei. **G**ues magister nisi abel & hęc ignoras? **A**men amen dico tibi quia quod scimus loquimur & quod uidi

mus testamur & testimoniū nr̄m non accipitis. **S**i terrena dixi uobis & non creditis quomo

do si dixerō uobis celestia credetis? **E**t nemo

ascendit in celum nisi qui descendit de celo: fili
 hominis qui est in celo. **E**t sicut moyses exalta
 uit serpentē in deserto. ita exaltari oportet filiū
 hominis: ut omnis qui credit in ipso non pereat. sed
 habeat uitā eternā. **S**ic enī dilexit d's mundū
 ut filiū suū unigenitū daret: ut omnis qui cre
 dit in eum non pereat. sed habeat uitā eternā.
Non enī misit d's filiū suū in mundū ut iudicet
 mundū: sed ut saluetur mundus per ip̄m. **Q**ui
 credit in eū: non iudicabit. **Q**ui autē non credit
 iam iudicatus est: quia non credidit in nomine
 unigeniti filii dei. **H**oc est autē iudiciū quia
 lux uenit in mundū: & dilexerunt homines ma
 gis tenebras quā lucē. **E**rant enim eorū mala
 opa. **O**mnis enī qui mala agit odit lucē: & non
 uenit ad lucē. ut non arguantur opa eius. **Q**ui au
 tem facit ueritatē. uenit ad lucē: ut manifesten
 tur opera ei⁹ quia in dō sunt facta. **P**ost hęc
 uenit ihs & discipuli eius in iudeā terrā: & illic
 demorabatur cum eis & baptizabat.

Lo. x. v. vi.
 Alc. x. viii.
 Alc. viii.

Erat autē & iohannes baptizans in enon. iuxta
 salim. quia aque multe erant illic: & ueniebant
 & baptizabantur.

1. fons

Lo. x. x. vi.
 Alc. x. viii.
 Alc. viii.

Lo. x. x. vii.
 Solus. x.

Nondum enī missus fuerat in carcerē iohannes.
Facta est ergo questio ex discipulis iohannis cū

iudeis de purificatione. & uenerunt ad iohannē
& dixerunt ei. **R**abbi: qui erat tecū transiorda-
nen. cui tu testimonium phibuiisti: ecce hic bapti-
zat. & omnes ueniunt ad eū. **R**espondit iohs
& dixit. **N**on potest homo accipere quicquā. nisi
fuerit ei datum de celo.

Lo. xxviii
Mt. xxi
Mr. iiii
L. x
Lo. xxviii
Solus. x

Ipsi uos mihi testimonium phibetis qd̄ dixerī ego
non sum xpc. sed quia missus sum ante illum.

Qui habet sponsā. sponsus est. **A**micus autē spon-
si qui stat & audit eū. gaudio gaudet ppter uo-
cem sponsi. **H**oc ergo gaudium meū impletū est.

Illum oportet crescere. me autē minui. **Q**ui
de sursum uenit. sup̄ omnes est. **Q**ui est de terra.
de terra est. & de terra loquitur. **Q**ui de celone-
nit. supra omnes est. **E**t qd̄ uidit & audiuit hoc
testatur. & testimonium eius nemo accipit. **Q**ui
accipit eius testimonium. signauit quia d̄s ue-
rax est. **Q**uē enī misit d̄s. uerba dī loquit̄. **N**on
enim ad mensuram dat deus spiritum.

Lo. xxi
Mt. c. lvi
L. c. xxviii
Lo. xxi
Solus. x

Pater diligit filium. & omnia dedit in manu ei.

Qui credit in filiū. habet uitā eternam. **Q**ui au-
tem incredulus est filio. non uidebit uitam.
sed ira dei manet super eum. **¶ IIII**

Vt ergo cognouit ihe. quia audierunt pharisei
quia ihe plures discipulos facit & baptizat

Io. xxi. vii
Alc. xvi. vii

Io. xxi. vii
Solus. x

quā iohannes. quāquam ihc non baptizaret sed dis-
Reliquit iudeā. & abiit iterū ī galileā. **D**iscipuli ei.
Oportebat autē eū transire p̄ samariā. **V**enit ergo in
 ciuitatē samarię quę dicitur sychar. iuxta predi-
 um qđ dedit iacob ioseph filio suo. **E**rat autē ibi
 fons iacob. **I**hc ergo fatigatus ex itinere. sedebat
 sic sup fontē. **H**ora erat quasi sexta. **V**enit mu-
 lier de samaria. haurire aquā. **D**ixit ei ihc.
Damibi bibere. **D**iscipuli enim ei abierant in
 ciuitatē. ut cibos emerent. **D**ixit ergo ei mulier.
 illa samaritana. **Q**uomodo tu iudeus cū sis bi-
 bere. a me potes quę sum mulier samaritana.
Non enī contingit iudeis samaritanis. **R**espondit
 ihc. & dixit ei. **S**i scires donū dei. & quis est qui
 dicit tibi damibi bibere. tu forsitan petisses ab eo.
 & dedisset tibi aquā uiuā. **D**ixit ei mulier. **D**o-
 mine. neq; in quo haurias habes. & puteus altus ē.
 unde ergo habes aquā uiuā. **N**umquid tu mai-
 or es patre nrō iacob qui dedit nobis puteum. & ip-
 se ex eo bibit. & filii eius & pecora eius. **R**espon-
 dit ihc. & dixit ei. **O**mnis qui bibit ex aqua hac
 siciet iterum. quia autē bibet ex aqua quā ego
 dabo ei non siciet in eternum. sed aqua quā dabo
 ei. fiet in eo fons. aque salientis in uitā eternam.
Dixit ad eū mulier. **D**ñe. damibi hanc aquam.

ut non sic iā. neq; ueniā huc haurire. **D**icit ei ihs.
Vade uoca uirū tuū & ueni huc. **R**espondit
mulier & dixit. **N**on habeo uirū. **D**icit ei ihs. **B**e
nedixisti: quia non habeo uirū. **Q**uoniam enim uirū
habuisti: & nunc quē habes non est tuus sum. **H**oc
ueredixisti. **D**icit ei mulier. **D**omine. iudeo
quia propheta es tu: patres nri in monte hoc ado
rauerunt. & uos dicitis quia hierosolymis est locus
ubi adorare oportet. **D**icit ei ihs. **M**ulier: ere
de mihi: quia ueniet hora quando neq; in monte
hoc. neq; in hierosolymis adorabitis patre. **V**os
adoratis qd nescitis: nos adoramus qd scimus qd
salus ex iudeis est. **S**ed uenit hora & nunc est:
quando ueri adoratores adorabunt patrem in
spu & ueritate. **N**am & pater tales querit: qui
adorent eum. **S**piritus est d's: & eos qui adorant
eū in spū & ueritate oportet adorare. **D**icit ei
mulier. **S**cio quia messias uenit: qui dicitur
xpc. **C**um ergo uenerit: ille nobis annuncia
bit omnia. **D**icit ei ihs. **E**go sum qui loquor
tecum. **E**t continuo uenerunt discipuli eius
& mirabantur: quia cū muliere loquebantur:
Nemo tamen dixit: quid queris. aut quid lo
queris eum ea. **R**eliquit ergo hydriam suam
mulier: & abiit in ciuitatē. & dicit illis homi

165
nibus. **V**enite & uidete hominē qui dixit mihi
omnia quęcumq; feci. **N**umquid ipse est xp̄s.
Exierunt de ciuitate & ueniebant ad eum. **I**n
terea rogabant eū discipuli dicentes. **R**abbi.
manduca. **I**lle autē dixit eis. **E**go cibū habeo
manducare quē uos nescitis. **D**icebant ergo
discipuli ad unucē. **N**umquid aliquis attulit
ei manducare. **D**ixit eis ih̄s. **M**eus cibus est ut
faciā uoluntatē eius qui misit me ut perficiam
opus eius. **N**onne uos dicitis quod adhuc qua-
tuor menses sūt & messis uenit. **E**cce dico uobis.
Ieu. attroculos furōs & uidete regiones quia albe-
sunt iam ad messiem. **E**t qui metit mercedē ac-
cipit & congregat fructū in uitā eternā ut et
qui seminat simul gaudeat & qui metit. **I**n hoc
enī est uerbu uerum quia alius est qui seminat
& alius est qui metit. **E**go misi uos metere qđ
uos non laborastis. **A**lii laborauerunt & uos
in labores eorū introistis. **E**x ciuitate autē illa
multi crediderunt in eū samaritanorū ppter
uerbu mulieris testimoniū phibentis quia dix̄
mihi omnia quęcumq; feci. **C**um uenissent
ergo ad illū samaritani rogauerunt eū ut ibi
maneret. **E**t mansit ibi duos dies & multo
plures crediderūt ppter sermonē eius. **E**t mu

heri dicebant. **Q**uia iam non propter tuam loque-
lam credimus: ipsi enim audiuimus & scimus. quia
hic est uere saluator mundi.

Lo xxxiii
Alc x viii

Post duos autem dies exiit inde & abiit in galileam.

Lo xxxv
Alc c. xl vi

Ipsa enim ihc testimonium perhibuit: quia pro-
pheta in sua patria honorem non habet.

Mr. L i

L xxi

Lo xxxvi

Solus x

Cum ergo uenisset in galileam: exceperunt eum galilei.
cum omnia uidissent que fecerat hierosolymis in
die festo. & ipsi uenerant in die festi. **V**enit er-
go iterum in canan galilee: ubi fecit aquam uinum.

Lo xxxvii

Alc lxiii

L lxiii

Et erat quidam regulus: cui filius infirmabatur ca-
pharnaum. **H**ic cum audisset quia ihc adueniret
a iudea in galileam: abiit ad eum & rogabat eum ut
descenderet & sanaret filium eius. **I**n eipiebat
enim mori. **D**ixit ergo ihc ad eum. **N**isi signa
& prodigia uideritis. non creditis. **D**ixit ad eum
regulus. **D**ne. descende priusquam moriatur fili-
us meus. **D**ixit ei ihc. **V**ade. filius tuus uiuit. **C**re-
didit homo sermoni quem dixit ei ihc. & ibat.

Iam autem eo descendente: serui occurrerunt
ei & nunciauerunt dicentes. quia filius eius
uiueret. **I**nterrogabat ergo horam ab eis: in
qua melius habuerit. **E**t dixerunt ei. **Q**uia
heri hora septima: reliquit eum febris. **C**ogno-
uit ergo pater quia illa hora erat in qua

diuit ei ihs. filius tuus fuit. & credidit ipse. & do-
mum suam tota. **H**oc iterum secundum signum fecit ihs cum
uenisset iudea in galileam.

lxxxviii
alt. lxxv
alt. xlv
lxxxviii

Post hec erat dies festus iudeorum. & ascendit ihs ihe-
rosolimam. **E**st autem iherosolymis probatica pisci-
na. que cognominatur hebraice bethsaida. quinque
porticus habens. **I**n his iacebat multitudo mag-
na languentium. cecorum. claudorum. aridorum. expectan-
tium aque motum. **A**ngelus autem domini secundum tempus
descendebat in piscinam. & mouebatur aqua. **E**t
qui prior descendisset in piscinam post motionem
aque. sanus fiebat aqua cumque tenebat infir-
mitate. **E**rat autem quidam homo ibi triginta
& octo annos habens in infirmitate sua. **H**unc
cum uidisset ihs. iacentem. & cognouisset quia mul-
tum iam tempus habet. dicit ei. **V**is sanus fieri?
Respondit ei languidus. **D**omine. hominem non
habeo. ut cum turbata fuerit aqua mittat me in
piscinam. **Q**um uenio enim ego. alius ante me
descendit. **D**icit ei ihs. **S**urge tolle grabat-
um tuum & ambula. **E**t statim sanus factus est
homo. & sustulit grabatum suum. & ambulabat.
Erat autem sabbatum in illo die. **D**icebant ui-
dei illi qui sanatus fuerat. **S**abbatum est. non li-
cet tibi tollere grabatum tuum.

10. xxxviii
Solus. x

Respondit eis. **Q**ui me fecit sanum ille mihi dixit.
tolle grabatū tuū & ambula. **I**nterrogauerunt
ergo eū. **Q**uis est ille homo qui dixit tibi. tolle
grabatū tuū & ambula? **I**s autē qui sanus fue-
rat effectus. nesciebat quis esset. **I**lle enim. de-
clinavit. turba constituta in loco. **P**ostea inue-
nit eū iherosolymis. & dixit illi. **E**cce sanus
factus es. iam noli peccare. ne deterius tibi ali-
quid contingat. **A**bijt ille homo & nuntiavit
iudeis. quia iherosolymis esset qui fecit eum sanum.
Propterea persequuntur iudei iherosolymis. quia hec fa-
ciebat in sabbato. **I**lle autē respondit eis. **P**ater
meus usque modo operatur. & ego operor. **P**ropte-
rea ergo magis querunt eum iudei interfice-
re. quia non solum soluebat sabbatū. sed & pa-
trē suum dicebat dñm. equalem sē faciens dñō. **R**es-
pondit itaq; iherosolymis. & dixit eis. **A**men amen dico
vobis. non potest filius facere a sē quicquā. nisi
qđ viderit patrē facientē. **Q**uecumq; enī ille
fecerit. hec & filiū similiter facit. **P**ater enī dili-
git filiū. & omnia demonstrat ei quę ipse facit.
& maiora his demonstrabit ei opa. ut vos mire-
mini. **S**icut enī pater suscitavit mortuos & vi-
vificavit. sic & filius quos vult vivificat. **N**eq;
enī pater iudicat quemquā. sed iudiciū omne

1o xl 1
Alr. re vii
Alr. re vi
2o xl vi

Quedam filio. ut omnes honorificent filium sicut ho
ui non honorificat **S**onorificant patrem.
filium non honorificat patrem qui misit illum.

1o xl 1
Solus. x

Amen amen dico uob quia qui uerbu meum audit.
et credit ei qui misit me. habet uitam eternam.

Et iudicium non uenit sed transit a morte in
uitam. **A**men am dico uob quia uenit hora et nunc
est. quando mortui audient uocem filii dei. et qui

audierint uiuent. **S**icut enim pater habet uitam
in semetipso. sic dedit et filio uitam habere in semet

ipso. **E**t potestatem dedit ei et iudicium facere. quia
filius hominis est. **N**olite mirari hoc quia uenit

hora in qua omnes qui in monumentis sunt au
dient uocem eius et procedent. qui bona fecerunt in re

surrectionem uitae. qui uero mala egerunt. in re
surrectionem iudicii. **N**on possum ego a me

ipso facere quicquam. sicut audio iudico. et ui

1o xl ii
Alr. re x
Alr. re vi
2o xl vii

Quia non quero **I**udicium meum iustum est.
uoluntatem meam. sed uoluntatem eius qui misit me.

1o xl iii
Solus. x

Si ego testimonium perhibeo de me. testimonium meum
non est uerum. **A**lius est qui testimonium perhibet

de me. et scio quia uerum est testimonium quod per
hibet de me. **V**os misistis ad iohannem et testimo

nium perhibuit ueritati. ego autem non ab homine
testimonium accipio. sed hec dico. ut uos salui si

tis. **I**lle erat lucerna ardens & lucens: uos autem
uoluistis exultare ad horam in luce eius. **E**go autem
habeo testimonium manusiohe. **O**pera enim que
dedit mihi pater ut perficiam ea: ipsa opera que ego
facio testimonium perhibent de me. quia pater me
misit. **E**t qui misit me pater: ipse testimonium
perhibuit de me.

Io. xl. iii
Mt. c. xii
Lc. xviii
Io. xl. v
Solus x

Neq; uocem eius unquam audistis: neq; speciem eius uidistis.
Et uerbu eius non habetis in uobis manens: quia
quem misit ille huc uos non creditis. **S**eruta
mini scripturas: quia uos putatis in ipsis uitam
eternam habere. **E**t ille sunt que testimonium
perhibent de me: & non uultis uenire ad me ut ui
tam habeatis. **C**laritatem ab hominibus non ac
cipio: sed cognoui uos quia dilectionem dei non
habetis in uobis. **E**go ueni in nomine patris mei:
& non accipitis me. **S**i alius uenerit in nomine
suo: illum accipietis. **Q**uomodo potestis uos
credere qui gloriam ab inuicem accipitis: & gloriam
que a solo est deo non queritis? **N**olite putare quia
ego accusaturus sum uos apud patrem. **E**st qui
accusat uos: moyses in quo uos speratis. **S**i enim
crederetis moysi: crederetis forsitan & mihi.
Venit enim ille scripsit. **S**i autem illius litte
ris non creditis: quomodo meis uerbis credetis?

fragmentorum ex quinque panibus ordeatisque super
fuerunt his qui manducauerant.

1o l. x
Solus

Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat signum dice-
bant. **Q**uia hic est uere propheta: qui uenturus
est in mundum. **I**lli ergo cum cognouisset quia uen-
turi essent ut raperent eum. & facerent eum regem:

1o l. i
gr. c. 2
9 le vii

Fugit iterum in montem ipse solus. **V**t autem sero
factum est: descenderunt discipuli eius ad mare.
Et cum ascendissent nauem: uenerunt trans ma-
re in capharnaum. **E**t tenebre iam facte erant:
& non uenerat ad eos ihesus. **M**are autem uento mag-
no flante exsurgens. **C**um remigassent er-
go quasi stadia uiginti quinque aut triginta:
uident ibi ambulante super mare. & proximum na-
ui fieri. & timuerunt. **I**lle autem dicit eis. **E**go
sum: nolite timere. **V**oluerunt ergo accipere
eum in nauem: & statim fuit nauis ad terram quam ibat.

1o l. ii
Solus

A altera die turba que stabat trans mare: uidit
quia nauicula alia non erat ibi nisi una. & quia
non introisset eum discipulis suis ihesus in nauem.
sed soli discipuli eius abissent. **A**lię uero super
uenerunt naues atyberia de iuxta locum
ubi manducauerant panem: gratias agentes do-
mino. **C**um ergo uidisset turba quia ihesus non
esset ibi: neque discipuli eius: ascenderunt in

naueculas. & uenerunt capharnaū querentes
ih̄m. **E**t cū inuenissent eū transmare. dixerūt ei.

Rabbi. quando huc uenisti? **R**espondit ih̄s &
dixit. **A**men am̄ dico uobis. queritis me non quā

uidistis signa. sed quia manducaſtis ex panibus
& saturati eſtis. **P**anini non cibū qui perit.

sed qui p̄manet in uitā eternā. quē fili' hominis
dabit uob. **H**unc ergo pater signauit d's. **D**ix

erunt ergo ad eū. **Q**uid faciemus ut opemur
opera dei? **R**espondit ih̄s. & dixit eis. **H**oc est

opus dei. ut credatis in eum. quem misit ille.

Dixerunt ergo ei. **Q**uod ergo tu facis signum ut
uideamus & credamus tibi quid opemur?

Patres nr̄i manna manducauerūt in deserto sicut
scriptū est. **P**anē de celo. dedit eis manducare.

Dixit ergo eis ih̄s. **A**men amen dico uobis. non
moysēs dedit uob panē de celo. sed pater meus dat

uob panē de celo uerū. **P**aniseni dei est qui des-
cendit de celo. & dat uitam mundo. **D**ixerunt

ergo ad eū. **D**n̄e. semp da nobis panem hunc.

Dixit autē eis ih̄s. **E**go sū panis uitę. qui uenit
ad me n̄ esuriet. & qui credit in me non ſiet
unquā. **S**ed dixi uobis. quia & uidistis me. &

Om̄e qđ dat mihi pater ad me uenit. **S**i n̄ creditis.
et & eū qui uenit ad me non eiciam foras.

Lo 1 m
Alr e lvi
Alr lxxvii

Lo 1 m
Solus

Lo 1 v
Alr e lxxviii
Alr e lxxv
Lcc lxxvi

Lo 1 vi
Solus

Io l ym
Mt c x v
Mt c x v i
L c c x x v i i

Io l v i i
Solus .x

Quia descendi de celo. non ut faciā uoluntatē meā
sed uoluntatē eius qui misit me.

Hec est autē uoluntas eius qui misit me patris. ut
omne qd dedit mihi non perdam ex eo. sed resuscitē
illud in nouissimo die. **H**ec est enī uoluntas pa-
tris mei qui misit me. ut omnis qui uidet filiū &
credit in eum habeat uitā eternam. **E**t resusci-
tabo ego eum in nouissimo die.

Io l v i i i
Mt c l v i
Mt l
L x x i i i i

Murmurabant ergo iudei de illo. quia dixisset. ego
sū panis qui de celo descendi. & dicebant. **N**onne
hic est ihc filius ioseph. cui nos nouimus patrem
& matrē. **Q**uomōdō dicit hic. qd de celo descendi.

Io l v
Solus

Respondit ergo ihc. & dixit eis. **N**olite murmu-
rare inuicem. **N**emo potest uenire ad me. nisi
pater qui misit me traxerit eum. **E**t ego resus-
citabo eū in nouissimo die. **E**st scriptū in pphē-
tis. **E**t erunt omnes docibiles dei. **O**mnis qui
audiuit a patre & didicit. uenit ad me.

Io l v i
Mt c x i i i
L c x v i i i

Non quia patre uidit quisquā. nisi is qui est ad o-
bie uidit patrem.

Io l v i i
Solus .x

Io l v i i i
Mt c l x x i i i

Mt c l x v i
L c c l x v i

Io l v i i i
Solus .x

Amen amen dico uobis. qui credit in me habet
uitam eternam. **E**go sum panis uite.

Patres ur̄i manducauerunt in deserto manna.
& mortui sunt. **H**ic est panis de celo descen-
dens. ut si quis ex ipso manducauerit n̄ moriat̄.

1o lv v
Alr c lxxviii
Alr c lv v
2. ce lv vi

Ego sum panis uiuus qui de celo descendi: si quis manducauerit ex hoc pane. uiuet in eternū. **E**t panis quē ego dabo caro mea ē: p̄ mundi uitā.

1o lv vi
Solus. x

Litigabant ergo iudei adinuicem dicentes. **Q**uomodo potest hic ad manducandū nob̄ car- nem suā dare? **D**ixit ergo eis ihs. **A**men amen dico uob̄: nisi manducaueritis carnē filii homi- nis. & biberitis ei⁹ sanguinē. non habebitis uitā in uobis. **Q**ui manducat meā carnē. & bibit meū sanguinē. habet uitā eternā. **E**t ego resuscita-

1o lv viii
Alr c lxxviii
Alr c lv v
2. ce lv vi
1o lv viii
Solus. x

bo eum. in nouissimo die. **C**aro enī mea uere ē cib⁹. & sanguis m̄s uere ē potus. **Q**ui manducat meā carnē. & bibit meū sanguinē. in me manet. & ego in illo. **S**icut misit me uiuēs pat̄. & ego uiuo propt̄ patrē. **E**t qui mandu- cat me. & ipse uiuet propt̄ me. **H**ic est panis q̄ de celo descendit. non sic̄ manducauerūt patres ur̄i manna. & mortui sunt. **Q**ui manducat hē panem. uiuet in eternū. **H**ec dixit in synagoga. docens in capharnaū. **M**ulti ergo audientes ex discipulis ei⁹ dixerūt. **D**urus ē hic sermo. quis potest eū audire? **S**ciens autē ihs. apud semet ipsum quia murmurarent de hoc discipuli eius. dixit eis. **H**oc uos scandalizat.

1o lv viii
Alr c cē x
Alr c xc i
2. ce xc vii

Si ergo uideritis filiū hominis ascendentē ubi

Io. Ixxviii
Mt. cc. xvi
Mt. c. lxxviii

Io. lxxv
Solus. x

Io. lxxviii
Mt. cc. lxxviii
Mt. c. lxxv

Io. lxxviii
Solus. x

Io. lxxviii
Mt. c. lxxv
Mt. lxxviii
I. cc. lxxv

Io. lxxv
Solus. x

VII

erat prius.

Spē est qui uiuificat: caro non prodest quicquā.
Verba quę ego locutus sū uob. spē & uitā sunt: sed
sunt quidam ex uobis qui non credunt.

Sciebat enim ab initio ihs qui essent nō credentes:
& quis traditurus esset eum.

Et dicebat. **P**ropterea dixi uobis: quia nemo po-
test uenire ad me nisi fuerit ei datum a patre
meo. **E**x hoc multi discipulor ei abierunt re-
tro: & iam non cū illo ambulabant. **D**ixit ergo

ih̄s ad duodecī. **N**umquid & uos uultis abire?
Respondit ergo ei symon petrus. **D**nē ad quem
ibimus? **V**erba uite eterne habes: & nos credidi-
mus & cognouim⁹ quia tu es xpc filius dei.

Respondit ei ihs. **N**onne ego uos duodecim elegi.
& ex uob. unus diabolus est? **D**icebat autē iudā
symonis scariothen. **H**ic enim erat traditurus
eū: cum eēt unus ex duodecim. **P**ost hec am-
bulabat ihs in galileā. **N**on enī uolebat in iu-
deam ambulare: quia querebant eum iudei in-
terficere. **E**rat autē in proximo dies festus iu-
deorū scenophegia. **D**ixerunt autē ad eum fr̄s
ei. **T**ransi hinc & uade in iudeam: ut et disci-
puli tui iudeam in patria quę facis. **N**emo quip-
pe in occulto quid facit: & querit ipse in palam

esse. **S**i hec facis manifestate ipsum mundo.
Neq; enim fratres eius credunt in eum. **D**icit ergo
eis. **T**empus meum non diu aduenit. tempus
autem vestrum semper est paratum. **N**on potest mundus
odisse uos me autem odit. quia ego testimonium
prohibeo de illo. quia opera eius mala sunt. **V**os as-
cendite ad diem festum hunc. ego non diu ascendo
ad diem festum istum. quia meum tempus non diu im-
pletum est. **H**ec cum dixisset ipse mansit in ga-
lilea. **V**t autem ascenderunt fratres eius tunc
et ipse ascendit ad diem festum non manifeste.
sed quasi in occulto. **I**udei ergo querebant eum in
die festo et dicebant. **V**bi est ille? **E**t murmur
multum de eo erat in turba. **Q**uidam enim dice-
bant quia bonus est. alii autem dicebant. non. sed
seducit turbas. **N**emo tamen palam loquebatur
de illo propter metum iudeorum. **I**am autem die festo
mediante ascendit ihesus in templum et docebat.
Et mirabantur iudei dicentes. **Q**uomodo hic
litteras scit cum non didicerit? **R**espondit eis
ihesus et dixit. **M**ea doctrina non est mea sed eius
qui misit me. **S**i quis uoluerit uoluntatem
eius facere cognoscat de doctrina utrum ex deo
sit. an ego. ane ipse loquar. **Q**uia semetipso
loquitur. gloriam propriam querit. **Q**ui autem

querit gl'am ei' qui misit illū. hic uer' p' est: & in
iusticia in illo non ē. **N**onne moyses dedit uob
legē. & nemo ex uobis facit legem? **Q**uid o'ne que
ritis interficere? **R**espondit turba & dixit.

De moniū habes: quis te querit interficere?

Respondit ihs: & dixit eis. **V**num opus feci: &
omnes miramini. **P**ropterea moyses dedit uob
circumcisionē: non quia ex moyse est sed ex pa
tribus. & in sablato circumciditis hominē. **S**i

circumcisionē accipit homo. ut non soluatur
lex moy'si: mihi indignamini quia totū homi
nem sanū feci in sablato? **N**olite iudicare se

cundu' faciem: sed iustū iudiciū iudicate. **D**i
cebant g' quidam ex hierosolymis. **N**onne hic ē
quē querunt interficere? **E**cce pala loquitur:

& nichil ei dicunt. **N**umquid uere cognouerūt
principes: quia hic est xp's? **S**ed hunc scimus

unde sit: xp's autē cū uenerit. nemo scit unde sit.

Lo lxx vi
Alr e xlii
L. e. xviii

Clamabat g' docens in templo ihs & dicens. **E**t me
scitis: & unde sim scitis. & a me ipso non ueni. sed
est uerus qui misit me: quē uos nescitis. **E**go
scio eū quia ab ipso sū: & ipse me misit.

Lo lxx vii
Alr cc lxx
Alr e. xlviii
L. cc lvi
Lo lxx viii
Solus x

Querabant g' eū adprehendere: & nemo misit in
illū manus: quia nondum uenerat hora eius.

De turba autē multi crediderunt in eū: & dice

bant. **X**p̄cū uenerit. numquid plura signa fa-
ciat. quāquē hic facit. **A**udierunt pharisei
turba murmurantē de illo hęc.

Lo Ier xxviii
Alt ccc
Alt c lxxvi
L cclxxv

Et miserunt principes & pharisei ministros. ut
adprehenderent eum.

Lo Iux
Solus. r

Dixit ergo ihs. **A**d huc modicū tempus uobiscū
sum. & uado. ad eum qui misit me.

Lo Iux
Solus. x

Queritis me. & non inuenietis. **E**t ubi ego sum.
uos non potestis uenire. **D**ixerunt ergo iudei
ad semetipsos. **Q**uobis mirus est. quia non in-
ueniemus eū. **N**umquid in dispersionē gentium
mirus est. & docturus gentes. **Q**uis est hic ser-
mo quē dixit. queretis me & non inuenietis. &
ubi sum ego. uos non potestis uenire. **I**n nouis-
simo. autē in die magno festiuitatis. stabat ihs
& clamabat dicens. **S**i quis sitit. ueniat ad me
& bibat. **Q**ui credit in me sicut dicit scriptura.
flumina de uentre eius fluent. aque uiue.

Hoc autē dixit de sp̄u quē accepturi erant. cre-
dentes in eū. **N**ondum enim erat sp̄s datus. quā-
ihs nondum fuerat glorificatus.

Lo Iux vii
Alt c lxxv

Ex illa hora turba cum audissent hos sermones
ei. dicebant. **H**ic est uere propheta. **A**lii dice-
bant. hic est xpc.

Lo Iux vii
Alt s vii

Quidam autē dicebant. **N**umquid a galilea xpc

lo lxxviii
Solut. x
lo lxxviii
alt. cc. xlv
alt. c. xlviii
l. cc. xlii
lo lxxviii
Solut. x

uenit. **N**onne scriptura dicit. quia ex semine dauid. & de bethlehem castello ubi erat dauid uenit.

Dissensio itaque facta est turbamque eum. **Sapienter.**

Quidam autem ex ipsis uolebant adprehendere eum. sed nemo misit super illum manus.

Venerunt ergo ministri ad pontifices & phariseos & dixerunt eis illi. **Q**uare non adduxistis eum. **R**esponderunt ministri. **N**umquam sic locutus est homo. sic hic homo. **R**esponderunt ergo eis pharisei.

Numquid & uos seducti estis. **N**umquid aliquis ex principibus credidit in eum. aut ex phariseis.

Sed turba hec que non nouit legem. **M**aledicti sunt.

Dicit nicodemus ad eos. ille qui uenit ad eum nocte. qui uisum erat ex ipsis. **N**umquid lex nostra iudicat hominem nisi audierit ab ipso prius & cognouerit quid faciat. **R**esponderunt & dixerunt ei.

Numquid & tu galileus es. **S**crutante scripturas & uide. quia propheta galileeanus non surgit.

Et reuersi sunt unusquisque in domum suam. **I**he autem prexit in monte oliueti & de luculo iterum uenit in templum. & omnis populus uenit ad eum.

Et sedens docebat eos. **A**dducunt autem scribe & pharisei mulierem in adulterio deprehensam & statuerunt eam in medio. & dixerunt ei. **M**agister hec mulier modo deprehensa est in adulterio.

in lege autē moyses mandauit nob̄ huiusmodi la-
pidare. **T**u ergo quid dicis? **H**ec autē dicebāt
temptantes eum. ut possent accusare eum. **I**h̄c
autē inclmans se deorsū. digito scribebat inter-
ra. **C**um autē pseuerarent interrogantes eum.
erexit se. & dixit eis. **Q**ui sine peccato est ur̄m.
primū illa lapidem mittat. **E**t iterū se incli-
nans. scribebat in terra. **A**udientes autē unus
post unū exiunt. incipiebant a senioribus.
Et remansit solus. & mulier in medio stans.
Erigenſ autē se ih̄c. dixit ei. **M**ulier. ubi sunt
qui te accusabant? **N**emo te condempnauit.
Que dixit. **N**emo dñe. **D**ixit autē ih̄c. **N**ec
ego te condempnabo. **V**ade. & amplius iam no-
li peccare. **I**terum ergo locutus est eis ih̄c di-
cens. **E**go sum lux mundi. **Q**ui sequit̄ me n̄
ambulat in tenebris. sed habebit lumen uitę.
Dixerunt ergo ei pharisei. **T**u de te ipso tes-
timoniū phibes. testimoniū tuū non est ue-
rum. **R**espondit ih̄s. & dixit eis. **E**t si ego
testimoniū phibeo de me ipso. uerū est testi-
moniū meum. quia scio unde ueni & quo
uado. **V**os autē nescitis unde uenio. aut
quo uado. **V**os scdm carnē iudicatis. ego n̄
iudico quemquā. **E**t si iudico ego. iudici

um meū uerū est. quia solus non sum. sed ego &
qui me misit pater: **E**t in lege uerā scriptū est:
quia duorū hominū testimoniū uerū est. **E**go
sum qui testimoniū phibeo de me ipso: & testi
moniū phibet de me. qui misit me pater: **D**ice
bant ergo ei. **V**bi est pater tuus?

lo | xxxviii
alt e | ill
2 e | xviii

Respondit ihc. **N**eq; me scitis: neq; patrē meum.

lo | xxxviii
alt e | ill
alt e | xviii

Sime sciretis: forsitan & patrem meū sciretis.
Hec uerba locutus est in gazophylatio: docens in
templo. **E**t nemo adprehendit eum: quia
nec dum uenerat hora eius.

7 e | xviii
2. ce | xxiix
7 ce | xlii

lo | xxxviii
solus | x

Dixit g̃ iterū eis ihc. **E**go uado & queretis me:
& in peccato uro moriemini. **Q**uo ego uado:
uos non potestis uenire. **D**icebant ergo iudei.

Nunquid interficiet semetipsum. quia diē
quo ego uado uos non potestis uenire? **E**t
dicebat eis. **V**os de deorsum estis: ego de sup
nissum. **V**os de mundo hoc estis: ego non sū
de hoc mundo. **D**ixi ergo uobis: quia morie
mini in peccatis uris. **S**i enim n̄ credideritis
quia ego sū: moriemini in peccato uro. **D**ice
bant ergo ei. **T**u quis es? **D**ixit eis ihc.

Principium: qui & loquor uobis. **M**ulta
habeo de uobis loqui & iudicare: sed qui mi
sit me uerax est. **E**t ego que audiui ab eo:

134
hec loquor in mundo. **E**t non cognouerunt
quia patrem eis dicebat dm. **D**ixit ergo eis ihe.
Cum exaltaueritis filium hominis tunc cog
nosceitis quia ego sum. & a me ipso facio nichil.
sed sicut docuit me pater: hec loquor. **E**t qui
memisit mecum est: & non relinquit me solus. quia
ego que placita sunt ei facio semp. **H**ec illo loque
te multi crediderunt in eu. **D**icebat ergo ihe ad
eos qui crediderunt ei iudeos. **S**i uos manseri
tis in sermone meo uere discipuli mei eritis. **E**t
cognoscetis ueritatem: & ueritas liberabit uos.
Responderunt ei. **S**emen abrahe sumus: & nemini
seruum unquam: quomodo dicis liberi eritis?
Respondit eis ihe. **A**men amen dico uob: quia
omnis qui facit peccatum seruus est peccati. **S**eruus
autem non manet in domo in eternum: filius manet in et
ernum. **S**i ergo filius uos liberauerit: uere liberi eri
tis. **S**cio quia filii abrahe estis: sed queritis me
interficere: quia sermonis non capitis in uob. **E**go
quod uidi apud patrem loquor: & uosque uidistis
apud patrem nostrum factis. **R**esponderunt & dixerunt
ei. **P**ater noster abraham est. **D**icit eis ihe. **S**i filii
abrahe estis: opera abrahe facite. **N**unc autem que
ritis me interficere: hominem qui ueritatem locutus
sum uobis quia audiui a deo. **H**oc abraham non

fecit: uos facitis opa patris uiri. **D**ixerunt itaq:
ei. **N**os ex fornicatione non sumus nati: unum
patrē habem⁹ dñm. **D**ixit ergo eis ihc. **S**i dñs patrē
uīr esset: diligeretis uīq; me. **E**go enī ex dō pro
cessi & ueni. **N**eq; enī ame ipso ueni. sed ille me
misi: quare loquelā meā non cognoscitis. quia
ñ potestis audire sermonē meū. **V**os ex patre dia
bolo estis: & desideria patris uiri uultis facere. **I**l
le homicida erat ab initio & in ueritate ñ stetit:
quia non ē ueritas in eo. **C**um loquit⁹ mendaci
um ex ppris loquit⁹: quia mendax ē & patrē eius.
Ego autē quia ueritatē dico: ñ creditis mihi.
Qui ser uob; arguit me de peccato. **S**i ueritatē
dico: quare uos non creditis mī. **Q**ui est ex deo:
uerba di audit. **P**ropterea uos ñ auditis: quia
ex dō ñ estis. **R**esponderūt igit⁹ iudei: & dixerunt
ei. **N**onne benedicim⁹ nos: quia s. martha ñ est
& demoniū habes. **R**espondit ihc. **E**go demo
niū ñ habeo: sed honorifico patrē meū. & uos in
honoratis me. **E**go autē ñ quero glām meā: est
q̄ querit & iudicat. **A**men am̄ dico uob;: si quis
sermonē meū seruauerit: mortē ñ uidebit in cē
nū. **D**ixerunt g̃ iudei. **N**unc cognouim⁹ quia
demoniū habes. **A**braham mortuus est & pphie:
& tu dicis: si quis sermonē meū seruauerit: non

gustabit mortē in eternū. **N**umquid tu ma-
iores patre nro abraham qui mortuus est.

Et prophete mortui sunt. **Q**uē te ipsū facis.

Respondit ihc. **S**i ego glorifico me ipsum. gla-
me nichil est. **E**st pater nris qui glorificat me.
quē uos dicitis quia dñs nris est. & nō cognouistis eū.

Ego autē noui eū. & si dixero quia non scio eum.
ero similis uob mendax.

Sed scio eum. & ser-
monē eius seruo. **A**braha patrē uester exultauit
ut uideret diē meū. & uidit. & gauisus est.

Dix-
erunt quidē iudei ad eū. **Q**uinquaginta annos nō
dū habes. & abraham uidisti.

Dixit eis ihc.
Amen. am dico uobis. ante quā abraham fieret
ego sū.

Tulerunt quidē lapides. ut lacerent meum.

Ihc autē abscondit se. & exiit de templo.
Et preteriens uidit hominē cecū ananiam. **E**t
interrogauit eū discipuli sui.

Rabbi. quis pec-
cauit. hic aut parentes ei. ut cecus nasceretur.

Respondit ihc. **N**eq; hic peccauit. neq; parentes
ei. sed ut manifestent opus dei in illo. **M**e oportet
operari opera ei qui misit me. donec dies est. **V**e-
nit nox. quando nemo potest operari. **Q**uādiu
in mundo sum. lux sū mundi. **H**ec cum dixis-
set. expuit in terrā. & fecit lutū ex spūto. & li-
muit lutū sup oculos ei. & dixit ei. **V**ade lāua

*At manifestet
opus di.*

innatatoria siloe: quod interpretat^r missus. **A**bi
it ergo & lauit: & uenit uidens. **I**taq; uicini &
qui uidebant eū pri⁹ quia mendicauerat dicebat.
Nonne hic ē qui sedebat & mendicabat? **A**li
dicebant quia hic ē: alii autē nequaquā. sed si
milis ē eius. **I**lle uero dicebat: quia ego sū. **D**ice
bant g^o ei. **Q**uomodo ap^u sunt tibi oculi? **R**es
pondit. **I**lle homo qui dicit^r ihe. lutū fecit & unxit
oculos meos: & dix^r mibi. **V**ade ad natatoriam si
loe: & laua. **E**t abi. & laui. & uidi. **E**t dixerūt
ei. **V**bi est ille? **A**it. **N**escio. **A**dducunt eum
ad phariseos: qui cecus fuerat. **E**rat autē sabba
tū quando lutū fecit ihe. & ap^uit oculos ei⁹. **I**te
rū ergo interrogabant eū pharisei: quom^o uidis
set. **I**lle autē dixit eis. **L**utū posuit mibi sup^o ocu
los: & laui. & uideo. **D**icebant ergo ex phariseis
quidā. **N**on est hic homo ad dō: qui sabbatū n^o eis
tudit. **A**li dicebant. **Q**uom^o potest homo pecca
tor hec signa facere? **E**t scisina erat meis. **D**i
cunt g^o ceco iterū. **Q**uid dicis de eo qui ap^u
it oculos tuos? **I**lle autē dix^r: quia ppheta est.
Non crediderūt ergo iudei de illo qui cecus fuisse
& uidisset: donec uocauerunt parentes ei⁹ qui ui
derat: & interrogauerunt eos dicentes. **H**ic ē fili⁹
u⁹ quē uos dicitis quia cecus nat⁹ est: quom^o ergo

176
nē uidet. **R**esponderunt ei parentes ei & dixerunt:
Scimus quia hic est filius noster: & quia cecus natus est:
quomodo autē nunc uideat nescimus. aut quis ei ap-
uit oculos. nos nescimus. **I**psū interrogate: etatem
habet. ipse de se loquatur. **H**ec dixerunt parentes ei:
quia timebant iudeos. **I**am enim conspiciuerant
iudei: ut si quis eū confiteretur. xpm. extra synago-
gā fieret. **P**ropterea parentes ei dixerunt: quia
etatem habet. ipsum interrogate. **V**ocauerunt ergo
rursū hominē qui fuerat cecus: & dixerunt ei.
Da glāriā dō. **N**os scimus quia hic homo peccator
est. **D**ixit ergo ille. **S**i peccator est nescio: unum
scio quia cecus eū eē in modo uideo. **D**ixerunt
ergo illi. **Q**uid fecit tibi. quomodo apuit tibi oculos?
Respondit eis. **D**ixi uobis iam & audistis: quid
iterū uultis audire? **N**umquid & uos uultis
discipuli ei fieri? **M**aledixerunt ei & dixerunt.
Eu discipulus illius sis: nos autē moysi discipuli
sumus. **N**os scimus quia moysi locutus est d's: hunc
autē nescimus unde sit. **R**espondit ille homo:
& dixit eis. **I**n hoc enim mirabile est: quia uos
nescitis unde sit. & apuit me oculos. **S**cimus
autē: quia peccatores d's nō audit. **S**ed si quis
dei cultor ē. & uoluntatē ei facit: hunc exau-
dit. **A** seculo non ē auditus: quia apuit quis

oculos cecinati. **N**isi esset hic adō non poterat
facere quicquā. **R**esponderunt & dixerunt ei. **I**n
peccatis natus es totius & tu doces nos. **E**t eiecerunt
eum foras. **A**uduit ihs quia eiecerunt eum foras
& cum inuenisset eum dixit ei. **T**u credis in filiū di-
Respondit ille & dixit. **Q**uis est dñe ut creda
meū. **E**t dixit ei ihs. **E**t uidiisti eum & qui loq-
tur tecum ipse est. **A**t ille ait. **C**redo dñe. **E**t
proci dens adorauit eum. **E**t dixit ei ihs. **I**n iu-
diciū ego in hunc mundū ueni ut qui nō uident
uideant & qui uident cecī fiant. **E**t audierūt
ex phariseis qui cū ipso erant & dixerunt ei.
Numquid & nos cecī sumus. **D**ixit eis ihs. **S**i cecī
essetis non haberetis peccatū. **N**unc uero dici-
tis quia uidemus peccatū ur̄m manet. **VIII**
Amen am̄ dico uob̄ qui nō intrat postuū in ouile
ouū sed ascendit a lunde ille fur est & latro.
Qui autē intrat postuū pastor est ouium.
Hunc ostiarius aperit & oues uocē ei audiuunt.
Et proprias oues uocat nominatū & educit eas.
Et cū proprias oues emisertit ante eas uadit.
Et oues illū sequuntur quia sciunt uocē eius.
Alienum autē non sequuntur sed fugiunt ab
eo quia non nouerunt uocē alienorū. **H**oc
p̄uerbiū dixit eis ihs. **I**lli autē nō cognouerunt

quid loqueretur eis. **D**ixit ergo eis iterum ihc. **A**men
 am dico vobis quia ego sum ostium ovium. **O**mnes
 quotquot venerint fures sunt & latrones. sed non
 audierunt eos oves. **E**go sum ostium. per me si quis intro
 ierit saluabitur. **E**t ingredietur & egredietur &
 pascuam inueniet. **F**ur non inuenit nisi ut furetur &
 mactet & perdat. **E**go ueni ut uitam habeant
 & habundantius habeant. **E**go sum pastor bo
 nus. **B**onus pastor animam suam dat pro ovibus.
Mercenarius & qui non est pastor cui non sunt
 oves proprie uidet lupum uenientem & dimittit
 oves & fugit. **E**t lupus rapit & dispergit oves. **M**er
 cenarius autem fugit quia mercenarius est & non
 pertinet ad eum de ovibus. **E**go sum pastor bonus & cog
 nosco meas & cognoscunt me mee.
Sic non uult me pater & ego agnosco patrem.
Et animam meam pono pro ovibus meis.
Et alias oves habeo que non sunt ex hoc ouili & illas
 oportet me adducere & uocem meam audient. **E**t
 fiet unum ouile & unus pastor. **P**ropterea me
 pater diligit quia ego pono animam meam ut iterum
 sumam eam. **N**emo tollit eam a me sed ego pono eam
 a me ipso. **P**otestatem habeo ponendi eam & po
 testatem habeo iterum sumendi eam. **H**oc mandatum
 accepi a patre meo. **D**issensio iterum facta est in

al. fient

lo. x. c. iii
 Al. c. vii
 l. c. xviii
 lo. x. c. iiii
 Al. c. vii
 Al. c. xv
 lo. x. c. ii
 Solus. x

ter iudeos propter sermones suos. **D**icebant autem
multi ex ipsis. **D**emonium habet et insanit quid cum au-
dimus. **A**lii dicebant. **H**ec uerba non sunt demonium
habentis. **N**umquid demonium potest ex oculis oculo-
los aperire. **F**acta sunt autem encenia in hierosoli-
mis et hiemps erat. **E**t ambulabat ihesus in templo
in porticu salomonis. **C**ircumdederunt ergo eum
iudei et dicebant ei. **Q**uousque animam nostram tollis.
Si tu es christus dic nobis patra. **R**espondit eis ihesus. **N**o-
quor uobis et non creditis. **O**pera que ego facio in nomine
patris mei hec testimonium perhibent de me. **S**ed
uos non creditis quia non estis ex uerbis meis. **O**ues
mee uocem meam audiunt. **E**t ego cognosco eas
et sequuntur me et ego uitam eternam do eis. **E**t non
pibunt in eternum et non rapiet eas quisquam de ma-
nu mea. **P**ater meus quod dedit mihi manus omnibus
est et nemo potest rapere de manu patris mei. **E**go
et pater unum sumus. **S**ustulerunt lapides iudei ut
lapidarent eum. **R**espondit eis ihesus. **M**ulta opera
bona ostendi uobis ex patre meo propter quod
eorum opus me lapidatis. **R**esponderunt ei iudei.
De bono opere non lapidamus te sed de blasphemia.
Et quia tu homo cum sis facis te ipsum deum. **R**es-
pondit eis ihesus. **N**onne scriptum est in lege uestra
quia ego dixi di estis. **S**illos dixit deos ad

quos sermo dei factus est. & non potest solui scriptura. quæ pater scificauit & misit in mundum: uos dicitis quia blasphemas. quia dixi filius dei sum:

Si in facio opus patris mei nolite credere mihi. **S**i autem facio. & si mihi non uultis credere. opibus credite: ut cognoscatis & credatis. quia in me est pater

Io. vi. in
Alr. e. vii
Alr. x. vi

Queriebant ergo eum adprehendere. **E**t ego in patre. & exiit de manibus eorum. **E**t abiit iterum trans iordanem in eum locum ubi erat iohannes baptizans primum: & mansit illic.

Io. x. in
Solus. x

Et multi uenerunt ad eum & dicebant. **Q**uia iohannes quidem signum fecit nullum. **O**mnia autem quæcumque dixit iohannes de hoc uera erant: & multi crediderunt in eum. **E**rat autem quidam languens lazarus abethania: de castello marie & marthe sororis eius. **M**aria autem erat que unxit dominum unguento. & exersit pedes eius capillis suis cui frater lazarus infirmabatur. **M**iserunt ergo sorores eius ad eum dicentes. **D**omine. ecce quem amas infirmatur. **A**udiens autem ihesus dixit eis. **I**nfirmitas hæc non est ad mortem: sed pro gloria dei. ut glorificetur filius dei per eam. **D**iligebat autem ihesus martham & sororem eius mariam & lazarium. **V**t ergo gaudebat quia infirmatur: tamen quidem mansit in eodem loco duobus diebus. **D**einde post hæc: dicens discipulis suis. **E**amus in iudeam iterum.

In ann. q. ccc. xii.

Dicunt ei discipuli. **R**abbi. **N**unc querunt
te iudei lapidare. & iterum uadis illuc. **R**espon
dit ihc. **N**onneduodecim hore sunt diei. **S**i quis
ambulauerit in die non offendit. quia lux huius
mundi uidet. **S**i autem ambulauerit nocte offen
dit. quia lux non est in eo. **H**ec ait. & post hoc dicit
eis. **L**azarus amicus noster dormit. sed uado ut a
somno exsuscitem eum. **D**ixerunt ergo discipuli eius.
One si dormit saluus erit. **D**ixit autem ihc
de morte eius. illi autem putauerunt. quia de dormi
tione somni diceret. **T**unc ergo dicit eis ihc ma
nifeste. **L**azarus mortuus est. & gaudeo propter
uos ut credatis. quoniam non eram ibi. sed eam ad eum.
Dixit ergo thomas qui dicitur didimus ad disci
pulos. **E**amus & nos. & moriamur cum eo. **V**e
nit itaque ihc. & inuenit eum quatuor dies iam in
monumento habentem. **E**rat autem bethania iux
ta hierosolimam. quasi stadiis quindecim. **M**ulti
autem ex iudeis uenerant ad martham & mariam.
ut consolarentur eis de fratre suo. **M**artham ergo ut
audiuit quia ihc uenit. occurrit illi. maria
autem domi sedebat. **D**ixit ergo martha ad ihm.
Dne si fuisses hic. frater meus non fuisset mortuus.
Sed & nunc scio. quia quecumque poposceris
a deo. dabit tibi deus. **D**icit illi ihc. **R**esurget

frater tuus. **D**ic ei martha. **S**cio quia resurget
in resurrectione in nouissimo die. **D**ixit ei ihs.
Ego sum resurrectio & uita: qui credit in me et
am si mortuus fuerit uiuet. **E**t omnis qui ui
uit & credit in me non morietur in eternum. **C**re
dis hoc? **A**t illi. **V**nq; dñe. **E**go credidi quia
tu es xpc filius dei: qui in hunc mundum uenisti.
Et cū hec dixisset abiit & uocauit mariā sorō
rē suā silentio dicens. **M**agister ad est & uocat
te. **A**t illa ut audiuit surrexit cito & uenit
ad eū. **N**ondum enī uenerat ihs in castellū: sed
erat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei martha.
Iudei igitur qui erant cū ea in domo & consola
bantur eam: cū uidissent mariā quia cito surrex
& exiit secuti sunt eā dicentes. **Q**uia uadit ad
monumentum: ut ploret ibi. **M**aria g̃ cū uenisset
ubi erat ihs: uidens eū cecidit ad pedes eius. &
dixit ei. **D**ñe. si fuisses hic non esset mortuus fr̃
m̃s. **I**hc ergo ut uidit eam plorantē. & iudeos
qui uenerant cū ea plorantes. fremuit spu: &
turbauit seipsū. & dixit. **V**bi posuisti eum?
Dicunt ei. **O**ñe. ueni & uide. **E**t lacrimatus
est ihs. **D**ixerunt ergo iudei. **E**cce quomo
do amabat eū. **Q**uidam autē dixerūt ex ipsis.
Non poterat hic qui aperit oculos cecis facere

at surge

ut & hic non moreretur. **I**hc ergo rursus fremens
in semetipso uenit ad monumentum. **E**rat autem
spelunca & lapis superpositus erat ei. **A**it ihc. **S**ol
uite lapide. **D**ixit ei martha sorore eius qui mortu
us fuerat. **O**ne iam fecerit quadriduam enim est. **D**i
xit ei ihc. **N**onne dixit. quoniam si credideris uidebis
gloriam dei. **G**ulerit ergo lapide. **I**hc autem eleuatis
super se oculis dixit. **P**ater gratias ago tibi quoniam audisti me.
Ego autem sciebam quia semper me audis sed propter
populum qui circumstat dixi ut credant quia tu me
misisti. **H**ec cum dixisset uoce magna clamauit.
Lazare ueni foras. **E**t statim perdidit quod fuerat mor
tuis ligatis pedes & manus suis. & facies illius sud
ario erat ligata. **D**ixit ihc eis. **S**oluite eum & sum
te abire. **M**ulti ergo ex iudeis qui uenerant ad
mariam & uiderant que fecit crediderunt in eum.
Quidam autem ex ipsis abierunt ad phariseos &
dixerunt eis que fecit ihc. **C**ollegerunt ergo ponti
fices & pharisei concilium & dicebant. **Q**uid
facimus quia hic homo multa signa facit. **S**i
dimittimus eum sic omnes credent in eum. **E**t ueni
ent romani & tollent nostrum & locum & gentem.
Vnus autem ex ipsis cayphas cum esset ponti
fex anni illius dixit eis. **V**os nescitis quicquam
nec cogitatis quia expedit nobis ut unus moriatur

105

homo pro populo: & non tota gens peccat. **H**oc autem a semetipso non dixit: sed cum esset pontifex annuillius prophetauit quia ihesus mortuus erat pro gente. **E**t non tantum pro gente: sed ut filios dei qui erant dispersi con-
A billo ergo die: cogitauerunt. ¶ gregaret in unum. ut interficerent eum. **I**hesus ergo iam non in palatia ambulabat apud iudeos: sed abiit in regionem iuxta desertum in ciuitatem que dicitur effra. & ibi morabatur cum discipulis suis.

¶ X

Proximum autem: erat pascha iudeorum.
Et ascenderunt multi hierosolimam de regione ante pascha: ut sanctificarent seipsos. **Q**ueriebant ergo iherusalem: & conloquebantur ad inuicem in templo stantes. **Q**uid putatis quia non ueniet ad diem festum? **D**ederunt autem pontifices & pharisei mandatum: ut si quis cognouerit ubi sit: indicet. ut adprehendant eum. **I**n his ergo ante sex dies pasche uenit bethania ubi fuerat lazarus mortuus: quem suscitauit ihesus.
Fecerunt autem ei cenam ibi: & martha ¶ fuit ihesus ministrabat. **L**azarus uero: unum erat ex discipulis uenientibus cum eo. **M**aria ergo accepit libram unguenti nardi pistici pretiosi unxit pedes ihesu: & extersit capillis suis pedes eius: & domus impleta est ex odore unguenti. **D**icit ergo unus ex discipulis eius iudas scarioth is qui erat eum traditurus. **Q**uare hoc

lo. x. c. v.
 alt. c. x. vii.
 alt. x. x. vi.

lo. x. c. vi.
 alt. c. l. vii.
 alt. c. l. vi.
 lo. x. c. vii.
 solus. x.

lo. x. c. vii.
 alt. c. l. vii.
 alt. c. l. vii.
 alt. c. l. vii.

unquentū non uenit trecentis denariis. & datū ē
egenis. **D**ixit autē hoc non quia de egenis p̄ne
bat ad eū. sed quia furerat. & oculos habens. ea que
mittebant portabat. **D**ixit g̃ ihs. **S**ine illa. ut ī
diē sepulture mee seruet illud. **P**auper enim semper
habetis uobiscū. me autē n̄ semp habens.

1o. x. viii
Solus x

Cognouit g̃ turba multa ex iudeis quia illic est.
Et uenerunt ī prop̄ ihs tantū. sed ut lazarus
uiderent quē suscitauit. a mortuis. **C**ogitauerūt
autē principes sacerdotū ut & lazariū interfice
rent. quia multi abibant p̄pter illū ex iudeis. &

1o. c. 1
Alt. cc. viii
Alt. c. x. viii
2. cc. xxviii

Inerastinū autē turba **C**redebant in ihm.
multa que uenerat ad diē festū. cū audissent q̃a
uenit ihs hierosolimā. acceperunt ramos palmarū.
& p̄cesserunt obuiā ei. & clamabant. **O** sanna.
benedictus qui uenit in n̄mine dñi. rex isrl̄.

1o. c. 1. vii
Alt. cc. vii

Et inuenit ihs asellū & sedit super eū. sic scriptū ē.
Noli timere filia syon. ecce rex tuus uenit sedens
super pullum asine.

1o. c. ii
Solus x

Hec non cognouerūt discipuli ei primū. sed quando
glorificatus est ihs. **T**unc recordati sunt quia
hec erant scripta de eo. & hec fecerūt ei. **T**estimo
niū g̃ p̄hibebat turba que erat cū eo. quando la
zariū uocauit de monumento. & suscitauit eum
a mortuis. **P**ropterea & obuiam uenit ei tur

ba: quia audierunt eū fecisse hoc signū. **P**hari
sei ergo dixerunt ad semetipsos. **V**idetis quia ni
chil pficimus. **E**cce mundus totus post eū abiit.
Erant autē gentiles quidā ex his qui ascenderant
ut adorarent iudic fctō. **H**i g̃ accesserunt ad phi
lippū qui erat abethsanda galilee & rogabant eū
dicentes. **D**ñe: uolum⁹ ih̃m uidere. **V**enit philip
pus & dicē andree. **A**ndreas rursū & philippus
dixerūt ih̃u.

Lo. e iii
Alr. ce. viii
Alr. e. lxxv

Ih̃s autē respondit eis dicens. **V**enit hora: ut clari
ficetur filius hominis.

Lo. e iii
Solus. x

Amen añ dico vob⁹: nisi granū frum̃ti cadens inter
rā mortuū fuerit: ipsū solū manet. **S**i autē mœ
tuum fuerit: multum fructum affert.

Lo. e v
Alr. ce. viii
Alr. ce. xi

Qui amat añm suā: p̃det eā. **E**t qui odit añmā su
ā in hoc mundo: multā et̃nam custodit eam.

Lo. e vi
Solus. x

Si quis mihi ministrat: me sequat⁹. **E**t ubi
sū ego: illic & minister m̃serit. **S**i quis mihi mi
nistraverit: honorificabit eū pater meus.

Lo. e vii
Alr. ce. xvi
Alr. e. lxxviii

Nunc anima mea turbata est. **E**t quid dicam
Pater: saluifica me ex hac hora.

Lo. e viii
Solus. x

Sed p̃pterea ueni in horā hanc. **P**ater: clarifica
tuū nom̃. **V**enit g̃ uox de celo. **E**t clarificauit
& iterū clarificabo. **T**urba ergo que stabat &
audierat: dicebat tonitruū factum esse. **A**li

dicebant angelus ei locutus est. **R**espondit ihs & dixit.

Non propter me uox hec uenit sed propter uos. **N**unc iudicium est mundi nunc princeps huius mundi eicietur foras. **E**t ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me ipsum. **H**oc autem dicebat significans quam morte esset mortuus. **R**espondit ei turba.

Nos audiuimus ex lege quia xpc manet in eternum & quomodo tu dicis oportet exaltari filium hominis? **Q**uis est iste filius hominis? **D**ixit ergo eis ihs. **A**d huc modicum lumen in uobis est. **A**mbulate

du lucem habetis ut non tenebre uos comprehendant. **E**t qui ambulat in tenebris nescit quoad. **D**um lucem habetis credite in lucem ut filii lucis sitis. **H**ec locutus est ihs & abiit & abscondit se ab eis. **C**um autem tanta signa fecisset coram eis non credebant in eum ut sermo esaye prophete unpleretur quem dixit. **D**omine quis credidit auditui nostro & brachium domini cui reuelatum est.

Io. e. viii
Mt. e. xliii
gr. xxxvii
2. ioh. vii

Propterea non poterant credere quia iterum dixit esayas. **E**xcecauit oculos eorum & indurauit cor eorum ut non uideant oculis & intelligant corde & conuertantur & sanem eos.

Io. e. x
Solus. x

Hec dixit esayas quando uidit gloriam eius & locutus est de eo. **V**eruntamen et ex principibus multi crediderunt in eum. **S**ed propter phariseos

non confitebunt² ut de synagoga n̄ eicerentur:

Dilexerunt enī glām hominū magis quā glām
h̄c autē clamauit & dix̄. **Q**ui credit in me **S**cdi.
non credit in me sed in eū qui misit me. **E**t qui ui
det me uidet eum qui misit me.

Ego lux in mundū ueni ut omnis qui credit in me
in tenebris non maneat. **E**t si quis audierit uer
ba mea & non custodierit ego n̄ iudico eū. **N**on
enī ueni ut iudicē mundū sed ut saluificē mun
dū. **Q**ui spernit me & n̄ accipit uerba mea ha
bet qui iudicet eū. **S**ermo quē locutus sum ille
iudicabit eum in nouissimo die quia ego ex me
ipso n̄ sū locut² sed qui misit me p̄t̄ ipse mihi man
datū dedit quid dicā & quid loquar. **E**t scio q̄a
mandatū eius uita eterna est. **Q**ue ergo loquor
sicut dixit mihi pater sic loquor:

Io. e. vii
ut. re. viii
Al. re. vi
L. c. v. vi

Io. e. xii
Solus. x

XI

Ad mand. xv.

INCENA. Dñi.

N T E

D I E M

AVG E M

festum pasche. sciens ihc quia uenit eius hora ut
transcat ex hoc mundo ad patre. cu dilerisset suos
qui erant in mundo. in fine dilexit eos.

Io. e. xiii
2. cc. lxxii

Et cena facta. cu diabolus iam misisset in cor. ut tra-
deret eu iudas symonis scariothis.

In antiq. iuda
symon scari.

Io. e. xiii
Att. e. xi.
2. c. xviii

Sciens quia omnia dedit ei pater in manus. & quia
a deo exiit. & ad deum uadit.

Io. e. xv
Solus x

Surgit a cena. & ponit uestimenta sua. **E**t eu accepit
set linteu. precinxit se. **D**einde mittit aqua in pel-
ui. & cepit lauare pedes discipuloy. & extergere
linteo quo erat precinctus. **V**enit g. ad symonem
petru. & dicit ei petri. **D**ne. tu mihi lauas pedes.
Respondit ihc. & dicit ei. **Q**uod ego facio tu nescis
modo. scies autē postea. **D**icit ei petrus. **N**on
lauabis mihi pedes in eternu. **R**espondit ei ihc.
Si non lauero te. non habebis parte mecu. **D**ic
ei symon petrus. **O**ne. n. tantu pedes meos. sed
& man. & caput. **O**ic ei ihc. **Q**ui lotus est n. indi

get nisi ut pedes lauet. sed est mundus totus. **E**t
uos mundi estis. sed non omnes. **S**ciebat enim quis nam
esset qui traderet eum. propterea dixit non estis mundi
omnes. **P**ostquam ergo lauit pedes eorum. & accepit uesti-
menta sua. cum recubuiisset iterum dixit eis.

Scitis quid fecerim uobis.

Lo. c. xvi
Mt. l. c. vii
L. l. m

Vos uocatis me magistram & dominum. & benedicitis. scilicet & enim.

Lo. c. xvii
Solus. x

Si ergo ego laui pedes uestrorum dominus & magister. & uos debe-
tis. alter alterius lauare pedes. **E**xemplum enim dedi
uobis. ut quem admodum ego feci uobis. ita & uos faciatis.

Lo. c. xviii
Mt. l. c. e
L. l. viii

Amen amen dico uobis. non est seruus maior domino suo.
neque apostolus maior eo qui misit illum. **S**i hec
scitis. beati eritis si feceritis ea.

Lo. c. xviii
Solus. x

Non de omnibus uobis dico. ego scio quos elegerim.

Sed ut adimpleatur scriptura. **Q**ui manducat
meum panem. leuabit contra me calcaneum suum. **A**mo-
do dico uobis priusquam fiat. ut credatis cum factum fu-
erit. quia ego sum.

Lo. c. xix
Mt. c. viii
Mt. c. vi
L. c. xvi

Amen amen dico uobis. qui accipit si quem misero me ac-
cipere. **Q**ui autem me accipit. accipit eum qui me misit.

Lo. c. xix
Mt. c. lxxvii

Cum hec dixisset ihesus. turbatus est spiritu. & protestatus est & dixit.

Lo. c. xix

Amen amen dico uobis. quia unus ex uobis tradet me.

Lo. c. xix

Aspiciebat ergo ad unum discipulum. hesitante de quo di-

Lo. c. xix

Erat ergo recumbens unus ex discipulis. **S**ceret.
eius in sinu ihesu. quem diligebat ihesus. **I**mmut ergo

Lo. c. xix

Lo. c. xix

Lo. c. xix

Lo. c. xix

huic symon petrus & dicit ei. **Q**uis est de quo dicis?

Itaque cum recubuiisset ille supra pectus ihu dicit ei.

Dñe. quis est? **R**espondit ihc. **I**lle est cui ego
intinctum panem porrexero.

1o. c. xvi
2. cc lvi

Et cum intinxisset panem dedit iude symoni scarioth.

Et post buccella tunc intravit in illū satanas.

1o. c. xvi
Solus x

Et dicit ei ihc. **Q**uod facis? facimus. **H**oc autē ne
mo sciuit discumbentium ad quid dixerit ei. **Q**ui
dā enī putabant quia loculos habebat iudas quā
dicit ei ihc. eme ea que opus sunt nobis ad diē festū
aut egenis ut aliquid daret. **C**um ergo accepisset
ille buccella exiit continuo. **E**rat autē nox.

Cum ergo exisset dicit ihc. **N**unc clarificatus ē
filius hominis & d's clarificatus est in eo. **S**i deus
clarificatus est in eo & d's clarificabit eū in semetip
so. **E**t continuo clarificabit eum. **F**ilioli adhuc
modicū uobiscū sum. **Q**uertis me & sicut diri
uideis. quo ego uado uos non potestis uenire &
uobis dico modo. **M**andatum nouū do uobis ut
diligatis inuicē sic dilexi uos ut & uos diligatis
inuicē. **I**n hoc cognoscent omnes quia mei disci
puli estis si dilectionem habueritis ad inuicem.

1o. c. xvi
Alc c lvi
Alc c lvi
2. cc lvi

Dicit ei symon petrus. **D**ñe quo uadis? **R**espon
dit ihc. **Q**uo ego uado non potes me modo seq̃
sequeris autē postea. **D**icit ei petrus. **Q**uare

non possum te sequi modo. **A** nimā meā p te ponā.

Respondit ihc. **A** nimā tuā p me ponis. **A** men
am dico t. non cantabit gallus donec me ter neges.

loc. xxviii
solus. x

Et ait discipulis suis. **N**on turbetur cor urū. **C**re
ditis indeū. & uime credite. **I**n domo patris mei.
mansiones multe sūt. **S**i quominus dixissem uobis.
quia uado parare uobis locū. **E**t si abiero & pre
parauero uob locū. iterū uenio & accipiā uos ad me
ipsū. ut ubi sum ego. & uos sitis. **E**t quo ego uado
scitis. & uiam scitis. **D**icit ei thomas. **O**ñe. nescim
quo uadis. & quom̃ possum uia scire. **D**icit ei ihs.
Ego sum uia. & ueritas. & uita. **N**emo uenit ad
patrē. nisi p me. **S**i cognouissetis me. & patrē meū
utiq; cognouissetis. **E**t amodo cognoscetis eum.
& uidistis eū. **D**icit ei philippus. **D**ñe. ostende
nob patrē. & sufficit nob. **D**icit ei ihs. **T**anto tem
pore uobiscum sū. & n̄ cognouistis me philippe.
Qui uidet me. uidet & patrē. **Q**uom̃ tu dicis os
tende nob patrē. **N**on credis quia ego in patre. &
pat̄ in me est. **V**erba quę ego loquor uobis. a me
ipso non loquor. pater autē in me manens. ipse
fac̄ opa. **N**on creditis quia ego in patre. & pat̄ in
me ē. **A**lioquin. p̄pt̄ opa ipsa credite. **A**men am̄
dico uobis. q̄ credit in me opa quę ego facio. & ipse
faciet. & maiora horū faciet. quia ego ad patrem

Io. c. xvi
Alr. c. xvi
Alr. c. xvi

v a d o.

Et quodcumque petieritis in nomine meo hoc faciam: ut glorificet pater in filio. **S**i quid petieritis in nomine meo hoc faciam. **S**i diligitis me: mandata mea seruare. **E**t ego rogabo patrem: & alium paraclitum dabit uobis: ut maneat uobiscum in eternum. spiritum ueritatis quem mundus non potest accipere: quia non uidit eum nec scit eum. **V**os autem cognoscetis eum: quia apud uos manebit: & in uobis erit. **N**on relinquam uos orphanos: ueni ad uos. **A**d huc modicum & mundus me non uidet: uos autem uidetis me: quia ego uiuo & uos uiuetis. **I**n illo die uos cognoscetis: quia ego in patre meo & uos in me: & ego in uobis. **Q**ui habet mandata mea & seruare ea: ille est qui diligit me.

Io. c. xviii
Alr. c. xviii
Alr. c. vi
L. c. vi

Qui autem diligit me: diliget patrem meum: & ego diligam eum: & manifestabo ei me ipsum.

Io. c. xvi
Solus

Dicit ei iudas non ille scariothis. **D**ne: quid factum est: quia nobis manifestaturus es te ipsum: & non mundo? **R**espondit ihesus: & dixit ei. **S**i quis diligit me: sermonem meum seruabit. **E**t pater meus diliget eum: & ad eum ueniam: & mansionem apud eum faciemus. **Q**ui non diligit me: sermones meos non seruauit.

Io. c. xvi
Alr. c. xviii
Alr. c. vi
L. c. vi

Et sermonem quem audistis non est meus: sed eius qui misit me pater. **H**ec locutus sum uobis: apud uos manens.

10. cap. 11
Solus

Pater dicitur. uti spe ses que mittet pater in nomine meo. ille uos docebit omnia. & suggeret uobis omnia quecumque dixerit uobis. **P**acem relinquo uobis. pacem meam do uobis. **N**on quoniam mundus dat. ego do uobis. **N**on turbetur cor uestrum. neque formidet. **A**u distis quia ego dixi uobis. uado & uenio ad uos. **S**i diligere uis me. gaudere uis me. quia uado ad patrem. quia pater maior me est. **E**t nunc dixi uobis priusquam fiat. ut cum factum fuerit credatis. **I**am non multa loquar uobiscum. uenit enim princeps mundi huius. & in me non habet quicquam. **S**ed ut cognoscatur mundus quia diligo patrem. & sicut mandatum dedit mihi pater. sic facio. **S**urgite. & am hinc. **XII** **E**go sum uitis uera. & pater meus agricola est. **O**mnem palmitem uine non ferentem fructum tollet eum. & omnem qui fert fructum purgabit eum. ut fructum plus afferat. **I**am uos mundi estis. propter sermonem quem locutus sum uobis. **M**anete in me. & ego in uobis. **S**icut palmetum non potest ferre fructum. nisi in me ipso. nisi manserit in uita. sic nec uos nisi in me manseritis. **E**go sum uitis. uos palmites. **Q**ui manet in me & ego in eo. hic fert fructum multum. quia sine me nichil potestis facere. **S**i quis in me non manserit. mittetur foras sicut palmetus & arefcet. & colligent eum. & in ignem mittent & ardet.

lo. e. xlviii
alt. cc. xvi
alt. c. xv

Si manseritis in me & uerba mea in uobis manserint: quodcumque uolueritis petitis & fiet uobis.

lo. e. xlviii
Solus. x

In hoc clarificatus est pater meus: ut fructum plurimum afferatis & efficiamini mei discipuli. **S**icut dilexit me pater & ego dilexi uos. **M**anete in dilectione mea. **S**i precepta mea seruaueritis: manebitis in dilectione mea: sicut & ego patris mei precepta seruauit & maneo in eius dilectione. **H**ec locutus sum uobis: ut gaudium meum in uobis sit & gaudium uestrum impleatur. **H**oc est preceptum meum: ut diligatis inuicem sicut

lo. e. xlviii
alt. cc. xvi
alt. c. xv

Maiorem hanc dilectionem nemo habet: **S**icut dilexi uos: ut animam suam quis ponat pro amicis suis.

lo. e. xlviii
Solus. x

Vos amici mei estis: si feceritis quae ego precipio uobis. **I**am non dico uos seruos: quia seruus nescit quid faciat domini. **V**os autem dixi amicos: quia omnia quaecumque audiui a patre meo: nota feci uobis.

lo. e. xlviii
alt. cc. xvi
alt. c. xv

Non uos me elegistis sed ego elegi uos & posui uos ut eatis & fructum afferatis: & fructus uestrum maneat.

lo. e. xlviii
Solus. x

Vt quodcumque petieritis patrem in nomine meo: det uobis. **H**ec mando uobis: ut diligatis inuicem. **S**i mundus uos odit: scitote quia me priorem uobis odio habuit. **S**i de mundo fuissetis: mundus quod suum erat diligeret. **Q**uia uero de mundo non estis: sed ego elegi uos de mundo: propterea odit uos mundus.

lo. e. xlviii
alt. cc. xvi
alt. c. xv

Mementote sermonis mei: quem ego dixi uobis. **N**on

est seruus maior domino suo.

lo. e. xl.
Solus. x

Si me persecuti sunt. & uos persequentur. **S**i sermonem meum seruauerunt. & uestrum seruabunt.

lo. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Alr. e. xl. i

Sed hec omnia facient uobis propter nomen meum.

Quia nesciunt eum qui misit me.

Si inuenissent & locutus fuisset eis peccatum non haberent.

Nunc autem excusationem non habent de peccato suo.

Qui me odit. & patrem meum odit.

Si opus non fecissem in eis que nemo alius fecit. peccatum non haberent.

Nunc autem & uident & odierunt & me & patrem meum. **S**ed ut impleatur sermo qui in lege eorum scriptum est. quia odio habuerunt me gratis.

Cum autem uenerit paracletus quem ego mitto uobis a patre. spiritum ueritatis qui a patre procedit. ille testimonium perhibebit de me. & uos testimonium perhibebitis quia ab initio mecum estis. **H**ec locutus sum uobis. ut non scandalizemini. **A**bsque synagoga

lo. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Alr. e. xl. vi

Sed uenit hora. ut omnis qui interficit uos. arbitretur obsequium se prestare deo. **E**t hec facient uobis. quia non nouerunt patrem neque me. **S**ed hec locutus sum uobis. ut

cum uenerit hora eorum reminiscamini. quia ego dixi uobis. **H**ec autem uobis ab initio non dixi. quia uobiscum eram. **A**t nunc uado ad eum qui me misit. & nemo ex uobis interrogat me. **Q**uo uadis? **S**ed quia

lo. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

Alr. e. xl. vii

hec locutus sum uobis: tristitia impleuit cor uestrum.

Sed ego ueritatem dico uobis: expedit uobis ut ego uada.

Si enim non abiero paraclitum non ueniet ad uos: si autem abiero mittam eum ad uos.

Et cum uenerit ille arguet mundum de peccato. & de iusticia. & de iudicio.

De peccato quidem quia non credunt in me: de iusticia uero quia ad patrem uado. & iam non uidebitis me.

O de iudicio autem quia princeps mundi huius iudicatus est.

Ad huc multa habeo uobis dicere: sed non potestis portare in.

Cum autem uenerit ille spiritus ueritatis docebit uos omne ueritatem.

Non enim loquetur a semetipso. sed quecumque audierit et loquetur: & que uentura sunt annuntiabit uobis.

Ille me clarificabit quia de meo accipiet: & annuntiabit uobis.

Io. c. xlviii

Mc c. xvi

Al. c. xlviii

Io. c. xlviii

Solus. x

Omnia quecumque habet pater. mea sunt.

Propterea dixi quia de meo accipiet: & annuntiabit uobis.

Modicum & iam non uidebitis me. & iterum modicum & uidebitis me: quia uado ad patrem.

Dixerunt ergo discipuli se ad inuicem.

Quid est hoc quod dicit nobis modicum & non uidebitis me. & iterum modicum & uidebitis me. & quia uado ad patrem.

Dicebant ergo. **Q**uid est hoc quod dicit modicum.

Nescimus quid loquitur.

Cognouit autem Ihesus quia uolebant eum interrogare.

et dixit eis. **D**e hoc queritis inter uos quia dixi modicum et non uidebitis me. et iterum modicum et uidebitis me. **A**men amen dico uobis quia plorabitis et flebitis uos. mundus autem gaudet. **V**os autem contristabimini. sed tristitia uestra uertetur in gaudium.

Mulier cum parit tristitia habet quia uenit hora ei. cum autem pepererit puerum. iam non meminit pressurę propter gaudium. quia natus est homo in mundum.

Et uos igitur nunc quidem tristitia habetis. iterum autem uidebo uos. et gaudebit cor uestrum. et gaudium uestrum nemo tollet a uobis. **E**t in illo die meum roga-

lo. el.
Mt. cc. xvi
Mt. c. xv

Amen amen dico uobis si quid petieritis patrem in nomine meo dabit uobis. **V**sed modo non petistis quicquam in nomine meo. **P**etite et accipietis. ut gaudium uestrum sit plenum.

lo. el.
Solus. x

Hec in uerbis locutus sum uobis. **V**enit hora. cum iam non in prouerbis loquar uobis. sed palam de patre annuntiabo uobis. **I**n illo die in nomine meo petetis. **E**t nunc dico uobis quia ego rogabo patrem de uobis. **I**psa enim pater amat uos. quia uos me amastis et credidistis. quia ego ad hoc exiui. **E**xiui a patre et ueni in mundum. **I**terum relinquo mundum et uado ad patrem. **D**icunt ei discipuli ei. **E**cce nunc palam loqueris et puerbum nullum dicis. **N**unc scimus quia scis omnia. et non opus est

Io el. u.
Alr et lxxviii
Ar el. uiii

tibi. ut quis te interroget. **I**n hoc credimus quia ad hoc
respondit eis Ihs. **M**odo creditis. **E**cce **S**isti.
uenit hora & iam uenit ut dispergamini unusquisque
in propria & me solum relinquatis. **E**t nunc sum so-
lus quia pater mecum est.

Io el. l. iii
Solus. x

XIII

Hec locutus sum uobis. ut in me pacem habeatis. **I**n
mundo pressuram habebitis. sed confidite. ego ui-
ci mundum. **H**ec locutus est Ihs & subleuatis ocu-
lis in celum dixit. **P**ater. uenit hora. clarifica fi-
lium tuum. ut & filius tuus clarificet te. sicut dedisti
ei potestatem omnis carnis. ut omne quod dedisti ei.
det eis uitam eternam. **H**ec est autem uitam eternam. ut
cognoscant te solum deum uerum. & quem misisti Ihs
xpm. **E**go te clarificauimus super terram. opus consum-
maui quod dedisti mihi ut faciam. **E**t nunc cla-
rifica me tu pater apud te ipsum. claritate
quam habui priusquam mundus esset apud te. **M**a-
nifestaui nomen tuum hominibus. quos dedisti
mihi de mundo. **Q**ui erant & mihi eos dedisti. &
sermonem tuum seruauerunt. **N**unc cognouerunt
quia omnia que dedisti mihi ab te sunt. quia
uerba que dedisti mihi dedi eis & ipsi acceperunt
& cognouerunt uere quia a te erunt. & credide-
runt quia tu me misisti. **E**go pro eis rogo non
pro mundo rogo. sed pro his quos dedisti mihi

quia tuus sunt. **E**t mea omnia tua sunt. & tua
 mea sūt. & clarificatus sum in eis. **E**tiam non sum
 in mundo. & hi in mundo sunt. & ego ad te uenio.
Pater sancte. serua eos in nomine tuo quos de
 disti mihi. ut sint unū. sicut & nos. **C**um eē m cū
 eis. ego seruabam eos in nomine tuo. **Q**uos dedis
 ti mihi custodiri. & nemo ex his p̄it nisi fili p̄diti
 onis. ut scriptura impleat̃. **N**unc autē ad te ue
 nio & hec loquor in mundo. ut habeant gaudiū
 meū impletum in semetipsis. **E**go dedi eis sermo
 nē tuū. & mundus odio eos habuit. quia n̄ sunt
 de mundo sicut & ego non sum de mundo. **N**on
 rogo ut tollas eos de mundo. sed ut serues eos ex
 malo. **D**e mundo non sunt. sicut & ego n̄ sum
 de mundo. **S**anctifica eos in ueritate. **S**ermo
 tuus ueritas est. **S**icut tu me misisti in mun
 du. & ego misi eos in mundū. **E**t per ego sancti
 fico me ipsū. ut sint & ipsi sanctificati in uerita
 te. **N**on pro his autē rogo tantū. sed et pro eis qui
 credituri sunt p̄uerbiū eor in me. ut omnes unū
 sint. sicut tu pater in me & ego in te. ut & ipsi in
 nobis unū sint. ut mundus credat quia tu me
 misisti. **E**t ego claritatē quam dedisti mihi
 dedi eis. ut sint unum sicut & nos unū sumus.
Ego in eis & tu in me. ut sint consummati in

in unūq̃ p̄bet

unum. & cognoscat mundus quia tu memisisti. &
dilexisti eos sicut & me dilexisti. **P**ater: quos de-
disti mihi uolo ut ubi ego sum & illi sint mecum.
ut uideant claritatem meam quam dedisti mihi. quia
dilexisti me ante constitutionem mundi.

Io. c. l. m
Mr. c. xlii
L. c. xviii

Pater iuste: & mundus te non cognouit. ego autem
te cognoui.

Io. c. l. v
Solus. x

Et hi cognouerunt quia tu memisisti. **E**t nomen
feci eis nomen tuum & notum faciam. ut dilec-
tio qua dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.

Io. c. l. vi
Mr. c. xli
Mr. c. lxxii
L. c. lxxviii

**I E C C V M
D I X I S
S E T.**

egressus est cum discipulis suis trans torrentem
cedron. ubi erat hortus. **I**n quem introiit
ipse & discipuli eius.

Io. c. l. vii
Solus. x

Sciebat autem & iudas qui tradebat eum locum. quia
frequentibus conuenerat illuc cum discipulis suis.

Io. c. l. viii
Mr. c. ccc
Mr. c. lxxvi
L. c. lxxxv

Iudas autem cum accepisset cohortem. & a pontificibus
& phariseis ministros. uenit illuc cum lanternis

lo. e l viii
Solus x

I & facibus & armis.
Ihesus itaque sciens omnia que ventura erant super eum.
processit & dicit eis. **Q**uem queritis? **R**espon-
derunt ei. **I**hesu nazarenum. **D**icite ei ihesus.
Ego sum. **S**tabat autem & iudas qui tradebat
eum cum ipsis. **V**t ergo dixit ihesus ego sum. abiit
retrosum & ceciderunt in terram. **I**terum ergo
eos interrogauit. **Q**uem queritis? **I**lli autem
dixerunt. **I**hesu nazarenum. **R**espondit ihesus. **D**ixi
uobis quia ego sum. **S**i ergo me queritis. sinite
hos abire. **V**t impleret sermo quem dixit. quia
quos dedisti mihi non perdidici ex eis quemquam.

lo. e l x
Mt ecc ii
Mr lxxviii
Lc lxxvii

Simon ergo petrus habens gladium eduxit eum.
& percussit pontificis seruum. & abscidit ei auri-
culam dextram. **E**rat autem nomen seruo malchus.
Dixit ergo ihesus petro. **M**itte gladium in uaginam. **C**a-
licem quem dedit mihi pater. non bibam illum.

lo. e l xi
Mt ecc xiii
Mr lxxv
Lc lxxvi

Cohors ergo & tribunus & ministri iudeorum com-
prehenderunt ihm. & ligauerunt eum.

lo. e l xii
Mt ecc vi
Mr lxxvii
Lc lxxvii

Et adduxerunt eum. ad annam primum. **E**rat
enim socer cayphe. qui erat pontifex anni illius.

lo. e l xiii
Solus x

Erat autem caphas qui consilium dederat iudeis.
quia expedit unum hominem mori pro populo.

lo. e l xiiii
Mt ecc vii
Mr lxxviii
Lc lxxviii
Solus x

Sequebatur autem ihm simon petrus & alii discipulus.
Discipulus autem ille erat notus pontifici. **E**t in

10. c l v vi
Alt ecc xiii
Alt c. re v
2. cc. re i
10. c l v vii
Solus X

Petrus autem stabat ad ostium foris.
Exiit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici.
et dixit ostiariæ. et introduxit petrum.

lo. e lxxviii
Mccc. xiiii
Mccc. x
2 cc. xc 1

pulise hominis istius. **D**icit ille. **N**on sum.

10. c lxxviii
Solut x

stans & calefaciens se. **P**ontifex g̃ interrogauit
ih̃m de discipulis suis. & de doctrina eius.

10. e lxx
or ccc iii
ñ e lxxviii
2. cc lxxv

Respondit ei ihc. **E**go p[er] p[ar]ta locutus sum mundo.
ego semp[er] docui in synagoga. & in templo. quo
omnes iudei conueniunt. & in occulto locut[us] sum

10. clear:
Solut x

Quid me interrogas? **I**nterroga **N**ichil.
eos qui audierunt: quid locutus sum ipsis. **E**c
ce hi sciunt: que dixerim ego.

lo. cluy
on ecc. am
on ecc. am
2 ecc. am

alapāibudicens. **S**ic respondes pontifici.

Lo. e lxxv
Solus x

Respondit ei ihc. **S**i male locut^{us} fui. testimonium
prohibe de malo. si autem bene. quid me credis.

lo-e-har mit
or ecc¹ vi
of cheer vii
2 cc xcc

Et misit eū. anna s' ligatū. ad caiphan pontificem.

10. e h a v
or ecc¹ a v
Mr e x e v
2. cc x e u

Dixerunt ei. **N**umquid & tu ex discipulis eius es?

Negavit ille & dixit. **N**on sum. **D**icitur inter
ius pontificis cognatus eius cui abscondit petrus

auricula. **N**onne ego te uidi in hortu cum illo. *In unum non ego*

10. e. lxxvi
Dege. x. viii
Dege. x. viii
Dege. x. viii
Dege. x. viii
Solus. x.

Iterum negavit petrus: & statim gallus cantavit. **A**dducunt ergo illum acupha in pretorium: erat autem mane. **XIII**

Et ipsi non introierunt in pretorium ut non contaminarentur: sed manducarent pascha. **E**ruit ergo pilatus ad eos foras. & dixit. **Q**uam accusationem affertis aduersus hominem hunc? **R**esponderunt & dixerunt ei. **S**i non est hic malefactor: non tibi tradidissimus eum.

Dixit ergo pilatus. **A**ccipite eum uos: & secundum legem uestram iudicate eum. **D**ixerunt ergo iudei. **N**obis non licet interficere quemquam. **V**t sermo ihesu impleretur quem dixit: significans quia morte esset

10. e. lxxviii
Dege. x. x
Dege. x. x
Dege. x. x
Dege. x. x

Interit. **E**rgo iterum in pretorium pilatus & uocauit illum: & dixit ei. **T**u es rex iudeorum? **E**t respondit ihesus. **A**temetipso

hoc dicis: an alii tibi dixerunt de me? **R**espondit pilatus. **N**umquid ego iudeus sum? gens tua & pontifices tradiderunt te michi: quid fecisti?

10. e. lxxviii
Solus. x.

Respondit ihesus. **R**egnum meum non est de hoc mundo. **S**i ex hoc mundo esset regnum meum: ministri mei utique decertarent ut non traderer iudeis. **N**unc autem regnum meum non est hinc.

10. e. lxxix
Dege. x. xii
Dege. x. xii
Dege. x. xii

Dixit itaque ei pilatus. **E**rgo rex es tu? **R**espondit ihesus. **T**u dicis: quia rex sum ego.

10. e. lxxix
Solus. x.

Ego in hoc natus sum. & ad hoc ueni in mundum.

ut testimonium phibea ueritati. **O**mnis qui
est ex ueritate. audit mea uoce. **D**icit ei pilatus.
Quid est ueritas? **E**t cum hoc dixisset. iterum exiit

ad iudeos. & dicit eis.

Ego nullam inuenio in eo causam.

Est autem consuetudo uobis. ut unum dimittatis uobis in pascha.
Vultis ergo dimittatis uobis regem iudeorum?

Clamauerunt rursus omnes dicentes. **N**on hunc. sed barabbam.

Erat autem barabbas latro.

Tunc ergo adprehendit pilatus illum & flagellauit. & milites plectentes coronam de spinis. imposuerunt capiti eius. & ueste purpurea circumdederunt eum. & ueniebant ad eum & dicebant. **A**ue rex iudeorum. **E**t dabant ei alapas.

Exiit iterum pilatus foras. & dicit eis. **E**cce adduco uobis eum foras. ut cognoscatis quia in eo nulla causa inuenio.

Exiit ergo ihc. portans spinam coronam. & purpureum uestimentum. & dicit eis. **E**cce homo.

Cum ergo uidissent eum pontifices & ministri. clamabant dicentes. **C**rucifige. crucifige eum.

Dicit eis pilatus. **A**ccipite eum uos. & crucifigite.

Ego enim non inuenio in eo causam.

Responderunt ei iudei. **N**os legem habemus & secundum legem debet mori. quia filium dei se fecit.

Cum ergo audisset pilatus hec sermonem. in agistum uenit.

Lo. clxxxi

2. ccc. vi

7. cc. ii

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

9. cc. iii

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. iii

2. ccc. x

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. vii

Lo. clxxxi

2. ccc. vii

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. vii

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. vii

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. v

2. ccc. xxi

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. vii

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. i

Solus. x

Lo. clxxxi

Alr. ccc. xxi

Alr. cc. i

Et ingressus est pretorium iterum: & dicit ad ihm.

Vnde est tu? **I**hesus autem responsum non dedit ei.

10. ex. m.
solus. x.

Dicit ergo ei pilatus. **M**ibi nō loqueris? **N**escis quia potestatem habeo crucifigere te: & potestatem habeo dimittere te? **R**espondit ihes. **N**on haberes potestatem aduersum me ulla: nisi tibi esset datum de sup. **P**ropterea qui tradidit me tibi: manus peccatū habet. **E**xinde querebat pilatus: dimittere eū. **I**udei autem clamabant dicentes. **S**i ihes dimittis: non es amicus cesaris. **O**mnis qui se regē facit: contra dicit cesari. **P**ilatus ergo cum audisset hos sermones: adduxit foras ihm: & sedit pro tribunali in loco qui dicitur lithostrotos: hebraice autem gabbatha. **E**rat autem parasceue pasche: hora quasi sexta. **E**t dicit iudeis. **E**cce rex vester:

10. ex. m.
11. ecc. xv. v.
11. cc. v.
1. ecc. xiii.
10. ex. v.
solus. x.

Illi autem clamabant. **T**olle tolle: crucifige eum.

Dixit eis pilatus. **R**egem vestrum crucifigam?

Responderunt pontifices. **N**on habemus regem: nisi cesarem.

10. ex. vi.
11. ecc. xv. v.
11. cc. vi.
1. ecc. xiii.
10. ex. vi.
11. ecc. xv. v.
11. cc. viii.

Tunc ergo tradidit eis illum: ut crucifigeretur.

Susceperunt autem ihm: & eduxerunt: & habentes sibi crucem eruit in eū qui dicitur caluarie locū: hebraice golgotha: ubi eū crucifixerunt.

10. ex. viii.
11. ecc. xv. v.
11. cc. xv.

Et cum eo alios duos hinc & hinc: mediū autem ihm.

1. ecc. xviii.
1. ecc. xviii.
10. ex. viii.

Scripsit autem & titulū pilat: & posuit super crucē.

1. ecc. xxxv. 11. cc. xiii. 1. ecc. xxxviii.

10. cc.
Solus. x

Erat autē scriptum: ihe nazaren rex iudeorum.
Hunc g̃ titulu multi legerunt iudeoꝝ. quia prope
ciuitatem erat locus: ubi crucifixus est ihe. **E**t
erat scriptum hebraice: grece. & latine. **D**ixerunt
g̃ pilato pontifices iudeoꝝ. **N**oli scribere rex iu
deoꝝ: sed quia ipse dixit. rex sum iudeoꝝ. **R**es
pondit pilatus. **Q**uod scripsi scripsi.

10. cc. i
M. cccc. xxviii
M. cc. xii
L. cccc. xvi

Milites g̃ cum crucifixisset eum: acceperunt uesti
menta eius. & fecerunt quatuor partes: unicuiq;
militi partē & tunicā. **E**rat autē tunica in con
sutilis: desuper contexta p totum. **D**ixerunt
g̃ adinuicem. **N**on scindam̃ eam: sed forciam̃
de illa cuius sit. **V**t scriptura impleret̃ dicens.
Partiti sunt uestimenta mea sibi: & in uestē
meā miserūt sortē.

10. cc. ii
Solus. x

Et milites quidē hec fecerūt.
Stabant autē iuxta crucē ihu. mater eius. & so
ror matris eius maria cleope. & maria magda
lene. **C**um uidisset g̃ ihe matrē & discipulum
quē diligebat: dicit matri sue. **M**ulier: ecce
filius tuus. **D**einde diē discipulo. **E**cce mater
tua. **E**t ex illa hora: accepit eam discip̃s in sua.

XXXIII

10. cc. iii
M. cccc. xxxiii
M. cc. vi

Postea sciens ihe quia iam omnia consummata
sunt: ut consummaret̃ scriptura dicit. **S**mo.
Vas ergo positum erat aceto plenū. **I**lli au
tem spongiam plenā aceto hyssopo circumpo

nentes. obmulerunt ori eius.

Cum ergo ihc. accepisset. acetum dixit. **C**onsumma-
tū est. **E**t inclinato capite. tradidit spiritum.

Iudei igitur quia parasceue erat. ut non remaneret in cru-
ce corpora sabbato. erat enim magnus dies ille sab-
bati. rogauerunt pilatū ut frangerentur eorum crura.
& tollerentur. **V**enerunt igitur milites. & primi quidē
fregerunt crura. & alterius qui crucifixus ē cum
eo. **A**d ihm. autē cū uenissent. ut uiderent eū iam
mortuū. non fregerunt eius crura. sed unus militū
lancea latus eius aperuit. & continuo exiit sanguis
& aqua. **E**t qui uidit testimonium perhibuit. & ue-
rum ē ei testimonium. **E**t ille scit quia uera dicit.
ut & uos credatis. **F**acta sunt enim hec ut scrip-
tura impleretur. os non comminuetis eum. **E**t iter-
um alia scriptura dicit. **V**idebunt in quem
transfixerunt.

Post hec autem rogauit pilatum ioseph ab
arimathia. eo quod esset discipulus ihu. oculis
autē propter metū iudeorum. ut tolleret cor-
pus ihu. **E**t permisit pilatus. **V**enit ergo. & tulit
corpus ihu. **V**enit autem & nicodemus qui ue-
nerat ad ihm nocte primū ferens myrrā myr-
re & aloes. quasi libras centum.

Acceperunt ergo corpus ihu. & ligauerunt eum

Jo. cc. iiii
Mt. cc. xl. iii
Mr. cc. xvi. iii
Luce. xxviii

Jo. cc. v
Solus. x

Jo. cc. vi
Mt. cc. xl. viii
Mr. cc. xvi. viii
Luce. xxxvii

Jo. cc. viii
Mt. cc. xl. viii
Mr. cc. xvi. viii
Luce. xxxviii.

inter se cum aromatibus sicut mos iudeis est sepelire.

Erat autem in loco ubi crucifixus est hortus & in
horto monumentum novum in quo nondum quis
quam posuisset. **I**bi ergo propter parasceven iude

Lo. cc. viii
Alr. ecc. l. ii
Alr. cc. x. xvi
L. ecc. x. vi

Vna autem sabbati maria magdalene. **I**bi
venit mane cum adhuc tenebre essent ad monumentum
& vidit lapidem sublatum a monumento.

at ibi posuerunt.

Lo. cc. x
solus x

Cucurrit ergo & venit ad symonem petrum & ad alium discipulum quem amabat ihesus & dicit eis. **T**ulerunt enim
de monumento & nescimus ubi posuerunt eum. **E**x
iit ergo petrus & ille alius discipulus & venerunt
ad monumentum. **E**t cum se inclinasset vidit po
sita linteamina non tamen introiit. **V**enit ergo sy
mon petrus sequens eum & introiit in monumentum
& vidit linteamina posita & sudarium quod fuerat
super caput eius non cum linteaminibus sed separatim
involutum in unum locum. **T**unc ergo introiit & ille
discipulus qui venerat primus ad monumentum
& vidit & credidit. **N**on dum enim sciebant scriptu
ram quia oporteret eum a mortuis resurgere.

Abierunt ergo iterum ad semetipsos discipuli.

Lo. cc. xi
Alr. ecc. l. ii
Alr. cc. x. xvi
L. ecc. x. vi

Maria ergo stabat ad monumentum foris plorans.
Dum ergo fieret inclinavit se & prospexit in
monumentum & vidit duos angelos in albis se

92
Hentes. unū ad caput. & unū ad pedes: ubi posi-
tum fuerat corpus ihu.

Dicunt ei illi. **M**ulier: quid ploras? **D**icte eis.
Quia tulerunt dñm meū: & nescio ubi posuerūt
eum. **H**ec cū dixisset: conuersa est retrorsum.
& uidit ih̄m stantē. & n̄ sciebat quia ih̄s ē. **D**ic̄
ei ih̄s. **M**ulier: quid ploras? quē queris? **I**lla
existimans quia hortulanus eēt: dic̄ ei. **D**ñe.
si tu sustulisti eū: dicito mihi ubi posuisti eum:
& ego eum tollam. **D**ic̄ ei ih̄s. **M**aria. conuersa
illa: dic̄ ei. **R**abboni. quod dic̄ magister: **D**i-
cit ei ih̄s. **N**oli me tangere: nondum enim ascen-
di ad patrē meū. **V**ade autē. ad fratres meos: &
dic eis. **A**scendo ad patrē meū & patrē ur̄m: & dñm
meū: & uos. **V**enit maria magdalene ad
nunciandis discipulis quia uidit dñm: & hec dixit.

Cū ergo clausē ubi erant discipuli congregati propter
metū iudeorū: uenit ih̄s & stetit in medio. & dic̄
eis. **P**ax uobis. **E**t cū hoc dixisset: ostendit
eis manus & latus.

Gausi sunt ergo discipuli: uiso dño. **D**ixit ergo eis
iterū. **P**ax uobis. **S**icut misit me pater: & ego
mitto uos. **H**oc cū dixisset: insufflauit & dic̄
eis. **A**ccipite spiritum sanctum.

XXXV.

luteis cū aromatibꝫ sicut mos iudeis est sepelire.

Erat autē in loco ubi crucifixus est hortus & in
horto monumentū nouū. in quo nondum quis
quam positus erat. **I**bi ergo p̄p̄t parascenen

Lo. cc. viii
Alr. ecc. l. ii
Alr. cc. xxi
L. ecc. xxi vi

Vna autē sabbati maria magdalene. **I**hm
uenit mane cū adhuc tenebre eēnt ad monumentū
& uidit lapidē sublatū a monumento.

Lo. cc. x
Solus x

Cucurrit ḡ & uenit ad symonē petrū & ad aliū dis
cipulū quē amabat ihc & diē eis. **T**ulerūt dñm
de monumento & nesciūt ubi posuerunt eum. **E**x
iit ḡ petrus & ille alius discipulus & uenerunt
ad monumentum. **E**t cū se inclinasset uidit po
sita linteamina non tam introiit. **V**enit ḡ sy
mon petrus sequens eū & introiit in monumentū
& uidit linteamina posita & sudariū quod fuit
sup caput eī non cū linteaminibus sed separatim
in uolutū in unū locū. **T**unc ḡ introiit & ille
discipulus qui uenerat primus ad monumentū
& uidit & credidit. **N**on dū enī sciebant scriptu
ram quia oporteret eum a mortuis resurgere.

Abierunt ḡ iterū ad semetipsos discipuli.

Lo. cc. xi
Alr. ecc. l. ii
Alr. cc. xxi
L. ecc. xxi vi

Maria ḡ stabat ad monumentū foris plorans.
Dum ergo fleret inclinauit se & prospexit in
monumentū & uidit duos angelos in albis se

92
dentes. unū ad caput. & unū ad pedes: ubi posi-
tum fuerat corpus ihu.

Dicunt ei illi. **M**ulier quid ploras? **D**icit eis.
Quia tulerunt dñm meū: & nescio ubi posuerūt
eum. **H**ec cū dixisset: conuersa est retrorsum.
& uidit ihm stantē. & n̄ sciebat quia ihc ē. **D**ic
ei ihc. **M**aria quid ploras? quē queris? **I**lla
existimans quia hortulanus eēt: dicit ei. **D**ñe.
si tu sustulisti eū dicito mihi ubi posuisti eum:
& ego eum tollam. **D**ic ei ihc. **M**aria. conuer-
te illa: dicit ei. **R**abboni. quod dicit magister? **D**i-
cit ei ihc. **N**oli me tangere: nondum enim ascen-
di ad patrē meū. **V**ade autē ad fratres meos: &
dic eis. **A**scendo ad patrē meū & patrē ur̄m: & dñm
meū. & dñm ur̄m. **V**enit maria magdalene ad
nuncians discipulis quia uidit dñm: & hec dixit.

Cū eēt q̄ sero die illo una sablatorū. & fores eēt
clausę ubi erant discipuli congregati propter
metū iudeorū: uenit ihc & stetit in medio. & dicit
eis. **P**ax uobis. **E**t cum hoc dixisset: ostendit
eis manus & latus.

Gausi sunt q̄ discipuli: uiso dño. **D**ixit ergo eis
iterū. **P**ax uobis. **S**icut misit me pater: & ego
mitto uos. **H**oc cum dixisset: insufflauit & dicit
eis. **A**ccipite spiritum sanctum.

luteis cū aromati b. sicut mos iudeis est sepelire.

Erat autē in loco ubi crucifixus est horsus & in horto monumentū nouū. in quo nondum quisquam posuisset. **I**bi ergo p̄t parasceuen

Lo. cc. viii
Alr. ecc. l. ii
Alr. cc. x. xvi
L. ecc. x. xvi

Vna autē sabbati maria magdalene. **S**ilim uenit mane cū adhuc tenebre eēt. ad monumentū & uidit lapidē sublatū a monumento.

Lo. cc. x
Solus. x

Cucurrit g̃ & uenit ad symonē petrū & ad aliū discipulū quē amabat ihc & dic̃ eis. **T**ulerūt dñm de monumento & nescim̃ ubi posuerunt eum. **E**xiit g̃ petrus & ille alius discipulus & uenerunt ad monumentum. **E**t cū se inclinasset uidit posita linteamina non tam̃ introiit. **V**enit g̃ symon petrus sequens eū & introiit in monumentū & uidit linteamina posita & sudariū quod fuerat sup̃ caput ei. non cū linteaminibus sed separatim inuolutū in unū locū. **T**unc g̃ introiit & ille discipulus qui uenerat prunus ad monumentū & uidit & credidit. **N**on dū enī sciebant scripturam quia oporteret eum a mortuis resurgere.

Abierunt g̃ iterū ad semetipsos discipuli.

Lo. cc. xi
Alr. ecc. l. ii
Alr. cc. x. xvi
L. ecc. x. xvi

Maria g̃ stabat ad monumentū foris plorans. **D**um ergo fieret inclinauit se & prospexit in monumentū & uidit duos angelos in albis se

92
dentes. unū ad caput. & unū ad pedes: ubi pos-
tum fuerat corpus ihu.

Lo. cc. vi.
Solus. v.

Dicunt ei illi. **M**ulier: quid ploras? **D**icit eis.
Quia tulerunt dñm meū: & nescio ubi posuerūt
eum. **H**ec cū dixisset: conuersa est retrorsum.
& uidit ihm stantē. & n̄ sciebat quia ihc ē. **D**ic̄
ei ihc. **M**ulier: quid ploras? quē queris? **I**lla
existmans quia hortulanus ē: dic̄ ei. **D**ñe.
si tu sustulisti eū: dicito mihi ubi posuisti eum:
& ego eum tollam. **D**ic̄ ei ihc. **M**aria. conuersa
illa: dic̄ ei. **R**abboni. quod dicis magister? **D**i-
cit ei ihc. **N**oli me tangere: nondum enim ascen-
di ad patrē meū. **V**ade autē ad fratres meos: &
dic eis. **A**scendo ad patrē meū & patrē ur̄m: & dñm
meū. & dñm ur̄m. **V**enit maria magdalene ad
nuncians discipulis quia uidi dñm: & hec dixit.

Lo. cc. viii.
viii.
L. ccc. xl

Cū ēēt q̄ sero die illo una saluatorii. & fores ēēt
clausę ubi erant discipuli congregati propter
metū iudeorū: uenit ihc & stetit in medio. & dic̄
eis. **P**ax uobis. **E**t cū hoc dixisset: ostendit
eis manus & latus.

XXXV.

Lo. cc. xiiii.
Solus. v.

Gausi sunt q̄ discipuli: uiso dño. **D**ixit ergo eis
iterū. **P**ax uobis. **S**icut misit me pater: & ego
mitto uos. **H**oc cū dixisset: insufflauit & dic̄
eis. **A**ccipite spiritum sanctum.

10. cc. xv
Alc. clxxv

Quorum remiseritis peccata remittuntur eis: & quorum re-
tinueritis retenta sunt.

10. cc. xvi
Solus. x

Thomas autem unus ex duodecim qui dicitur didimus:
non erat cum eis quando uenit ihc. **D**ixerunt ergo ei alii
discipuli. **V**idimus dominum. **I**lle autem dixit eis. **N**isi
uidero in manibus eius figuram clauorum: & mittam digi-
tum meum in locum clauorum: & mittam manum meam
in latus eius: non credam.

10. cc. xvii
L. viii
L. ccc. xl

Et post dies octo iterum erant discipuli eius intus:
& thomas cum eis. **V**enit ihc. ianuis clausis: & ste-
tit in medio & dixit. **P**ax uobis. **D**einde dicit tho-
me. **I**nsere digitum tuum huc: & uide manus meas.
& affer manum tuam: & mitte in latus meum: &
noli esse incredulus sed fidelis.

10. cc. xviii
Solus. x

Respondit thomas: & dixit ei. **D**ominus meus: & deus meus.
Dicit ei ihc. **Q**uia uidisti me credidisti: beati qui
non uiderunt & crediderunt. **M**ulta quidem &
alia signa fecit ihc. in conspectu discipulorum suorum:
que non sunt scripta in libro hoc. **H**ec autem scrip-
ta sunt ut credatis quia ihc est xpc filius dei: & ut
credentes uitam habeatis in nomine eius. **XXXVI.**

10. cc. xviii
L. viii
L. xxx

Postea manifestauit se iterum ihc. ad mare tybe-
riadis: manifestauit autem sic. **E**rant simul
symon petrus: & thomas qui dicitur didimus: &
nathanael qui erat a cana galilee: & filii zebe-

dei: & alii ex discipulis ei duo. **D**icit eis simon petri:
Vad opiscari. **D**icunt ei. **V**enim⁹ & nos tecum.
Et exierunt & ascenderunt nauem: & illa nocte
nichil prendiderunt. **M**ane autē iam facto: ste-
tit ihc in litore. **N**on tamen cognouerunt discipuli:
quia ihc ē. **D**icit g̃ eis ihs. **P**ueri. numquid pulm̃
tarium habetis? **R**esponderunt ei. **N**on. **D**ixit ei.
Mitte in dexteram nauis rete: & uiuencis.
Miserunt g̃: & iam non ualebant illud trahere pre
multitudine piscium.

lo. cc. xix
solus. x

Dicit g̃ discipulus ille quē diligebat ihc petro. **D**ñs
est. **S**imon petrus cum audisset quia dñs esset: tu-
nica succurrit se. erat enim nudus. & misit se in
mare. **A**lii autem discipuli: nauigio uenerunt.
Non enim longe erant a terra: sed quasi cubitis
ducentis trahentes rete piscium.

lo. cc. xxi
viii
l. ccc. xli

Vt g̃ descenderunt in terram: uiderunt prunas po-
sitas. & piscem suppositum & panem. **D**icit eis ihs.
Afferte de piscibus: quos prendidistis nunc.

at prendistis.

lo. cc. xxii
viii
l. xxxv

Ascendit symon petrus & traxit rete in terram ple-
num magnis piscib⁹: centum quinquaginta trib⁹.

lo. cc. xxiii
viii
l. ccc. xli

Et cum tanti eēnt: non est scissum rete.
Dicit eis ihs. **V**enite prandete.

lo. cc. xxiiii
solus. x

Et nemo audebat discumbentium interrogare
eū tu quis es: scientes quia dominus est.

10. cc. xlv
1. cc. xlv

Et uenit ihc. & accepit panē. & d. at eis. & piscē similē.

10. cc. xlv
Solus. x

Hoc iam tercio manifestauit se ihc discipulis suis. cū resurrexisset a mortuis.

10. cc. xlv
1. cc. xlv

Cum g̃ prandissent. dīc̃ simoni petro ihc. **S**imon iohannis diligis me plus his? **D**icit ei. **E**tiam domine. tu scis quia amo te. **D**icit ei. **P**asce agnos meos.

10. cc. xlv
Solus. x

Dicit ei iterum. **S**ymon iohannis diligis me? **A**t illi. **E**tiam dñe. tu scis quia amo te.

10. cc. xlv
1. cc. xlv

Dicit ei. **P**asce agnos meos.

10. cc. xlv
Solus. x

Dicit ei tercio. **S**ymon iohannis. amas me? **C**ontristatus est petrus quia dixit ei tercio. amas me?

10. cc. xlv
1. cc. xlv

Et dīc̃ ei. **D**omine. tu omnia scis. tu scis quia amo te. **D**icit ei. **P**asce oues meas.

10. cc. xlv
Solus. x

Amen. amen dico tibi. cum esses iunior. cingebas te. & ambulabas ubi uolebas. **C**um autē senueris. extends manus tuas. & alius te cinget. & ducet quo non uis. **H**oc autē dixit. significans quā morte clarificaturus esset dñm. **E**t hoc cum dixisset. dīc̃ ei. **S**equere me. **C**onuersus petrus. uidit illum discipulum quem diligebat ih̃s sequentem. qui & recubuit in cena sup̃ pectus eius. & dixit. **D**omine. quis est qui tradet te? **H**unc g̃ cum uidisset petrus. dīc̃ ih̃u. **D**omine. hic autē quid? **D**icit ei ih̃s. **S**ic cum uolo manere

donec ueniam: quid ad te. **T**u me sequere. **E**x
iit q̄ sermo iste inter fratres quia discipulus il
le non morit̃. & non dixit ei ihs quia non morit̃.
sed sicum uolo manere donec ueniam. quid ad te.
Hic est discipulus qui testimonium perhibet
de his & scripsit hec: & scimus quia uerum est
testimonium eius. **S**unt autē & alia multa que
fecit ihs: que si scribantur p̄ singula. nec ipsum
arbitror mundum capere: eos qui scribendi sunt
I I B R O S.

**E X P L I C I T. E V
A N G E L I V M.
S E C V N D V M:
I O H A N N E M.**

atq; th

[Faint, mostly illegible handwritten text in a cursive script, likely German, covering the majority of the page.]

196

+ 198

198

70

April 20. 21. 68 106 158.

No. 2774. Augsburg. 1827.
 I. Schiller.
 II. Behandlung.
 III. Darstellung.

uang
in
istoria.

ss.

U.

55.

Cod. lat.

21255

